

ปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ของนายแพทย์สำเร็จ แหยงกระโทก
กรณีศึกษาการเลือกตั้ง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

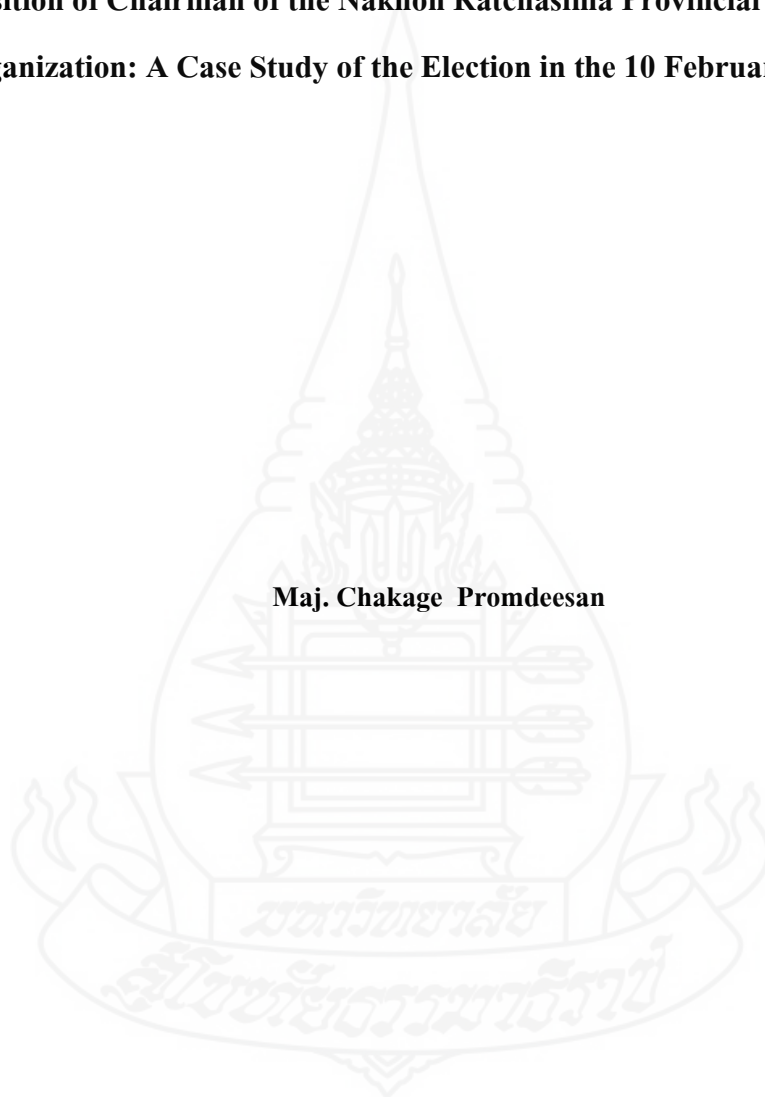
พันตรีณกาจ พรหมดีสาร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**Factors of Success in the Election Campaigning of Dr. Sumreung Yangkratoke to
the Position of Chairman of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative
Organization: A Case Study of the Election in the 10 February B.E. 2551**

Maj. Chakage Promdeesan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ของนายแพทย์สำเร็จ แหียงกระโทก
กรณีศึกษาการเลือกตั้ง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

ชื่อและนามสกุล พันตรีณิกาจ พรหมดีสาร

แขนงวิชา การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

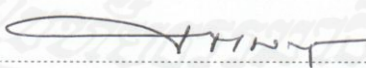
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

กิตติกรรมประกาศ

การเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข และรองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลช่วยเหลือ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการเขียนรายงานมาโดยตลอด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พุฒิพงษ์ สัตยวงศ์ทิพย์, ดร.บุญสนอง สมวงศ์ และ พ.ต.ท. อุดม นิลมัย เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และได้กรุณาเสียสละเวลา ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้และฝึกฝนผู้วิจัยให้เกิดความเข้าใจในรัฐศาสตร์อย่างลึกซึ้ง จนกระทั่งสามารถเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รุ่นปีการศึกษา 2550 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณอดิพรรณ ทองจรัส, คุณเสนาะ ผู้อยู่สุข และคุณสุนทรี ทรงศรีม่วง ในความมีน้ำใจช่วยเหลือให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ผู้บังคับบัญชาและผู้ได้บังคับบัญชาทุกระดับ ตลอดจนกำลังใจคนสำคัญคือ คุณไพรินทร์ พรหมดีสาร, บุตรชายบุตรสาว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือรวมทั้งเป็นกำลังใจให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยดีมาโดยตลอด

ฉกาจ พรหมดีสาร

มีนาคม 2554

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
ของนายแพทย์สำเริง แหงกระโทก กรณีศึกษาการเลือกตั้ง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

ผู้วิจัย พันตรีณิกาจ พรหมศิลา **รหัสนักศึกษา** 2508002330 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข (2) รองศาสตราจารย์ ดร.

ปราน สุวรรณมงคล **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของนายแพทย์สำเริง แหงกระโทก โดยศึกษากรณีการเลือกตั้ง วันที่ 10
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

การวิจัยนี้ใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพประกอบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้
ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้สมัคร การจัดสนทนากลุ่มย่อย การสังเกตการณ์และการวิจัยเอกสารประกอบ โดยมี
กลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 3 กลุ่ม คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง 1 คน คู่แข่งในการเลือกตั้ง 2 คน และทีมงาน
สนับสนุนในการหาเสียง 40 คน นำเสนอข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่ม
ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มอาชีพ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่
ใช้ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์โดยหาค่าสถิติร้อยละและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 ได้แก่ ปัจจัยภายใน ซึ่งประกอบด้วย 1.ภูมิหลังและคุณสมบัติของ นพ.สำเริง
แหงกระโทก คือ ด้านประวัติชีวิตและครอบครัว ด้านการประกอบวิชาชีพแพทย์ ด้านผลงานทางวิชาการ ด้าน
การบริหารพัฒนาบุคลากร/หน่วยงาน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน/ชุมชน 2.นโยบายของผู้สมัครที่
ใช้ในการหาเสียง คือ การให้เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและการเพิ่มค่าตอบแทนรายเดือนให้กับอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน 3.ทุนสนับสนุนในการหาเสียงที่ใช้ คือ ทุนทางสังคมคือความน่าเชื่อถือเป็นที่รักเคารพและศรัทธา
ของประชาชน 4.ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง คือ ทีมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและทีมผู้นำ
ท้องถิ่น 5.วิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่สำคัญ คือ การใกล้ชิดเป็นกันเองกับประชาชน และ
ปัจจัยภายนอก ซึ่งประกอบด้วย 1.คู่แข่งในการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้สมัคร
หน้าใหม่ที่ได้รับความนิยมอยู่ในคนจำนวนน้อยกลุ่มเดิม 2.บรรยากาศการเลือกตั้ง ที่ประชาชนมีความตื่นตัวทาง
การเมืองสูงต้องการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง 3. การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนรา
ษฏรในจังหวัด คือ นักธุรกิจและนักการเมืองท้องถิ่นให้การสนับสนุน 4.สื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์และวิทยุให้
ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง 5.กระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีความบริสุทธิ์ยุติธรรม
ส่วนผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า ปัจจัยภายในมีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครราชสีมามากกว่าปัจจัยภายนอก

คำสำคัญ ปัจจัย ความสำเร็จ การเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา

Thesis title: Factors of Success in the Election Campaigning of Dr. Sumreung Yangkratoke to the Position of Chairman of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization: A Case Study of the Election in the 10 February B.E. 2551

Researcher: Maj. Chakage Promdeesan; **ID:** 2508002330; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Senee Comsook, Associate Professor; (2) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor; **Academic year:** 2010

Abstract

The objective of this research was to study the factors that led to the success of Dr. Sumreung Yangkratoke in being elected to the position of chairman of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization in the election in the 10 February B.E. 2551.

This research utilized both qualitative and quantitative research methods. The qualitative portion employed observation, study of related documents, in-depth interviews, and focus group discussions with 3 groups of samples, consisting of the winning candidate, 2 rival candidates, and 40 campaign workers. The results were presented using descriptive analysis. For the quantitative portion, data was collected from a sample population of 400 voters from the sample career group using a questionnaire, analyzed using percentages and presented in tables.

The results showed that the factors that influenced the success of Dr. Sumreung Yangkratoke in being elected to the position of chairman of the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization in the election in the 10 February B.E. 2551 consisted of 5 internal factors and 5 external factors, as follows. Internal factors: (1) Dr. Sumreung Yangkratoke's background, qualifications, family history, career as a physician, academic work, and work in personnel development, organization development, and developing the quality of life of people in the community; (2) The candidate's political platform, especially the policy of giving a living allowance to the elderly and increasing the compensation rate for public health volunteers; (3) The candidate's social capital in the form of respect, public faith and credibility; (4) The campaign workers, consisting of public health volunteers and local leaders; and (5) Campaign methods, especially the candidate's close and informal relationship with citizens. External factors: (1) The rival candidates (the incumbent and a newcomer) had limited popularity in certain groups; (2) Most voters were very aware and the political climate favored change; (3) Members of parliament and stakeholders (business people and local politicians) supported the candidate; (4) The media (newspapers and radio) reported the new accurately; and (5) The election committee managed the election fairly and honestly. The results of the quantitative portion of the research showed that the internal factors were more important in influencing the election than the external factors.

Keywords: Factor, Success, Election, Provincial Administrative Organization, Nakhon Ratchasima Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
กรอบการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง	13
แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย	15
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	16
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	20
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	26
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	33
แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	38
แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์	44
แนวคิดเกี่ยวกับห้วคะแนน	48
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะสังคมไทย	57
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมา	82
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
การเก็บรวบรวมข้อมูล	92
การวิเคราะห์ข้อมูล	94
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	95
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	142
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	186
สรุปการวิจัย	186
อภิปรายผล	196
ข้อเสนอแนะ	201
บรรณานุกรม	210
ภาคผนวก	216
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	217
ข. เครื่องมือการวิจัย	219
แบบสัมภาษณ์เจาะลึก	220
แบบคำถามในการสนทนากลุ่มย่อย	223
แบบสอบถาม	226
แบบเก็บข้อมูลประวัติส่วนตัว	237
ภาพกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	241
ประวัติผู้วิจัย	243

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 (10 ก.พ.51)	6
ตารางที่ 2.1 ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2547 (14 มี.ค.47)	84
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ	86
ตารางที่ 3.2 แสดงรายชื่อและสถานภาพของประชากรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ	87
ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ	89
ตารางที่ 3.4 กลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามแยกเป็นแต่ละอาชีพ	90
ตารางที่ 3.5 กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ	93
ตารางที่ 3.6 กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ	94
ตารางที่ 4.1 แสดงรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551	115
ตารางที่ 4.2 ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551	125
ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา	142
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายใน	145
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร	146
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านนโยบายของผู้สมัคร	148
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง	149

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านที่มงานสนับสนุนในการหาเสียง.....	150
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง.....	151
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอก.....	152
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง.....	153
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง.....	154
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม ศส. ในจังหวัด.....	155
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน.....	156
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง.....	157
ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จตามปัจจัยภายใน(เพศ).....	159
ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จตามปัจจัยภายใน(อายุ).....	160

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายใน(อาชีพ)	164
ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายใน(การศึกษา)	167
ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายใน(รายได้)	170
ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายนอก(เพศ)	172
ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายนอก(อายุ)	174
ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายนอก(อาชีพ)	178
ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายนอก(การศึกษา)	181
ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จ ตามปัจจัยภายนอก(รายได้)	184

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบการวิจัย	7
ภาพที่ 2.1 รูปแบบการจัดการหาเสียงที่ไม่มีลักษณะองค์กรของผู้สมัคร	42
ภาพที่ 2.2 รูปแบบการจัดการหาเสียงที่จัดองค์กรอย่างเป็นระบบ	42
ภาพที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัคร-อาสาสมัคร-หัวหน้าคะแนน	44
ภาพที่ 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียวหรือกลุ่มเดียว	47
ภาพที่ 2.5 โครงสร้างระบบอุปถัมภ์แบบพีระมิด	47
ภาพที่ 2.6 สังคมไทยตามลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม	59
ภาพที่ 2.7 สังคมไทยตามลักษณะชนชั้นทางสังคม	61
ภาพที่ 2.8 แสดงการใช้ AUTHORITY ในการบริหารและพัฒนาการสังคมไทย	66
ภาพที่ 2.9 แผนที่เขตการปกครองจังหวัดนครราชสีมา	83

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นพฤติกรรมทางการเมือง หรือกิจกรรมทางการเมืองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย จำเป็นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในกระบวนการปกครองของรัฐบาลซึ่งจะเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ เช่น การติดตามข่าวสารทางการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และการสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละรูปแบบดังกล่าว มีความสำคัญแตกต่างกันไป และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น อาจจะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรืออาจจะใช้ในหลายๆวิธีหรือทุกวิธีก็ได้

การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่ถือประชาชนเป็นใหญ่ ประชาชนาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น เคยกล่าวว่า “ ระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ” ดังนั้น การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองนั้น ก็คือ การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ไปให้ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ มีอิสระที่จะกำหนดนโยบายทางการเมือง และรับผิดชอบการบริหารท้องถิ่นของตนเอง ตามอุดมการณ์ที่ว่า “ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ” ซึ่งหมายถึง ประชาชนมีสิทธิและมีอำนาจในการปกครองตนเอง โดยอาศัยวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะในสังคมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงจะสะท้อนถึงลักษณะของประชาธิปไตยในสังคมนั้นว่า สามารถตอบสนองต่อสังคมได้มากที่สุด (ฟองจันทร์ วุฒินันชัย, 2548)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมาก โดยเฉพาะมาตรา 284 บัญญัติไว้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนโดยเฉพาะซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง (ปรัชญา เวสารัชช, 2543)

ฉะนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการเมือง ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นเจตนารมณ์สำคัญประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อันจะยังผลให้การปกครองของไทยพัฒนาเป็นระบอบประชาธิปไตย ที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และมีรากฐานที่มั่นคง หลักการในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ให้มีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง

ตามพระราชบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ได้มีการจัดแบ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีรูปแบบการปกครองแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1.) รูปแบบทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2. เทศบาล 3. องค์การบริหารส่วนตำบล และ 2.) รูปแบบพิเศษ ได้แก่ 1. กรุงเทพมหานคร 2. เมืองพัทยา นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น ๆ อีกซึ่งตั้งขึ้นมาตามที่กฎหมายจัดตั้งในอนาคต

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ผ่านมามีจุดเริ่มต้นที่เป็นรูปแบบชัดเจน นับตั้งแต่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 กำหนดให้มีสภาจังหวัด ทำหน้าที่นิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานสภาจังหวัด ปลัดจังหวัดเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตำแหน่ง ถึงแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้มีฐานะเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่สามารถเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เพราะดูตามโครงสร้าง จะเห็นได้ชัดเจนว่า ฝ่ายบริหารนั้นเป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค ไม่สอดคล้องกับหลักการปกครองตนเอง

ในระยะเวลาต่อมาจึงมีความพยายามที่จะให้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้เกิดพระราชบัญญัติสภาตำบลขึ้น และส่งผลกระทบต่อพื้นที่ และรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลดลงไป และมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะมีพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 เพื่อกำหนดบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งก็ยังคงมีสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่สมาชิกสภาจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ส่วนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 คน และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะเป็นผู้เลือกคณะผู้บริหาร คือ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

ภายใต้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำเนินมาด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของระบบรัฐสภา และอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจบริหารไม่ได้แยกกันอย่างเด็ดขาด ฝ่ายบริหารที่มาจากมติเสียงส่วนใหญ่ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยเสียงข้างมาก ในสภาในการผลักดันนโยบายต่างๆ โดยเฉพาะการผ่านร่างบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ถ้าหากฝ่ายบริหารไม่มีเสียงสนับสนุนมากพอ จะทำให้ร่างบัญญัติดังกล่าวตกไป ส่งผลให้หัวหน้าฝ่ายบริหารพ้นจากตำแหน่งจึงก่อปัญหาตามมาในการบริหาร เพราะต้องเปลี่ยนคณะผู้บริหารบ่อย ทำให้การบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขาดความต่อเนื่อง ท้ายที่สุดผลเสียจะตกอยู่กับประชาชนในท้องถิ่นเอง ซึ่งหลายจังหวัดมักจะประสบปัญหาลักษณะเช่นนี้อยู่เป็นประจำ (ฉลอง พูลพุด , 2548)

ผู้เกี่ยวข้องทราบปัญหาเหล่านี้เป็นอย่างดี จึงมีความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะปรับปรุงแก้ไขและผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายอีกครั้ง เพื่อที่จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเข้มแข็งในการบริหารงาน ประเด็นสำคัญคือทุกฝ่ายเห็นว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ท้ายที่สุดจึงเกิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546 สำคัญคือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น การพ้นจากตำแหน่งของฝ่ายบริหารยากยิ่งขึ้น มีกลไกการคานอำนาจมากขึ้น ทั้งในส่วนจังหวัดต่างต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน เสียงข้างมากในสภาจะไม่ก่อให้เกิดเป็นอุปสรรค และปัญหาอย่างที่เคยเกิดขึ้นอีกต่อไป (ฉลอง พูลพุด, 2548)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีจังหวัดละหนึ่งแห่ง ยกเว้นกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด ตลอดทั้งช่วยเหลือพัฒนางานของเทศบาล (ทศ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รวมทั้งการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อไม่ให้งานซ้ำซ้อนกัน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่พัฒนาจังหวัด ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ด้านการอาชีพ และด้านการสาธารณสุขปโภคต่างๆ เช่น

1.การจัดสร้างระบบสาธารณสุขปโภคที่เทศบาล และ อบต.ทำไม่ได้เพราะขาดงบประมาณ เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

2.การจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องทั้งทางเทศบาล และ อบต. เช่น การก่อสร้างถนนสายหลัก เป็นต้น

3.การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เช่น การจัดรถบรรทุกน้ำช่วยเหลือพื้นที่แห้งแล้ง

4.การใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น เช่น การจัดสถานที่พักผ่อนสวนสาธารณะ

5.การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจารีตประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังกล่าวข้างต้นนับว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้นำองค์กร มีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาและดูแลให้ท้องถิ่นนั้นๆเกิดการ พัฒนา โดยการประสานงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในฐานะเป็นผู้นำฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะมีบทบาทส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาทางการเมืองการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติต่อไป

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3)พ.ศ. 2546 มาตรา 3 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2546

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นั้น ปัจจุบันกำหนดให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั้งจังหวัด ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้เลือกหรือผู้กำหนดผู้นำของประชาชนในระดับจังหวัด การกำหนดแนวทางในการพัฒนา หรือกำหนดแนวนโยบายต่างๆจะต้องสนองตอบต่อความต้องการ และมีความรับผิดชอบต่อประชาชน อีกทั้งจะต้องส่งเสริม และพัฒนาการเมืองการปกครองเพื่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ก็เช่นเดียวกัน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในฐานะผู้นำองค์กร เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมหรือมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น ถ้ามองในแนวความคิดของการพัฒนาทางการเมืองของ ลู เซียน พาย ได้ให้ลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ของการพัฒนาทางการเมือง คือ ความเท่าเทียมกันในระบบการเมือง ความสามารถของระบบการเมือง และความแตกต่างของหน่วยงานต่างๆในระบบการเมือง ดังนั้น ในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นผู้นำสูงสุดขององค์กรจะมีส่วนในการ

ผลักดันได้มากนักน้อยเพียงใด เพราะโดยบทบาทแล้ว นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดในฐานะผู้นำองค์กร และมีบทบาทในฐานะผู้นำทางการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนว่าสามารถที่จะใช้บทบาทดังกล่าวให้เกิดการพัฒนาได้มากนักน้อยเพียงใด หรือการพัฒนาจะเกิดปัญหาและอุปสรรคหรือไม่อย่างไร (ชูชีพ ยินดีจักร, 2548)

ดังนั้น ในการเลือกนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเข้ามาทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร จะต้องได้บุคคลซึ่งประชาชนศรัทธา เชื่อมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีความมุ่งมั่นในการทำงานทางการเมือง มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมสูง และเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารและการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่องมีความเจริญก้าวหน้า และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

จากการที่จังหวัดนครราชสีมา เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ และมีจำนวนประชากรที่หนาแน่น เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ศูนย์กลางทางอุตสาหกรรมและศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกทั้งเป็นแหล่งงานที่สำคัญมีอาชีพที่หลากหลายให้ประชาชนได้เลือกทำ ทำให้ประชาชนมาอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร จากความหนาแน่นของจำนวนประชากรจำนวนมาก จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นมากมายภายในจังหวัด เช่น ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาด้านการให้บริการสาธารณสุขูปโภคต่างๆ เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ก่อให้เกิดเป็นภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่จะต้องเข้ามาดูแลและแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านั้นให้ดีขึ้น และย่อมเป็นที่คาดหวังของประชาชนมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการเลือกตั้งนายกหรือผู้บริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ขึ้นใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถคัดเลือกบุคคลที่เป็นคนดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อเป็นตัวแทนเข้าบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นและตรงกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ เป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร และนับเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่เขตการปกครองขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ มีงบประมาณในการบริหารพัฒนามากกว่า 1,500 ล้านบาทต่อปี มีเขตการเลือกตั้งแบ่งเป็นจำนวน 6 เขต (จาก 32 อำเภอ) ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 1,843,584 คน มีการแข่งขันทางการเมืองสูงของกลุ่มนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มผู้สนใจทางการเมือง โดยกลุ่มต่างๆ ได้เสนอตัวเข้ามาเป็นผู้บริหารงานท้องถิ่นหลายกลุ่ม โดยเฉพาะในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 มีกลุ่มนักการเมือง จำนวน 3 กลุ่ม ส่งผู้สมัครเข้าแข่งขันรับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 3 คน ซึ่งประกอบด้วย 1.นายแพทย์สำเริง แหยมกระโทก (ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักการเมืองของ

พรรคพลังประชาชน) 2. นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ (ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักการเมืองของ พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา) และ 3. นายทองแดง ถาพิลา (ผู้สมัครอิสระ)

ตารางที่ 1.1 ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2551(10 ก.พ.51)

ลำดับ	รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง	หมายเลข	คะแนนที่ได้รับ	ร้อยละของผู้ลงคะแนน
1	นพ.สำเริง แหงกระโทก	1	607,508	65.91
2	นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์	2	305,667	33.16
3	นายทองแดง ถาพิลา	3	8,545	0.92

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลเมื่อ 12 ก.พ.51 (2551:1)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นและผลคะแนนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยสำคัญใดบ้างที่ทำให้ นายแพทย์สำเริง แหงกระโทก ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 1 ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยได้คะแนนเป็นลำดับที่ 1 และมีคะแนนชนะคู่แข่งกว่าครึ่ง (607,508 9 คะแนน / 305,667 คะแนน) ทั้งที่เป็น “นักการเมืองหน้าใหม่” และนายแพทย์สำเริง แหงกระโทก ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างเป็นผู้ซึ่งไม่เคยมีบทบาทในทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติมาก่อน

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวแปรหรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของนายแพทย์สำเริง แหงกระโทก โดยศึกษากรณีการเลือกตั้ง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของนายแพทย์สำเริง แหงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่

10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 โดยผู้ทำวิจัยได้ศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดสนทนากลุ่มย่อย (โฟกัสกรุ๊ป) และค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ต่อการวิจัยผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับหัวคะแนน แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะสังคมไทย และสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยข้อมูลที่ได้จากเอกสาร วารสาร และผลงานที่เกี่ยวข้องจะเป็นแนวทางสำคัญในการศึกษา และเป็นกรอบแนวความคิด เพื่อนำไปสู่การวิจัยถึงสาเหตุหรือตัวแปรสำคัญ ที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10ก.พ.51

4. กรอบการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. ปัจจัยภายใน

- 1.1 ภูมิหลังและคุณสมบัติของ นพ.สำเริงฯ
- 1.2 นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง
- 1.3 ทุนสนับสนุนในการหาเสียง
- 1.4 ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง
- 1.5 วิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

2. ปัจจัยภายนอก

- 2.1 คู่แข่งในการเลือกตั้ง
- 2.2 บรรยากาศการเลือกตั้ง
- 2.3 การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม สส. ในจังหวัด
- 2.4 สื่อสารมวลชน
- 2.5 กระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต.

ตัวแปรตาม

ความสำเร็จในการ
เลือกตั้งนายกองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา
ของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก
ในการเลือกตั้งวันที่ 10 ก.พ.51

ภาพที่ 1.1 กรอบการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ

1.ตัวแปรอิสระ ได้จำแนกไว้ 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

1.1 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

1.1.1 ภูมิหลัง และคุณสมบัติของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งได้แก่ ชื่อเสียง ประวัติการทำงานที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอาชีพ ทางด้านเศรษฐกิจ และทางด้านสังคม เช่น การให้ความช่วยเหลือทางสังคมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

1.1.2 นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง ได้แก่ สิ่งที่คุณสมัครนำเสนอในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือสิ่งที่คุณสมัครนำเสนอผลงานในอดีต และแผนงานในอนาคตต่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในรูปแบบ และวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเกิดความศรัทธาของประชาชนในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

1.1.3 ทุนสนับสนุนในการหาเสียง ได้แก่ ทุนทางเศรษฐกิจ เช่น ทรัพย์สินเงินทอง สิ่งของต่างๆที่ใช้ในการหาเสียง เป็นต้น ทุนทางการเมือง ได้แก่ ชื่อเสียง อำนาจ บารมีทางการเมือง หรืออดีตนักการเมือง เป็นต้น ทุนทางสังคม เช่น ภาวะผู้นำความรู้ความสามารถ การเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชน เป็นต้น

1.1.4 ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง ได้แก่ กลุ่มคนซึ่งเป็นแกนสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เช่น ญาติพี่น้อง กลุ่มเพื่อน กลุ่มข้าราชการ และกลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นต้น

1.1.5 วิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ กระบวนการหรือวิธีการที่ได้มาซึ่งคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เช่น การจัดตั้งกลุ่มหัวคะแนน การจัดทีมปราศรัย การระดมทุนสนับสนุน การซื้อเสียง การบริจาคสิ่งของสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป หั้วประการของปัจจัยภายในเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

1.2 ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

1.2.1 คู่แข่งขันในการเลือกตั้ง ได้แก่ ภูมิหลัง และคุณสมบัติส่วนตัวของคู่แข่งในการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลงานทั้งในอดีต และปัจจุบัน ซึ่งมีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

1.2.2 บรรยากาศการเลือกตั้ง ได้แก่ สถานการณ์หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ.2551 เช่น การรณรงค์หาเสียง การซื้อเสียง การให้สัญญาแก่ประชาชนว่าจะให้สิ่งตอบแทนเมื่อผู้สมัครได้รับเลือกตั้ง การปราศรัยหาเสียง การแจกใบปลิว การแจกบัตรเบอร์ เป็นต้น

1.2.3 การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม สส.ในจังหวัด ได้แก่ กลุ่มพ่อค้า กลุ่มนักธุรกิจที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับนักการเมือง และกลุ่มนักการเมืองในจังหวัด นครราชสีมา

1.2.4 สื่อสารมวลชน ได้แก่ ผู้ซึ่งทำหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งจะมีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เช่น นักข่าวของ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และนักจัดรายการวิทยุ เป็นต้น

1.2.5 กระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. ซึ่งได้แก่ การดำเนินการจัดการเลือกตั้ง การเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตลอดจนความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใส ความเป็นกลางในการเลือกตั้ง

กล่าวโดยสรุป ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหลาย ด้านอันเป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเลือกตั้ง นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

2.ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ด้านประชากรศึกษา การวิจัยครั้งนี้จำแนกกลุ่มประชากร ได้จำนวน 4 กลุ่ม คือ

5.1.1 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง(นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก) จำนวน 1 คน

5.1.2 คู่แข่งการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 จำนวน 2 คน

5.1.3 ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงของ นพ.สำเร็จ ฯ จำนวน 100 คน

5.1.4 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.2551 จำนวน 1,843,584 คน

5.2 ด้านพื้นที่ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำการศึกษาในเขตการเลือกตั้งนายองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 จำนวน 32 อำเภอ

5.3 ด้านระยะเวลา คือ การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก โดยทำการศึกษาดังแต่ช่วงก่อนการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ปัจจัยความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือเป็นเหตุให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 โดยแยกเป็น 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

6.2 การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นับตั้งแต่การเตรียมตัวก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง การวางแผนในการหาเสียงเลือกตั้ง การจัดคณะผู้ช่วยเหลือฝ่ายต่างๆรวบรวมเป็นศูนย์รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การโฆษณาประชาสัมพันธ์หาเสียงเลือกตั้งในรูปของแผ่นปลิว ป้ายโฆษณาและอื่นๆ ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆของผู้สมัครรับเลือกตั้งและกลุ่มผู้ช่วยเหลือที่กระทำไปในการหาเสียงเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นที่รู้จักและนิยมชมชอบของประชาชน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจึงเกี่ยวข้องกับคน วัสดุอุปกรณ์ เงิน และการจัดการต่างๆ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีทรัพยากรทางการเมืองจำนวนมากจะมีกระบวนการรณรงค์อย่างกว้างขวาง และในทางตรงกันข้ามผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีทรัพยากรทางการเมืองจำกัดจะรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในขอบเขตที่จำกัด

6.3 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายถึง นักการเมืองท้องถิ่น หรือผู้ที่เสนอตัวเข้ามาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็น นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51 ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงคู่แข่งในการเลือกตั้ง รวมทั้ง นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก ซึ่งเป็นผู้สมัครท่านหนึ่งที่มีคุณสมบัติ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 หมวด 5 มาตรา 44 (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง , 2546)

6.4 เขตการปกครอง หมายถึง เขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ซึ่งแบ่งออกเป็น 32 เขต และถือเป็นเขตเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างเดียว

6.5 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึง ประชาชนทั้งชายและหญิง ที่อยู่ในเขตการปกครองของ อบจ.นม. ที่มีคุณสมบัติตาม พรบ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 หมวด 4 มาตรา 33 (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง , 2546)

6.6 เขตเลือกตั้ง หมายถึง การกำหนดเขตสำหรับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ซึ่งแบ่งออกเป็น 32 เขต ตาม พรบ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 หมวด 2 มาตรา 13 (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง, 2546)

6.7 นายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551 หมายถึง ผู้นำหรือผู้บริหารสูงสุดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51

6.8 ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตการปกครองของ อบจ.นม. และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ในวันที่ 10 ก.พ. 51

6.9 ผู้สนับสนุนหรือห้วคะแนน หมายถึง ผู้ที่จะทำหน้าที่แสวงหาคะแนนเสียง และรวบรวมคะแนนเสียงด้วยวิธีการต่างๆ ให้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 จนทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งชนะการเลือกตั้ง ดังนั้น ในความหมายทั่วไป ผู้สนับสนุน จึงหมายความว่า ห้วคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.นม.นั่นเอง

6.10 เงินทุน หมายถึง เงินลงทุน หรือแหล่งสนับสนุนทางการเงินของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. เช่น การปราศรัย การจัดเลี้ยงทีมงาน การแจกสิ่งของ การแจกแผ่นแนะนำตัวผู้สมัคร การติดตั้งป้ายหาเสียง เป็นต้น

6.11 อบจ.นม. หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีพื้นที่การปกครองทั้งจังหวัดนครราชสีมา

6.12 คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต. หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งจากทางราชการในระดับจังหวัด ตามที่กฎหมายกำหนดโดยมีหน้าที่สำคัญในการควบคุมและดำเนินการหรือจัดให้มีการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม

6.13 การทุจริตเลือกตั้ง หมายถึง การกระทำด้วยวิธีการต่างๆของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งโดยทางตรง หรือทางอ้อมเพื่อชักจูงให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนให้กับตนเพื่อชนะการเลือกตั้ง เช่น การซื้อเสียง การแจกสิ่งของ การสัญญาว่าจะให้ การจัดเลี้ยง การจัดเที่ยว เป็นต้น

6.14 กฎหมายเลือกตั้ง หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 เช่น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 เป็นต้น

6.15 อสม. หมายถึง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐาน ตามภาระงานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุ หรือตัวแปรที่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 คือปัจจัยใดบ้าง

7.2 ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตย

7.3 สามารถนำข้อมูล และข้อคิดเห็นของประชาชนจากผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.4 ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาแก้ไข ปัญหาในการเลือกตั้ง ในการรณรงค์หาเสียง และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐที่จะนำข้อมูล ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และสำหรับผู้ที่มีความสนใจศึกษาการเมืองไทยในโอกาสต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ของ นพ.สำเร็จ แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย โดยได้นำเสนอในหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
- 1.6 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
- 1.8 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์
- 1.9 แนวคิดเกี่ยวกับหัวคะแนน
- 1.10 แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะสังคมไทย
- 1.11 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

การศึกษาการเมืองในทางรัฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมือง สถาบันทางการเมือง กลุ่มและกระบวนการทางการเมือง และพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งสรุปและเรียบเรียงจากเอกสาร โสตทัศน วัสดุพิมพ์ หลักและวิธีวิเคราะห์ทางการเมืองสมัยใหม่ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2548 : 25-27) ดังต่อไปนี้

1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมือง เริ่มต้นจากการศึกษาความคิดของปรัชญาทางการเมือง จากอดีตจนถึงปัจจุบันผ่านยุคสมัยต่างๆ ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองเป็นการสร้างกรอบความคิดให้แก่ผู้ศึกษาวิจัยเรื่องราวทางการเมือง ช่วยให้เข้าใจถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ในทางการเมืองที่เป็นอยู่ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญของระบอบการเมืองการปกครอง ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมือง จึงเป็นการศึกษาถึงแก่นแท้ของระบอบการเมืองการปกครองต่างๆ นั้นเอง

1.1.2 การศึกษาเกี่ยวกับสถาบันทางการเมือง เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถาบันทางการเมือง ซึ่งในอดีตจะศึกษาเฉพาะสถาบันที่เป็นทางการเมืองในแง่มุมมองของรูปแบบ บทบาท และหน้าที่ แต่ในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบันได้มุ่งความสนใจไปยังสถาบันทางการเมืองอย่างไม่เป็นทางการมากขึ้น เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มกดดัน เป็นต้น โดยเป็นการศึกษาในรายละเอียดของการเป็นตัวแทน ลักษณะของภาวะผู้นำ ยุทธศาสตร์ และกลวิธีในการใช้อิทธิพลกำหนดนโยบายสาธารณะ สำหรับกรณีของพรรคการเมืองนั้น ส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาความสำคัญ ประเภท และบทบาทต่างๆ ในทางการเมือง

1.1.3 การศึกษากลุ่มและกระบวนการทางการเมือง อาจแยกเป็นการศึกษา กลุ่มทางการเมือง และการศึกษากระบวนการทางการเมือง ซึ่ง **การศึกษากลุ่มทางการเมือง** เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มทางการเมืองที่เน้นไปที่กลุ่มต่างๆ ในระบบการเมือง โดยมีฐานความคิดและความเชื่อว่า ถ้าสามารถเข้าใจกิจกรรมของกลุ่ม และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ ได้แล้ว ก็จะเข้าใจเรื่องของการเมืองและยังสามารถอธิบาย ตลอดจนวิเคราะห์ระบบการเมืองได้ ในขณะที่ **การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง** กระบวนการทางการเมืองหมายถึง กิจกรรมของบุคคลที่พยายามแข่งขันหรือต่อสู้กันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจหรืออิทธิพล และใช้อำนาจหรืออิทธิพลที่ได้มา ไปในการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเพื่อสังคม ขณะเดียวกันก็พยายามพัฒนาขยายอำนาจหรืออิทธิพลที่ได้มา ทั้งนี้ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มตน การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมืองในระดับกว้าง จึงมุ่งไปในเรื่องของกระบวนการเลือกตั้ง กระบวนการนิติบัญญัติ กระบวนการตุลาการ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ กระบวนการในการเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจ ตลอดจนการตรวจสอบอำนาจ นั้นเอง

1.1.4 พฤติกรรมทางการเมือง เนื่องจากคนไม่ว่าจะเป็นบุคคลเดี่ยวหรือกลุ่มคนก็ตาม ล้วนแต่เป็นตัวแสดงบทบาทหลักทางการเมือง พฤติกรรมที่แสดงออกมาสามารถที่จะกำหนดความเป็นไปในสังคมการเมืองได้ ผู้ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองจึงมุ่งค้นหาพลังทางการเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อปฏิบัติการทางการเมือง และจะพยายามค้นหาว่า บุคลิกภาพของบุคคลที่แตกต่างกันออกไปนั้น จะทำให้มีพฤติกรรมทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย

อมร รักษาสัตย์ (อ้างใน ประหยัด หงษ์ทองคำ : 241-242) อธิบายไว้ว่า คำว่า “ประชาธิปไตย” ได้ถูกนำไปใช้ในความหมายต่างๆ กันหลายอย่าง คือ

1) ในความหมายดั้งเดิม คือ การปกครองแบบหนึ่งซึ่งสิทธิในการตัดสินใจทางการเมืองนั้นเป็นของพลเมืองทั้งปวงที่เป็นผู้ใช้โดยตรงตามระเบียบวิธีว่าเสียงข้างมากเป็นฝ่ายชนะ การปกครองแบบนี้เรียกว่า ประชาธิปไตยโดยตรง (direct democracy)

2) เป็นการปกครองแบบหนึ่งซึ่งพลเมืองใช้สิทธิอย่างเดียวกันนั้น โดยผ่านทางผู้แทน ซึ่งประชาชนเป็นผู้เลือกและรับผิดชอบต่อประชาชน พลเมืองทั้งหมดไม่ได้ใช้สิทธิในการปกครองด้วยตนเอง แบบนี้เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน หรือประชาธิปไตยทางอ้อม (representative democracy or indirect democracy)

3) เป็นการปกครองรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมักจะได้แก่รูปประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน แต่ผู้ที่มีเสียงข้างมากจะใช้อำนาจตัดสินใจได้ก็แต่ภายในขอบเขตจำกัดของรัฐธรรมนูญซึ่งได้ออกแบบไว้รับรองสิทธิของคนข้างน้อยให้ได้ขึ้นชมสิทธิส่วนบุคคลหรือส่วนรวมบางประการ เช่น สิทธิในการพูด และสิทธิในทางศาสนา แบบนี้เรียกว่า ประชาธิปไตยเสรี หรือแบบมีรัฐธรรมนูญ (liberal or constitutional democracy)

4) คำว่า ประชาธิปไตย มักจะถูกนำมาใช้อธิบายระบบการเมือง หรือสังคมใดๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างอันเกิดขึ้นจากการกระจายทรัพย์สินส่วนตัวโดยไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงว่ารูปของการปกครองในระบบนั้น จะมีลักษณะประชาธิปไตยตามความหมาย 3 ประการข้างต้นหรือไม่ แบบนี้เรียกว่า ประชาธิปไตยทางสังคมหรือเศรษฐกิจ

จากคำนิยามหรือความหมายของคำว่า ประชาธิปไตยข้างต้น โดยเฉพาะในความหมายที่ 2 คือ ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนอันเป็นระบอบการเมืองที่ประชาชนไม่สามารถจะเข้าไปมีบทบาททางการเมืองด้วยตนเองโดยตรงเหมือนกับคำว่า ประชาธิปไตยในความหมายที่ 1 หรือความหมายแรก เพราะข้อจำกัดบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดในเรื่องจำนวนของพลเมืองซึ่งมีมากเกินไปจนไม่อาจจะให้สิทธิแก่พลเมืองที่จะใช้สิทธิปกครองตนเองโดยตรง โดยเลือกมาใช้วิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง แต่ไม่เป็นการทำลายหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยที่ต้องการให้พลเมืองได้มีสิทธิทางการเมือง และใช้สิทธิทางการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับหลักการของระบอบประชาธิปไตย นั่นคือ การกำหนดให้พลเมืองในสังคมประชาธิปไตยมีสิทธิเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองในสถาบันทางการเมืองต่างๆ ทั้งนี้ อยู่ภายใต้หลักการเลือกตั้งที่แท้จริง อันเป็นที่ยอมรับของ

สากล และประชาชนยังมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักการและวิธีการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและจารีตประเพณีของสังคมนั้นๆ ด้วย

สุชาย จอกแก้ว (2551) ระบุว่า คำว่า “ประชาธิปไตย” มาจากคำในภาษากรีกว่า “Demos” ซึ่งแปลว่า ประชาชน “Cracy” แปลว่า ความเป็นใหญ่ หรือ อธิปไตย รวมความว่า ประชาชนเป็นใหญ่ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจปกครอง อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนมีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติและรัฐบาล ระบอบประชาธิปไตย คือ ระบบการปกครองที่ถือประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด ในการปกครอง หรือ ระบอบการปกครองที่ถือว่า ประชาชนเป็นใหญ่ (Sovereignty belongs to the people) โดยอาศัยรัฐธรรมนูญ (Constitution) เป็นตัวกำหนดโครงสร้างอำนาจการปกครอง

ซึ่งสุชาย จอกแก้ว ยังได้อธิบายว่า ระบอบประชาธิปไตยแบ่งออกได้ 3 รูปแบบ คือ ประชาธิปไตยโดยตรง ที่ให้ประชาชนมีสิทธิหน้าที่ในการออกกฎหมายหรือบริหารประเทศได้โดยตรง ประชาธิปไตยโดยทางผู้แทน ที่จัดให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทนตน ประชาธิปไตยแบบผสม ที่จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองได้โดยตรงในบางกรณี เช่น การเสนอร่างกฎหมาย การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การออกเสียงลงประชามติ เป็นต้น และจัดให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนไปปฏิบัติหน้าที่แทนตนในบางกรณี เช่น เลือกตั้ง ส.ส. หรือ ส.ว. เพื่อไปทำหน้าที่บัญญัติกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนี้แล้วประชาธิปไตย ควรมีองค์ประกอบร่วมกัน ดังนี้ คือ

- (1) รัฐบาลต้องเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยไม่แยกว่าเป็นรัฐบาลของประชาชนเพียงข้างมาก หรือรัฐบาลของเพียงข้างน้อย
- (2) ประชาชนจะต้องมีสิทธิและเสรีภาพตามควร โดยเฉพาะเสรีภาพขั้นพื้นฐาน แต่การใช้สิทธิเสรีภาพนั้น ต้องเคารพและไม่กระทบต่อสิทธิของผู้อื่นด้วย
- (3) ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยจะต้องแบ่งแยกจากกัน กล่าวคือ แบ่งแยกหน้าที่ ผู้มีหน้าที่ทางบริหารจะต้องเป็นคนละคนกับผู้ที่มีหน้าที่ออกกฎหมายและผู้มีหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดคดี
- (4) การปกครองจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย ทุกคนต้องเสมอภาคกันในทางกฎหมาย ตามหลักนิติรัฐนิติธรรม (The Rule of Law) มิใช่ต่างคนต่างอ้างความชอบธรรมตามกฎหมาย แต่ทำตนอยู่เหนือกฎหมายหรือไม่เคารพกฎหมาย

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2547 ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบการเมืองไทย เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีผลให้ข้าราชการทหารและพลเรือนระดับกลางมีบทบาทสำคัญทางการเมือง และยินยอมให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในการตัดสินใจของรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือว่าเป็นลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของระบบทางการเมืองสมัยใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวหรือสนใจทางการเมืองสูงกว่าในระบบจารีตประเพณี การมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจะเป็นไปทั้งจุดมุ่งหมาย (goals) และวิธีการของการพัฒนา ที่เป็นจุดหมายนั้นเป็นเพราะความเชื่อที่ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะสำคัญของสังคมที่พัฒนาแล้ว สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถือว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งนั้น หมายถึง วิธีการของผู้นำเพื่อนำไปสู่จุดประสงค์อีกอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อเสริมสร้างอำนาจของผู้นำ หรือเพื่อพัฒนาประเทศ เป็นต้น (สุจิต บุญบงการ, 2542: 39)

พนัส ทัศนียานนท์ (2543 : 328) กล่าวว่า ภายใต้หลักการทางกฎหมายเกี่ยวกับที่มาแห่งอำนาจรัฐในระบบประชาธิปไตย ประชาชนที่เป็นเจ้าของที่แท้จริงย่อมสามารถแสดงออกซึ่งความเป็นเจ้าของอำนาจนั้นอยู่ได้ในหลายระดับและรูปแบบ โดยเริ่มจากการใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมถึงการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ ได้อีกในภายหลัง

แนวความคิดในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเดิมจะพึงพอใจแก่เพียงการที่ประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน โดยการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร แล้วอำนาจนั้นก็หลุดไปอยู่ในมือผู้แทน โดยปล่อยให้ผู้แทนได้รับการเลือกตั้งใช้อำนาจไปตามลำพัง ตามกลไกระบบการปกครองที่เข้าทำนองประชาธิปไตยทางอ้อม แต่ต่อมาได้มีการพัฒนาแนวคิดให้ประชาชนสามารถแสดงออกถึงความเป็นเจ้าของได้ตลอดเวลา ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับเสรีประชาธิปไตยนี้สอดคล้องกับหลัก ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) นั่นเอง ปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็เป็นสิ่งที่คนไทยยังไม่ได้ตระหนักและคุ้นเคย นั่นคือ

1. การรู้จักความต้องการของตนเองพบว่า คนไทยส่วนใหญ่ไม่รู้จักความต้องการของตนและไม่รู้ว่าอะไรคือปัญหาของตนเอง กล่าวได้ 3 ขั้นตอนคือ

- 1) คนไทยส่วนใหญ่มักมองไม่เห็นหรือไม่เข้าใจปัญหาและความต้องการของตน
- 2) ถ้ามองเห็นปัญหาก็จะมองไม่เห็นผลประโยชน์ของตนในปัญหานั้นและ
- 3) มองไม่เห็นว่าจะถ้าเข้าไปมีบทบาทในปัญหาที่เห็นจะทำให้ตนได้ประโยชน์อะไร

มากขึ้น

2. การมีอำนาจซึ่งสังคมไทยสะท้อนภาพให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ รัฐเปรียบเสมือนผู้คุ้มครองประชาชน และประชาชนเป็นผู้คอยรับความช่วยเหลือจากรัฐ

โดยหลักการแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการบริหารการปกครองท้องถิ่น สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1.การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือหรือการให้การสนับสนุนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยริเริ่มและพัฒนาจากเบื้องล่าง โดยสถาบัน หรือองค์การปกครองตนเองในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ ได้จัดให้ประชาชนได้เข้าควบคุมและมีส่วนร่วม ในการวางแผนนโยบายและการบริหารโครงการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ดำเนินการอยู่ในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ที่เกิดจาก อำนาจของประชาชนที่ทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ระดับพลังงาน พลังความคิด ขวัญและกำลังใจของประชาชนในท้องถิ่น โดยกระบวนการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม นับได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างสูงสุดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

2.การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญสำหรับการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผลจากการกระจายอำนาจมาให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีสิทธิ มีเสียงดำเนินการปกครองตามแนวทางประชาธิปไตย ถ้าการปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนไม่สนใจและไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงแล้ว ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ จะไม่เกิดประโยชน์ในสิทธิทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ,2533 : 66 – 69)

สำหรับรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีอยู่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามในงานของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2533) สามารถสรุปได้ดังนี้

1.การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงวิชาการถือว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด และสามารถวัดค่าของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองที่ให้ความเที่ยงมากที่สุด

2. การเข้าร่วมทางการเมืองในบทบาทของผู้สื่อข่าวสาร หมายถึง การที่บุคคลจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ส่งจดหมายแสดงความสนับสนุนต่อผู้นำทางการเมืองในการดำเนินการที่เห็นว่าเหมาะสมถูกต้อง ส่งคำประท้วงต่อการดำเนินงานที่เห็นว่าไม่ดี รวมถึงการเข้าพูดคุยถกเถียงปัญหาทางการเมือง การข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้านแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อ เจ้าหน้าที่รัฐบาลเขียนจดหมายแสดงความคิดเห็นไปยังหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนต่าง ๆ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว,2533 : 80)

สำหรับรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ สิทธิพันธ์ พุทธหุน (2539) สามารถสรุปได้ดังนี้

1.กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง กิจกรรมนี้ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับ

การเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น การให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง การให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง หรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งและการเข้าเป็นสมาชิกของชมรมทางการเมือง

2.กิจกรรมของชุมชน ได้แก่ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในชุมชนหรือองค์การอย่างกระตือรือร้นในอันที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

3.การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึงการกระทำของบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปกป้องผลประโยชน์บางอย่างของตนหรือกลุ่มของตน ปัญหาที่เขาสนใจและนำไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เป็นสิ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลนั้น

4.การลือขบปี รวมถึง บุคคลที่พยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำทางการเมืองโดยหาทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายประเด็นเรื่องที่กระทบต่อประชากรจำนวนมาก จากตัวอย่างจริง ๆ นั้น หมายถึงกิจกรรมที่มุ่งที่จะก่อให้เกิดแรงสนับสนุนหรือต่อต้านพระราชบัญญัติหรือการตัดสินใจนโยบายของฝ่ายบริหารนั่นเอง

5.การประท้วง ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับ การใช้ความรุนแรง ซึ่งเป็นความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาล โดยการทำร้ายร่างกายหรือทรัพย์สิน (สิทธิพันธ์ พุทธหุน, 2539 : 57 – 58)

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Lester W.Milbrath (1965) อ้างใน นิศรา บุญเฉลิม (2546 : 46 – 47) แบ่งไว้ดังนี้

- 1.รับฟังหรือรับทราบข่าวสารทางการเมือง
- 2.การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- 3.ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเหตุบ้านการเมือง
- 4.ชักชวนให้ผู้อื่นใช้สิทธิออกเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 5.ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีต่าง ๆ
- 6.ติดต่อแสดงความคิดเห็น ชื่อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง
- 7.สนับสนุนการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- 8.ติดตามการหาเสียงของนักการเมืองบางคนหรือหลายคน
- 9.ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งรณรงค์หาเสียง
- 10.เป็นสมาชิกพรรคโดยการทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำเสมอ
- 11.เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรค
- 12.ช่วยหาเงินเข้าเป็นกองทุนของพรรค

13.สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง

14.เป็นเจ้าหน้าที่หรือกรรมการบริหารพรรค หรือได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

จากการที่ระบอบประชาธิปไตยกำหนดให้อำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน ประชาชนจะเป็นผู้มอบอำนาจอธิปไตยของตนให้กับตัวแทนในการทำหน้าที่เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ทั้งทางนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ กระบวนการในการคัดเลือกตัวแทนประชาชนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น และเป็นที่มาของการเลือกตั้ง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมือง อันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการปกครองประเทศ การเลือกตั้งจึงมีนัยทางการเมืองในการแสดงถึงเจตจำนงของประชาชนในทางการเมือง การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งในการถ่ายโอนอำนาจอธิปไตยของประชาชนไปให้ตัวแทนใช้แทนประชาชน กล่าวโดยสรุปแล้ว การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง ที่พลเมืองเข้ามีส่วนร่วม ด้วยการแสดงเจตจำนงตามความต้องการและการสนับสนุนโดยผ่านตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศ (ธโรธร ฐ์ทองคำ : 2549 หน้า 535)

1.4.1 ความหมายของการเลือกตั้ง นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ดังต่อไปนี้

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2549 : 243) ได้ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้โดยสรุปว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวอย่างกว้างขวางและสุจริต ยุติธรรม เพราะการเลือกตั้งเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานที่ประชาชนจะได้ใช้ในฐานะผู้เป็นเจ้าของอำนาจอสูงสุด (อำนาจออธิปไตย) การเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมที่สามารถพิสูจน์เชิงประจักษ์ได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการเมืองระบอบประชาธิปไตย

กรมล ทองธรรมชาติ (2531 : 1) อธิบายว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจออธิปไตย ด้วยการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ จัดทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2532 : 201) ระบุถึงความหมายการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการ

แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง หรือสนับสนุนต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ (2538 : 19-20) ได้ให้ความหมายของการเลือกตั้งโดยสรุปว่า หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งบุคคลหนึ่ง หรือหลายคน จากบุคคลหลายๆ คน หรือ เลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไปทำการอันใดอันหนึ่งแทนตนเองโดยอิสระเสรีและสุจริต

เดวิด บัตเลอร์ และคณะ (David Butler, and others อ้างใน วัชรวิชัยสาร (2544 : 10) ให้ความหมายการเลือกตั้งไว้ว่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้แก่สามัญชนโดยทั่วไปและการมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมต่างๆ ไปในกิจการสาธารณะของการเลือกตั้ง ซึ่งได้กลายเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความป็นพลเมือง

ธโรธร ผู้ทองคำ (2549 : 535) อธิบายเกี่ยวกับการเลือกตั้งไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง ที่พลเมืองมีส่วนร่วม ด้วยการแสดงเจตจำนงตามความต้องการและการสนับสนุนโดยผ่านตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศ

การเลือกตั้งมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการทางการเมือง โดยเฉพาะในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึง (วัชรวิชัยสาร : 2544 פרסקัด ผ่องแผ้ว : 2538 และคณะ) ซึ่งสรุปและเรียบเรียงไว้โดยสังเขปว่า การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตย หรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มันนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง เพื่อให้เขาเหล่านั้นไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบทอดอำนาจ และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่า ตนเองต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนจะเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับเข้ามาทำหน้าที่ผู้แทนอีก โดยสรุปการเลือกตั้งมีความสำคัญดังนี้

- (1) เป็นการเลือกผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่จะมาทำการปกครอง
- (2) เป็นการ “ห้ามล้อ” ทางการเมือง ทำให้ผู้ปกครองต้องฟังเสียงของประชาชนตลอดเวลา
- (3) เป็นกลไกเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะ
- (4) สร้างความชอบธรรมทางการเมือง
- (5) ลดความตึงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม
- (6) ทำให้เกิดบูรณาการทางการเมือง

(7)ทำให้เกิดการระดมมวลชนเข้าสู่กระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในลักษณะของความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองที่ดี

1.4.2 หลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกตั้ง ปริญญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกตั้งไว้ ซึ่งสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้ (หยุด แสงอุทัย อ้างใน ประหยัด หงษ์ทองคำ 2549 : หน้า 255-259)

1) **หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (free election)** มีความหมายว่า การเลือกตั้งต้องกระทำโดยเสรี ไม่มีการบังคับ กดขี่ ข้างวาน หรือใช้อิทธิพลใดๆ มาบีบบังคับ หรือทำให้ผลการเลือกตั้งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดย (ก) เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องคอยเฝ้าดูแลและดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยเสรี (ข) รัฐเองก็ต้องไม่กดขี่หรือข้างวาน หรือใช้อิทธิพลใดๆ บังคับให้ราษฎรเลือกตั้ง

2) **หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (periodic election)** ซึ่งหมายความว่า เมื่อเลือกตั้งไปแล้วจะต้องเลือกตั้งใหม่อีก โดยมีกำหนดระยะเวลาแน่นอน ทั้งนี้เพราะ การกำหนดระยะเวลาสำหรับการเลือกตั้งครั้งหนึ่งๆ ไว้ห่างกันพอสมควรยอมทำให้ผู้แทนราษฎรไม่ห่างเหินต่อเจตจำนงของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากเกินไป ควรจะต้องให้ราษฎรผู้เลือกตั้งมีโอกาสเลือกได้ว่าจะเอาผู้แทนคนเดิม หรือเอาผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใหม่ และทำให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถควบคุมผู้แทนของตนเองได้ กล่าวคือ ผู้แทนราษฎรยอมทราบดีว่า ถ้าตนประพฤติไม่ดี หรือไม่ตรงตามเจตจำนงของราษฎร ราษฎรก็จะไม่เลือกตั้งเข้ามาอีก

3) **หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (genuine election)** คือ ไม่ใช่มีการเลือกตั้งปลอมแปลงที่เป็นการกำหนดให้ (ก) รัฐบาลไม่คดโกงในการเลือกตั้ง เช่น ทำการเลือกตั้งพอเป็นพิธี หรือโดยการนับคะแนนเสียงผิดพลาด หรือแอบเอาบัตรลงคะแนนปลอมมาใส่ไว้ เป็นต้น (ข) รัฐบาลจะต้องระวังมิให้ราษฎรคดโกงกันเองในการเลือกตั้ง วิธีที่จะให้มีการเลือกตั้งอย่างแท้จริงที่สำคัญได้แก่ จัดให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยให้ราษฎรร่วมมือในการเลือกตั้ง เช่น เป็นกรรมการตรวจคะแนน เป็นต้น นอกจากนี้จะต้องจัดให้มีวิธีการคัดค้านการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ ทั้งนี้โดยจะต้องจัดขึ้นโดยเฉพาะหรือกำหนดให้มีศาลยุติธรรม หรือสภานิติบัญญัติเป็นผู้วินิจฉัยว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบหรือไม่

4) **หลักการออกเสียงทั่วไป (universal suffrage)** โดยได้ให้คำแทนความหมายว่า “การเลือกตั้งทั่วถึง” ซึ่งหมายถึงการให้บุคคลออกเสียงลงคะแนนโดยไม่จำกัด กล่าวคือ บุคคลทุกคนไม่ว่าหญิงหรือชายที่มีสัญชาติของประเทศใดจะต้องมีสิทธิเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรของประเทศนั้น ข้อยกเว้นที่รับรองกันอยู่ทั่วไปก็คือ ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก บุคคลวิกลจริต หรือมีจิตบกพร่อง ผู้ที่ต้องโทษจำคุกมาแล้วและพ้นโทษยังไม่เกินเวลาที่กำหนดไว้ และนอกจากนั้นบุคคลนั้นจะต้องมีสิทธิในฐานะพลเมือง เช่น ไม่ได้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ต้องมีถิ่นที่

อยู่ และ(เฉพาะในบางประเทศ) ต้องเป็นเพศชายด้วย แต่การจำกัดเพศหญิงนั้น เป็นการขัดต่อหลักการเลือกตั้งทั่วถึง

นอกจากนี้ ในรายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (2548 : 10) ยังได้ระบุถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกตั้งที่ประกอบด้วย

ก. การเลือกตั้งที่ยุติธรรม หมายถึง การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์เป็นไปตามด้วยบทกฎหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ปราศจากการครอบงำและเล่ห์ทางการเมือง ปราศจากการใช้อิทธิพลทางการเมือง ทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคม เช่น นักการเมืองหรือข้าราชการที่อยู่ในตำแหน่งใช้อำนาจหน้าที่ของตนเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนสนับสนุน หรือใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ของราชการในการหาเสียง หรือผู้ที่มีกำลังทางเศรษฐกิจเข้มแข็งกว่าใช้เงินทุ่มเทหาเสียงหรือซื้อคะแนนเสียงเพื่อตนเอง หรือ สนับสนุนผู้สมัครที่ตนสนับสนุน นอกจากนี้ การต่อสู้แข่งขันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองจะต้องเป็นไปอย่างอิสระภายในขอบเขตและเจตนารมณ์ของกฎหมายซึ่งอยู่บนความยุติธรรมและความเสมอภาค

ข. หลักการลงคะแนนลับ หมายถึง การออกเสียงเลือกตั้งเป็นเอกสิทธิ์ของผู้เลือกตั้งโดยเด็ดขาด เอกสิทธิ์นี้จะได้รับการปกป้อง พิทักษ์ ก็โดยการออกเสียงลับโดยผู้ออกเสียงไม่จำเป็นต้องบอกผู้อื่นว่าตนเลือกใคร ทั้งนี้ เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ปราศจากการข่มขู่ บีบคั้นจากอิทธิพลใดๆ ที่จะมีผลกระทบต่อเสรีภาพของผู้เลือกตั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง : 2547 หน้า 6-9)

1.4.3 วิธีการเลือกตั้ง (พิมลจรรย์ นามวัฒน์ : 2534 : 726) ระบุว่าวิธีการเลือกตั้งมีด้วยกัน 2 วิธี คือ

1) การเลือกตั้งโดยตรง (Direct election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้วิจารณญาณของตนในการออกเสียงลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละตำแหน่งโดยตรง คะแนนเสียงที่ได้รับจากการออกเสียงลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเป็นเครื่องชี้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดจะชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้นๆ

2) การเลือกตั้งโดยทางอ้อม (Indirect election) หมายถึง การที่ประชาชนไปออกเสียงเลือกตั้งคณะบุคคลคณะหนึ่งเข้าทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตน (Electoral college) เป็นการมอบหมายสิทธิในการเลือกตั้งให้แก่คณะบุคคลผู้ทำการเลือกตั้งโดยเด็ดขาด การเลือกตั้งแบบนี้ใช้ในกรณีเห็นว่า คณะบุคคลที่เข้าไปทำการเลือกตั้งนั้นจะมีสติปัญญาและความรู้ความสามารถในการใช้วิจารณญาณได้ดีกว่า อันเป็นหลักประกันได้ว่า ประชาชนจะได้ผู้แทนที่ดีมีความสามารถอย่างแน่นอน

1.4.4 ประเภทของการเลือกตั้ง การแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้น สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ (คณะกรรมการการเลือกตั้ง : 2548 : 11)

1) การเลือกตั้งทั่วไป (General-Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศมาลงคะแนนเสียงพร้อมๆ กัน การเลือกตั้งทั่วไปมี 2 กรณี คือ ครบวาระที่จะต้องมีการเลือกตั้ง และยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการเลือกตั้งทั่วไปนี้ จะเป็นเครื่องชี้วัดกระแสความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนได้เป็นอย่างดี แต่จะชี้วัดได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับระบบพรรคการเมืองของประเทศนั้นๆ เช่น ประเทศในระบอบ 2 พรรคการเมือง การเลือกตั้งทั่วไปจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นเครื่องชี้วัดว่าประชาชนยังคงสนับสนุนรัฐบาลเดิมหรือไม่ สำหรับประเทศที่เป็นระบบหลายพรรคการเมือง ลักษณะการจัดตั้งรัฐบาลเป็นรัฐบาลผสมผลการเลือกตั้งทั่วไปไม่อาจชี้วัดได้ชัดเจนว่า ประชาชนต้องการรัฐบาลเดิมหรือรัฐบาลใหม่ได้ เพราะการจัดตั้งรัฐบาลเป็นรัฐบาลผสมขึ้นอยู่กับความร่วมมือเชิงข้างมากของพรรคการเมืองต่างๆ หลังจากการเลือกตั้งได้หรือไม่ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งทั่วไปยังเป็นภาพสะท้อนความคิดเห็น วัฒนธรรมทางการเมือง และแนวโน้มของกระแสความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนในประเทศหรือในเขตเลือกตั้งนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ความแตกต่างของจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองกับเขตชนบท ปริมาณ และลักษณะการซื้อสิทธิ-ขายเสียงในเขตเลือกตั้งต่างๆ ความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครกับส่วนภูมิภาคอื่นๆ เป็นต้น

2) การเลือกตั้งซ่อม (By-Election) ในกรณีที่ผู้แทนราษฎรขาดสมาชิกภาพ เช่น ตาย ลาออก หรือเพราะเหตุอื่นๆ เป็นต้น ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ได้ผู้แทนราษฎรมาแทนที่ผู้ที่พ้นสภาพการเป็นผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งซ่อมในเขตเลือกตั้งก็จะเป็นเครื่องมือในการวัดความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือรัฐบาลได้ (วิชรา ไชยสาร : 2544 :14-15)

1.4.5 การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ธโรธร ตูทองคำ (2549 : 560-562) กล่าวถึงการใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้ดังต่อไปนี้

การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง หมายถึง การใช้จ่ายที่ใช้สำหรับการเลือกตั้ง ที่ทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง และรัฐบาลต่างมีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้จ่ายนี้ด้วยกันทั้งสิ้น ในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนา การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง จะมีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างกว้างขวาง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งจะศึกษาในสามส่วน คือ ที่มาหรือแหล่งเงินทุนในการเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

1.4.6 ที่มาหรือแหล่งเงินทุนในการเลือกตั้ง การเลือกตั้งในแต่ละครั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องใช้เงินทุนในการรณรงค์หาเสียง ที่มาหรือแหล่งเงินทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญ แหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญ ได้แก่

1) ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้ที่ทำให้เงินทุนสนับสนุนการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ทั้งในรูปของการบริจาคให้กับพรรคการเมืองก่อน หรือ การเป็นแหล่งสำหรับการใช้จ่ายในการ

เลือกตั้งของตนเองได้รับการเลือกตั้ง ด้วยปัจจัยนี้ จึงเป็นผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือได้รับการสนับสนุนทางเศรษฐกิจจากผู้อื่น มีโอกาสที่จะได้รับการเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีฐานะด้อยกว่า

2) *พรรคการเมือง* ให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งในสังกัดพรรคการเมือง แหล่งที่มาของเงินทุนของพรรคการเมืองที่สำคัญ ได้แก่ การบริจาคของประชาชน การบำรุงพรรคของสมาชิกพรรคการเมือง การจัดกิจกรรมของพรรคการเมือง และการจัดสรรของรัฐบาลในการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง การที่พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนทางการเมือง ทำให้พรรคการเมืองมีเงินทุนอุดหนุนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

3) *ผู้บริจาค* เป็นผู้บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อนำไปใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียง บางประเทศกำหนดวงเงินที่ผู้บริจาคจะดำเนินการได้ เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกรอบงำโดยผู้บริจาค หรือการออกกฎหมายที่ห้ามหรือจำกัดการรับเงินทุนจากต่างประเทศอื่นจะเป็นผลต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ

4) *รัฐบาล* ในบางประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว ต่างให้การสนับสนุนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยการให้เงินทุนในการสนับสนุนพรรคการเมือง นอกเหนือไปจากที่รัฐบาลต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้ง เช่น ในกรณีของสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมนี เป็นต้น

การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง จำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ การใช้จ่ายตามโครงสร้างทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการใช้จ่ายตามกระบวนการเลือกตั้ง กล่าวคือ

ก. *การใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ* ได้แก่

1) การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งที่เป็นทางการ หมายถึง การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงที่เป็นไปอย่างชัดเจน และผู้สมัครรับเลือกตั้งจะกำหนดเป็นหลักฐานในการแจ้งยอดรวมการใช้จ่ายเมื่อต้องแจ้งต่อทางการตามที่กฎหมายกำหนด ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ที่สำคัญได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การปราศรัย การลงชื่อความในสื่อมวลชน ค่าใช้จ่ายในด้านการอำนวยความสะดวก เช่น ค่าพาหนะ ค่าขนส่ง เบี้ยเลี้ยง อาสาสมัคร เป็นต้น

2) การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งที่ไม่เป็นทางการ หมายถึง การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งที่เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรณรงค์หาเสียงโดยตรง แต่เป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับการเลือกตั้ง ที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมสังคม เช่น การใช้จ่ายในงานสังคม การสนับสนุนการแข่งขันกีฬาในชุมชน เงินบริจาคการกุศล เป็นต้น รวมไปถึงเงินที่ใช้จ่ายในการซื้อสิทธิขายเสียงด้วย

ข. *การใช้จ่ายตามกระบวนการเลือกตั้ง* หมายถึง การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจำแนกออกตามกระบวนการในการเลือกตั้ง จำแนกออกได้สองส่วน คือ การใช้จ่ายในการลงสมัครรับเลือกตั้ง

กับการใช้จ่ายในระหว่างการเลือกตั้ง กล่าวคือ การใช้จ่ายในการลงสมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการลงสมัครรับเลือกตั้ง รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่ารูป การลงทะเบียน เป็นต้น และการใช้จ่ายในระหว่างการเลือกตั้ง หมายความว่า การรณรงค์หาเสียง

1.4.7 ระบบการเลือกตั้ง พรรคกิจ ผ่องแผ้ว และพิมลจรรย์ นามวัฒน์ (อ้างใน ฐโสรธ ผู้ทองคำ 2549 : 544-545) ระบุว่า ระบบการเลือกตั้งที่สำคัญ แบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ ระบบการเลือกตั้งแบบคะแนนเสียงข้างมาก และระบบการเลือกตั้งแบบคะแนนเสียงตามสัดส่วน กล่าวคือ

1) ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากหรือระบบการเลือกตั้งแบบคะแนนเสียงข้างมาก (*Majority Electoral System*) คือ ระบบการเลือกตั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุดจะเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามจำนวนที่นั่งที่จะพึงมีในเขตการเลือกตั้งนั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง

2) ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนหรือระบบการเลือกตั้งที่เป็นระบบคะแนนตามสัดส่วน (*Proportional Representation Electoral System หรือ PR*) หรือ ระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ (*List system*) ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน หมายถึง ระบบการเลือกตั้งที่ระบบคะแนนที่ได้รับกับสัดส่วนของจำนวนที่นั่งในการเป็นตัวแทนเป็นสัดส่วนกันหรือแนวเดียวกันหรือสัมพันธ์กัน ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจึงเป็นระบบการเลือกตั้งที่เชื่อมโยงระหว่างคะแนนที่ได้รับกับจำนวนที่นั่ง หลักการสำคัญของระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน ได้แก่ การกำหนดโควตาหรือจำนวนคะแนนมาตรฐานสำหรับตัดสินผลการเลือกตั้งในแต่ละที่นั่งในแต่ละเขตการเลือกตั้ง อันนำไปสู่การที่ระบบการเลือกตั้งนี้เป็นระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ วิธีการสำคัญในการเลือกตั้งคือ พรรคการเมืองจะส่งรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตการเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้เลือกตั้งเป็นผู้ออกเสียงลงคะแนน

1.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1.5.1 ความหมายของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

หลักการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น ที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางไปจัดทำบริหารการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับการบังคับบัญชาเพียงแต่ขึ้นอยู่กับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางเท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ รัฐมอบอำนาจในการปกครองซึ่งเจ้าหน้าที่หน่วยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการอยู่ในท้องถิ่นในองค์กร อันมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารราชการส่วนกลางรับไปดำเนินการเอง

หลักการกระจายอำนาจการปกครองหรือเรียกว่า “ มัชยวิภาค ” (ประยูร กาญจนกุล 2533 : 42 – 45) หมายถึงการกระจายอำนาจในการปกครองประเทศจากส่วนกลางบางอย่างโอนไปให้ประชาชนในท้องถิ่นฝึกหัดจัดทำ ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นของตนเอง

ลิขิต ชีรเวทิน (2525:3-4) ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจโดยกล่าวไว้ว่าการกระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยสรุป ได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1.การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วย โครงสร้างส่วนบนคือระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐานคือระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2.การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเอง ในลักษณะที่มีความเป็นอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

1.5.2 ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่น มีลักษณะสำคัญ ๆ ดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์การขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่ งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมาย

2.มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมด หรือบางส่วนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่มีการเลือกตั้งคณะผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นเลยก็ไม่นับว่าเป็นการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3.มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร การกระจายอำนาจปกครองนั้นต้องกำหนดให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารงานหรือจัดทำกิจการที่ได้รับมอบหมายได้เองพอสมควร คือมีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ของตนเอง

4.มีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองนั้น หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณของตนเอง ซึ่งแยกต่างหากจากส่วนกลาง โดยมีรายได้จากการเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และทรัพย์สิน ตลอดจนเงินอุดหนุน (ถ้ามี) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง นอกจากจะมีงบประมาณแยกออกเป็นสัดส่วนของตนเองแล้ว การกระจายการปกครองนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่อื่นเป็นสำนักงานของตนเองเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านี้มิได้ขึ้นในสังกัดกระทรวง ทบวง ในส่วนกลางโดยตรง แต่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้นนั่นเอง (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539: 21)

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 : 25-27) ได้กำหนดกรอบ (Frame of Reference) ตามลักษณะของการกระจายอำนาจปกครองไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. องค์การที่ไม่ขึ้นตรงกับการบังคับบัญชาของการบริหารราชการส่วนกลาง ก็คือ องค์การซึ่งเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) ตามกฎหมายกล่าวคือ องค์การนิติบุคคลนี้จะมีงบประมาณของตนเอง มีความอิสระและสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายกำหนด เช่น มีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องจัดการภายใต้การควบคุมโดยราชการบริหารส่วนกลาง แต่ไม่ต้องฟังคำสั่งหรือคำบังคับบัญชาเช่นเดียวกับองค์การหรือหน่วยราชการอื่นที่สังกัดส่วนกลาง

2. องค์การที่เป็นอิสระภายในของเขตแห่งกฎหมายที่กำหนดให้เป็นนิติบุคคลนั้นต้องมีเจ้าหน้าที่หรือพนักงานของตนเองเป็นผู้ปฏิบัติงานเพราะถ้าให้ข้าราชการที่สังกัดการบริหารราชการส่วนกลางไปปฏิบัติ ตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานเหล่านั้นจะถูกบังคับบัญชาจากส่วนกลางเป็นนิติบุคคลตามข้อแรกก็จะไม่เป็นอิสระตามหลักการกระจายอำนาจปกครองเพราะถ้าตัวบุคคลถูก “บังคับบัญชา” เสียแล้ว ความเป็นนิติบุคคลก็จะไม่เกิดขึ้น แนวความคิดที่ต้องการให้บุคคลที่จะมาปฏิบัติงานทั้งระดับบริหารและธุรการในองค์การที่เป็นนิติบุคคลนี้ จึงมุ่งเน้นต้องการไปถึงการได้มาเพื่อการปกครองตนเองด้วยแล้ว เจ้าหน้าที่ระดับบริหารชั้นสูงก็ควรได้มาด้วยวิธีการเลือกตั้งตามรูปแบบของประชาธิปไตย (Democratically Elected Authorities) เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้เข้าใจกันว่าเจ้าหน้าที่ในองค์การต่าง ๆ ระดับท้องถิ่นหรือตามหลักการกระจายอำนาจจะต้องมาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยเสมอไป ปัญหาจึงเกิดขึ้นในลักษณะของงูกินหางด้งกล่าว การพิจารณาตามแนวคิดของการเลือกตั้งตามแบบประชาธิปไตยทางตรงหรือการเลือกตั้งแบบทางอ้อม การเลือกตั้งเจ้าหน้าที่จะต้องกระทำทั้งหมดหรือกระทำเฉพาะบางส่วนตลอดจนการ “แต่งตั้ง” นั้น ควรพิจารณากันในขอบเขตกว้างขวางเพียงใดเป็นต้น ซึ่งตามขอบเขตของการมีเจ้าหน้าที่ของตนเองนั้นมักเป็นสิทธิอำนาจขององค์การเองจะพิจารณากำหนดขึ้นว่าการได้มาซึ่งเจ้าหน้าที่ทุกระดับนั้นควรจะต้องประกอบด้วยกรรมวิธี (Process) อย่างไร ดังนั้น การได้มาซึ่งเจ้าหน้าที่ของตนเองมักเป็นสิทธิอำนาจขององค์การเองจึงเป็นความเข้าใจประเด็นหนึ่งในการศึกษา อย่างไรก็ตาม ในการกระจายอำนาจเพื่อการปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองนั้น นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการแต่งตั้งบุคคลโดยความเห็นชอบของส่วนกลางโดยปราศจากความรู้เห็นหรือยอมรับจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ย่อมขัดกับหลักการปกครองตนเองอย่างเด่นชัด

3.หลักการกระจายอำนาจ ได้บ่งบอกถึงความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติการกิจการตามหน้าที่ซึ่งให้อำนาจไว้ตามกฎหมาย ปัญหาในการศึกษาต้องพิจารณาถึงกฎหมายของแต่ละประเทศที่บัญญัติ ให้องค์การซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลนั้น มีความคล่องตัวในการปกครองและบริหารมากน้อยเพียงใด ถ้าประเทศใดกล่าวอ้างว่ามีการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจแต่ปรากฏว่าองค์กรที่ตั้งขึ้นไม่มีความอิสระใด ๆ ผลทางด้านปกครองตนเอง เราก็ไม่สามารถยอมรับได้ว่ามีการกระจายอำนาจตามหลักการที่ตั้งไว้ ปัญหาในการศึกษา จึงอยู่ที่ว่า “ความเป็นอิสระ” นั้นอยู่ภายในขอบเขตความมากน้อยประการใด ประเด็นที่ควรจะหยิบยกขึ้นมาพิจารณาเป็นตัวอย่างก็คือ ความเป็นอิสระของการบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาลของไทยเรา ทั้งนี้ก็เพราะตามเจตนารมณ์ ของกฎหมายองค์กร ดังกล่าวถูกสร้างขึ้น โดยรัฐ (Creature of State) องค์กรที่กล่าวมาข้างต้นเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นตามหลักการของการกระจายอำนาจ แต่ในทางปฏิบัตินั้นเป็นอิสระเกือบที่จะพูดได้ว่าไม่มีหรือมีก็เพียงส่วนน้อยเท่านั้น การจัดให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มาจาก การเลือกตั้งจะทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตามเข้ามาทำหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำปรึกษา แต่ไม่ได้รับอำนาจทางการปกครอง จึงไม่ทำให้เกิดลักษณะของการกระจายอำนาจการปกครองอย่างครบถ้วน

ประหยัด หงษ์ทองคำ (อ้างแล้ว : 7-8) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักการกระจายอำนาจว่ามีองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1.มีความเป็นนิติบุคคล (Legal Entity)

การกระจายอำนาจการปกครองนั้น จะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาล การมีองค์กรนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์กรจะมีงบประมาณเป็นของตนเอง มีทรัพย์สิน หนี้สินของตนเองและมีเจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

2.มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน

ความมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะถ้าหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเช่นนี้ก็จะมิได้มีลักษณะไม่ผิดจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาล ที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ได้ แต่ก็มีข้อสังเกตว่าอำนาจอิสระขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควร ไม่มากจนเกิน จนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งองค์กรปกครองท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ และให้มีองค์กรที่จำเป็นสำหรับหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจการมอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

3.ประชาชนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำให้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่นมากกว่านั้น เช่น สนใจที่เข้าฟังการประชุมสภาเทศบาล สนใจที่จะเอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะเทศมนตรี หรือประชาชนบางคนอาจจะสนใจมากถึงกับสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

1.5.3 หลักการหรือขอบเขตการกระจายอำนาจ

ประหยัด หงษ์ทองคำ (เพ็ญอ้าง : 9) กำหนดว่า การกระจายอำนาจมี 2 ความหมาย คือ

1.การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริหารสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่การกระจายอำนาจตามความหมายนี้ ได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร

2.การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึงรัฐบาลกลาง ได้มอบอำนาจองค์การ สาธารณจัดทำกิจการประเภทใด เพื่อให้มีความอิสระในการดำเนินงานตามความเหมาะสมของลักษณะงานนั้น เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ฯลฯ

ชูศักดิ์ เทียงตรง (อ้างแล้ว : 10-11) ได้กำหนดไว้ว่า การกระจายอำนาจปกครองและการบริหารโดยทั่วไปนิยมปฏิบัติกันอยู่ 2 วิธี คือ

1) วิธีกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น โดยพิจารณาอาณาเขตเป็นหลัก (Size and Boundar) เป็นการกระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ ในการจัดบริการสาธารณะหลาย ๆ อย่าง (Multipurposes) ภายในขอบเขตทางภูมิศาสตร์เขตใดเขตหนึ่ง (Geographocal Unit) ที่กฎหมายกำหนด โดยเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นนั่นเอง และโดยหลักทั่วไปแล้ว จะทำไปนอกเขตไม่ได้ ตัวอย่างเช่น มอบอำนาจให้เทศบาลจัดทำกิจกรรมตามหน้าที่ภายในขอบเขตเทศบาลแต่ละแห่งเทศบาลจะก้าวข้ามเขตของสุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้เป็นต้น

2) วิธีกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นโดยพิจารณาตามกิจการหรือหน้าที่ (Functional) เป็นหลักการกระจายอำนาจแบบนี้เป็นการมอบอำนาจให้ไปจัดทำบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมักจะมีลักษณะเป็นกิจการทางเศรษฐกิจ เช่น การไฟฟ้า การรถไฟ การโทรศัพท์ เป็นต้น

การกระจายอำนาจตามกิจการจึงไม่ถืออาณาเขตเป็นเครื่องกำหนด องค์การที่ได้รับมอบอำนาจอาจจัดทำกิจการได้ทั่วประเทศหรือทำเฉพาะภูมิภาคหนึ่งของประเทศก็ได้แต่กฎหมายจะกำหนด การกระจายอำนาจลักษณะนี้เป็นการกระจายอำนาจทางบริหารมากกว่าจะเรียกได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจทางการปกครอง

จุดแข็งและจุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

การจัดการระเบียบบริหารการกระจายอำนาจปกครองมีจุดแข็งหรือมีข้อดีมีประโยชน์สำคัญ 3 ประการ คือ (ประยูร กาญจนกุล , 2523 : 42-45)

1. ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้นบริการสาธารณะบางอย่างที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้เสียเฉพาะท้องถิ่น ถ้าได้มอบให้ผู้บริหารงานของท้องถิ่น ซึ่งเลือกตั้งขึ้นจากรายกรในท้องถิ่นเป็นผู้จัดการทำก็ย่อมจะได้ผลตรงกับความต้องการในท้องถิ่นมากขึ้น เพราะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นของตนเองได้ดี

2. เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางได้บ้าง ในปัจจุบันนี้หน่วยการบริหารราชการส่วนกลางมีภารกิจหลักอยู่มากเกี่ยวกับการจัดทำกิจการอันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ หากได้ตัดภาวะเกี่ยวกับกิจการเฉพาะท้องถิ่นที่ไม่อาจดำเนินการทั่วถึงออกไปเสียบ้าง ก็จะทำให้เกิดผลดีสมกับความต้องการของรายกรในท้องถิ่นได้

3. ทำให้รายกรมีความสนใจ รู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเป็นการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นการปกครองตนเองทำให้รายกรมีส่วนได้เสียในกิจการท้องถิ่นโดยตรงหรือเกิดความจำเป็นที่ต้องปรึกษาหารือกันในการดำเนินงานทำให้รายกรรู้จักรับผิดชอบคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่นทำให้การอำนวยบริการแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

จุดอ่อนหรือข้อเสียของการกระจายอำนาจปกครองมีอยู่ 6 ประการ คือ (ประยูร กาญจนกุล , 2523 : 42- 45)

1) อาจเป็นภัยต่อเอกภาพทางการเมืองและความมั่นคงของประเทศเพราะหากกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากเกินไป อาจเป็นการทำลายเอกภาพในการปกครองและความมั่นคงปลอดภัยของรัฐได้ทั้งยังอาจให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่นมุ่งที่จะรักษาประโยชน์ของตนโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ท้องถิ่นอื่น นอกจากนี้ อาจเกิดช่องว่างระหว่างท้องถิ่นที่มีเงินงบประมาณมากกับท้องถิ่นที่มีเงินงบประมาณน้อย

2)ทำให้ราษฎรพึงเล็งเห็นประโยชน์ของท้องถิ่นตนเองสำคัญมากกว่าส่วนรวม ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้นก็มุ่งที่จะทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นแทนฝ่ายเดียว จนกระทั่งลืมนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

3)เจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกตั้ง อาจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่เหมาะสมด้วยการถือพรรคถือพวกอาจใช้อำนาจหน้าที่บังคับกดขี่พรรคฝ่ายตรงกันข้าม หรือราษฎรที่อยู่ในพรรคพวกของตน ซึ่งทำให้เกิดความไม่สงบราบรื่นได้ ย่อมจะทำให้เกิดความเดือดร้อน และความไม่พอใจแก่ราษฎร ยิ่งกว่าถูกปกครองโดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเสียอีก

4)ย่อมทำให้เกิดความสิ้นเปลืองมากและมีต้นทุนสูง เพราะต้องมีการแยกงบประมาณเป็นส่วน ๆ ทั้งต้องมีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเครื่องใช้ของตนเอง ซึ่งไม่อาจสับเปลี่ยนโยกย้ายไปใช้ในท้องถิ่นต่าง ๆ เหมือนกับหน่วยการบริหารราชการบางอย่าง รวมทั้งอาจมีการใช้จ่ายโดยไม่ประหยัด หากควบคุมการเงินไม่ดีพอหรือไม่มีประสิทธิภาพ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539 : 21-23)

5)การใช้อำนาจหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น การกระจายอำนาจทำให้ผู้นำในท้องถิ่น แม้ว่าจะมาจากการเลือกตั้งก็ตาม แต่ก็อาจเกิดการถือพรรคถือพวกมุ่งทำประโยชน์แก่พรรคของตน ซึ่งเป็นการเข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยปราศจากความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อย่างเพียงพอ ขาดการคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการกระจายอำนาจในการปกครองท้องถิ่นไป กรณีเช่นนี้ ย่อมทำให้ราษฎรไม่พอใจและได้รับความเดือดร้อนมากยิ่งขึ้นกว่าที่จะปกครองโดยข้าราชการจากส่วนกลางที่มีความรับผิดชอบเสียอีก (ประยูร กาญจนกุล, 2523 : 134-135)

6)ขาดความเสมอภาคระหว่างท้องถิ่น เมื่อคำนึงถึงว่าทุกท้องถิ่นที่ควรได้รับการบริการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน การกระจายอำนาจก็ขัดกับหลักการดังกล่าว หากมีการกระจายอำนาจมากแค่ไหนก็ยิ่งเกิดความไม่เท่าเทียมกันมากขึ้น เพราะการที่ท้องถิ่นดำเนินการของตนมีอิสระทางการคลัง และรัฐบาลมีข้อจำกัดในการดูแล ท้องถิ่นที่เจริญแล้วก็ย่อมมีรายได้ มีปัญหาไม่เหมือนกับท้องถิ่นที่ยังไม่เจริญ ระดับความเจริญของแต่ละท้องถิ่นก็จะมีผลล้นล้นกันมากยิ่งขึ้น

ข้อพิจารณาที่สำคัญของการกระจายอำนาจ

การคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถของประชาชน (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคณะ, 2524 : 38)ในการกระจายอำนาจในท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถซึ่งสามารถมองได้สองประการ คือ

1) ระดับความรู้ความสามารถของท้องถิ่นที่ห่างไกลความเจริญอาจไม่สอดคล้องและรองรับหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้ และระดับความเจริญก็เช่นเดียวกันการจัดตั้งและดำเนินการปกครองท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมดังกล่าว ซึ่งแนวความคิดนี้ก็นำมาสู่การ

แยกระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นในประเภทเดียวกันการกระจายอำนาจจะต้องระบุกำหนดเป็นหลักการว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและเป็นผู้ส่งเสริมให้คำแนะนำแนวทางการปฏิบัติเพื่อยกระดับความรู้ความสามารถในการปกครองตนเองและการบริหารงานท้องถิ่น

2) รัฐบาลจะต้องสร้างหน่วยการปกครองท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพให้มีความหมายที่จะสามารถดึงดูดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถของท้องถิ่นเข้ามาบริหารงานซึ่งจะต้องกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจและงบประมาณให้สามารถดำเนินการได้พอสมควร เพื่อดึงดูดคนในท้องถิ่นให้เห็นความสำคัญและสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อค้ำประกันการกระจายอำนาจนั้น ความสำคัญสูงสุดอยู่ที่ขอบเขตของการกระจายอำนาจ หากไม่มีความเหมาะสมแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมาและกลายเป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องเข้ามาดำเนินการแก้ไข ดังเช่นการปกครองท้องถิ่นของไทยบางรูปแบบที่ประสบปัญหาอยู่

1.6 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government Theory)

ในระบบการปกครองของประเทศล้วนแต่มีจุดประสงค์ที่คล้ายกันคือ ต้องการที่จะให้มีความมั่นคงในประเทศ แต่เดิมการปกครองส่วนใหญ่มักมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลางเพื่อความสะดวก เพราะในสมัยนั้นอาณาเขตของประเทศยังไม่มาก พลเมืองน้อยและกิจกรรมที่รัฐบาลต้องสนองตอบประชาชนมีน้อย ต่อมาเมื่อการพัฒนามากขึ้น พลเมืองมีมากขึ้น ภารกิจที่รัฐบาลต้องรับผิดชอบก็มากขึ้น ด้วยศักยภาพของรัฐบาลกลางอย่างเดียวไม่สามารถสนองการบริหารและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้ทั่วถึง ดังนั้น แนวคิดในการกระจายอำนาจ การบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลสามารถสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้ทั่วถึง

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) ได้มีผู้ให้ความหมาย หรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว คำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ความหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดและทฤษฎีการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายได้ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 : 107) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจ ได้มีอำนาจในการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจ ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหาร ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ประธาน คณะทฤษฎีศึกษากร (2525 : 107) ให้ความหมายว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นในระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

วิญญู อังคนารักษ์ (2529 : 4) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้ดำเนินงานไปอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้นโดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

อุทัย หิรัญโต (2531 : 28) ให้ความหมายว่า การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่างโดยการดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานท้องถิ่นต้องมีผู้บริหารมากกว่าการเลือกตั้งจากประชาชนขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนโดยมีอิสระในการบริหาร แต่รัฐบาลยังต้องควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่น เป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

Deniel Wit (อ้างใน ฟองจันทร์ วุฒินันชัย, 2548 : 30) นิยามการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้มีองค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

John J. Clarke (อ้างใน ฟองจันทร์ วุฒินันชัย, 2548 : 30) อธิบายว่าเป็นหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับด้านการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะและหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งและได้อยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

William A. Robson (อ้างใน ฟองจันทร์ วุฒินันชัย, 2548 : 30) นิยามว่า เป็นหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมาย และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้นพอสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการ

ประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองจึงสามารถสรุปความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร , 2539 : 27-29)

1.การปกครองส่วนท้องถิ่นคือรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนทางการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองที่คุณอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนมีดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการบริหารงานท้องถิ่นเกิดความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2.การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองท้องถิ่นประการหนึ่งคือ การปกครองตนเองไม่ใช่เกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองก็คือ การปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นต้องรับฟังเสียงประชาชนด้วยวิธีทางอธิปไตยต่าง ๆ

3.การปกครองท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ

4.การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาต่างกันผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาที่ถูกจุดกับความต้องการของประชาชนก็ต้องรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นการสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต หน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกทักษะการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินการพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทอย่างได้ผลนั้นจะต้องเริ่มจากการช่วยตนเองของท้องถิ่นที่ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ไม่เช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะการหยิบบินให้

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2524 : 22) กล่าวว่าระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นด้านกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่ และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎหมายที่จะกำหนดพื้นที่ และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การอาหารและเกษตร องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม องค์การอนามัยโลก และสำนักกิจการสังคม ได้ให้ความเห็นว่า การปกครองท้องถิ่น ที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4.องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยผลของกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5.การเลือกตั้งสมาชิกขององค์การหรือคณะผู้บริหาร จะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น นั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง

6.อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ

7.งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษี เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8.การควบคุมดูแลของรัฐเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐ และประชาชนโดยรวม โดยมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ามีความอิสระอย่างเต็มที่ซึ่งมีเฉพาะอิสระในการดำเนินงานเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้ว ท้องถิ่นจะเป็นรัฐอธิปไตย รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแล

คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น ได้ศึกษากระบวนการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันในทุกรูปแบบหากแนวทางข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การคลัง และงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองท้องถิ่น ได้ข้อสรุป ถึงองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้ (ชวงส์ ฉายะบุตร , 2541:31)

- 1.เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
- 2.มีสภาผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง ตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

- 3.มีอิสระในการปกครองตนเอง

- 4.มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม

- 5.มีงบประมาณรายได้ของตนเองอย่างเพียงพอ

- 6.มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานของตนเอง

- 7.มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการบริหาร

- 8.มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

แม่บท

9.มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ
 สรุปลองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย(ประธาน คงฤทธิศึกษา
 กร, 2537 : 9)

1.ต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าไปเป็น
 ตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเองด้วยการเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารของ
 องค์การปกครองท้องถิ่น

2.ต้องมีองค์กรที่สำคัญ ซึ่งหมายถึงสภาท้องถิ่น (Local Council) เพื่อเป็นสถาบันใน
 การที่จะแสดงถึงเจตจำนงของคนในท้องถิ่น

3.ต้องมีเขตพื้นที่ (Territory) ในการบริหาร และความรับผิดชอบตามที่มิหน้าที่
 กำหนดไว้โดยกฎหมายและเขตพื้นที่นี้จะต้องสอดคล้องกับงบประมาณหรือรายได้เพื่อการบริหาร
 การปกครองตนเองอย่างเพียงพอ

4.ต้องให้องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ มีสภาพเป็นนิติ
 บุคคล(Juristic Person) เพื่อผลสมบูรณ์ตามกฎหมายในการปกครองตนเอง

5.ต้องให้หน่วยงานปกครองที่จัดตั้งขึ้นมีรายได้ (Revenue) และมีอำนาจในการจัดทำ
 งบประมาณ (Budget) เพื่อการบริหารงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนได้

6.ต้องไม่ให้นโยบายการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องอยู่ในสายการบังคับบัญชาหรือ
 อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองบังคับบัญชาของนโยบายการปกครองทางราชการหรือหน่วยการ
 ปกครองท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เพื่อความมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่หน่วยการปกครองท้องถิ่น
 ต้องอยู่ในความควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐจะปลอดจากการควบคุมของรัฐไม่ได้

7.ต้องมีอำนาจในการตราข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจบังคับให้เป็นไปตาม
 กฎหมาย(Law Enforcement) ของท้องถิ่นและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ
 ที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ แต่ข้อบัญญัติของท้องถิ่นจะขัดหรือละเมิดบทบัญญัติหรือกฎหมาย
 ของรัฐมิได้

8.ต้องให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น เป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองระดับ
 ท้องถิ่นและจะต้องได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น

1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ความหมายของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง (Campaign) มีผู้ให้
 ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

ชนัน อนุมานราชชน และคณะ (อ้างใน สุขชัย วงษ์บรรใจ : 2548) อธิบายแนวคิด
 เกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยสรุป คือ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึง กิจกรรมที่
 บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนพยายามที่จะแสดงต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่า ตนเองมีความเหมาะสมที่

จะได้รับความไว้วางใจให้ไปทำหน้าที่ผู้แทนในการใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ละคน

สุรพงษ์ โสชนะเสถียร (อ้างใน ธโสธร ตู๋ทองคำ 2549 : 562) ให้ความหมายไว้ว่า การรณรงค์หาเสียง หมายถึง ความพยายามในวิธีการนานัปการ เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับเลือกตั้ง

กนก วงษ์ตระหง่าน (2530 : 39-40) อธิบายว่า การศึกษาการเมืองเรื่องการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น เป็นการศึกษาการแข่งขันทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งการแข่งขันอาจจะมีทั้งการต่อสู้ ขัดแย้ง ร่วมมือกันทางการเมือง โดยที่ผู้สมัครจะต้องคำนึงถึงข้อได้เปรียบและเสียเปรียบต่างๆ ของตนเองและของกลุ่ม และสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอีกประการก็คือ กติกาการเลือกตั้งที่จะส่งผลถึงแนวทางและแผนการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร เพราะหากกติกาการเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป ข้อได้เปรียบเสียเปรียบของผู้สมัครก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

1.7.1 วัตถุประสงค์ของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้แก่

เพื่อชักจูงผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ออกมามลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างเปิดเผย การระดมผู้สนับสนุนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับคะแนนเสียงจากกลุ่มเป้าหมาย

เพื่อกระตุ้นให้ผู้สนับสนุนที่ซ่อนเร้น (talent support) ให้ออกมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้เพราะ ในจำนวนผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิเลือกตั้งจะมีส่วนหนึ่งที่สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งฝ่ายตนเอง เพื่อให้ได้รับคะแนนเสียงที่สูงขึ้น

เพื่อเปลี่ยนใจผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการสนับสนุนฝ่ายตรงข้าม ให้มาสนับสนุนฝ่ายตน อันเป็นการโน้มน้าวให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีได้เป็นฐานเสียงตนให้สนับสนุนตนเองด้วย ซึ่งการดำเนินการควรเป็นไปอย่างรอบคอบและรัดกุม เนื่องจากเป็นการดำเนินการที่มีความยากลำบาก และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างจำกัด

การรณรงค์หาเสียงจึงมีความสำคัญในการทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับการเลือกตั้ง และเป็นการระดมการมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งเป็นขั้นตอนในการนำเสนอนโยบายการบริหารประเทศของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้แสดงเจตนารมณ์ในทางการเมือง

การรณรงค์หาเสียงอาจดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หรือเฉพาะในช่วงของการเลือกตั้งก็ได้ โดยปกติในแต่ละประเทศจะมีกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือระเบียบปฏิบัติ และกรอบทางสังคม เป็นตัวกำหนดถึงวิธีการหาเสียงและเงินทุนที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความยุติธรรมและความเสมอภาคให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง

การจำแนกวิธีการในการรณรงค์หาเสียง แบ่งออกได้เป็นสี่ประเภท ประเภทแรก คือ วิธีการในการรณรงค์หาเสียงที่จำแนกตามรูปแบบ ประเภทที่สอง วิธีการในการรณรงค์หา

เสียงที่จำแนกตามสื่อ ประเภทที่สาม วิธีการในการรณรงค์หาเสียงที่จำแนกออกตามบุคคล และ ประเภทที่สี่ คือ วิธีการรณรงค์หาเสียงที่จำแนกตามกฎหมาย

1) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงที่จำแนกออกได้ตามรูปแบบและวิธีการในการรณรงค์หาเสียง แบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือ การประชาสัมพันธ์ และการโฆษณา

(1) การประชาสัมพันธ์ ในการรณรงค์หาเสียง หมายถึง การโน้มน้าวและให้ข้อคิดเห็นหรือคำเสนอแนะให้กับบุคคลอื่นที่เป็นผู้รับสาร จึงเป็นการให้ข้อมูลกับผู้ลงคะแนนในฐานะที่เป็นผู้รับสาร องค์ประกอบที่สำคัญของการประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์หาเสียง ได้แก่ ผู้ส่งสาร อันได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้รับสาร อันได้แก่ ผู้ออกเสียงเลือกตั้ง สารประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่สร้างความเข้าใจระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งกับผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

(2) การโฆษณา ในการรณรงค์หาเสียง การโฆษณาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการสื่อสารกับผู้ออกเสียงลงคะแนน ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง องค์ประกอบสำคัญของการโฆษณาในการรณรงค์หาเสียงได้แก่ ป้ายโฆษณา และใบโฆษณา โดยป้ายโฆษณาจะนำไปใช้ในที่สาธารณะเพื่อเห็นโดยง่าย มีรูปแบบ สี สัน สະคุดตา องค์ประกอบสำคัญของป้ายโฆษณาจะมีชื่อ รูปภาพ หมายเลข และพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนใบโฆษณาเป็นเอกสารที่ใช้ในการโฆษณา มีหลากหลายรูปแบบและขนาด นอกจากนี้ การโฆษณายังมีรูปแบบอื่น เช่น การใช้สติ๊กเกอร์ การโฆษณาหนังสือพิมพ์หรือทางโทรทัศน์ เป็นต้น

2) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงที่จำแนกตามสื่อ วัตถุประสงค์สำคัญของการใช้สื่อโดยผ่านสื่อมวลชน เป็นการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และประหยัด เนื่องจากมีขอบข่ายในการเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าการรณรงค์ในรูปแบบอื่น แบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ สื่อสิ่งพิมพ์ กับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยที่ สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อที่เป็นเอกสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น สื่อสิ่งพิมพ์จึงเหมาะกับการรณรงค์หาเสียงในกรณีที่ประชากรจำนวนมากอ่านออกเขียนได้ และมีรายได้ประจำระดับปานกลางถึงสูง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์

3) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงที่จำแนกออกตามบุคคล แบ่งออกได้เป็นสองประเภท ได้แก่ การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยตนเอง เป็นการรณรงค์หาเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น การเคาะประตูบ้าน การปราศรัยในที่สาธารณะ เป็นต้น และการรณรงค์หาเสียงโดยใช้ตัวแทน เป็นการรณรงค์หาเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้ตัวแทนทำหน้าที่ในการหาคะแนนนิยม ตัวแทนเหล่านี้จะประกอบด้วยครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงพรรคพวก และหัวหน้าคณะ เพื่อให้การหาเสียงเป็นไปอย่างทั่วถึง

4) วิธีการในการรณรงค์หาเสียงจำแนกตามกฎหมาย แบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือ การรณรงค์หาเสียงที่ถูกกฎหมาย และการรณรงค์หาเสียงที่ผิดกฎหมาย โดยที่ การรณรงค์หา

เสียงที่ถูกกฎหมาย หมายถึง การรณรงค์หาเสียงที่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งโดยการรณรงค์หาเสียงโดยผ่านสื่อมวลชน การรณรงค์หาเสียงด้วยตนเอง หรือรูปแบบอื่นใด เป็นต้น การรณรงค์หาเสียงที่ถูกกฎหมายยังเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่าย และรูปแบบวิชาการในการหาเสียง และการรณรงค์หาเสียงที่ผิดกฎหมาย เป็นการรณรงค์หาเสียงที่ดำเนินการฝ่าฝืนกฎหมาย ได้แก่ การซื้อเสียง การแจกสิ่งของ และการให้คำมั่นสัญญาต่อสาธารณะ การใช้อำนาจ/อิทธิพลข่มขู่ บังคับ เป็นต้น

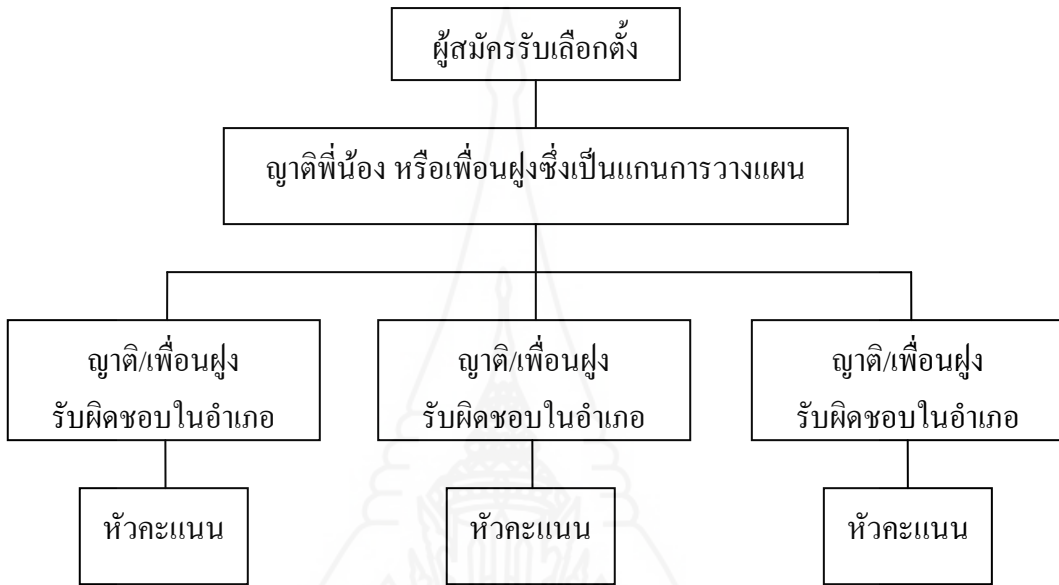
1.7.2 ขั้นตอนการหาเสียงเลือกตั้ง เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี (2531) กล่าวถึงขั้นตอนการหาเสียงเลือกตั้งว่า ปรากฏการณ์ของการใช้เงินในการเลือกตั้ง และการใช้บทบาทของห้วคณะแนวในการหาเสียง การจัดกองอำนวยการในการรณรงค์หาเสียง รวมทั้งการรณรงค์ในรูปแบบอื่นๆ เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการเน้นบทบาทส่วนบุคคลอย่างมากมาเป็นการใช้เทคนิควิทยาการสมัยใหม่ที่ซับซ้อนกว่าการไปเน้นบุคคลเป็นด้านหลัก ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนและระยะเวลาการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่แบ่งเป็นขั้นตอนใหญ่ๆ ได้ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะก่อนวันรับสมัครเข้ารับเลือกตั้ง และระยะที่ 2 ระยะหลังวันรับสมัครเข้ารับเลือกตั้ง สรุปสาระโดยสังเขปได้ดังนี้

1) **ระยะที่ 1 ระยะก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง** เป็นระยะเวลาผู้สมัครรับเลือก ตั้งต้องสร้างตนเองให้เป็นที่รู้จักของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การหาเสียงก่อนวันสมัครไม่มีกำหนดช่วงระยะเวลาว่าควรจะนานเท่าใด ขึ้นอยู่กับสถานะ วิธีการ เงินทุน ฯลฯ ของแต่ละคน โดยผู้ที่เคยเป็นผู้แทนราษฎรมาก่อนแล้ว หรือ เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพที่ต้องพบปะผู้คนและได้มีการสร้างความรู้จักคุ้นเคยกับผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมาโดยตลอดแล้ว จะไม่ต้องหาเสียงหนักมากเท่ากับผู้ที่เป็นผู้สมัครหน้าใหม่ เพราะผู้สมัครหน้าใหม่ต้องพยายามให้เป็นที่รู้จักมากกว่า

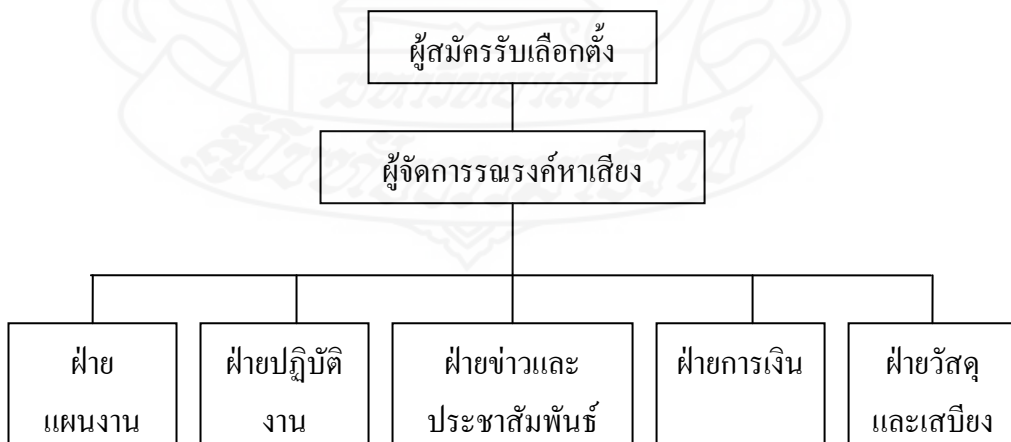
2) **ระยะที่ 2 ระยะหลังวันรับสมัคร** การรณรงค์หาเสียงในระยะนี้ แยกย่อย ได้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งองค์กรบริหารการหาเสียงและระยะเวลาการจัดทำแผนการหาเสียง ขั้นตอนที่ 2 การหาเสียงเลือกตั้งและการจัดตั้งห้วคณะแนว และขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการในวันเลือกตั้ง ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังต่อไปนี้

ก. **ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งองค์กรบริหารการหาเสียงและระยะเวลาการจัดทำแผนการหาเสียง** ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการกำหนดประสิทธิภาพของการหาเสียงคือ องค์กรหาเสียงของผู้สมัคร โดยเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่กว้างและมีผู้สมัครจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้การหาเสียงต้องเป็นไปอย่างเข้มข้น การจัดตั้งองค์กรหาเสียงก็คือ การบริหารปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ของผู้สมัคร หรือผู้ใกล้ชิดกับผู้สมัคร เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์และเอื้ออำนวยต่อการให้ผู้สมัครบรรลุเป้าหมายแห่งชัยชนะในการเลือกตั้ง การจัดตั้งองค์กรบริหารการหาเสียง อาจจะแบ่งได้เป็นสองลักษณะ คือ รูปแบบการจัดการหาเสียงที่ไม่มีลักษณะองค์กรของผู้สมัคร ซึ่งมักจะเป็นการจัดการหาเสียงของผู้สมัครที่

เคยใช้บทบาทความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้สมัครกับญาติมิตรเพื่อนฝูง หรือผู้สมัครที่ไม่ค่อยมีเงินทุน และรูปแบบการจัดการหาเสียงที่จัดองค์ประกอบอย่างเป็นระบบ ทั้งสองรูปแบบเขียนเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 รูปแบบการจัดการหาเสียงที่ไม่มีลักษณะองค์กรของผู้สมัคร

ภาพที่ 2.2 รูปแบบการจัดการหาเสียงที่จัดองค์ประกอบอย่างเป็นระบบ

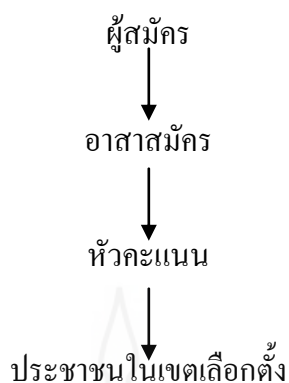
การจัดองค์การบริหารในการหาเสียงเลือกตั้ง จะมีศูนย์อำนวยการเลือกตั้งเป็นศูนย์กลางในการวางแผนสั่งงาน ประสานงานในการรณรงค์หาเสียง ซึ่งแบ่งแยกโครงสร้างหน้าที่ตามภารกิจ เช่น มีฝ่ายแผนงานวางแผนหาเสียงเลือกตั้งตลอดกระบวนการ มีการเก็บข้อมูลสถิติต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การประเมินผลการหาเสียง การวางแผนทั้งรุก-รับ และโต้ตอบ ฝ่ายปฏิบัติการประกอบด้วยอาสาสมัคร ฝ่ายจัดตั้งหัวคะแนน กำลังหนุนในการหาเสียง ฝ่ายข่าวและประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ด้านการข่าว หาข่าว ปลอ่ยข่าว รวมทั้งประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ ฝ่ายการเงินมีหน้าที่เตรียมเงินเป็นค่าใช้จ่าย ทำบัญชีรับ-จ่ายเงิน และฝ่ายวัสดุและเสบียงมีหน้าที่จัดการดูแลเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการหาเสียง โดยแต่ละฝ่ายมีหน้าที่รับผิดชอบที่แน่นอน และทั้งหมดอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้บริหารหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมีหน้าที่อำนวยการและวางแผนตัดสินใจแทนผู้สมัคร

ในการเลือกตั้ง นอกจากผู้สมัครจัดตั้งศูนย์อำนวยการเลือกตั้งเป็นศูนย์กลางของตนแล้ว ยังจะต้องมีการจัดตั้งองค์กรสาขา แยกไปตามอำเภอต่างๆ ด้วย

ข. *ขั้นตอนที่ 2 การหาเสียงเลือกตั้งและการจัดตั้งหัวคะแนน* กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครจะดำเนินการได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัญหาในการจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการหาเสียงได้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบเหล่านี้คือ

(1) *การจัดการปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางกว้างกับแนวทางลึก การหาเสียงแนวทางลึก* คือ การหาเสียงโดยเคาะประตู หรือการเข้าพบปะรายบุคคล กลุ่มบุคคล ส่วนการหาเสียงแนวทางกว้าง คือ การโฆษณาให้เป็นที่รับรู้ของคนส่วนมาก เช่น การโฆษณาแผ่นพับ โปสเตอร์

(2) *การจัดความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัคร-หัวคะแนน-อาสาสมัคร* จากการที่หัวคะแนน เป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับจะหาคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และ อาสาสมัคร หมายความว่า ทีมงานที่ทำหน้าที่เสมือนตัวแทนของผู้สมัครในการประสานงานกับประชาชน หรือทำการหาเสียงแทนผู้สมัครตาม โอกาสต่างๆ อาสาสมัครจึงเป็นตัวเชื่อมกลางระหว่างผู้สมัครกับหัวคะแนนในการเลือกตั้ง การจัดความสัมพันธ์ดังกล่าว จึงเขียนเป็นรูปภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัคร-อาสาสมัคร-หัวคะแนน
ที่มา : เพิ่มพงษ์ เชาวลิต (2531 : 20)

(3) การจัดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่เป็นฝ่ายของผู้สมัคร กลุ่มที่อยู่ฝ่ายตรงกันข้าม และกลุ่มที่ยังมิได้ตัดสินใจว่าจะเลือกผู้ใด อัตราการแปรเปลี่ยนของสัดส่วนใน 3 กลุ่มเป้าหมายจะเป็นดัชนีชี้ว่าวิธีการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ และการแปรเปลี่ยนสัดส่วนที่พึงปรารถนาของผู้สมัครแต่ละคน ก็คือ การเพิ่มปริมาณขึ้นของฝ่ายตน การลดปริมาณลงของฝ่ายตรงกันข้าม และการทำให้ฝ่ายเป็นกลางหันมาอยู่ฝ่ายตน

ค. ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการในวันเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งก่อนหน้าวันเลือกตั้งไม่กี่วันเป็นการระดมหาเสียงเพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในขณะที่เดียวกันก็พยายามสกัดกั้นหนทางทุกอย่างที่อาจจะเกิดการเปลี่ยนใจในภายหลัง จึงเป็นหน้าที่ของหัวคะแนน อาสาสมัคร หรือทีมงานของผู้สมัครทุกๆ คน ที่จะต้องทำงานอย่างหนักเพื่อรักษาสถานภาพด้านคะแนนเสียง หรือเร่งสะสมคะแนนเสียงให้พอ แล้วแต่กรณี

1.8 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

เจมส์ ซี สก็อตต์ (James C. Scott อ้างใน ชีรยุทธ บุญมี (2535 : 199) ระบุถึงคำจำกัดความของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์โดยสรุปได้ว่า เป็นความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างคนในสังคมที่มีฐานะบทบาทต่างกัน และอาจพิจารณาเป็นแบบหนึ่งของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งเป็นความผูกพันของมิตรภาพแบบประโยชน์ใช้สอย โดยคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูงกว่า หรือเรียกว่า “ผู้อุปถัมภ์” จะใช้อิทธิพลและสิ่งที่ตนมีอยู่คุ้มครอง ให้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง แก่ผู้มีฐานะต่ำกว่า หรือเรียกว่า “ผู้รับอุปถัมภ์” ซึ่งผู้ได้รับการอุปถัมภ์ก็มักจะ

ต้องตอบแทนผู้อุปถัมภ์ด้วยการให้ความจงรักภักดีแบบช่วยเหลือตอบแทน ซึ่งทั้งนี้รวมทั้งการอุทิศตนรับใช้ผู้อุปถัมภ์ โดยการตอบแทนที่ผู้รับการอุปถัมภ์มีให้แก่ผู้อุปถัมภ์ของตนนั้น กระทำได้ 4 ทาง ดังต่อไปนี้

1) *ตอบแทนด้านแรงงานหรือด้านวัตถุ* เช่น ในบางโอกาสผู้รับการอุปถัมภ์ก็จะนำเอาสิ่งของมากำนัลแก่ผู้อุปถัมภ์เพื่อแสดงถึงความผูกพัน ความจงรักภักดี หรือตอบแทนโดยการทำงานให้แก่ผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น

2) *การช่วยเหลือในการต่อสู้* เช่น การเป็นพรรคพวกช่วยเหลือเมื่อผู้อุปถัมภ์ของตนถูกรังแกจากฝ่ายอื่น เป็นต้น

3) *การช่วยเหลือตอบแทนทางการเมือง* เช่น การเป็นหัวคะแนนให้กับผู้อุปถัมภ์ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ หรือให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเมืองในด้านอื่นๆ ให้กับผู้อุปถัมภ์ เป็นต้น

4) *การตอบแทนเชิงพิธีกรรมหรือศาสนา* อันเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดี เช่น การที่ผู้ได้อุปถัมภ์ต้องไปรดน้ำขอพรผู้อุปถัมภ์ในวันเกิดหรือวันสงกรานต์ การไปร่วมงานและช่วยงานในการประกอบพิธีที่ผู้อุปถัมภ์จัดขึ้น เป็นต้น

ม.ร.ว.อภินันท์ รพีพัฒน์ (อ้างใน อมรา พงศาพิชญ์และปรีชา คุวินทร์พันธ์ (2543 : 3-4) อธิบายว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของสังคมไทย เนื่องจากเป็นสังคมที่มีการกำหนดสถานภาพของบุคคลลดหลั่นจากบนมาสู่ล่าง กล่าวคือ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีโครงสร้างที่เน้นความแตกต่างระหว่างฐานะ ตำแหน่ง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่มีฐานะสูงกว่าและผู้ได้อุปถัมภ์ที่มีฐานะต่ำกว่า เมื่อมีการยึดถือความแตกต่างในระดับสูง-ต่ำของฐานะ ตำแหน่งเป็นหลัก เราจึงพบว่า ความสัมพันธ์ของบุคคลที่แตกต่างกันเป็นแบบแผนที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดระเบียบสังคมในด้านพฤติกรรม ความสัมพันธ์ที่สำคัญและเห็นได้ง่ายที่สุด คือ ความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่-ผู้น้อย หรือ ความสัมพันธ์แบบลูกพี่-ลูกน้อง อันเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานความไม่เสมอภาคในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และสำหรับผลกระทบทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากความเป็นผู้นำในเชิงอุปถัมภ์หมายถึงระดับอิทธิพลซึ่งมีต่อประชาชนหรือกลุ่มบุคคล การมีอิทธิพลดังกล่าวจะส่งผลมากน้อยเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับบารมีของผู้นำคนนั้นๆ เป็นสำคัญ ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลภายใต้ผู้นำดังกล่าวหมายถึงคะแนนเสียงที่จะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบความสำเร็จหรือพ่ายแพ้ก็ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับประชาชนเหล่านี้ ในกระบวนการเลือกตั้งถูกเรียกว่า ระบบหัวคะแนน

ลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ (สรุปเรียบเรียงจาก ชัยอนันต์ สมุทวณิช และอมรา พงศาพิชญ์ อ้างใน เพียงกมล มานะรัตน์ (2547 : 36 – 42) ประกอบไปด้วย

1) *การแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุล* เกิดจากผู้อุปถัมภ์มักจะมีทรัพย์สิน อำนาจ และสถานภาพมากกว่าผู้รับอุปถัมภ์ เหตุเพราะผู้อุปถัมภ์มักจะเป็นผู้ควบคุมหรือผูกขาดทรัพยากรที่มีความสำคัญๆ เช่น เงิน อำนาจ อิทธิพล สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ทำให้คนอื่นๆ ที่ไม่มีทรัพยากรเหล่านี้จำใจ หรือเต็มใจเข้าไปพึ่งพาผู้อุปถัมภ์ เพื่อขอใช้ทรัพยากรเหล่านั้น กระบวนการแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุลจึงเริ่มต้นขึ้น ในที่สุดผู้ที่เข้าไปพึ่งพิงผู้ที่มีทรัพยากรก็ตกเป็นผู้รับการอุปถัมภ์

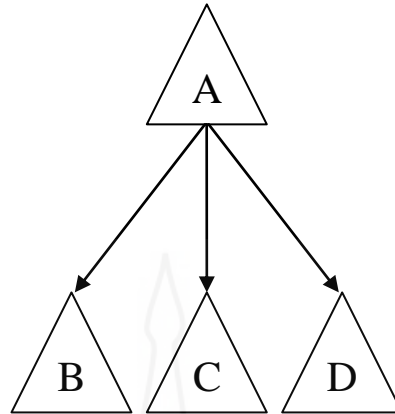
2) *ความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว* ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์นั้น ต้องเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับการอุปถัมภ์ ผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกันจึงเป็นผลประโยชน์ที่แลกเปลี่ยนกันจึงเป็นผลประโยชน์ที่เฉพาะเจาะจงเป็นการส่วนตัว ผลจากการแลกเปลี่ยนที่ไม่สมดุลทำให้เกิดความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ ความจงรักภักดี เช่น เมื่อผู้รับการอุปถัมภ์ต้องการเงิน หรือต้องการให้มีคนช่วยติดต่อ โกล่เกลี่ย พุดจากับผู้มีอำนาจอื่นๆ เขาก็จะรู้สึกว่าเขาจะต้องพึ่งพาอาศัยผู้อุปถัมภ์ของเขา ส่วนผู้อุปถัมภ์ก็จะรู้ว่า “คนของเขา” ก็จะช่วยเหลือเขาในยามที่เขาต้องการ หรือการเอื้อประโยชน์ต่อกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับพ่อค้า เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจที่จะให้ผลประโยชน์แก่พ่อค้า พ่อค้าก็ให้เงินหรือสิ่งของแลกเปลี่ยน เป็นต้น

3) *ความสัมพันธ์แบบรอบด้าน หรือซับซ้อน* ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์จะมีลักษณะไม่แน่นอนตายตัวเหมือนความสัมพันธ์แบบเป็นทางการ ผู้อุปถัมภ์ก็อาจจะมีความสัมพันธ์กับผู้รับการอุปถัมภ์ของตนได้ในหลายลักษณะและซับซ้อน เช่น จากการให้เช่าทรัพย์สิน อาศัยความผูกพันระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพ่อของผู้รับการอุปถัมภ์ เป็นต้น ความสัมพันธ์ที่มีที่มาจากหลาย ซับซ้อนนี้ทำให้เกิดการตอบแทนหรือการแลกเปลี่ยนกันอย่างหลากหลายและรอบด้าน เช่น ผู้อุปถัมภ์อาจขอให้ผู้รับการอุปถัมภ์ช่วยเหลือกิจการตน ผู้รับการอุปถัมภ์อาจขอให้ผู้อุปถัมภ์ช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ตน เป็นต้น

4) *เป็นความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเปราะบาง* เพราะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่าหลักการ ดังนั้น การที่จะรักษาเสถียรภาพของความสัมพันธ์ไว้ให้ได้ก็จะต้องมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันอยู่อย่างต่อเนื่อง ตราบดีที่แต่ละฝ่ายต่างก็มีสิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งต้องการจะได้ แต่ถ้าเมื่อใดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้ง 2 ฝ่ายไม่พอใจ ผู้รับการอุปถัมภ์อาจจะเปลี่ยนผู้อุปถัมภ์ใหม่ได้ หากเขาเห็นว่าผู้อุปถัมภ์เดิมไม่สามารถให้ผลประโยชน์กับผู้รับการอุปถัมภ์ได้อีกต่อไป

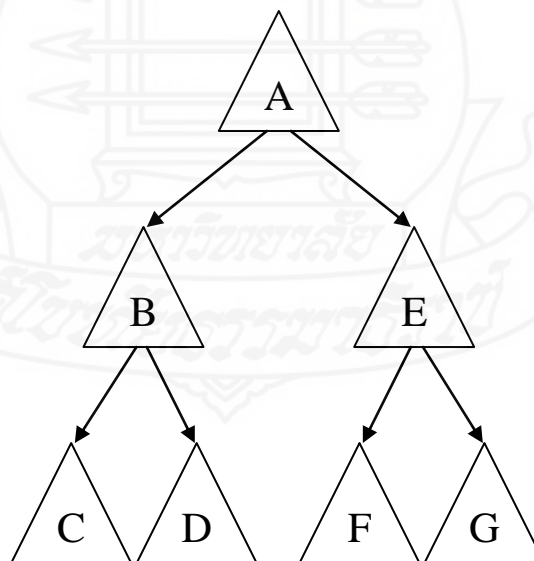
รูปแบบและโครงสร้างความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับการอุปถัมภ์ แบ่งได้ 2 ลักษณะ (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ (2543 : 3-4) ดังนี้

1) *ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียว หรือกลุ่มเดียว* เป็นโครงสร้างที่เป็นการรวมเอาสายสัมพันธ์แบบกลุ่มมารวมกันไว้โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่บุคคลเดียว

ภาพที่ 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์เพียงสายเดียวหรือกลุ่มเดียว
ที่มา : เพียงกมล มานะรัตน์ (2547 : 37)

2)ความสัมพันธ์แบบพีระมิด ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ในรูปแบบนี้ เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่าง ผู้อุปถัมภ์ เอ (A) และผู้รับอุปถัมภ์ บี (B) และ ระหว่างผู้อุปถัมภ์ บี (B) และผู้รับอุปถัมภ์ ซี (C) โดยที่ บี (B) และเอฟ (F) ก็จะไม่มีความสัมพันธ์กันโดยตรง และ เอ (A) ก็ไม่จำเป็นจะต้องมีความสัมพันธ์โดยตรงกับ ซี (C) ดี (D) เอฟ (F) จี (G) เอช(H) ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์แบบพีระมิด เขียนเป็นแผนภาพได้ดังรูป

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างระบบอุปถัมภ์แบบพีระมิด
ที่มา : เพียงกมล มานะรัตน์ (2547 : 38)

ซึ่งการที่ผู้อุปถัมภ์จะให้ความช่วยเหลือหรือให้ผลประโยชน์แก่ผู้รับการอุปถัมภ์ได้นั้น เจมส์ ซี. สก็อตต์ (อ้างใน อโนทัย วัฒนาพร (2527 : 13-14) ระบุว่าผู้อุปถัมภ์จะต้องมีทรัพยากรหรือผลประโยชน์อยู่ 3 ลักษณะ คือ

- (1) ความรู้และทักษะ
- (2) การควบคุมโดยตรงเหนือทรัพย์สิน หรือสิทธิในปัจจัยต่างๆ เช่น เงิน การเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือกิจการต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสามารถใช้เพื่อสร้างความจงรักภักดีจากผู้ที่มิฐานะต่ำกว่าตนได้
- (3) การควบคุมโดยอ้อมเหนือทรัพย์สินหรืออำนาจหน้าที่บางด้าน เช่น การอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองหรือการปกครอง แล้วผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการปกครองนั้นอาศัยอำนาจ และความชอบธรรมของตนเองสร้างผู้รับอุปถัมภ์ เป็นต้น

1.9 แนวคิดเกี่ยวกับหัวคะแนน

1.9.1 ความหมายของหัวคะแนน จากการศึกษาเกี่ยวกับหัวคะแนน พบว่า มีผู้ที่ให้ความหมายของคำว่า หัวคะแนนไว้ค่อนข้างใกล้เคียงกัน สรุปได้ดังต่อไปนี้

เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี (2531) ให้ความหมายว่า หัวคะแนน หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มคน ซึ่งมีความสามารถใช้วิธีใดวิธีหนึ่งให้ประชาชนลงคะแนนให้กับผู้สมัคร

พิชัย แก้วสำราญ และคณะ (อ้างในเพ็ญกมล มานะรัตน์ (2547 : 42) อธิบายว่า หัวคะแนนเป็นผู้ที่มีบทบาทและเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในกระบวนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นับแต่การสร้างเสียงและเปลี่ยนเสียงให้เป็นคะแนน หัวคะแนนยังกำหนดหน้าที่ผู้ให้ข่าวสารการเมืองช่วยเหลือ ชักนำ และควบคุมให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียงในวันเลือกตั้ง หัวคะแนนจึงเปรียบเสมือนแขนขาที่สำคัญของนักการเมืองในการประสานงานและติดต่อกับประชาชนเพื่อปลุกระดม กระตุ้นให้ประชาชนเหล่านั้นดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามที่นักการเมืองผู้นั้นต้องการ

เจมส์ ซี. สก็อตต์ (James C. Scott อ้างใน อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุณินทร์ พันธุ์ (2543 : 100-106) ระบุว่า หัวคะแนน คือ ตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่เป็นศูนย์กลางกับผู้รับอุปถัมภ์ที่เป็นประชาชนทั่วไปในกระบวนการเลือกตั้ง เพราะในสังคมไทยผู้สมัครเป็นผู้นำในเชิงอุปถัมภ์ และมีอิทธิพลมากจึงมีผู้รับอุปถัมภ์อยู่ภายใต้สัมพันธภาพของตนเองจำนวนมากตามไปด้วยนั่นคือ มีพรรคพวกหรือเพื่อนคอยช่วยเหลือ ทั้งเรื่องจำนวนคะแนนเสียงที่อยู่ในมือหรือการช่วยหาเสียงให้ ถ้ามีผู้รับอุปถัมภ์หรือพรรคพวกกระจายไปในทุกๆ พื้นที่ทั่วเขตเลือกตั้ง ผู้สมัครนั้นก็จะมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งมากกว่าคนอื่นๆ และเนื่องจากกลุ่มความสัมพันธ์อุปถัมภ์เหล่านี้มักจะเป็นกลุ่มใหญ่ มีสมาชิกจำนวนมาก แต่กลับมีความสัมพันธ์กันในแนวดิ่ง คือ ขึ้นอยู่กับผู้สมัคร

เพียงคนเดียว จึงเกิด “ตัวกลาง” ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ ซึ่งได้แก่ หัวคะแนน

1.9.2 ประเภทของหัวคะแนน การจัดแบ่งประเภทของหัวคะแนน นั้น เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และ ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี (2531 : 27-35) ได้แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ตามลักษณะการเป็นหัวคะแนน และยังได้ระบุว่า การจัดประเภทของหัวคะแนนเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การแยกลักษณะของหัวคะแนน วิธีการได้มาซึ่งหัวคะแนนของผู้สมัครแต่ละคน โดยอาศัยวิธีการที่แตกต่างกัน การรู้จักจำแนกประเภทของหัวคะแนนและการกำหนดกลยุทธ์ในการช่วงชิงหัวคะแนน จัดเป็นเงื่อนไขสำคัญของผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย การแบ่งประเภทของหัวคะแนนกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1) **การแบ่งประเภทหัวคะแนนโดยยึดความสัมพันธ์กับผู้สมัคร** จะแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 กลุ่มหัวคะแนนที่เป็นเครือญาติกับผู้สมัคร ซึ่งถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด และมีส่วนช่วยเหลือผู้สมัครในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทุกรูปแบบมากที่สุด รวมทั้งมีความซื่อสัตย์กับผู้สมัครมากที่สุดเช่นกัน ประเภทที่ 2 กลุ่มหัวคะแนนที่เป็นเพื่อนฝูงหรือเป็นกลุ่มคนที่รู้จักกับผู้สมัคร ดังนั้น การช่วยเหลือผู้สมัครจึงขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครว่ามากหรือน้อยอย่างไร และประเภทที่ 3 กลุ่มหัวคะแนนที่ได้รับการแนะนำมาอีกต่อหนึ่ง ซึ่งอาจจะไม่ได้มีความสัมพันธ์กับผู้สมัครโดยตรง แต่เป็นกลุ่มคนที่รู้จักกับหัวคะแนนประเภทอื่นของผู้สมัคร โดยมากจึงไม่ค่อยได้รับความคาดหวังคะแนนเสียงและความไว้วางใจจากผู้สมัครมากนัก

2) **การแบ่งประเภทหัวคะแนนตามอาชีพของหัวคะแนน** การแบ่งประเภทหัวคะแนนตามอาชีพของหัวคะแนนทำให้ทราบว่าหัวคะแนนอาชีพใดจะใช้ปัจจัยด้านใดในการหาเสียง ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ 1 กลุ่มข้าราชการ หรือ อดีตข้าราชการ เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพล เพราะมีผู้ได้บังคับบัญชาและมีผู้เคารพนับถือมาก ประเภทที่ 2 กลุ่มผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล กรรมการระดับตำบลกรรมการระดับหมู่บ้าน เป็นต้น ประเภทที่ 3 กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) สมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งด้านฐานะคะแนนเสียงและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น การให้ ส.จ. หรือ ส.ท. รับหมาก่อสร้างโดยงบประมาณพัฒนาจังหวัด ซึ่งรัฐบาลได้จัดสรรให้กับ ส.ส. ทุกคน การตอบแทนผลประโยชน์ในลักษณะนี้ ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นจัดเป็นหัวคะแนนระดับสำคัญของผู้สมัคร ประเภทที่ 4 กลุ่มนักธุรกิจ พ่อค้า คหบดีท้องถิ่น ได้แก่ กลุ่มพ่อค้าพาณิชย์ที่มีฐานะร่ำรวยจนเป็นที่เคารพนับถือยำเกรงของบรรดาพ่อค้าด้วยกัน และเป็นผู้ที่มีความกว้างขวางในเชิงธุรกิจ และมีความสัมพันธ์กับ

ประชาชนทั่วไปในท้องถิ่น เช่น ความเป็นพ่อค้า-ลูกค้า เจ้าหนี้-ลูกหนี้ เป็นต้น ประเภทที่ 5 วัด เนื่องจากในสังคมไทย บ้านกับวัดเป็นของคู่กัน พระสงฆ์เป็นผู้ที่มีอิทธิพลทางจิตใจต่อชาวบ้านเป็น อย่างสูง หากผู้สมัครคนใดสามารถชักชวนให้พระสงฆ์เป็นหัวคะแนนทำการสนับสนุนช่วยเหลือ ในการหาเสียงก็จะมีโอกาสได้รับคะแนนเสียงมาก ประเภทที่ 6 กลุ่มอาชีพอื่นๆ ที่เป็นเจ้าพ่อ นักเลง อันธพาล เป็นหัวคะแนนอีกประเภทหนึ่งที่แตกต่างๆ ไป โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพไม่ ซื่อสัตย์สุจริตและไม่ถูกกฎหมาย ตัวอย่างเช่น เจ้ามือหวยเถื่อน เป็นต้น เมื่อเจ้ามือหวยเถื่อนรับ หน้าที่หัวคะแนน โครงสร้างธุรกิจหวยเถื่อนจึงถูกปรับเปลี่ยนเป็นโครงสร้างของหัวคะแนนเพื่อการ หาเสียงได้

3) การจัดแบ่งหัวคะแนนตามลักษณะการจัดตั้ง การจัดแบ่งประเภทของหัวคะแนน ในลักษณะนี้ สามารถจัดแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) หัวคะแนนที่มีการจัดตั้งโดยตรงจากผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองของผู้สมัคร การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นั้น ผู้สมัครจะพยายามสรรหาและจัดตั้ง หัวคะแนนระดับต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และอาศัยบทบาทของ หัวคะแนนเหล่านี้ ชักนำให้ประชาชนที่หัวคะแนนแต่ละบุคคลชักชวนมาลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัคร นั้น ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งรู้จักกันทั่วไปว่าเป็น “หัวคะแนนจัดตั้ง” หมายถึง ผู้มาลงคะแนนเสียง เลือกตั้งโดยการชักนำของหัวคะแนนของผู้สมัครนั่นเอง และ 2) หัวคะแนนที่ไม่ใช่หัวคะแนนจัดตั้ง และไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้สมัคร หมายถึงผู้ที่ให้การสนับสนุนผู้สมัครและได้อาสาเข้าไป ช่วยเหลือด้วยตนเอง ไม่ได้เกิดจากการชักนำโดยตรงจากผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ความต้องการ เข้าไปสนับสนุนการเลือกตั้งเกิดขึ้นจากความรู้สึกศรัทธาในผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นๆ

4) การจัดแบ่งประเภทหัวคะแนนตามลักษณะของความชำนาญ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) หัวคะแนนที่มีความชำนาญ เพราะได้ทำหน้าที่เป็นหัวคะแนนในทุกสมัยที่มีการ เลือกตั้ง จึงมีความชำนาญในการหาเสียงสนับสนุนช่วยเหลือผู้สมัคร มีฐานคะแนนเสียงของตนเอง อยู่ระดับหนึ่ง หากผู้สมัครคนใดได้บุคคลเหล่านี้เป็นหัวคะแนน ก็จะมีหลักประกันในการหาเสียง 2) หัวคะแนนที่ยังไม่เคยเป็นหัวคะแนนมาก่อน และเพิ่งได้เป็นหัวคะแนนในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก จึงไม่ค่อยมีความชำนาญในการหาเสียง และยังคงคาดคะเนฐานคะแนนเสียงที่แท้จริงได้ยาก และ 3) หัวคะแนนจอมปลอม หรือ หัวคะแนนหลอกหลวง

5) การจัดแบ่งประเภทหัวคะแนนตามระดับและโครงสร้างของหัวคะแนน แบ่งได้ ดังนี้

(1) หัวคะแนนหลัก หรือ หัวคะแนนระดับเขตเลือกตั้ง หรือ หัวคะแนนระดับ จังหวัด ได้แก่ หัวคะแนนที่มีฐานคะแนนเสียงในขอบเขตจังหวัด จัดเป็นหัวคะแนนที่ฐานะสูงสุด เป็นผู้ที่มิประสบการณในการหาเสียงเลือกตั้งมาก่อน หัวคะแนนระดับนี้อาจจะมีเครือข่ายคะแนน เสียงเป็นช่วงชั้นลงมาจนถึงระดับฐานคะแนนเสียงระดับต่ำที่สุดได้

(2) **ห้วคะแนนระดับรอง** หรือ **ห้วคะแนนระดับอำเภอ** ได้แก่ **ห้วคะแนนที่** ควบคุมฐานคะแนนเสียงในขอบเขตอำเภอ มีฐานรองจากห้วคะแนนระดับจังหวัด มีคุณสมบัติในการเชื่อมโยงระหว่างผู้สมัคร หรือ ผู้อำนวยการเลือกตั้งกับห้วคะแนนระดับต่ำกว่านี้ได้ ในบางกรณีห้วคะแนนระดับอำเภอจะมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับห้วคะแนนระดับตำบลและหมู่บ้านเป็นสายเดียวกัน แต่ในบางกรณีจะไม่มีสายเชื่อมโยงกับหากห้วคะแนนระดับอำเภอเป็นผู้ควบคุมฐานคะแนนเสียงรอง โดยทั่วไปผู้สมัครควรจะมีห้วคะแนนระดับอำเภอประมาณ 2-5 คน ในอำเภอหนึ่งๆ และจะควบคุมคะแนนเสียงที่จุดใดตำบลใด ก็ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละบุคคล

(3) **ห้วคะแนนระดับตำบล** ได้แก่ **ห้วคะแนนที่** ควบคุมฐานคะแนนเสียงในขอบเขตตำบล มีคุณสมบัติในการประสานกับห้วคะแนนระดับหมู่บ้าน และห้วคะแนนระดับอำเภอ เป็นผู้ที่ได้รับความสะดวกนับถือจากชาวบ้าน ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง จัดเป็นห้วคะแนนระดับพื้นฐาน ซึ่งผู้สมัครจะขาดเสียมิได้ ผู้สมัครควรมีห้วคะแนนระดับตำบลอย่างน้อย 1-3 คน ต่อหนึ่งอำเภอ หากตำบลใหญ่ๆ ประกอบด้วยหลายหมู่บ้าน ย่อมต้องการห้วคะแนนมากตามไปด้วย

(4) **ห้วคะแนนระดับหมู่บ้าน** ได้แก่ **ห้วคะแนนที่** ควบคุมฐานคะแนนเสียงในขอบเขตหมู่บ้าน เป็นห้วคะแนนที่มีความใกล้ชิดกับผู้เลือกตั้งมากที่สุด เป็นผู้ติดต่อรหว่างห้วคะแนนระดับตำบลกับชาวบ้านผู้เลือกตั้ง โดยปกติผู้สมัครควรมีห้วคะแนนระดับหมู่บ้านอย่างน้อย 1 คน ในแต่ละหมู่บ้าน

(5) **ห้วคะแนนระดับคุ้ม** หรือ **กลุ่ม** ในแต่ละหมู่บ้าน จะมีหน้าที่ควบคุมคะแนนเสียงในระดับกลุ่มย่อยๆ ภายในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งห้วคะแนนระดับนี้แต่ละคนจะควบคุมเสียงประมาณ 10-20 เสียงเท่านั้น

ในความเป็นจริงแล้ว การเลือกตั้งในแต่ละครั้ง การกำหนดโครงสร้างของห้วคะแนนจะแตกต่างกันตามสภาพของพื้นที่และบรรยากาศการแข่งขันในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง แต่ก็ยังคงมีความสัมพันธ์เชื่อมประสานระหว่างผู้สมัครและห้วคะแนนอยู่เสมอ กล่าวโดยสรุปแล้ว การจัดประเภทของห้วคะแนน เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การแยกลักษณะห้วคะแนนวิธีการได้มาซึ่งห้วคะแนนของผู้สมัครแต่ละคน โดยอาศัยวิธีการที่แตกต่างกัน การรู้จักจำแนกประเภทของห้วคะแนนและการกำหนดกลยุทธ์ในการช่วงชิงห้วคะแนน เป็นปมเงื่อนสำคัญของผู้สมัครในการเลือกตั้ง

1.9.3 วัตถุประสงค์ของการเป็นห้วคะแนน ห้วคะแนนแต่ละประเภทข้างต้น มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับมูลเหตุปัจจัยของแต่ละกลุ่ม บุคคล หากจะประมวลวัตถุประสงค์ดังกล่าว ก็อาจจะสรุปได้ดังนี้

1) **ห้วคะแนนซึ่งเป็น** โดยความต้องการด้านผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ผลประโยชน์เฉพาะหน้า และผลประโยชน์ระยะยาว ในด้านผลประโยชน์เฉพาะหน้า

ได้แก่ การเป็นหัวคะแนน เพื่อหวังประโยชน์ในการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น เงิน สิ่งของ เป็นต้น จากผู้สมัคร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การได้เงินรางวัลเป็นค่าจ้างในฐานะที่ช่วยเหลือผู้สมัคร การแบ่งเปอร์เซ็นต์จากเงินที่ผู้สมัครจ่ายให้เป็นค่าซื้อคะแนนเสียงจากผู้เลือกตั้ง และในด้านผลประโยชน์ระยะยาว ได้แก่ การที่หัวคะแนนบางคนมีฐานะทางเศรษฐกิจดี ไม่มีความจำเป็นต้องเอาเงินจากผู้สมัครมาใช้ในการหาเสียง ตรงกันข้าม บางรายกลับเป็นฝ่ายที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายบางรายการให้แก่ผู้สมัครเสียอีก แต่ผลประโยชน์ที่หัวคะแนนระดับนี้ต้องการเป็นผลประโยชน์ระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหวังผลเต็มที่จากการที่ผู้สมัครที่ตนสนับสนุนได้รับตำแหน่งทางการเมือง เช่น มีตำแหน่งในคณะรัฐบาล เป็นต้น ผลประโยชน์เหล่านี้ เช่น การประมูลรับเหมาในทางธุรกิจ อภิสิทธิ์ทางการเมือง เป็นต้น

2) หัวคะแนนซึ่งจะไปโดยความสำนึกทางการเมือง ลักษณะนี้มีได้หวังผลทางด้านผลประโยชน์ส่วนตัว หากเป็นบุคคล กลุ่มบุคคลที่มีจิตสำนึกทางการเมือง ให้ความช่วยเหลือผู้สมัครที่มีแนวความคิดอุดมการณ์สอดคล้องต้องกัน โดยวิธีการที่เป็นประชาธิปไตยและสร้างสรรค์ เป็นหัวคะแนนที่มีความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับหัวคะแนนที่หวังผลประโยชน์ส่วนตัว

3) หัวคะแนนซึ่งจะไปโดยความผูกพันกับผู้สมัคร จุดประสงค์ของหัวคะแนนประเภทนี้ อาจจะไม่ใช่ว่าหวังผลประโยชน์เฉพาะตน หรือเป็นผู้มีจิตสำนึกทางการเมือง หากแต่เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้สมัคร ในฐานะญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ฯลฯ มีความปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ผู้สมัครคนนั้นๆ ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

เมื่อพิจารณาในการเลือกตั้ง พบว่า บุคคลที่เป็นหัวคะแนนมีวัตถุประสงค์ในด้านผลประโยชน์ส่วนตัวมากที่สุด ส่วนที่มีวัตถุประสงค์ในด้านความคิดเห็นทางการเมืองมีน้อยมาก ด้วยเหตุนี้การแปรเปลี่ยนของฝ่ายหัวคะแนนที่มีฐานจากผลประโยชน์ส่วนตัวจึงเป็นปัจจัยที่มีโอกาสพลิกกลับได้โดยตลอด

1.9.4 วิธีการสรรหาหัวคะแนนของผู้สมัคร การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแต่ละคนจะได้รับชัยชนะ หรือความพ่ายแพ้ บุคคลที่สำคัญที่สุดในการมีส่วนช่วยผู้สมัครคือ หัวคะแนน ดังนั้น ในขั้นตอนแรกๆ ของการวางแผนการหาเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครจึงต้องดำเนินการวางแผน สรรหา คัดเลือกบุคคลที่จะมาเป็นหัวคะแนนให้กับตน โดยทั่วไปมีวิธีการดังนี้

1) หัวคะแนนที่ได้มาโดยผ่านความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัว เริ่มจากบุคคลที่รู้จักเป็นการส่วนตัวก่อนและมีความสามารถในการแสวงหาคะแนนได้ จึงได้แก่ เครือญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมอาชีพ ลูกน้อง ลูกหนี้ หรือผู้ที่เคยมีบุญคุณต่อกัน เป็นต้น หัวคะแนนลักษณะนี้มักยินดีให้ความร่วมมือกับผู้สมัครตามลักษณะของระบบอุปถัมภ์ ระบบพรรคพวกที่ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยส่วนตัว จึงเป็นหัวคะแนนที่ผู้สมัครไว้วางใจได้มากที่สุด

2) หัวคะแนนที่ได้มาโดยการผ่านการแนะนำอีกต่อหนึ่ง โดยการผ่านบทบาทของบุคคลที่รู้จักเป็นการส่วนตัวทำหน้าที่เสมือนสื่อกลางในการชักชวนให้หัวคะแนนเข้าร่วมทีมหาเสียงของตนเอง การชักชวนดังกล่าวนี้อาจจะเป็นข้อตกลงต่างๆ ระหว่างผู้สมัครกับหัวคะแนน เช่น การใช้นโยบายพรรคหรือ นโยบายของผู้สมัคร การใช้การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การใช้เงินตอบแทนการช่วยเหลือ เป็นต้น

3) หัวคะแนนที่ได้มาโดยการเข้ามาหาผู้สมัครเอง เป็นหัวคะแนนที่มีฐานะคะแนนเสียงอยู่จำนวนหนึ่ง เมื่อถึงช่วงระยะเวลาเลือกตั้ง หัวคะแนนเหล่านี้จะนำฐานะคะแนนเสียงที่มีไปเจรจาต่อรองเพื่อแลกกับผลประโยชน์ที่อาจจะได้รับจากผู้สมัคร โดยการอ้างว่าเป็นฐานะคะแนนเสียงที่พร้อมจะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครทันทีหากตกลงผลประโยชน์กันได้

1.9.5 หน้าที่ของหัวคะแนน ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หัวคะแนนแต่ละฝ่ายมีหน้าที่โดยทั่วไปคล้ายกัน คือ พยายามที่จะเพิ่มคะแนนเสียงให้แก่ฝ่ายตนทุกวิถีทาง และในทางกลับกันก็พยายามลดคะแนนเสียงจากฝ่ายตรงกันข้ามทุกวิถีทาง ทั้งขึ้นตอนก่อนวันเลือกตั้ง ขึ้นตอนวันเลือกตั้ง และขึ้นตอนภายหลังวันเลือกตั้ง

ขึ้นตอนก่อนวันเลือกตั้ง ระเบียบนี้ หน้าที่ของหัวคะแนน คือ

1) **ประชาสัมพันธ์ในทางหลักการ** การประชาสัมพันธ์ของหัวคะแนนคือการโฆษณาให้ผู้เลือกตั้งทราบถึงประวัติชีวิต การศึกษา การทำงาน ประสบการณ์ และนโยบายของผู้สมัคร (คมกริช วัฒนเสถียร อังโน เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ ภิรมย์ศรี : 2531) ซึ่งเป็นการยากที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทราบเรื่องเกี่ยวกับผู้สมัครทุกคนจึงจำเป็นต้องมีหัวคะแนนที่ทำหน้าที่แทนผู้สมัคร อย่างไรก็ตาม วิธีการประชาสัมพันธ์ของหัวคะแนนแต่ละคนจะแตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับนโยบายการหาเสียงของผู้สมัครที่หัวคะแนนรับจะแสวงหาและรวบรวมคะแนนเสียงให้ ตัวอย่างเช่น หากผู้สมัครมีนโยบายเน้นหนักด้านอุดมการณ์ทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ของหัวคะแนนจะเน้นไปที่อุดมการณ์ของผู้สมัคร แต่หากเป็นผู้สมัครที่มุ่งใช้เงิน หัวคะแนนก็จะมุ่งไปที่การสัญญาเรื่องการจ่ายเงิน การสัญญาว่าจะสร้างถาวรวัตถุให้แก่ชุมชน เป็นต้น

2) **การสำรวจหาข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นที่จะมีผลต่อการเลือกตั้ง** เนื่องจากหัวคะแนนมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความรู้ ความเข้าใจในสภาพท้องถิ่น ความนิยม ทศนคติ และความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี รวมถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ผ่านมา ข้อมูลเหล่านี้ผู้สมัครต้องนำไปประกอบการวางแผนรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ดังนั้น หัวคะแนนจะต้องทำการสำรวจรายชื่อให้ละเอียดเท่าที่กระทำได้โดยไม่มีข้อผิดพลาด และพยายามแสวงหา หรือชักชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งบางคนซึ่งไม่อยู่ในพื้นที่ หรือไม่มีรายชื่อในบัญชีเลือกตั้งให้กลับมาอยู่ในพื้นที่ หรือย้ายกลับมาให้มีชื่ออยู่ในบัญชีเลือกตั้งให้ได้ เพื่อเพิ่มจำนวนคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

3) *งานการข่าว* งานการข่าวในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญมาก และมีผลไม่น้อยต่อชัยชนะหรือความพ่ายแพ้ของผู้สมัคร ในที่นี้ กิจกรรมการข่าวหมายถึงการหาข่าว สร้างข่าว ปลอ่ยข่าว ลวงข่าว ตอบโต้ข่าว โดยมีวัตถุประสงค์หลักของงานคือ การสืบทราบความเคลื่อนไหวของฝ่ายตน กระทั่งล่อลวงให้คู่แข่งเข้าใจสภาพของตนผิดพลาดไป โดยมีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเด็นสำคัญในการหาข่าวของผู้สมัครแต่ละคน โดยผ่านหัวหน้าคะแนน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การหาข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้าม กับการหาข่าวสถานการณ์อันเกิดจากการเคลื่อนไหวของฝ่ายตน ซึ่งในประเด็นแรก มีข่าวสารสำคัญที่ต้องสืบหา เช่น คะแนนนิยมของกลุ่มแข่งขันในแต่ละพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวเป็นรูปธรรมที่คู่แข่งได้เข้ามาในท้องถิ่นถึงระดับใด ใครเป็นหัวหน้าคะแนนให้คู่แข่งคนใด ผลการเคลื่อนไหวของกลุ่มแข่งขันส่งผลกระทบต่อคะแนนเสียงหรือไม่ ความเรียกร้องต้องการของคนในท้องถิ่น กระแสข่าวเกี่ยวกับทัศนคติ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผู้สมัครฝ่ายตน เสนอแนะวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ประเมินความเคลื่อนไหวจากประชาชนในพื้นที่ ตอบโต้ข่าว ปลอ่ยข่าว เป็นกระบอกเสียงให้แก่ผู้สมัครเพื่อจุดมุ่งหมายในการดำเนินสงครามจิตวิทยา เป็นต้น

4) *การประสานกับฝ่ายผู้สมัครในการดำเนินงานในพื้นที่* ในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้สมัครมีหน้าที่สำคัญ คือ การปราศรัย การออกเยี่ยมเยียนประชาชนในเขตเลือกตั้งให้มากที่สุดเท่าที่กระทำได้ การวางแผนออกปรากฏตัวของผู้สมัครในหมู่บ้าน ชุมชนต่างๆ จึงต้องอาศัยการประสานงานที่ดีระหว่างผู้สมัครกับหัวหน้าคะแนน หากพิจารณาในแง่ของบทบาท การปราศรัยของผู้สมัครเปรียบเสมือนการทำงานในด้านกว้าง มุ่งหวังการเป็นที่รู้จักของประชาชนในการเลือกตั้งมากกว่า ส่วนการดำเนินการของหัวหน้าคะแนนเป็นการทำงานด้านลึก พื้นที่เป้าหมายที่ผู้สมัครจะต้องเข้าทำการปราศรัยได้แก่ หมู่บ้านขนาดใหญ่ โดยก่อนที่จะไปปราศรัย หัวหน้าคะแนนจะทำหน้าที่ชักชวน หรือเกณฑ์ประชาชนไปฟังผู้สมัคร นอกจากนี้ ในหมู่บ้านเล็กๆ รอบๆ หมู่บ้านที่ผู้สมัครไปปราศรัย หัวหน้าคะแนนจะไปชักนำให้ประชาชนไปร่วมกิจกรรมนี้ด้วย โดยหัวหน้าคะแนนรับหน้าที่จัดหารถบริการ และบางครั้งจะมีการแจกจ่ายเงินแก่ผู้ไปฟังผู้สมัครอีกด้วย ขณะที่ผู้สมัครกำลังปราศรัย หัวหน้าคะแนนจะสังเกตสภาพการณ์ ทัศนคติ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อผู้สมัคร หลังจากเสร็จสิ้นแล้ว หัวหน้าคะแนนจะส่งข้อเท็จจริงเหล่านี้ไปยังศูนย์อำนวยการเลือกตั้งของผู้สมัครให้ได้ทราบ นอกจากนี้ หัวหน้าคะแนนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะทราบว่างานสำคัญของประชาชนในท้องถิ่นตน เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ เป็นต้น และประสานกับผู้สมัครให้ไปปรากฏตัวในงานเหล่านี้ แต่ถ้าผู้สมัครไม่อาจไปได้ หัวหน้าคะแนนจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนผู้สมัครเอง

5) *การรักษาฐานคะแนนเสียงของผู้สมัคร* ในการเลือกตั้ง การรักษาหรือขยายฐานคะแนนเสียงเป็นสิ่งที่ผู้สมัครมุ่งหวังมากที่สุด การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทุกรูปแบบของทั้งฝ่ายผู้สมัครและหัวหน้าคะแนน ต่างกระทำเพื่อการรักษาหรือขยายฐานคะแนนเสียงทั้งสิ้น ซึ่ง

ห้วคະແນนมีส่วนสำคัญในการรักษาฐานคະແນนเสียงไว้ให้คงอยู่ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างห้วคະແນนกับชาวบ้านจะอาศัยความผูกพันตามระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ และระบบอาวุโส หากห้วคະແນนรักษาความสัมพันธ์เหล่านี้ไว้ได้ ฐานคະແນนเสียงก็จะยังคงอยู่

ขั้นตอนในวันเลือกตั้ง

1) การเตรียมการเพื่อนำคนไปลงคະແນน ในหมู่บ้านชนบท การจัดหาห้วคະແນนนำคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีความจำเป็น และเป็นธรรมเนียมปฏิบัติแล้วว่า หน้าที่ของการจัดหาห้วคະແນนรับส่งคนไปใช้สิทธิเป็นการระดมของผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคน โดยในบางครั้งอาจจะมีการจ่ายเงินซื้อเสียงบนรถรับ-ส่งด้วย

2) การจัด “หน่วยแซะ” เพื่อเก็บตักคະແນนเสียงที่ยังเหลืออยู่ กล่าวคือห้วคະແນนต้องสำรวจว่ามีผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนใดยังไม่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และต้องชักชวนให้บุคคลเหล่านี้ออกไปใช้สิทธิโดยจ่ายเงินทันทีเป็นค่าซื้อเสียง พร้อมกับแนะนำให้เลือกหมายเลขใดเมื่อตกลงได้ก็จะจัดหาห้วคະແນนรับส่งไปลงคະແນนที่หน่วยเลือกตั้ง

3) การสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้ง เมื่อห้วคະແນนคนใดไม่มีภาระพิเศษในการเลือกตั้ง ก็จะไปที่หน่วยเลือกตั้งแต่เช้า เพื่อคอยต้อนรับประชาชนและคอยสังเกตสภาพการณ์ต่างๆ เพื่อตรวจสอบผู้ที่ไปใช้สิทธิและไม่ไปใช้สิทธิ รวมทั้งคอยดูความสงบเรียบร้อยเพื่อไม่ให้ผู้สมัครคนอื่นๆ ใช้กลโกงการเลือกตั้ง หรือชักชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเปลี่ยนใจไปลงคະແນนเสียงให้แก่ฝ่ายตน

ขั้นตอนภายหลังการเลือกตั้ง

ภายหลังการเลือกตั้งสิ้นสุดลง ไม่ว่าจะผลการเลือกตั้งจะเป็นอย่างไร ห้วคະແນนจะต้องมีหน้าที่ขอบคุณประชาชนที่ลงคະແນนเสียงให้แทนผู้สมัคร ซึ่งอาจจะใช้วิธีการจัดเลี้ยงสังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการ

1.9.วิธีการจ่ายเงินซื้อเสียง

1) วิธีการซื้อเสียงโดยแจกผ่านห้วคະແນน โดยทั่วไปบุคคลที่ควบคุมฐานคະແນนเสียงให้แก่ผู้สมัครในพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ ห้วคະແນนซึ่งทำหน้าที่ควบคุมและขยายฐานคະແນนเสียงเท่าที่กระทำได้ เมื่อถึงช่วงใกล้วันเลือกตั้ง ผู้สมัครจะแจกเงินเพื่อซื้อเสียง รูปแบบการจ่ายเงินส่วนใหญ่ผู้สมัครมักดำเนินการผ่านห้วคະແນน โดยผู้สมัครจัดส่งอาสาสมัคร หรือตัวแทนนำเงินมาจ่ายให้ห้วคະແນน หรือห้วคະແນนมารับเงินจากผู้สมัครหรือผู้อำนวยการเลือกตั้งด้วยตนเอง ซึ่งจำนวนเงินที่แจกจ่ายมี 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นเงินซื้อเสียงของประชาชนที่ห้วคະແນนควบคุมได้ โดยก่อนหน้าจะมีการตรวจสอบจำนวนที่แท้จริงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ในความควบคุมของห้วคະແນน ประเภทที่สอง เป็นเงินที่ผู้สมัครจ่ายให้กับห้วคະແນน เป็นค่าดำเนินงาน

ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ฯลฯ ตามอัตราส่วนที่ตกลงกัน ขึ้นอยู่กับความสำคัญของห้วคະແນนแต่ละบุคคล และฐานะของผู้สมัคร

2) **วิธีซื้อเสียงโดยไม่ผ่านห้วคະແນน** เป็นวิธีการจ่ายเงินโดยตรงระหว่างฝ่ายผู้สมัครกับประชาชน ซึ่งมีการดำเนินงานแตกต่างกันในทางคุณภาพอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก ได้แก่ วิธีการดำเนินการจ่ายเงินซื้อเสียงที่ยังขาดระบบการทำงานที่ดี และไม่มีการตรวจสอบประสิทธิภาพการแจกจ่ายเงินกับผลตอบแทนที่ควรจะได้รับ และอีกลักษณะหนึ่ง เป็นวิธีการซื้อเสียงโดยไม่ผ่านห้วคະແນน แต่มีระบบการดำเนินงานที่มีการตรวจสอบประสิทธิภาพ และอาศัยบทบาทของห้วคະແນนตามความจำเป็น กล่าวคือ เมื่อถึงช่วงระยะจ่ายเงินซื้อเสียง ต้องดำเนินการให้เงินถึงมือผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยตรงและไม่ถูกยักยอกโดยวิธีทางใดๆ มีการประสานการดำเนินงานโดยใช้ระบบห้วคະແນนควบคุมฐานคะแนนเสียง ระบบอาสาสมัครคอยให้คำแนะนำ และตรวจสอบห้วคະແນน ทำให้วิธีการจ่ายเงินซื้อเสียงมีหลักประกันมากขึ้น โดยกำหนดช่วงวันเวลาในการแจกจ่ายเงินให้ห้วคະແນนแต่ละพื้นที่ทราบหรือมอบหมายให้ห้วคະແນนนำพาอาสาสมัคร หรือคนของผู้สมัครเข้าพื้นที่ของห้วคະແນน จากนั้น ห้วคະແນนจึงนำประชาชนในสังกัดมารับเงินจากฝ่ายผู้สมัคร

3) **วิธีซื้อเสียงแบบใต้ดินหรือโดยใช้อำนาจอิทธิพลช่วยเหลือ** ในการหาเสียงเลือกตั้ง อาจมีห้วคະແນนที่เป็นบุคลากรของรัฐประเภทหนึ่ง ซึ่งมีอำนาจอิทธิพลในท้องถิ่นระดับอำเภอหรือจังหวัด และสามารถใช้อำนาจที่มีอยู่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงฐานคะแนนเสียงของผู้สมัครได้ การดำเนินงานของบุคคลเหล่านี้ไม่เปิดเผย และต้องปิดบังซ่อนเร้นมาก จึงถูกเรียกว่าวิธีการแบบใต้ดิน ซึ่งสภาพที่ก่อให้เกิดเงื่อนไขการทำงานแบบใต้ดินนี้ มักเกิดในพื้นที่แย่งชิงหรือพื้นที่คู่แข่ง ซึ่งเป็นพื้นที่อิทธิพลของผู้สมัครฝ่ายตรงข้าม และเป็นฐานคะแนนเสียงที่แน่นอนห้วคະແນนของผู้สมัครอื่นๆ ผู้สมัครนอกเหนือจากนี้ไม่สามารถเจาะฐานคะแนนเสียงดังกล่าวได้ การช่วงชิงฐานคะแนนบางส่วนเท่าที่กระทำได้อาศัยผู้มีอำนาจอิทธิพล ซึ่งสามารถให้ทุนให้โทษแก่ห้วคະແນนฝ่ายตรงข้าม ช่วยเหลือ ชักชวน หรือบีบบังคับห้วคະແນนเหล่านี้หันมาสนับสนุนฝ่ายของผู้มีอำนาจ โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้มีอำนาจอิทธิพลกับผู้สมัคร หรือศักยภาพที่เพียงพอของผู้มีอิทธิพลในการชักจูงห้วคະແນนฝ่ายตรงข้าม

1.9.7 รูปแบบการซื้อเสียง

1) การซื้อเสียงด้วยเงินสด

2) การซื้อเสียงด้วยระบบเช็คล่วงหน้า โดยการจ่ายเงินซื้อเสียงเป็นเงินสดเพียงส่วนหนึ่ง และเช็คล่วงหน้าอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งจะเบิกได้เมื่อพ้นวันเลือกตั้งไปแล้ว และอาจมีข้อตกลงระหว่างผู้สมัครกับห้วคະແນนว่า หากคะแนนเสียงเป็นไปตามที่ตกลงไว้จึงสามารถเบิกเงินตามเช็คนั้นๆ ได้ แต่ถ้าหากน้อยกว่าที่ตกลงจะอายัดเช็ค และห้วคະແນนก็จะไม่ได้รับเงินส่วนดังกล่าว

3) การซื้อเสียงโดยซื้อบัตรประจำตัวประชาชน มีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน 2 กรณี คือ กรณีแรก ซื้อบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อเก็บและตัดคะแนนคู่แข่งกัน ไม่ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกตั้งได้ และกรณีที่สอง เป็นการซื้อบัตรประชาชนเพื่อลงคะแนนเสียง ซึ่งจะคืนให้ในวันเลือกตั้งเพื่อให้ได้ถือไปลงคะแนนเสียงให้แก่ฝ่ายตนเอง

4) การซื้อเสียงโดยซื้อกรรมการในหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการควบคุมหน่วยเลือกตั้งให้อยู่ในความเรียบร้อย และในทางกลับกันก็มีบทบาทอย่างสูงในการช่วยเหลือผู้สมัครให้มีโอกาสได้รับเลือกตั้ง รูปแบบการช่วยเหลือของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เช่น การเปิดโอกาสให้สามารถเวียนลงคะแนน การใช้บัตรปลอม รวมทั้งการลงคะแนนแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิ

1.10 แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะสังคมไทย

ไพฑูรย์ เกรือแก้ว (2518) ให้ความหมายและอธิบายลักษณะสังคมไทย และจัดแบ่งประเภทของสังคมไทย กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1.10.1 ลักษณะทั่วไปของสังคมไทย

ลักษณะของสังคมไทย (The Characteristics of Thai Society) เป็นสังคมที่บุคคลสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ตนพอใจ ไม่ยึดถือว่าต้องปฏิบัติเป็นแบบเดียวกัน สังเกตได้จากค่านิยม ของคนไทยหลายประการที่ขัดกันเอง เช่น " ซ้ำ ๆ ได้พริ้วสองเล่มงาม" ในขณะที่เดียวกันก็มีค่านิยมว่า "น้ำขึ้นให้รีบตัก" หรือ "มือใครยาว สาวได้สาวเอา" เป็นการแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่ยึดมั่นในสิ่งใดหรือไม่จริงจังต่อสิ่งใด ขอให้สบายก็แล้วกัน บุคคลจะทำตามความพอใจของตนมากกว่าสังคม มีการยึดหยุ่น ไม่มีกฎตายตัวแต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง หรือถึงกับทำให้เดือดร้อนจนอยู่ในสังคมนี้ไม่ได้

สังคมไทย (Thai Society) จัดเป็นรูปแบบสังคมเกษตรกรรม (Agrarian Society) ประมาณ ร้อยละ 80 ของประชากรทั่วประเทศทำการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ ระบบสังคมไทย (Society system) อาจแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ สังคมชนบท (Rural Society) และสังคมเมือง (Urban Society) ทั้งสองระบบนี้เป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่ และวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงน้อย จะเปลี่ยนแปลงเฉพาะผู้อยู่ในเมืองเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นเพียงคนกลุ่มน้อยของสังคมไทย เพราะประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในชนบท ทำการเกษตร ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีการศึกษาน้อย ฐานะยากจน ไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ ยึดถือเงินตรา เกียรติอำนาจ มีโครงสร้างของชนชั้น ยกย่องความเป็นเจ้าคนนายคน ยึดบุคคลเป็นหลัก ยกย่องผู้อาวุโส

1.10.2 สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม (Agrarian Society)

ที่เรียกว่าสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมนั้น ก็เพราะว่า การคงอยู่ของสังคมไทยนั้น ขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ อาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพหลักที่เป็นตัวผลิตรายได้ ส่วนใหญ่ของประเทศ เกือบ ๆ 90% ของประชากรที่ทำงานได้ (อายุ 15 – 60 ปี) มีอาชีพและ กิจกรรมประจำวันโดยตรงในการเกษตร เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ จับปลา ฯลฯ กว่า 90% ของ ประชากรไทยทั้งหมดมีกิจกรรมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการกลสิกรรม ซึ่งนอกจากชาวนาที่ทำการเกษตร เป็นอาชีพโดยตรงแล้ว ก็มีพวกช่างไม้ ช่างจักสาน ช่างต่าง ๆ และพ่อค้า ที่ดำเนินชีวิตอยู่ด้วยการ ติดต่อซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าทางการเกษตรหรือสินค้าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของชาวนาเรามี ประชากรจำนวนไม่กี่เปอร์เซ็นต์ ที่มีอาชีพในการบริการและการอุตสาหกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การเกษตร แม้แต่คนที่มีอาชีพในทางการบริการเอง ก็มีจำนวนไม่น้อยที่กิจกรรมของอาชีพต้อง เกี่ยวข้องกับเกษตรกร หรือผลิตผลและในชีวิตของเกษตรกร เช่น ข้าราชการทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับ ชาวนา การค้าสินค้าทางเกษตร ข้าว ไม้ ยาง ฯลฯ ทั้งทางตรงและทางอ้อม และคนที่ทำงานใน หน้าที่บริการขนส่งสินค้าดิบจากการเกษตรกรรมเป็นต้น

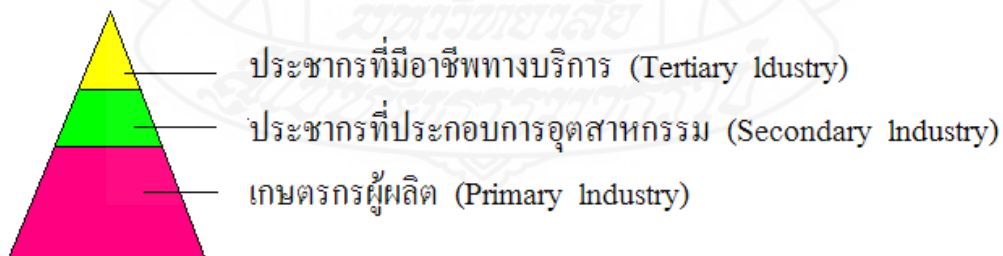
นอกจากการคงอยู่ของสังคมส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการเกษตรแล้ว “สังคมเกษตรกรรม” หรือ Agrarian Society ยังหมายความรวมไปถึงว่า การกลสิกรรมไม่ได้เป็นแต่เพียงอาชีพที่คนส่วน ใหญ่ดำเนินเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตรา อย่างที่เรียกเป็นภาษาสมัยใหม่ว่า “ธุรกิจ” เท่านั้นหากว่าเป็นวิถี ชีวิต (way of life) ของคนส่วนใหญ่ของสังคมไทยเลยทีเดียว การเกษตรกรรมเป็นวิถีชีวิตที่ สอดแทรกเข้าไปในแนวความคิดความอ่านในกิจกรรม และลักษณะประจำวันของสังคมไทยทั่วทุก ด้านสำหรับชาวนาไทย ที่ว่าการเกษตรกรรมเป็นวิถีชีวิตของเขานั้นเป็นความจริงที่แจ่มชัด ไม่มีข้อ สงสัยอันใด การทำนาหรือการกลสิกรรมได้ครอบคลุมชีวิตทุกด้านของเขา ในกิจกรรมประจำวัน ตั้งแต่ตื่นนอนไปจนถึงเข้านอน เช่น ในการพักผ่อนหย่อนใจ ในเนื้อหาของการสนทนาปราศรัยใน กิจกรรมทางศาสนา ในนิทานวรรณคดีประจำชีวิต และในเนื้อเพลงตลอดจนขนบธรรมเนียมการ เกี่ยวพาราณี ก็ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้อง อ้างอิง และกล่าวถึงการกลสิกรรม การทำนา และสิ่งเกี่ยวข้อง เช่น ฟ้า ฝน ดิน ต้นไม้ ฯลฯ เช่นตัวอย่างเนื้อเพลงบทหนึ่งของผู้เขียนได้มาจากการสำรวจวิจัย ขนบไทย ขอให้สังเกตคำพูดและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรม

“เดือนเก้าเข้ามาอีกแล้ว ขอเชิญน้องแก้วออกไปไถนา ตัวพี่เป็นคนไถนา จะเอนอนง ยายเป็นคนไถ่ควาย..” เพลง “น้องนางบ้านนา” และ “ไอ้ทุย” ที่อิทธิพลระหว่าง หนุ่ม ๆ สาว ๆ ขนบท ก็มีความหมายเช่นเดียวกัน มันเป็นภาษา เป็นแนวความคิด ความฝัน ที่หนุ่ม ๆ สาว ๆ ชาวนาชาว ขนบทเข้าใจและซาบซึ้งการเกษตรกรรม และการทำนาไม่เพียงแต่จะเป็นอิทธิพลเหนือ ชีวิตประจำวันของชาวนาไทยเท่านั้น มันยังมีอิทธิพลไปถึง ความฝัน ความหวัง และความ ทะเยอทะยานในชีวิตส่วนใหญ่ของชาวนาไทยด้วย พุดงาย ๆ ก็คือว่า การเกษตรกรรมนั้น เป็น อิทธิพลอันยิ่งใหญ่ที่ผลิต จัดรูปร่างและเนื้อหาวัฒนธรรมของชาวนาไทย ขอให้สังเกตว่า เมื่อเรา

เรียกคนนั้นคนนี้ว่าเป็น “ชาวนา” หรือ “คนบ้านนอก” เราไม่ได้หมายความว่า เขามีอาชีพในการ “ทำนา” หรือใช้ชีวิตอยู่ในบ้านนอกแต่อย่างใด เราหมายความว่าไปถึง บุคลิกลักษณะ ทำทางรสนิยม การแต่งเนื้อแต่งตัว การพูดจา ฯลฯ ที่เป็นลักษณะ “ชาวนา” หรือ “บ้านนอก” ของคนนั้น ๆ คือเราหมายถึงวัฒนธรรม “เซช” ที่คน ๆ นั้นมีอยู่นั่นเอง ความสัมพันธ์ระหว่างชาวนากับผืนแผ่นดินที่เขาอยู่มีมากเกินไปเกินขอบเขตของธุรกิจธรรมดาของการทำนาเพื่อเลี้ยงชีพ มันเป็นความรัก ความอาลัย และความห่วงแหน ที่เรียกว่า attachment ที่ชาวนาอเมริกัน และชาวนาของประเทศที่พัฒนาแล้วไม่มีหรือมีน้อยมาก มันเป็นลักษณะของชาวนาในสังคมเกษตรกรรม ซึ่งความจริงในภาษาอังกฤษไม่ค่อยตรงกับคำว่า farmers นัก รู้สึกละอายใจกับคำว่า Peasants มากกว่า (สังคมจีนก็เช่นกัน นักเขียนเรื่องจีน Pearl S.Buck เขียนถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาวนาจีนกับผืนแผ่นดินไว้อย่างน่าอ่านมากในหนังสือเรื่อง The Good Earth)

ในระดับชาติ (National level) ก็เช่นกัน ในวงการบริหาร นโยบายการเมือง วงการเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชาติ เราก็มักจะเต็มไปด้วยเรื่องของการเกษตร ผลิตผลการเกษตร เช่น ข้าว ไม้ ฯลฯ เรื่องของชาวนา เรื่องดินฟ้าอากาศ เรามีวันพีชมงคล วันแรกนาขวัญ ผลิตผลการเกษตร ข้าว ไม้สัก ยาง หมู เป็ด ไก่ ฯลฯ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพล และได้รับการสนใจในวงการค้า ถึงขนาดเป็นเรื่องของผลประโยชน์ ของนโยบายของรัฐที่นำไปสู่การแก่งแย่งช่วงชิงอำนาจกันเสมอมา

อิทธิพลของการเกษตรกรรมที่มีต่อสังคมไทยยังได้ขยายลึกซึ้งลงไปถึงลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยด้วย ถ้าเราแบ่งลักษณะของสังคมไทยตามลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม เราก็จะได้อุปสรรค ดังนี้

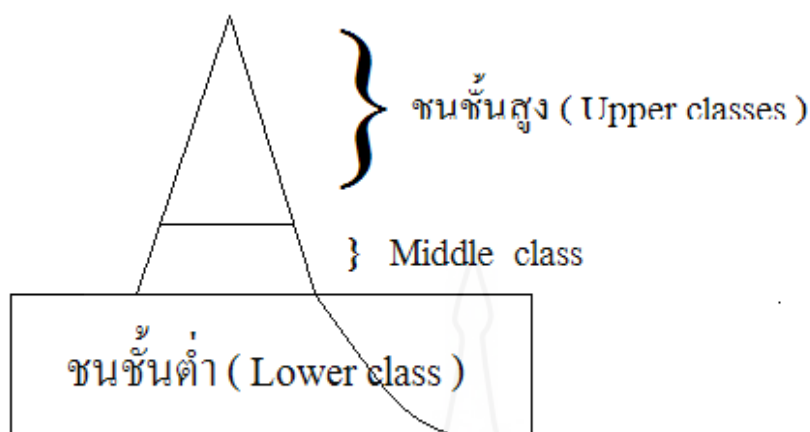
ภาพที่ 2.6 สังคมไทยตามลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม
ที่มา : ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518 : 36)

ในแง่เศรษฐกิจ เราจะพบว่าเศรษฐกิจของชาติไทยถูกรอบคลุมโดยอาชีพการเกษตร โดยมีประชาชนถึงร้อยละ 85 ที่ประกอบอาชีพในทางเกษตรกรรม เศรษฐกิจในส่วนอื่น ๆ เช่น การอุตสาหกรรม การค้า และการธุรกิจ มีความสำคัญน้อยมาก หรือจะเรียกว่า เกือบไม่มีความหมายต่อชีวิตเศรษฐกิจของคนไทยเลยก็ได้ ทั้งนี้ ก็เพราะว่าเรามีประชาชนประกอบการอุตสาหกรรมและการบริการต่าง ๆ เพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ ผลผลิตทางเศรษฐกิจที่ได้จากอุตสาหกรรม สินค้าสำเร็จรูปและการบริการ ก็มีสัดส่วนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับผลิตผลเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศชาติ ความหมายก็มีอยู่ว่า การที่คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในทางเกษตรนั้น มันได้ทำให้คนไทยส่วนใหญ่เหล่านี้เป็นผู้ผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรเพื่อเอาไปใช้ในประเทศ แล้วก็เหลือส่งออกไปขายยังต่างประเทศ เพื่อจะได้เงินตราต่างประเทศมาซื้อสินค้าสำเร็จรูปซื้อสินค้าอุตสาหกรรมและความสะดวกสบายในด้านบริการต่าง ๆ ที่เราไม่มี เราทราบแล้วว่า วัตถุดิบเป็นสินค้าที่มีราคาต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าสำเร็จรูปทางอุตสาหกรรมและในบริการ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประเทศเรามีรายได้น้อย และเป็นประเทศที่จน คนไทยกลายเป็นคนจน แรงงานไทยเป็นแรงงานที่ถูก ความสามารถของคนไทยกลายเป็นความสามารถที่ไร้ค่า ทั้งนี้ ก็เพราะว่าเศรษฐกิจเราเป็นเศรษฐกิจที่ขึ้นอยู่กับการผลิตวัตถุดิบในการเกษตร เป็นเศรษฐกิจที่ประชาชนส่วนใหญ่ผลิตของถูกออกไปขาย แต่ต้องซื้อของแพงเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน

ความจริงทางเศรษฐกิจอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า ผลผลิตที่เป็นวัตถุดิบในทางเกษตรที่เศรษฐกิจของไทยต้องขึ้นอยู่กับนั้นเป็นผลิตผลที่มาจากพืชหลักสองสามอย่าง เช่น ข้าว ไม้สัก ยาง เป็นต้น และสินค้าเหล่านี้เราต้องขายแก่เจ้าจำนำเพียงไม่กี่ประเทศและโดยกลับกันเราก็จำเป็นต้องซื้อสินค้าอุตสาหกรรมที่มีราคาแพงจากประเทศเหล่านี้มาใช้ในประเทศ ความโน้มเอียงที่เราจะเสียดุลการค้าหนึ่ง และความเสียเปรียบที่เศรษฐกิจเราต้องขึ้นอยู่กับจีน ๆ ลง ๆ ของราคาสินค้าทั้งขาออกและขาเข้าที่เรามีอำนาจควบคุมน้อย (เนื่องจากเราจำเป็นต้องขายวัตถุดิบเพราะเราผลิตสินค้าอุตสาหกรรมไม่ได้) อีกหนึ่งได้ทำให้อิสรภาพในทางเศรษฐกิจของไทยไม่มี หรือมีอย่างไม่เต็มที่

ในแง่สังคม จากรูปโครงสร้างของสังคมไทยตามลักษณะการผลิตทางเศรษฐกิจ ถ้าเรายอมรับในความจริงที่ว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพในทางเกษตรและประชาชนอีกจำนวนเล็กน้อยที่เป็นกรรมกรในงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นกลุ่มชนที่มีรายได้น้อย มีฐานะความเป็นอยู่ในทางเศรษฐกิจที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เราจะพบว่าในโครงสร้างของสังคมไทยตามชนชั้นของบุคคลนั้น คนส่วนใหญ่เป็นชนชั้นต่ำที่ยากจน และมีจำนวนน้อย ที่เป็นฝ่ายปกครอง เป็นผู้นำ ผู้มีอำนาจ ในทางการค้า การอุตสาหกรรมและการเมือง เป็นชนชั้นสูงที่มีฐานะแตกต่างจากชนชั้นอย่างมากมาย ชนชั้นกลางที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างชนสองชั้นนี้เรายังไม่มีหรือมีน้อย เพียงแต่กำลังจะเริ่มเกิดขึ้นเท่านั้น (ดังรูปโครงสร้างข้างล่างนี้)

ภาพที่ 2.7 สังคมไทยตามลักษณะชนชั้นทางสังคม

ที่มา : ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518 : 39)

จากโครงสร้างและคำอธิบายข้างบนนี้ก็มีความหมายอยู่ว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่ประกอบด้วยชนสองชั้น คือ คนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชนชั้นต่ำพวกหนึ่ง และคนส่วนน้อยที่เป็นชนชั้นสูงพวกหนึ่ง และมีชนชั้นกลางที่เพิ่งเกิดเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เช่น พวกที่มีอาชีพเป็นอิสระและฐานะปานกลาง พวกช่าง หมอ หมายรวมขนาดกลาง ข้าราชการ ที่มีรายได้เดือนละระหว่าง 800 – 2,650 บาท พ่อค้าขนาดกลางทั้งหลาย ฯลฯ จากความจริงอันนี้จึงเห็นว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่ขาดความเสมอภาค และเท่าเทียมกันในทางสังคมและเศรษฐกิจ เป็นสังคมที่ขาดความเป็นธรรม และเป็นสังคมที่ชนส่วนใหญ่และชนชั้นสูงมีความแตกต่างในฐานะ และความเห็นต่างในความเข้าใจในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมากมาย ซึ่งตรงกันข้ามกับสังคมตามอุดมคติที่ประเทศชาติที่เจริญแล้วทั้งหลายพยายามสร้างสรรค์อยู่คือ ให้คนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นชนชั้นกลาง โดยพยายามยกชนชั้นต่ำขึ้นมา และพยายามดึงชนชั้นสูงไว้อย่าให้สูงขึ้นไปมากนัก

1.10.3 ลักษณะสังคมอื่น ๆ ของเมืองไทย

1) สังคมไทยเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญแก่ส่วนกลาง (Centralized Society)

อันสืบเนื่องมาจากประวัติศาสตร์ในการปกครอง และลัทธิสังคมของสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งเป็นลัทธิสังคมที่ฝังรากอยู่ในเมืองไทยมานับเป็นร้อย ๆ ปี สังคมไทยในปัจจุบันจึงเป็นสังคมที่ตัวเมืองหลวงหรือกรุงเทพฯ มีความสำคัญอย่างมากมายเมื่อเปรียบเทียบกับความจริงที่ว่ากรุงเทพฯ เป็นเพียงจังหวัดหนึ่งในจำนวน 71 จังหวัดของประเทศไทย และมีพลเมือง

ที่เป็นคนไทยประมาณ 1 ใน 20 ของพลเมืองทั้งหมดเท่านั้น ที่ว่ากรุงเทพฯ มีความสำคัญอย่างโดดเด่นและยิ่งยวดในเมืองไทยนั้นก็หมายความว่า สถาบันและสิ่งที่มีความสำคัญเกือบทุกอย่างทุกอย่างในประเทศ ได้ถูกนำเอามารวมไว้เสียในกรุงเทพฯ แห่งเดียว ไม่ได้กระจายออกไปสู่ส่วนอื่น ๆ หรือจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย สถาบันและสิ่งสำคัญ ๆ ที่มารวมอยู่ในกรุงเทพฯ เสียเกือบหมดนั้น เราก็คงจะจำแนกออกได้เป็น 2 พวก คือ

1. อำนาจ (Power and Authority)

อำนาจหมายถึงความสามารถของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไปมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น ๆ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือว่าความสามารถที่จะทำให้อีกบุคคลอื่นมีพฤติกรรม (ซึ่งรวมไปถึงความคิด ความอ่านด้วย) ไปตามความประสงค์ของตนเองอำนาจเป็นไปได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม トラบดิดที่ทำให้เกิดแบบฉบับของอิทธิพลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในเมืองไทยเราจะพบว่าอำนาจที่มีอยู่เกือบทั้งหมดได้มารวมอยู่เสียที่กรุงเทพฯ เหลือออกไปสู่ต่างจังหวัด หรือประชาชนส่วนใหญ่้น้อยมาก อำนาจทางการเมืองและการปกครองนั้นย่อมไม่เป็นที่สงสัยอันใด เจ้านาย กระทรวงทบวง กรม และอำนาจในการตัดสินใจดำเนินงานทั้งหลายเหล่านี้เป็นสถาบันที่แข็งแกร่งจะต้องอยู่ในส่วนกลาง คือในกรุงเทพฯ กลุ่มชนที่มีเกียรติและอำนาจในต่างจังหวัดก็ประกอบไปด้วย ผู้ว่าราชการ และคณะกรรมการจังหวัดซึ่งเราก็คงทราบกันดีว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “เจ้าเมือง” ก็เป็นเพียงข้าราชการชั้นผู้ใหญ่คนหนึ่งของกระทรวงมหาดไทยเท่านั้น ซึ่งต้องรับคำสั่งและนโยบายไปจากส่วนกลางคือ กระทรวงมหาดไทยเท่านั้น คณะกรรมการจังหวัดคนอื่น ๆ ก็เช่นกัน แต่ละคนก็เป็นเพียงข้าราชการที่สังกัดกระทรวงต่าง ๆ ในส่วนกลางทั้งนั้น สำหรับอำนาจด้านอื่น ๆ ของชาติ เช่น อำนาจทางสังคมและเศรษฐกิจก็เช่นเดียวกัน ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมไปจากกรุงเทพฯ ทั้งนั้น สถาบันหรือกลุ่มบุคคลที่ตัดสินใจชะตา ในทางการเงิน การค้า การอุตสาหกรรมและนโยบายทางสังคมอื่น ๆ การศึกษาก็ล้วนแล้วแต่รวมกันอยู่ในกรุงเทพฯ แม้แต่หนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลเกือบทุกฉบับ นักเขียน นักวรรณคดี ที่มีชื่อเสียง ที่มีอิทธิพลต่อจิตใจ ต่อแนวความคิดความฝันของประชาชนส่วนใหญ่ต่างก็อยู่ในกรุงเทพฯ และก็เขียนบทประพันธ์จากประสบการณ์ จากทัศนชีวิต จากความรู้สึกของชาวกรุงเทพฯ ผู้ที่มีความรู้ความเห็นในชีวิตประจำวันอยู่ในขอบเขตของเมืองหลวง

2. บริการความเจริญ (Functions)

ในข้อความนี้ก็หมายถึง สถาบันและตัวจักรกลทางสังคมที่เป็นความเจริญและเป็นบริการอันบุคคลพึงจะได้รับและใช้ประกอบความสุขสบาย ความสะดวกสบาย ความปลอดภัยเกียรติ ชื่อเสียง และความก้าวหน้าในชีวิต สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มารวมกันเสียในกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ เราจะพบว่าคนไทยไม่อยากจะไปอยู่ต่างจังหวัดกัน ใคร ๆ ก็อยากอยู่กรุงเทพฯ เพราะเป็นแหล่งที่เจริญได้รู้ได้เห็นมาก คนก็เจริญด้วย หมายความว่า มีคนที่มีความรู้ มีเกียรติที่พูด

กันรู้เรื่องมาก มีบริการความเจริญในสังคม เช่น โรงพยาบาล หมอดี ๆ โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถานศึกษาอาชีวะ บริการตำรวจ ถนนหนทาง น้ำ ไฟ หรือแม้แต่โรงงานอุตสาหกรรมและ องค์การสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่จะทำให้จะได้งานทำ มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิต ก็มาอยู่เสียใน กรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ แม้แต่ระเบียบแบบแผนและวิธีการพิจารณาความดีความชอบที่จะให้ ข้าราชการได้ก้าวหน้า ได้ไปเมืองนอกเมืองนาหรือทำให้ประชาชนได้รับเกียรติสูง ๆ ในสังคมก็ พิจารณากันอยู่ในกรุงเทพฯ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โรงหนัง โรงละคร ความสะดวกสบายใน บริการร้านค้า เช่น การธนาคาร การท่องเที่ยว การจับจ่ายซื้อของ หรือสถาบันที่ให้ความสุข ความก้าวหน้าทางด้านจิตใจ เช่น วัด สมาคม พิพิธภัณฑสถาน ห้องสมุด วงดนตรีต่าง ๆ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ก็แตกต่างกันระหว่างกรุงเทพฯ กับหัวเมืองรอง ๆ อย่างเห็นชัด

2) สังคมไทยเป็นสังคมเจ้านาย (Prestige Society)

ตั้งแต่เราเกิดมาไม่ว่าเราจะเป็นใคร เป็นเจ้านายชั้นสูง หรือเป็นชาวบ้านนอก เรามักจะได้ยินคำอวยพรของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่เสมอ ๆ ว่า ขอให้ได้เป็นใหญ่เป็นโต เป็นเจ้าคนนาย คน อยู่สุขสบายไม่ต้องทำงาน และให้มั่งคั่งไปด้วยข้าทาสบริวารทั้งหลายเหล่านี้เป็น ลักษณะสำคัญยิ่งอันหนึ่งของสังคมไทย มันกลายเป็นค่านิยมทางสังคม (Social Values) ที่ฝังแน่น อยู่ในจิตใจของคนไทยมาช้านานว่า ให้เรานิยมการมีเกียรติ และยกย่องการเป็นเจ้านาย การเป็นเจ้า คนนายคน เกียรติหรือภาษาอังกฤษเรียกว่า Prestige นี้เป็นสิ่งที่มีความหมายมากยิ่งขึ้นกว่าเงินทอง มากกว่าความสัมพันธ์ทางครอบครัวและเพื่อนฝูง อย่างที่เราเรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า “ไม่ยอมให้เสีย เกียรติ” ลักษณะอันแรกของการมีเกียรติหรือการเป็นเจ้านายก็บอกได้โดย อาชีพ ลักษณะของงาน และโดยฐานะทางสังคมและครอบครัวของบุคคล คนไทยนิยมการมีเกียรติและการเป็นเจ้านายโดย การนิยมนำราชการ การคิดเครื่องแบบ การประดับเหรียญตราจากพระเจ้าอยู่หัว การนั่งโต๊ะ เสด็จชื่อเพราะถือว่าเป็นงานของเจ้านาย เป็นงานที่มีเกียรติกว่างานชนิดอื่น เช่น อาชีพพ่อค้า ช่าง หรือกรรมกร เราจะเห็นเสมอในพิธีการต่าง ๆ ของสังคมกลุ่มชนอันดับแรกที่ได้รับเกียรติอยู่แถว หน้านั่งเก้าอี้ต้องเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และรองลงมาตามลำดับแล้วจึงมาถึงพ่อค้าประชาชน สาเหตุต่าง ๆ ที่เห็นชัดก็คือว่า ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ข้าราชการเป็นตัวแทนของพระเจ้า แผ่นดินที่ไปเป็นผู้ปกครองและเป็นเจ้านายของประชาชนในด้านต่าง ๆ อีกต่อหนึ่ง ลักษณะอันแรก ของการเป็นเจ้านายของคนไทยนี้เราจึงรวมไปถึงการทำงานเบา ๆ และเหยียดหยามการทำงานหนัก และการทำงานด้วยมือ เช่น การเป็นกรรมกร การเป็นชาวนาอีกด้วย เราจึงเห็นเสมอที่คนไทยนิยม และตื่นเต้นกับคนที่มีการครอบครัวดี หรือที่เรียกว่า “ตระกูลดี” คือ หมายความว่ามีการครอบครัวที่พ่อ แม่ หรือญาติผู้ใหญ่ได้รับเกียรติ หรือเคยได้รับเกียรติอย่างสูงจากพระเจ้าแผ่นดินหรือวงราชการ เป็นครอบครัวที่มีฐานะการกินอยู่ดีคือ หมายความว่ามียารวย ได้ดีโดยไม่ต้องไปทำงานผลิต ด้วยมือมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากคนธรรมดาออกไป เช่น มีวงสังคมเฉพาะ ส่งลูกหลานไปเรียน

โรงเรียนที่ดีหรือเมืองนอกเมืองนา มีตำแหน่งราชการหรือในห้างร้านที่สูง ๆ และมีเกียรติ มีรถยนต์ ขับขี่ โก้เก๋ แต่งตัวสวยงาม และภาคภูมิใจในความเป็นเจ้านาย ในการที่ไม่ต้องทำงานหนัก ไม่ต้องหาความสำเร็จในชีวิตจากอาชีพจากการทำงานเต็มที่ สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่คนชั้นสูง หรือเจ้านายเองนิยมชมชอบเท่านั้น คนทั่ว ๆ ไปในสังคม โดยเฉพาะชนชั้นต่ำและชั้นกลางก็นิยมชมชอบและใฝ่ฝันอยากจะเป็นเช่นนั้น ทั้งนี้เพราะเขาได้ถูกธรรมเนียมของสังคมสั่งสอนให้มีความเชื่อฝังในสังคม เช่นนั้นตลอดมา พอรู้ความได้เขาก็เริ่มรำเรียนจากระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมในการสังคม ในโรงเรียน ในวงราชการและจากสถาบันและตัวสื่อสารทางสังคมต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ละคร วรรณคดี หนังสือพิมพ์ นวนิยาย ฯลฯ ให้เชื่อถือเช่นนั้น เราจึงจะพบเห็นเป็นของธรรมดาที่คนไทยทั่ว ๆ ไปนิยมยกย่องคนที่โก้เก๋ นิยมการไปต่างประเทศ นิยมนักเรียนนอกและนิยมใช้หรือดำเนินชีวิตตามแบบฉบับของอะไร ๆ ที่เป็นของเจ้านายหรือของเมืองนอก ในระหว่างหนุ่ม ๆ สาว ๆ ก็เป็นเรื่องธรรมดาที่ความฝันและความหวัง ความทะเยอทะยานที่จะมีความสุข ความโก้เก๋ จากการได้พบพระเอกที่จี๋มาขาวของบรรดาสาว ๆ หรือการได้สอยดอกฟ้าของหนุ่ม ๆ เหล่านี้ก็เป็นเรื่องของค่านิยมยกย่องเจ้านาย ตามวิถีชีวิตของครอบครัวของอาชีพ และ Background ที่โก้เก๋ไม่ใช่คนธรรมดา

ลักษณะของการเป็นเจ้านายอีกอย่างหนึ่ง ที่นอกเหนือไปจากแบบแผนของชีวิต ชนิดของอาชีพ และการทำงานเบาหรือไม่ทำงานแล้วก็คือ การที่แสดงการเป็นเจ้านายโดยการมีข้าทาสบริวาร เลี้ยงลูกน้องหรือมีสมุน ลักษณะอันนี้ก็ทำให้คนที่เป็เจ้านายมีจิตใจกว้างขวาง ไปไหนต้องมีคนบงบอบ เป็นผู้ที่มิใช่ใจกว้างแจกจ่ายเงินไม้อั้น นี่ก็เป็นลักษณะทั่ว ๆ ไปของคนไทยที่มิได้มีนิสัยขอให้ได้โก้ ให้ได้เลี้ยงเพื่อนเลี้ยงฝูง ใช้เงินทอง ให้มีเกียรติ เราจะเห็นว่าคนไทยเรามีการใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยในพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น ในพิธีแต่งงาน บวชนาค ฉลองวันเกิด ฉลองวันครบรอบต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งก็ล้วนแล้วแต่เป็นการเลี้ยงผู้เลี้ยงคนอย่างเอิกเกริก หมดเงินหมดทอง ถึงกับบางคนเป็นหนี้เป็นสินเดือดร้อนก็ยังมิ ความประสงค์เหล่านี้ก็โดยการถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องทำ เพราะมันเป็นเรื่องของเกียรติเรื่องของการมีหน้ามีตา ในวงสังคมที่มีการพบปะ กินอาหารหรือชุมนุมกันทั่วไปก็เช่นกัน เราจะพบว่าคนที่มิฐานะดีก็มักจะเป็นผู้ออกเงินเสมอเป็นชั้น ๆ ไป คนที่มีเงินมากหรือคิดว่าตัวเองควรมีเงินมากเพราะฐานะโก้เก๋ ก็ต้องมีการเลี้ยงหรือใช้จ่ายเงินกันมากขึ้นตามส่วน ในสมัยโบราณบางแห่งเราจะเห็นว่ามีมีการแจกจ่ายเงินทอง การเลี้ยงดู การให้ทาน หรือการโยนเงินให้แย่งกันในพิธีงานศพ ตามฐานะของความโก้เก๋ของบุคคลนั้น ๆ

การที่สังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมการมีเกียรติ ดังที่กล่าวมาอย่างย่อ ๆ ข้างต้น มันมีความหมายต่อภาวะในทางสังคมและความก้าวหน้าของประเทศชาติอย่างมาก ความหมายอันแรกก็คือว่าเนื่องจากเราถือเรื่องของเกียรติมีความหมายในชีวิตคนไทยเราจึงมีการสูญเสียเงินทองไปในทางที่ไม่เกิดประโยชน์หรือไม่จำเป็นอย่างที่เราเรียกว่า waste มากมาย เราไม่มีการประหยัด และทั่ว

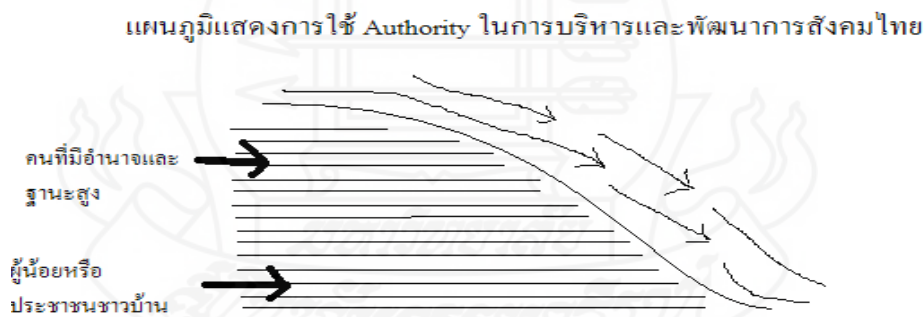
ๆ ไป คนไทยก็มักจะมีการใช้จ่ายและพยายามดำเนินชีวิตที่เกินตัว เกินฐานะ ความหมายข้อต่อไปก็คือว่าคนไทยไม่นิยมการทำงานหรือพูดง่าย ๆ ว่า ไม่นิยมขวนขวายต่อสู้ดิ้นรนทำงานหนัก เพื่อความสำเร็จในชีวิต แต่ตรงกันข้ามเราชอบทำราชการ ชอบทำงานเบา ๆ ที่ไม่ต้องรับผิดชอบมาก ชอบมีฐานะที่ขึ้นต่อผู้อื่นหรือพูดง่าย ๆ ก็คือ ชอบเป็นลูกน้องของเจ้านาย คนนั้น คนนี้ มีคนเลี้ยงดู มีเงินเดือนกิน (Dependent Status) ผลที่เกิดแก่สังคมก็คือว่า เรากลายเป็นชาติที่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และมีผลิตผลที่เป็นรายได้ของประเทศชาติต่ำเพราะคนไทยไม่นิยมทำงานที่ใช้มือ ใช้แรงงานและแสดงความสามารถที่ก่อให้เกิดผลิตผลทางเศรษฐกิจ เราจะเห็นว่าคนไทยไม่ค่อยนิยมเป็นพ่อค้าหรือการทำงานด้วยกำลังกายทั้งหลายเหล่านี้ เพราะถือว่าเป็นของต่ำ แต่กลับนิยมนั่งเก้าอี้รับใช้เจ้านายคือ พูดง่าย ๆ ว่าเราไม่นิยมสร้างความสำเร็จส่วนตัว ความหมายทางสังคมข้อต่อไปก็คือว่า การที่คนนิยมการเป็นเจ้านายหรือพากันเป็นเจ้านายมาก ๆ นี้ ได้ทำให้เกิดผลอย่างหนึ่งคือ คนที่เป็นเจ้านายนั้น ถือว่าตัวเองมีเกียรติโก้เก๋ มีเงินทอง และอำนาจที่จะให้ความดีแก่คนที่ต่ำกว่า คนพวกนี้ไปไหนหรือทำอะไรก็จำเป็นต้องมีคนมาบริการ มารับใช้ มากอบเอาอกเอาใจและให้ความสุขเพราะเป็นเจ้านาย ผลก็คือว่า คนที่เป็นเจ้านายหรือคนที่มีอำนาจกลายเป็นผู้ที่มีนิสัยไม่เป็นผู้บริการประชาชนเพราะเป็นผู้ได้รับบริการเสียเองและเป็นผู้ที่มีลักษณะไม่จำเป็นต้องไปเข้าใจปัญหาชาวบ้านเพราะว่าตัวเองไม่มีหน้าที่เช่นนั้น ตัวเองไม่ใช่ผู้รับใช้ประชาชน แต่เป็นข้าราชการ เป็นเจ้านาย เป็นผู้ที่มีอำนาจที่ประชาชนต้องมารับใช้ มางอนง้อ สะท้อนจากลักษณะอันนี้ก็คือว่า ยามที่ผู้มีอำนาจหรือเจ้านายจะไปไหนหรือทำอะไรก็ต้องมีพิธีรีตอง มีการรับใช้ มีข้าราชการบริพารเฉลิมฉลองเกียรติของตัวเองอยู่รำไป เลยทำให้เกิดขนบธรรมเนียมการประจบสอพลอ ธรรมเนียมฝักชีโรยหน้าขึ้น ผู้มีอำนาจเหล่านี้ เห็นห่างออกไปจากความเป็นจริงของชีวิต ของสังคมที่ตัวเองควรจะทราบ และผลนั้นปลายก็คือ ความเห็นห่างและความไม่เข้าใจระหว่างประชาชนส่วนใหญ่กับข้าราชการ หรือเจ้านายต่าง ๆ ของรัฐบาลก็นับวันที่จะเพิ่มพูนขึ้น

ความหมายของการที่คนไทยนิยมเป็นเจ้านาย ทางเศรษฐกิจก็มีมาก และสำคัญไม่น้อย อันแรกก็คือว่า เนื่องจากคนไทยนิยมใช้เงินในทางส่งเสริมเกียรติ เราจึงมีเงินเก็บน้อย และเงินที่เก็บไว้ก็เอาไปใช้จ่ายในทางที่ส่งเสริมเกียรติ เช่น ทำบุญต่าง ๆ แต่งงาน บวชนาคและเลี้ยงดูเพื่อนฝูง จึงทำให้เราไม่มีการเกิดทุนทางเศรษฐกิจ (Capital formation) เมื่อเป็นเช่นนี้ เราก็ไม่มีการลงทุนหรือเรียกว่าไม่มี Investment ยิ่งคนไทยนิยมทำราชการและงานเบา ๆ และไม่นิยมการค้าขาย หรือธุรกิจที่เป็นความสามารถส่วนตัวด้วย การลงทุนโดยคนไทยจึงมีน้อย ความหมายที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า ในการดำเนินงานทางธุรกิจนั้นคนไทยทำได้ด้วยความลำบาก คือมีกำไรน้อย ทั้งนี้ ก็เพราะว่ามีประสิทธิภาพต่ำและต้นทุนสูง อันเนื่องมาจากคนไทยถือเรื่องเกียรติและความโก้เก๋ในการดำเนินงานมากกว่าเนื้อหาของงานอันแท้จริง คือ กำไรจากประสิทธิภาพและความยั่งยืนของกิจการนั้น ๆ เช่นว่า เราจะคิดถึงความโก้เก๋ของ Office ของตำแหน่งคน ความฟุ่มเฟือย และระเบียบ

แบบแผนที่ทำให้งานโกลี มีเกียรติ มากกว่าคิดถึงประสิทธิภาพและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากงานนั้น ๆ แบบ “ธุรกิจ”

ลักษณะของการยกย่องหรือนิยมนิยมลัทธิสังคมนิยมแบบ “เจ้านาย” ของคนไทยนี้ ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการทำงานจาก “เบื้องบน” หรือ Authoritarian ประชาชนทั่วไป และผู้น้อยที่อยู่ “เบื้องล่าง” ไม่มีโอกาส และถูกอบรมสั่งสอนให้ไม่ชอบมีโอกาสดำเนินงานออกความคิดเห็น หรือออกสิทธิออกเสียง ในการบริหารงาน และพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ

เราจะเห็นได้เสมอ ๆ จากความสัมพันธ์ระหว่างผู้น้อยกับผู้ใหญ่ ระหว่างผู้บังคับบัญชาชั้นต่ำกับผู้บังคับบัญชาชั้นสูงระหว่างประชาชนกับข้าราชการ (โดยเฉพาะข้าราชการฝ่ายปกครอง) ระหว่างสมาชิกครอบครัวกับหัวหน้าครอบครัว ระหว่างนักเรียนกับครูและระหว่างคนในวงงานกับหัวหน้างานโดยทั่วไป ที่ฝ่ายแรกเป็นฝ่ายที่เชื่อฟังและเกรงกลัว หรือต้องการและชอบที่จะเชื่อฟังและเกรงกลัวฝ่ายหลังอยู่ตลอดเวลา ฝ่ายหลังหรือผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่และฐานะทางสังคมที่เหนือกว่าจึงมักจะเป็นฝ่ายที่ถืออำนาจ คือเป็นฝ่ายออกความคิดเห็นและคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว โดยอีกฝ่ายหนึ่งต้องยอมรับฟังและทำตามเสมอ ดังนั้น อำนาจในการออกความคิดเห็นในการสั่งงานในการทำงานในสถาบันราชการ สถาบันเอกชน ในครอบครัวและตลอดจนความหมายและน้ำหนักของคำพูด ของความคิด จึงมักจะมาจากฝ่ายที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงหรือฐานะเหนือกว่าฝ่ายเดียว เปรียบก็เหมือนน้ำตก

ภาพที่ 2.8 แสดงการใช้ AUTHORITY ในการบริหารและพัฒนาการสังคมไทย
ที่มา : ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518 : 44)

ในการเปรียบกระแสน้ำตกแห่งอำนาจและความคิดเห็นในสังคมเสมือนน้ำตก ก็หมายความว่า กระแสน้ำตกมีแต่จากข้างบนลงมาสู่เบื้องล่างเท่านั้น ข้างล่างไม่มีสิทธิ์มีเสียง ไม่มีความหมายหรือมีความหมายน้อย อย่างที่พูดกันทั่วไปว่า “เป็นผู้น้อยก็ต้องเฉยไว้ก่อน” ซึ่งลักษณะเช่นนี้ก็มีความหมายอยู่ว่า ผู้ใหญ่เท่านั้นที่เสียงดัง สั่งอะไรผู้น้อยหรือประชาชนต้องทำตาม

ลักษณะเช่นนี้ได้ถูกกำหนดขึ้นในสังคมไทยกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนของวงราชการ และของสถาบันและขนบธรรมเนียมของสังคมทั่ว ๆ ไป จะเป็นโดยกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนที่ตั้งขึ้น หรือโดยความต้องการของตัวเองก็ตามมักจะนิยมออกคำสั่งฝ่ายเดียว ไม่ให้ผู้ย่อยหรือไม่เปิดโอกาสให้ผู้ย่อยได้ออกความคิดเห็น หรือออกมาแล้วก็ไม่ฟัง หรือมีความหมายน้อย เมื่อลักษณะ “อำนาจจากเบื้องบนลงมา” ได้รับการปฏิบัติอยู่ในสังคมเป็นเวลานานเข้าก็เลยกลายเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและนิสัย ที่ผู้ย่อยเองก็ต้องการเช่นนั้น ผู้ย่อยในวงราชการหรือประชาชนจึงเป็นฝ่ายที่ไม่นิยมหรือไม่ต้องการที่จะออกความคิดเห็น จึงเป็นฝ่ายที่ไม่ค่อยจะทำอะไร ไม่ค่อยรับผิดชอบ ไม่พยายามจะริเริ่ม คอยแต่ทำตามคำสั่งเท่านั้น เราจะเห็นเสมอว่า พวกลูก ๆ ในครอบครัว นักเรียนในชั้น หรือข้าราชการชั้นผู้ย่อยที่เป็นกรรมการต่าง ๆ และประชาชนมักจะคอยแต่ทำตาม และ say “ yes” อย่างเดียว ไม่มีใครกล้าออกความคิดเห็นหรือถกเถียง และก็ไม่ต้องการที่ออกความคิดเห็นหรือถกเถียง ด้วยเหตุนี้ ในเมืองไทยจึงมักจะมีบุรุษเหล็ก มีนักเผด็จการ มีกฏอัยการศึก ฯลฯ ซึ่งคนไทยทั่ว ๆ ไปก็ไม่เดือนร้อน เพราะยังงั้น ๆ ผู้ย่อยและประชาชนก็ต้องคอยทำตามคำสั่งอยู่วันยังค่ำ ดีเสียอีกไม่ต้องคิดเลือกผู้แทนให้เปลืองสมอง ลักษณะเช่นนี้เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคมไทยในปัจจุบัน

3.) สังคมไทยมีปรัชญาชีวิตที่สงบสุข

จากอิทธิพลของปรัชญาพุทธศาสนาที่ได้มีการรับ ดัดแปลง และแก้ไขโดยกลุ่มบุคคลในสังคมแล้วถ่ายทอดคำสั่งสอนมาเป็นรุ่น ๆ คนไทยจึงมีปรัชญาชีวิตที่รักสงบ พุทธศาสนาสอนให้คนไทยระวังภัยการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตและความโหดร้ายของเวรต่าง ๆ นอกจากนี้พุทธศาสนายังสอนให้คนไทยรู้จักการให้อภัยเพราะถือเสียว่า ถ้าใครทำชั่ว ผลชั่วนั้นก็ตามไปทำโทษคน ๆ นั้นเอง ในแง่ปรัชญาแห่งการดำเนินชีวิต การปฏิบัติทั่ว ๆ ไปในพุทธศาสนาในปัจจุบันก็ให้ถือหลักแห่งการเสาะแสวงหาความสุขโดยใช้ชีวิตสันโดษ และสละเสียซึ่งสิ่งที่เป็นกิเลสในชีวิตธรรมดาประจำวัน ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นผลให้คนไทยส่วนใหญ่ไม่มีใครจะมีความกระตือรือร้นในชีวิต และมักจะดำเนินชีวิตอย่างสงบสุขและสันโดษโดยกันทั่ว ๆ ไป ลักษณะของอิทธิพล พุทธศาสนาในปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของคนไทยก็คือ แนวความคิด (Concept) ในเรื่อง “กรรม” ความหมายทางปรัชญาของ “กรรม” ที่มีต่อชีวิตของคนไทยก็มีอยู่ว่า ถ้าเราถือว่าปรากฏการณ์ของสังคมและมนุษย์ในโลกนี้ เช่น ความพิการต่าง ๆ ของสังคมและของมนุษย์ ความจน ความมั่งมี การเจ็บการป่วย ความสวยงามและความไม่พอดีของรูปร่างลักษณะหน้าตา ฯลฯ เป็นผล (Effects) แล้ว เราก็จำเป็นต้องทราบว่ อะไรเล่าที่เป็นเหตุ (Causes) ของสิ่งเหล่านี้ เรื่องของกรรมทางพุทธศาสนาในปัจจุบันได้อธิบายว่า ผลทั้งหลายเหล่านี้ที่เกิดขึ้นแก่บุคคลไม่ว่าจะเป็นความมี ความจน ความมีชื่อเสียง การมีเกียรติ มีหน้ามีตา จนกระทั่งถึงความสมบูรณ์พูนสุข ความอัปปลักษณ์ในรูปร่างหน้าตา และความอภัพอัปโชคทั้งหลายเหล่านี้ มิได้มีสาเหตุจากสิ่งใดหรือหากแต่ว่าเป็นเพราะการกระทำในอดีตที่

บุคคลนั้น ๆ ได้ประกอบขึ้นเองอย่างที่เราเรียกว่า เป็นกรรมแต่หนหลังหรือชาติก่อน ดังนั้นเราจึงจะ
 ได้ยินเป็นของธรรมดาที่ว่าถ้าใครเกิดเป็นอะไรหรือมีอะไรขึ้น ถ้าเป็นทางที่ดีเราก็เรียกว่าเป็นบุญ
 และกรรมดีของคน ๆ นั้น ถ้าเป็นในทางที่เลว ก็เรียกว่าเป็นกรรมที่เลวและโชควาสนาที่ต่ำต้อยของ
 คน ๆ นั้นมีอยู่ อย่างที่เรียกว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งเป็นกฎแห่งกรรมของชีวิตอันไม่เกี่ยวข้องกับ
 กับสังคม จากเรื่องกรรมอันนี้เราจะพบว่า สังคมเรากลายเป็นสังคมที่สงบ คนทั่ว ๆ ไปไม่ได้
 กล่าวหาหรือกล่าวโทษคนอื่น โทษสังคม หรือโทษรัฐ ว่าได้ทำให้เขาลำบาก หรือเป็นสาเหตุทำให้
 เขาเกิดความลำบาก ทั้งนี้ ก็เพราะว่า ปรัชญาที่ฝังลึกเข้าไปในจิตใจของแต่ละคนนั้น ได้ทำให้เขามี
 ความคิดอยู่เสมอว่า ในการที่ตัวเองมีความลำบาก มีความจน มีความทรมานต่าง ๆ หรือมีเกียรติน้อย
 ฯลฯ ไม่ได้เป็นความผิดของใคร ไม่ได้เป็นความผิดของรัฐบาล หรือของสังคม หากแต่ว่าเป็น
 ความผิดของตนเอง เป็นกรรมแต่หนหลังที่ตนเองได้สร้างสมไว้ เมื่อคนส่วนมากคิดเสียอย่างนี้แล้ว
 คนในสังคมก็ไม่กล่าวหาคนอื่น หรือรัฐว่า เป็นสาเหตุ (Causes) ของความอัปโชคต่าง ๆ (effects)
 ของตัวเอง หรือของสังคม สังคมไทยจึงสงบสุข ไม่มีการจ้องแค้น มีแต่ความยิ้มแย้มแจ่มใสเพราะว่า
 ทุกคนไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน

หมายเหตุ

เราจะเข้าใจความหมายของความสงบสุขอันเกิดจากเรื่องของกรรมนี้ได้ดีขึ้น ถ้าหาก
 เราจะเปรียบเทียบเหตุการณ์ในเมืองไทยกับเหตุการณ์ในต่างประเทศ เช่น ในประเทศฝรั่งเศส
 อเมริกา หรือประเทศอื่น ๆ ที่ไม่มีพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ในประเทศเหล่านี้ ถ้าหากเขาเกิด
 ความเดือดร้อนขึ้น เช่น คนไม่ได้รับการศึกษา ผลิตผลขายไม่ออก หรือกรรมกรได้ค่าจ้างต่ำ ฯลฯ
 ประชาชนจะไม่ถือว่ามันเป็นกรรมแต่หนหลังของตนเอง หากว่ามันเป็นความผิดของสังคม ของรัฐ
 ของคนชั้นสูง หรือของนายจ้างที่เอาเปรียบและไม่ให้ความเป็นธรรมแก่เขา หรือพูดง่าย ๆ ในแง่
 ปรัชญา ก็ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุ (Causes) แห่งความเดือดร้อนของเขานั้นเอง เราจึงมักจะพบว่าใน
 ประเทศเหล่านี้มีการเดินขบวนเรียกร้อง มีการไต่สวน มีการจลาจล ขบถหรือแม้กระทั่งการปฏิวัติ
 ต่อรัฐบาล ต่อ นายจ้าง หรือต่อผู้มีอำนาจและนายทุนทั้งหลาย ถึงขนาดเกลียดชัง และบางครั้งก็
 รุนแรงจนกระทั่งล้มหายตายจากกันไป เพราะมีการฆ่าฟันกันเสมอ ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ตรงกันข้ามกับ
 สังคมไทย แม้ว่าจะมีคนขีรตเก่งที่ใหญ่โตขับเคี่ยวกรรมกรที่จน ๆ ไป อย่างดีกรรมกรที่จน ๆ คนนั้น
 ก็มักน้อยใจในบุญวาสนาของตนเองว่าตัวเองช่างเป็นคนมีบุญวาสนาน้อย คงจะได้ทำกรรมเอาไว้
 แต่ชาติก่อน มาชาตินี้จึงไม่ได้ร่ำรวยอย่างเขา ชำนาญหรือกรรมกรที่จนคนนั้นมักจะไม่คิดเกลียดชัง
 คนขีรตเก่ง หรือมักจะไม่คิดเลยไปว่า สังคมเป็นเหตุให้เขาต้องมีความจนอย่างนั้น พูดง่าย ๆ ก็คือ
 ว่า คนไทยมักจะคิดว่าสาเหตุแห่งความไม่เป็นที่ธรรมในสังคมนั้น ไม่ได้มาจากสังคมหรือรัฐ หากแต่
 มาจากกรรมของแต่ละคนที่ได้สร้างไว้ในอดีต เขาจึงไม่รู้ว่าจะไปโทษใคร นอกจากตัวเองหรือเฉย

เมย์ไม่มีความรู้สึก ปรัชญาของ “กรรม” , “เหตุ (Causes)”และ“ ผล (effects)”การกระทำในความ จน ความสวย เราะห์กรรมต่างๆ อดีตในชีวิต ความไม่สวย, ฯลฯ

1.11 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยสภาท้องถิ่น ซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนนั้น มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนมีเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งถือเป็นกฎหมายหลักมีจำนวนอย่างน้อย 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

1.11.1 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2546 ซึ่งเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็เพื่อให้การกระจายอำนาจในการปกครองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้บริหารท้องถิ่น และแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนนั่นเอง

1.11.2 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ซึ่งมีรายละเอียดทั้งหมด 11 หมวดพร้อมบทเฉพาะการ เพื่อกำหนดข้อปฏิบัติในการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ โดยมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้

มาตรา 19 เมื่อมีกรณีต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้น และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่งหรือการมอบหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

มาตรา 33 บุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

2) มีอายุไม่ต่ำกว่า สิบแปดปีบริบูรณ์ ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตการเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง

4) คุณสมบัติอื่นที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ในกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา 35 บุคคลผู้มีลักษณะดังนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

1) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

2) เป็นภิกษุสามเณร นักพรต หรือนักบวช

3) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

4) อยู่ในระหว่างเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

5) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนด

มาตรา 37 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุตามที่กำหนด ให้ผู้นั้นเสียสิทธิดังต่อไปนี้

1) สิทธิยื่นคำร้องคัดค้านการสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

2) สิทธิร้องคัดค้านการเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น

3) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

4) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น

5) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

การเสียสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 44 บุคคลผู้มีคุณสมบัติต่อไปนี้ มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

- 1) มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
  - 2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
  - 3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับสมัครรับเลือกตั้ง หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ให้กับองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง
  - 4) คุณสมบัติอื่นที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด
- มาตรา 45 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลผู้ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- 1) ดิถยาเสพติดให้โทษ
  - 2) เป็นบุคคลล้มละลาย
  - 3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 34(1) (2) หรือ(4)
  - 4) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล
  - 5) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป และได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
  - 6) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้งแล้วแต่กรณี
  - 7) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
  - 8) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
  - 9) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง
  - 10) อยู่ในระหว่างเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา 37 หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
  - 11) เคยถูกคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ถึงหนึ่งปี นับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งอันเนื่องมาจากการกระทำโดยไม่สุจริตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ

12) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

13) เป็นผู้รับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาหรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

14) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

15) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นเจ้าของที่อื่นของรัฐ

16) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

17) ลักษณะอื่นที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา 57 เมื่อมีการประกาศให้มีการเลือกตั้งในกรณีอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการเพื่อจูงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้งดเว้นการลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการดังนี้

(1) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(3) ทำการ โฆษณาหาเสียงเลือกตั้งด้วยการจัดให้มีหรรสพหรืองานรื่นเริงต่างๆ

(4) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(5) หลอกลวง บังคับ ชูเกียรติ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในเรื่องใดอันเกี่ยวกับผู้สมัครใด

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นห้ามมิให้กระทำภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหาตามอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม(1)หรือ(2)

เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศเพื่อแนะนำวิธีการ หรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 58 ห้ามมิให้ผู้สมัครจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือกลับจากที่เลือกตั้ง โดยไม่เสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครผู้ใด

บทบัญญัติในวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา 59 ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้งหรือการทำกรใดๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้ง โดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครทั้งนี้ เว้นแต่ การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการ ตามที่ทางราชการร้องขอ หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา 60 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใดๆ อันเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัคร เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติ ระวังหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำดังกล่าว ในกรณีจำเป็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลาง จังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้

เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคสอง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการแทนได้โดยประกาศราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 61 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใดๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร นับตั้งแต่เวลา 18.00 นาฬิกาของวันก่อนเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา 76 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้บัตรที่มีใช้บัตรเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบให้ตามมาตรา 69 วรรคสาม ลงคะแนนเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากสถานที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่

มาตรา 77 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ เพื่อเป็นที่สังเกตไว้ที่บัตรเลือกตั้งเว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่

มาตรา 78 ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา 73

มาตรา 79 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนนเลือกตั้งโดยผิดจากความเป็นจริง

มาตรา 80 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้งหรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนนเลือกตั้งหรือมิให้ไปถึง ณ ที่ ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 81 ห้ามมิให้ผู้ใดจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจมิให้ไปลงคะแนนเลือกตั้ง หรือกระทำการใดๆ เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกตั้ง

ผู้ใดมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นตั้งแต่สองคนขึ้นไปไว้ในครอบครอง โดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้งให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 82 ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครใด

มาตรา 84 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดจะมีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศงดการลงคะแนนเสียงในหน่วยเลือกตั้งนั้น

เมื่อได้มีประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

มาตรา 87 เมื่อเสร็จสิ้นการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วให้คณะกรรมการ ประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งและให้กระทำการ โดยเปิดเผยและห้ามมิให้เลื่อนหรือ ระวังเวลาการนับคะแนน

มาตรา 92 เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนน ณ ที่หน่วยเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้นจำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทันที เพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้ง และรายงานแสดงผลการนับคะแนนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

การประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนการเลือกตั้งวิธีการ และระยะเวลาการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 95 เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา 92 แล้วเห็นว่าการเลือกตั้งและการนับคะแนนการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้รายงานตัวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าได้มีการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการนับคะแนนเลือกตั้ง หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือมีกรณีฝ่าฝืนมาตรา 57 ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นด้วยกับรายงานดังกล่าวให้มีคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือให้มีการเลือกตั้งใหม่ เว้นแต่การทุจริตหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมดังกล่าวหรือการฝ่าฝืนมาตรา 57 มิได้เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือมิได้เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้นั้นได้รับการเลือกตั้ง

บทบัญญัติตามวรรคสองไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนหรือมีคำสั่งตามอำนาจหน้าที่ของตน ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา 96 ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสอบสวนแล้วเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือมีพฤติการณ์เชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้แก่บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือถ้ารู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าการกระทำนั้นน่าจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานผลการสืบสวนสอบสวนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายเป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้มีผลบังคับนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

ในการสืบสวนสอบสวนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนได้ ตามหลักเกณฑ์ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และให้คณะอนุกรรมการได้รับคำตอบแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่ามีการกระทำความผิดเป็นการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นระงับหรือดำเนินการใดเพื่อการแก้ไขความไม่สุจริตและเที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น

มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตราี้ต้องมีคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

เมื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครคนใดแล้ว ให้พิจารณาดำเนินการให้มีการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้สมัครผู้นั้นด้วย

ในกรณีที่มิคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตราี้ภายหลังวันลงคะแนนและผู้สมัครที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ดังนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และให้นำความในมาตรา 95 วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 97 เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วหากภายหลังมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดกระทำการใดๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งหรือการนับคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมหรือมีการฝ่าฝืนมาตรา 57 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นมีการกำหนดเวลาหนึ่งปี หรือมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ แต่ต้องสั่งภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่ความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมดังกล่าวหรือการฝ่าฝืนมาตรา 57 มาใช้บังคับกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตราี้โดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งระงับการกระทำใดๆ ของผู้ได้รับเลือกตั้งที่อาจมีผลกระทบต่อการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ได้

ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นจากการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือการเลือกตั้งใหม่ดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ได้รับเลือกตั้งเดิมซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระหนึ่ง

มาตรา 99 ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา 56 หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตามมาตรา 96 หรือมาตรา 97 ให้ผู้ซึ่งกระทำการฝ่าฝืนมาตรา 56 หรือผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการให้มีการเลือกตั้งใหม่ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินค่าใช้จ่ายในการให้มีการเลือกตั้งใหม่

ค่าเสียหายที่ได้รับชดเชยตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งใหม่นั้น

มาตรา 100 ในกรณีที่มีผู้สมัครเป็นผู้บริหารท้องถิ่นเท่ากับจำนวนผู้บริหารท้องถิ่นที่จะถึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น หรือในกรณีที่มีผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง ดังนั้น ผู้สมัครจะได้รับเลือกตั้งต่อเมื่อได้คะแนนเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ดังนั้น ในกรณีที่ผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งน้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ดังนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ยังขาดอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น

ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น และมีให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ยังขาดอยู่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเพิ่มเติมเพื่อให้ได้สมาชิกสภาท้องถิ่นครบจำนวน

มาตรา 101 ภายใต้บังคับมาตรา 100 การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้หนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งแต่ในเขตเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมาในเขตเลือกตั้ง ดังนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

ในกรณีที่มีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันจับสลากเพื่อให้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนหนึ่งที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

1.11.3 ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะต้อง

ดำเนินการเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติและจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 เช่น การประกาศให้มีการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น อาทิเช่น

ข้อ 4 กรณีที่จะต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด หรือว่าก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้นแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ เพื่อเตรียมการจัดให้มีการเลือกตั้งและให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบโดยเร็ว

ข้อ 5 ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอร่างประกาศให้มีการเลือกตั้ง ดังนี้

- 1) กรณีเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งทั้งคณะ ต้องประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบห้าวัน
- 2) กรณีเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ต้องประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ข้อ 6 กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นใหม่หรือเพิ่มเติม หรือประกาศให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ ตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ต้องประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้จัดส่งสำเนาประกาศดังกล่าวไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการต่อไป

ข้อ 7 เขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง : 2546)

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก พ.ศ. 2551 ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้สนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งในบทบาทที่ เป็นผู้แสวงหา และรวบรวมการสนับสนุนเป็นคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งอาจได้รับการให้ความหมายแตกต่างกัน เช่น หมายถึงห้วคะแนน หรือ หมายถึง ฐานคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบทบาทของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังต่อไปนี้

2.1 พงษ์สนธิ คุณนะลา (2536)

พงษ์สนธิ คุณนะลา ศึกษาวิจัยเรื่อง สถานภาพและบทบาทของหัวหน้าคณะในการซื้อขายเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป 13 กันยายน 2536 : ศึกษากรณีเขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพของหัวหน้าคณะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง วัยช่วงอายุ 41-50 ปี จะเป็นหัวหน้าคณะมากที่สุด และพบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายธุรกิจส่วนตัว และส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา

บทบาทของหัวหน้าคณะ พบว่า หัวหน้าคณะได้มีบทบาทโดยความสัมพันธ์ส่วนตัวและต่อเนื่องกับผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้เลือกตั้ง ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังเลือกตั้ง หัวหน้าคณะระดับล่างระดับกลาง และระดับสูงจะแสดงบทบาทในการส่งผ่านการอุปถัมภ์จากผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไปยังผู้เลือกตั้งในรูปของเงินทองและวัตถุ ดังนั้น สถานภาพและบทบาทของหัวหน้าคณะในการซื้อขายเสียงจึงเป็นปัจจัยสำคัญให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเลือกตั้ง

2.2 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2539)

รายงานผลการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ในด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในการเลือกตั้ง สรุปเรียบเรียงโดยสังเขปได้ดังนี้

แหล่งข่าวที่ทำให้ประชาชนทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด คือ ใบปลิว โปสเตอร์ และแผ่นโฆษณา โดยทั่วไปประชาชนได้รับทราบว่าใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในช่วงเวลาภายหลังวันรับสมัครเลือกตั้ง นอกจากนี้ ประชาชนส่วนใหญ่เคยฟังการปราศรัยหาเสียงจากผู้สมัครรับเลือกตั้งในประเด็นต่างๆ ที่มากที่สุดคือ นโยบายของพรรคและผู้สมัคร รวมทั้งคุณสมบัติต่างๆ ของผู้สมัคร ส่วนลักษณะการหาเสียงที่ไม่เหมาะสมที่ประชาชนพบเห็นมากที่สุดคือ โจมตีฝ่ายตรงข้าม

พฤติกรรมการซื้อขายเสียงและปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อเสียง พฤติกรรมการซื้อขายเสียงเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงให้ พบว่าการแจกเงินเป็นวิธีการที่นำไปใช้มากที่สุด ส่วนบุคคลที่ผู้สมัครใช้ในการหาคะแนนเสียงมากที่สุด คือ ตัวแทนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (หัวหน้าคณะ) สำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดการซื้อขายเสียงมากที่สุด คือ ผู้สมัครต่างๆ เห็นว่าจำเป็นต้องมีเพื่อให้ตนเองชนะ

2.3 ชีรวัดน์ วุฒิกุล (2539)

ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความขัดแย้งในโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะพื้นที่ หน้าที่ รายได้ การบริหารกิจการและบทบาทของสมาชิกสภาจังหวัด ประกอบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ประสบปัญหาด้าน

โครงสร้าง รายได้ไม่เพียงพอ และการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้มีการคงรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ โดยการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างอำนาจหน้าที่ รายได้ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากเป็นราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ ซึ่งมีขนาดเล็กประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการบริหารงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้นมาแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสามารถนำไปสู่รูปแบบเทศบาล เมื่อมีความพร้อมด้านความเจริญของชุมชน รายได้ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของเทศบาลต่อไป

2.4 ยงยุทธ หงส์ดารมภ์ (2541)

ได้ทำการศึกษาถึงสถานภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หลังจากการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มพื้นที่ พบว่าการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลทำให้บทบาทของสมาชิกสภาจังหวัดน้อยลง บทบาทในการพัฒนา บทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลดลง ประชาชนในท้องถิ่นมีความพอใจต่อบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.5 วิทยา โยธารินทร์ (2543 : บทคัดย่อ)

วิทยา โยธารินทร์ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของห้วคะแนนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2533 พบว่าวิธีการจัดตั้งและควบคุมห้วคะแนนของผู้สมัคร มี 3 วิธี คือ ผู้สมัครเข้าหาห้วคะแนนด้วยตนเอง เชิญห้วคะแนนมาประชุมและจัดเลี้ยงที่บ้าน และผู้สมัครอาศัยบุคคลที่สองช่วยจัดตั้ง ส่วนการควบคุมห้วคะแนนนั้น ประกอบด้วย การควบคุมการแจกเงินเพื่อซื้อห้วคะแนนเสียง โดยผู้สมัครควบคุมเอง มอบหมายให้คนสนิทช่วยควบคุม และสอบถามผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในด้านการควบคุมการแจกสิ่งของซึ่งมีมูลค่าต่อหน่วยไม่มากนัก ผู้สมัครก็จะใช้วิธีการสอบถามผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งว่า ได้รับการแจกสิ่งของหรือไม่ และในด้านการควบคุมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าน้ำมันรถในระหว่างการหาเสียงของห้วคะแนน ผู้สมัครส่วนใหญ่ใช้วิธีการเดียวกัน คือ จ่ายเงินสดให้ห้วคะแนนไปเติมน้ำมัน แล้วนำใบเสร็จรับเงินมาแสดงภายหลัง

กระบวนการและวิธีการที่ห้วคะแนนช่วยหาเสียงเลือกตั้ง ห้วคะแนนได้ดำเนินการช่วยหาเสียงให้แก่ผู้สมัครที่คนสนับสนุน 7 วิธี ได้แก่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในโอกาสและสถานการณ์ที่เอื้ออำนวย การซื้อห้วคะแนนเสียง การแจกสิ่งของ การโจมตีคู่แข่ง การจัดเลี้ยงอาหาร

สุรา และเครื่องดื่ม การรวบรวมข้อมูลเสนอผู้สมัคร และวิธีการสุดท้าย คือ การให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านต่างๆ

บทบาทของหัวคะแนนที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2533 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ หัวคะแนนมีบทบาทสำคัญในด้านการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว การใช้เงิน การใช้สิ่งของแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียง การรวบรวมรายชื่อหรือเลขบัตรประจำตัวประชาชน การซื้อบัตรประจำตัว การปล่อยข่าวลวง การแก้ข่าวลวง การจัดเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่ม การหาเสียงทั้งในและนอกสถานที่ การหาเสียงในงานสังคมและงานประเพณี การสรรเสริญผู้สมัครที่ตนสนับสนุน การเสนอแนวทางพัฒนาท้องถิ่น การเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนไปยังผู้สมัคร การเข้าร่วมงานสังคมและประเพณีต่างๆ การให้บริการสาธารณประโยชน์ การช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปลงคะแนนเสียง และบทบาทในการรายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มแข่งขัน

2.6 สมศักดิ์ พฤษชัย (2543 : บทคัดย่อ)

สมศักดิ์ พฤษชัยทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กระบวนการหาเสียงในเขตเลือกตั้งที่ศึกษาส่วนใหญ่ยึดถือตัวบุคคลมากกว่าความผูกพันต่อพรรคการเมือง ซึ่งพิจารณาจากการจัดองค์กรหาเสียง ความสัมพันธ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดตั้งหัวคะแนน และยุทธวิธีในการหาเสียง ยกเว้นกรณีการหาเสียงของพรรคที่ เกิดใหม่ซึ่งไม่มีการจัดตั้งหัวคะแนนของผู้สมัครมาก่อน แต่ชื่อเสียงเกียรติประวัติของหัวหน้าพรรคเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ประชาชน และปัจจัยหลักที่สามารถแปรเสียงให้เป็นคะแนนได้เป็นปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ได้แก่ ญาติ พี่น้อง หัวคะแนน และเงิน ยกเว้น ประสิทธิภาพหลังและผลงานของผู้สมัคร ไม่อาจยืนยันได้ว่าเป็นปัจจัยที่สามารถแปรให้เป็นคะแนนแก่ผู้สมัครได้เพียงใด รวมทั้งปัจจัยด้านการเงินและหัวคะแนนก็มีข้อจำกัดในการแปรเสียงให้เป็นคะแนน และปัจจัยด้านพรรคการเมืองก็มีส่วนทำให้ผู้สมัคร ได้คะแนนเสียงเลือกตั้ง แม้ว่าไม่มากพอที่จะทำให้ได้รับการเลือกตั้งก็ตาม

2.7 ธเนศวร์ เจริญเมือง (2546)

ได้กล่าวไว้ว่าหากต้องการให้ประชาชนในสังคมไทย ซึ่งส่วนใหญ่ขาดความสนใจทางการเมืองได้เข้าไปมีบทบาทในทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น การให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจะมีบทบาทมากกว่าในการพัฒนาประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น เพราะอย่างน้อยนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจะกระตุ้นความตื่นตัวทางการเมืองจะเข้าหาประชาชนมากขึ้น ประชาชนจะเข้าหาฝ่ายบริหารมากขึ้น การถกเถียงกันด้านนโยบายระหว่างผู้สมัครตำแหน่งนายกเทศมนตรีและการติดตามการทำงานของนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจะช่วยอุดช่องโหว่ของสถาบันอุดมศึกษา ที่ผ่านมานั้นที่นักศึกษาแต่ละ

คณะให้แก่นักเรียนแต่ละสาขาวิชาชีพ แต่อ่อนในด้านความสนใจต่อการเมืองท้องถิ่น ปัญหาต่างๆในระดับท้องถิ่น และการช่วยหาทางแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ระบบการศึกษาจึงควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน เพื่อให้แก่นักเรียนนักศึกษาสนใจปัญหาต่างๆของท้องถิ่น มีความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกการทำงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น และเข้ามามีบทบาทจัดการดูแลท้องถิ่นของตนเองให้มากขึ้น

2.8 โกวิทย์ พวงงาม (2546)

ได้กล่าวว่านับแต่มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรงในจังหวัดบุรีรัมย์ที่จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นเป็นครั้งแรก ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงมีข้อสังเกตว่า ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจต่อระบบการเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้ง และที่สำคัญประชาชนไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์การปกครองท้องถิ่นที่ทำให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งประชาชนควรเรียนรู้ว่าเลือกตั้งไปทำไม เลือกคนอย่างไร และมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ต่อตัวเองและชุมชนอย่างไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ประชาชนไม่ค่อยได้รับรู้ข้อมูลจากรัฐบาล และผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมากนัก

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อมวลชนในหลายประเภททั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มักไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับการให้ความรู้ในเรื่องขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมากนัก เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการปกครองท้องถิ่นแล้ว ก็ควรที่จะเปิดช่องทางการเรียนรู้ให้กับประชาชน เท่ากับเป็นการรณรงค์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนที่ราบสูงโคราช ละติจูด 15 องศาเหนือ ลองจิจูด 102 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 187 เมตร ตัวจังหวัดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 255 กิโลเมตร และโดยทางรถไฟประมาณ 264 กิโลเมตร มีพื้นที่ 20,493.964 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 12,808,728 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี

8. อำเภอคำชะโนด	24. อำเภอโนนแดง
9. อำเภอนามน	25. อำเภอวังน้ำเขียว
10. อำเภอโนนไทย	26. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
11. อำเภอโนนสูง	27. อำเภอเทพารักษ์
12. อำเภอบัวใหญ่	28. อำเภอเมืองยาง
13. อำเภอประทาย	29. อำเภอลำทะเมนชัย
14. อำเภอปักธงชัย	30. อำเภอพระทองคำ
15. อำเภอปากช่อง	31. อำเภอบัวลาย
16. อำเภอพิมาย	32. อำเภอสีดา

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มี 3 รูปแบบ

- 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง
- 2) เทศบาลจำนวน 56 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาลนครจำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 3 แห่ง และ เทศบาลตำบลจำนวน 52 แห่ง
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 277 แห่ง

การเลือกตั้ง

จังหวัดนครราชสีมาแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 6 เขตมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 16 คน

จำนวนประชากร

จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนประชากร ณ เดือนธันวาคม 2550ทั้งสิ้น 2,552,894 คน เป็นชายจำนวน 1,264,118 คน เป็นหญิงจำนวน 1,288,776 คน

ผลการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ครั้งล่าสุด (ปี พ.ศ. 2547)

ตารางที่ 2.1 ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2547 (14 มี.ค.47)

ลำดับ	รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง	หมายเลข	คะแนนที่ได้รับ	หมายเหตุ
1	นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์	2	535,581	
2	นายนริศ เรืองธนานุรักษ์	1	408,800	
3	นางสุขฤทัย อุดมรัตน์ะศิลป์	3	34,872	
4	นายทวี กิตติรักษกุล	4	30,248	

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลเมื่อ 15 มี.ค. 47 (2547:1)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก โดยศึกษากรณี การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ประกอบไปด้วยขั้นตอน และรายละเอียดของวิธีศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นส่วนสนับสนุน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเน้นที่การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้สมัคร การจัดสนทนากลุ่มย่อย(โฟกัสกรุ๊ป)ของทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง การสังเกตการณ์ของผู้วิจัยและการวิจัยเอกสารประกอบ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกการสังเกตการณ์และแบบเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทั้งเอกสารปฐมภูมิ และทุติยภูมิ รายงานของทางราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณโดยการออกแบบสอบถามให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ตอบคำถาม

1.1 ประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีประชากร จำนวน 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1.1.1 **กลุ่มที่ 1** ได้แก่ นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก (ผู้สมัคร) จำนวน 1 คน

1.1.2 **กลุ่มที่ 2** ได้แก่ คู่แข่งการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 จำนวน 2 คน

1.1.3 **กลุ่มที่ 3** ได้แก่ ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งของ นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก (ทีมส่วนตัวได้แก่ ทีม อสม. และทีมเพื่อนข้าราชการ) จำนวน 100 คน

1.1.4 **กลุ่มที่ 4** ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 จาก 32 เขตเลือกตั้ง(อำเภอ) จำนวน 1,843,584 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบการเลือกกลุ่มเป้าหมาย (Purposive Samples) ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้หลักความน่าจะเป็นเพื่อให้มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน

คือ ก) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ และ ข) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

ก) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ในครั้งนี้ จำนวน 43 คน โดยได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการจัดสนทนากลุ่มย่อย(โฟกัสกรุ๊ป)แยกตามกลุ่มของประชากรดังต่อไปนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 1 คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน ได้แก่ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 2 คือ คู่แข่งในการเลือกตั้ง ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน ได้แก่ 1) นายวิฑูรย์ชาติปฎิมาพงษ์ และ 2) นายทองแดง ถาพิลา

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 3คือ ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งได้จากวิธีการจัดสนทนากลุ่มย่อย(โฟกัสกรุ๊ป) ให้กับ กลุ่มทีมงาน อสม. จำนวน 2 กลุ่มๆละ 10 คน รวมจำนวน 20 คน และกลุ่มทีมเพื่อนข้าราชการ จำนวน 2 กลุ่มๆละ 10 คน รวมจำนวน 20 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มที่ 1 (ผู้สมัคร)	1	1
กลุ่มที่ 2 (คู่แข่ง)	2	2
กลุ่มที่ 3 (ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง)	100	40
รวม 3 กลุ่ม	103	43

ตารางที่ 3.2 แสดงรายชื่อ และสถานภาพของประชากรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สถานภาพ	หมายเหตุ
1.	นพ. สำเร็จ	แพทย์กระโทก	ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
2.	นายวิฑูรย์	ชาติปฏิมาพงษ์	คู่แข่งในการเลือกตั้ง
3.	นายทองแดง	ธำพิลา	คู่แข่งในการเลือกตั้ง
4.	นางประยูร	สรเพชรนรินทร์	ทีมงานสนับสนุนในการ
5.	นางสีไพร	พิชนรัมย์	หาเสียงเลือกตั้งของ
6.	นางอุดม	แก้วสูงเนิน	นพ. สำเร็จ ฯ
7.	นายชอบ	เชิดสูงเนิน	”
8.	นายสมัคร	สนิทบุรุษ	”
9.	นายอัมพร	ใต้สันเทียะ	”
10.	นายเกษม	กรวดขุนทด	”
11.	นายแก้ว	ภาขุนทด	”
12.	นายสุรศักดิ์	แกดขุนทด	”
13.	นางสุมาลี	แจมขุนทด	”
14.	นางจีรวรรณ	ชัยวิรุณรัตน์	ทีมงานสนับสนุนในการ
15.	นางเดือน	เห่งขุนทด	หาเสียงเลือกตั้งของ
16.	นางบุญนาถ	บุญที	นพ. สำเร็จ ฯ
17.	นางนาถนภา	ธนานพรัตนกร	”
18.	นางทิพย์	ฉันทิยานนท์	”
19.	นางสมใจ	สุกแสงปัญญา	”
20.	นายมานพ	อินทร์ประโดก	”
21.	นายวสันต์	มีสอน	”
22.	นางนุชญา	คณะใน	”
23.	น.ส. วิลาวัณย์	วงศ์คำจันทร์	”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3
(กลุ่ม อสม.1)

กลุ่มตัวอย่างที่ 3
(กลุ่ม อสม.2)

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	สถานภาพ	หมายเหตุ
24.	นพ. วรรณญา สัตยวงศ์ทิพย์	ทีมงานสนับสนุนในการ	กลุ่มตัวอย่างที่ 3 (กลุ่มเพื่อน ข้าราชการ1)
25.	นางประคอง นิลศรี	หาเสียงเลือกตั้ง	
26.	นายสมจิตร ทิมรอด	ของ นพ.สำเร็จ ฯ	
27.	นางอดิพรพรรณ ณุภมณี	”	
28.	พ.อ. ฐิติวัฒน์ ศรีสังข์บุญ	”	
29.	จ.ส.อ. ศิรภพ พงษ์พุด	”	
30.	นายสมบัติ ตะกวดสุนทรชัย	”	
31.	นายพิเชษฐ์ อภิเมธีธารง	”	
32.	จ.ส.อ. บุญธรรม แสนอุบล	”	
33.	จ.ส.อ. สมาน คำไทยกลาง	”	
34.	ร.อ. ปราบมัย รินอินทร์	ทีมงานสนับสนุนในการ	กลุ่มตัวอย่างที่ 3 (กลุ่มเพื่อน ข้าราชการ2)
35.	นายอานนท์ เวียนนนท์	หาเสียงเลือกตั้ง	
36.	นางจิรฐา ภูประดิษฐ์	ของ นพ.สำเร็จ ฯ	
37.	นายทศพร โครตพันธ์	”	
38.	จ.ส.อ. ทองเจริญ แดงสีอ่อน	”	
39.	นายธงชัย สว่างไสง	”	
40.	นายเมธาวุฒิ อักเส	”	
41.	นางชฎาก็ค ภูประดิษฐ์	”	
42.	นางสุนิตย์ คุรุทหมื่นไวย	”	
43.	นายชนวัฒน์ นิรันตสุข	”	

ข) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ คือ กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 4 ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 จาก 32 เขตเลือกตั้ง (อำเภอ) จำนวนประชากร 1,843,584 คน โดยได้จากการออกแบบสอบถามให้ตอบ จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน การกำหนดตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่ายของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่มีความเชื่อมั่น 95% โดยยินยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน $\pm 5\%$

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มที่ 4 (ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง)	1,843,584	400
รวม	1,843,687	400

1.2.4 กลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามแยกเป็นแต่ละอาชีพดังนี้

1) อาชีพเกษตรกร	2) อาชีพข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
3) อาชีพรับจ้าง	4) อาชีพลูกจ้างเอกชน
5) อาชีพข้าราชการบำนาญ	6) อาชีพเจ้าของกิจการส่วนตัว
7) อาชีพนักเรียน / นักศึกษา	8) อาชีพแม่บ้าน

การสุ่มเลือกพื้นที่เก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้มาจากการแบ่งพื้นที่จังหวัด นครราชสีมาออกเป็น 5 ส่วน คือ 1. กลุ่มอำเภอศูนย์กลาง 2. กลุ่มอำเภอด้านทิศเหนือ 3. กลุ่มอำเภอด้านทิศใต้ 4. กลุ่มอำเภอด้านทิศตะวันออก 5. กลุ่มอำเภอด้านทิศตะวันตก โดยแต่ละกลุ่มอำเภอมิรายละเอียดดังนี้

1.กลุ่มอำเภอศูนย์กลาง ได้แก่ อำเภอเมือง,อำเภอโนนไทย, อำเภอโนนสูง, อำเภอขามทะเลสอ, อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

2.กลุ่มอำเภอด้านทิศเหนือ ได้แก่ อำเภอบัวใหญ่,อำเภอบ้านเหลื่อม, อำเภอบัวลาย อำเภอสีดา, อำเภอประทาย, อำเภอขามสะแกแสง,อำเภอพระทองคำ

3.กลุ่มอำเภอด้านทิศใต้ ได้แก่ อำเภอวังน้ำเขียว,อำเภอครบุรี, อำเภอเสิงสาง, อำเภอหนองบุญมาก, อำเภอปักธงชัย,อำเภอโชคชัย

4.กลุ่มอำเภอด้านทิศตะวันออก ได้แก่ อำเภอจักราช,อำเภอห้วยแถลง, อำเภอพิมาย อำเภอชุมพวง, อำเภอเมืองยาง, อำเภอลำทะเมนชัย,อำเภอโนนแดง

5.กลุ่มอำเภอด้านทิศตะวันตก ได้แก่ อำเภอเทพารักษ์,อำเภอด่านขุนทด, อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน, อำเภอปากช่อง

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการจับสลากเพื่อเลือกอำเภอที่จะใช้เป็นพื้นที่เก็บข้อมูล และใช้ในการแจกแบบสอบถาม โดยผลการจับสลากได้ดังนี้

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือ

2.1.1 ศึกษาจากเอกสาร ดังต่อไปนี้

1) เอกสารชั้นต้น ได้แก่ บันทึกประวัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง, หนังสือพิมพ์ในท้องถิ่น, ข่าวสารประชาสัมพันธ์ของ อบจ. เป็นต้น

2) เอกสารชั้นรอง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา และวารสารต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ โดยพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องของสัมพันธกับงานวิจัยในครั้งนี้ และสร้างแบบเก็บข้อมูลจากเอกสาร

2.1.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างขึ้นจากการกำหนดประเด็นคำถาม ซึ่งรวบรวมและวิเคราะห์มาจากการที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประยุกต์จากเครื่องมือวิจัยบางส่วนที่เคยปรากฏในงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับงานวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้ได้คำนึงถึงความสอดคล้องตรงตามกรอบแนวคิดการวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง คู่แข่งในการเลือกตั้งนายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551 และทีมสนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

2.1.3 สร้างแบบสอบถาม ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากประชาชนผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถาม และกำหนดประเด็นคำถามเองโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และประยุกต์จากเครื่องมือที่เคยใช้ในงานวิจัยในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้สอดคล้องตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

2.1.4 แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้ในการบันทึกพฤติกรรมของทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง และพฤติกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551

2.1.5 แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร ใช้สำหรับบันทึกงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ รายงานทางวิชาการ บทความจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ที่ได้มาจากการจดบันทึกศึกษาด้วยตัวเอง

2.1.6 การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจาก

ข้อ 2.1.2 ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้

2.1.7 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณนำเสนอคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบและนำข้อมูลเสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย พิจารณาตรวจสอบแก้ไขความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์มากที่สุด

2.2 โครงสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาสอบถามผู้สมัครรับเลือกตั้ง, คู่แข่งทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงและผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยคำถามดังต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้
- 2) คำถามเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

2.2.2 แบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้
- 2) คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของประชากรต่อปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551

(โปรดดูภาคผนวกท้ายเล่ม)

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 3 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ เอกสารราชการ รายงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เอกสารการรายงานข่าวจากแหล่งข่าวต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ระดับประเทศ เป็นต้น

3.2 ข้อมูลภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมจากบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และจากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2552 ถึงเดือน มีนาคม 2553

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนหนึ่งจากการแจกแบบสอบถาม ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในที่ชุมชน เช่น ตลาดสด , บริษัทขนส่งประจำอำเภอเป้าหมาย และประสานงานกับผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตการเลือกตั้ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ประสานไปยังประธานชุมชนในเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2552 ถึงเดือน มีนาคม 2553

3.4 ข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป ในระหว่างเดือน กันยายน 2552 ถึงเดือน มีนาคม 2553

ตารางที่ 3.5 กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

วัน เดือน ปี	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
1-30 ก.ค. 52	-ศึกษา และรวบรวมเอกสาร บทความ หนังสือ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	
1- 30 ส.ค. 52	-ร่างแบบสัมภาษณ์(แบบเจาะลึก)สำหรับประชากรกลุ่มที่ 1,2,3	-ปรึกษาอาจารย์ -ส่งผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เครื่องมือ
1- 30 ก.ย. 52	-ดำเนินการทำความรู้จักกับประชากรกลุ่มที่ 1,2,3 (เริ่มแบบบันทึกผลการสังเกตแบบมีส่วนร่วม)	-เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มประชากร
1-31 ต.ค.52	-ดำเนินการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) กลุ่มที่ 1 นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก 2) กลุ่มที่ 2 - นายวิฑูรย์ชาติปฎิมาพงษ์ - นายทองแดง ถาพิลา 3)กลุ่มที่ 3 ทีมสนับสนุน (อสม. และ เพื่อนข้าราชการ) จำนวน 2 กลุ่ม	สัปดาห์ที่ 1 สัปดาห์ที่ 2 สัปดาห์ที่ 3-4
1-30 พ.ย.52	-รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้เรียบร้อย -ส่งอาจารย์เพื่อปรับปรุงแก้ไข (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)	-เพิ่มเติมส่วนที่ขาด
1ธ.ค.52 - 31 มี.ค.53	-เตรียมดำเนินการวิทยานิพนธ์ บทที่ 4,5	

ตารางที่ 3.6 กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

วัน เดือน ปี	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
1-31 ก.ค. 52	-ศึกษา และรวบรวมเอกสาร บทความ หนังสือ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	
1- 31 ส.ค. 52	-ร่างแบบสอบถามสำหรับประชากรตัวอย่าง กลุ่มที่ 4	-ปรึกษาอาจารย์ -ส่งผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เครื่องมือ
1ก.ย.52- 30 พ.ย. 52	-แจกแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตอำเภอเมือง 2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตอำเภอบัวใหญ่ 3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตอำเภอครบุรี 4) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตอำเภอพิมาย 5) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเขตอำเภอด่านขุนทด	
1-31 ธ.ค.52	-รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามให้เรียบร้อย -ส่งอาจารย์เพื่อปรับปรุงแก้ไข (ข้อมูลเชิงปริมาณ)	-เพิ่มเติมส่วนที่ขาด
1 ม.ค.53 – 31 มี.ค.53	-เตรียมดำเนินการวิทยานิพนธ์ บทที่ 4 ,5	

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์และสรุปแบบพรรณนา บรรยาย

ข้อมูลในลักษณะวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณ นำเสนอในรูปของตาราง และวิเคราะห์

โดยใช้โปรแกรม SPSS หาค่าสถิติร้อยละและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยข้อมูลจากการศึกษาเอกสารปฐมภูมิ และทุติยภูมิ รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร วารสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบบันทึก จากเอกสารเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล รวมทั้งได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เจาะลึกและการสนทนากลุ่มย่อย จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 43 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 1 คน กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้แก่ คู่แข่งในการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก และกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ได้แก่ ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง จำนวน 40 คน เป็นการเก็บข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่มย่อย (FOCUS GROUP) ซึ่งกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยตรง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 400 คนโดยการสุ่มสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในเขตเลือกตั้งจำนวน 5 อำเภอ ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนมาจนครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (STATISTICAL PACKAGE FOR SOCIAL SCIENCES : SPSS FOR WINDOWS VERSION 16.0) ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลในรูปของการพรรณนา ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลมาจาก 5 อำเภอ ของจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางตัวเลข และทำการวิเคราะห์นำเสนอข้อมูลในรูปของการพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และ ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 ก.พ.51 ซึ่ง ประกอบด้วย ปัจจัย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

ตอนที่ 2 ข้อมูลของตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 ก.พ. 51

ตอนที่ 1 ข้อมูลของตัวแปรอิสระ

ข้อมูลของตัวแปรอิสระตามที่กำหนดไว้ในกรอบการวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของนพ.สำเร็จ แหียงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย ปัจจัย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ปัจจัยภายใน ได้แก่

- 1.1.1 ภูมิหลังและคุณสมบัติของนายแพทย์สำเร็จ แหียงกระโทก
- 1.1.2 นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง
- 1.1.3 ทุนสนับสนุนในการหาเสียง
- 1.1.4 ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง
- 1.1.5 วิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

1.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่

- 1.2.1 คู่แข่งในการเลือกตั้ง
- 1.2.2 บรรยากาศการเลือกตั้ง
- 1.2.3 การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด
- 1.2.4 สื่อสารมวลชน
- 1.2.5 กระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต.

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ในส่วนของข้อมูลตัวแปรอิสระนั้น

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 นั้น ประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ปัจจัย คือ

1.ปัจจัยภายใน ได้แก่ ภูมิหลังและคุณสมบัติของนายแพทย์สำเร็จ แหยงกระโทก นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง , ทุนสนับสนุนในการหาเสียง, ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง และวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

1.1ปัจจัยภายใน ด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของนายแพทย์สำเร็จ แหยงกระโทก

จากการศึกษาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือบันทึกประวัติและผลงานของ นพ.สำเร็จ แหยงกระโทกเอกสารของทางราชการและการสัมภาษณ์เจาะลึกนพ.สำเร็จ แหยงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งและการจัดสนทนากลุ่มย่อย(Focus Group) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างของทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของ นพ.สำเร็จ แหยงกระโทก นับว่าเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญและมีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

จากการศึกษาข้อมูลด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของ นพ.สำเร็จ แหยงกระโทก พบว่ามีประวัติชีวิตและผลงานที่น่าสนใจ น่าศึกษามากมายหลายประการ ซึ่งมีผลทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 เช่น ด้านประวัติชีวิตและครอบครัว ด้านการประกอบวิชาชีพแพทย์ ด้านผลงานทางวิชาการ ด้านการบริหารพัฒนาบุคลากร/หน่วยงาน และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน/ชุมชน ที่ทำให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จมากมายหลายโครงการ ดังรายละเอียดพอสรุปได้ ดังนี้

ก.)ด้านประวัติชีวิตและครอบครัว

นพ.สำเร็จ แหยงกระโทก หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า หมอแหยง เกิดวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2495 ณ อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา (ปัจจุบันอายุ59 ปี) โดยเกิดในชนบทห่างไกลความเจริญ ณ หมู่บ้านแซะ ตำบลครบุรี อำเภอกระโทก (ต่อมาเปลี่ยนเป็นอำเภอครบุรี และอำเภอโชคชัย) บิดาชื่อนายทิม แหยงกระโทก มารดาชื่อนางเหลือ แหยงกระโทก (เสียชีวิตเมื่อ พ.ศ. 2528 อายุ 78 ปี) อาชีพของบิดามารดา มีอาชีพทำนาทำไร่ มีพี่น้องรวม 10 คน โดย นพ.สำเร็จ แหยงกระโทก เป็นบุตรคนที่ 10 เนื่องจากในอดีตยังไม่มีการวางแผนครอบครัวและพี่น้องได้เสียชีวิตไป 2 คน ด้วยโรคมะเร็งและบาดทะยัก (เพราะการสาธารณสุขสมัยนั้นยังไม่เจริญพอเพียง จึงเสียชีวิตด้วยโรคที่รักษาได้ง่ายๆ คงเหลือพี่น้อง 8 คน เป็นชาย 4 คน เป็นหญิง 4 คน โดยชายทั้ง 4 คน ได้บวชเรียนในพระพุทธศาสนาทุกคน การศึกษาของบิดา มารดาและพี่น้องของ นพ.สำเร็จ แหยงกระโทก สูงสุดไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีเพียง นพ.สำเร็จ แหยงกระโทก คนเดียวที่มีโอกาสได้เรียนสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต

คุณพ่อทิม แหียงกระโทก ได้รับคัดเลือกเป็นพ่อตัวอย่างแห่งชาติของ จ.นครราชสีมา รับโล่รางวัลจาก ฯพณฯ องคมนตรี ณ สวนอัมพร กรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ. 2543

นพ.สำเริง แหียงกระโทก แต่งงานกับ ดร.จารุรัตน์ แหียงกระโทก การศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิตจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปริญญาโทและปริญญาเอก (M.P.A. Personnel Management and Ph.D. Development Administration) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) เกียรตินิยมอันดับ 1 ปัจจุบันรับราชการเป็นหัวหน้าสถาบันวิจัยพัฒนาการวิชาการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา(วพน.) และเป็นนักวิจัยโครงการร่วม (Visiting Research Scholar) ของ University of New England (UNE) Asia Center ประเทศออสเตรเลีย มีบุตรด้วยกัน 3 คน เป็นชายทั้งหมด คือ

1. นพ.โกวิทย์ แหียงกระโทก (เก่ง) การศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตจากคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (เกียรตินิยมอันดับ 2) ปัจจุบันอายุ 27 ปี ปฏิบัติงานเป็นแพทย์ที่โรงพยาบาลเสิงสาง อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

2. นายเริงวิทย์ แหียงกระโทก (กล้า) การศึกษา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาคอมพิวเตอร์) จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยมอันดับ 2) ปัจจุบันอายุ 25 ปี ทำงานที่ บริษัท ไอโฟนเฟส สาขากรุงเทพมหานคร สำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศแคนาดา

3. นายกาญจนวิทย์ แหียงกระโทก (กาญจน์) ปัจจุบันอายุ 23 ปี กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ (สาขาไฟฟ้า) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุตรชายของ นพ. สำเริง แหียงกระโทก ได้บวชเรียนในพระพุทธศาสนาแล้วทั้ง 3 คน

ข.) ด้านการประกอบวิชาชีพแพทย์

ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี (พ.ศ. 2521 – 2550) ที่ นายแพทย์ สำเริง แหียงกระโทก ปฏิบัติงานในด้านวิชาชีพแพทย์ จนประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งเกิดจากตัวนายแพทย์สำเริงฯ และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากทีมงาน เพื่อนร่วมงานเป็นผู้ดำเนินการ / สนับสนุน / ช่วยเหลือ เป็นสำคัญ ความดีงามและผลสำเร็จทั้งหลายจึงขอมอบให้เพื่อนร่วมงานทุกคนที่ร่วมแรงร่วมใจช่วยกันมาโดยตลอด

การปฏิบัติงานของ นพ.สำเริง แหียงกระโทก ในด้านการประกอบวิชาชีพแพทย์ นั้นสรุปการปฏิบัติงานออกได้เป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ปฏิบัติงานที่จังหวัดนครราชสีมา 10 ปี (พ.ศ. 2521 – 2530)

นายแพทย์สำเริง แหียงกระโทก เมื่อสำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต จากคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้ระยะเวลาเรียน 6 ปี และเป็นแพทย์ฝึกหัด (Internship) 1 ปี ที่โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ในปี 2521 เมื่อจบจากแพทย์ฝึกหัด มี

ความตั้งใจที่จะกลับไปรับใช้มาตุภูมิบ้านเกิด คือ อ.ครบุรี จ.นครราชสีมา ซึ่งสมัยนั้นพื้นที่การปกครองของ อ.ครบุรี ได้รวมกับ อ.เสิงสาง มีประชากรประมาณ 1.5 แสนคน แต่มีแพทย์ประจำการเพียงคนเดียวและทางราชการให้เป็นพื้นที่สีแดงและสี่ชมพู ซึ่งนายแพทย์สำเร็จฯ เป็นรายชื่อต้องห้ามที่จะเข้าพื้นที่นั้น นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาขณะนั้น คือ นายแพทย์ไพจิตร ปวะบุตร ซึ่งนายแพทย์สำเร็จฯ ได้ฝึกศึกษาคุณงานตั้งแต่ นายแพทย์ไพจิตรฯอยู่ที่โรงพยาบาลบ้านไผ่ อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น นายแพทย์ไพจิตรฯ จึงประสานงานให้ นายแพทย์สำเร็จฯ ไปทำงานอยู่ที่ รพ.สูงเนิน อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา เพื่อช่วยแก้ปัญหาการดำเนินงานที่โรงพยาบาลสูงเนินก่อน รพ.สูงเนิน ขณะนั้นกำลังปรับจาก รพ.ขนาด 10 เตียง เพื่อขยายเป็น รพ.ขนาด 30 เตียง ในที่แห่งใหม่ โดยมีแพทย์ 2 คน ซึ่งในขณะนั้นผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเกิดขัดแย้งกับแพทย์ อีก 1 คน ทำให้เจ้าหน้าที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม มีเรื่องราวฟ้องร้องทางหน้าหนังสือพิมพ์กระทรวงสาธารณสุขและจังหวัด ตั้งกรรมการสอบสวนและได้ย้ายแพทย์ออกจากโรงพยาบาลทั้ง 2 คน นายแพทย์สำเร็จฯและเพื่อนรักอีก 1 คน คือนายแพทย์สมชัย ศิริกนกวิไล ปัจจุบันชื่อใหม่คือนายแพทย์วันันท์ ศิริกนกวิไล ได้ไปรับราชการที่ รพ.สูงเนิน ทั้ง 2 คน ด้วยความรักความสามัคคีต่อกันเป็นอย่างดี ด้วยความผูกพันและอุดมการณ์ที่ทั้งคู่ต่างสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกันตลอดมา จึงทำให้ทั้ง 2 คน ทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

นายแพทย์สำเร็จฯได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการผู้อำนวยการ รพ.สูงเนิน ตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตรับราชการ จึงนับเป็นจังหวะก้าวชีวิตที่ดีตั้งแต่แรกเริ่ม เพราะทำให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์พิสูจน์การทำงานให้ประจักษ์ ประกอบกับนายแพทย์สำเร็จฯ มีผู้บังคับบัญชา คือนายแพทย์ไพจิตรฯ ที่เปิดโอกาสและสนับสนุนการทำงานอย่างเต็มที่และให้ความกรุณาเยี่ยงพี่กับน้องหรือพ่อกับลูก โดยตลอดระยะเวลา 8 ปี ที่ นายแพทย์สำเร็จฯ เป็นผู้อำนวยการ รพ.สูงเนิน ได้สร้างสรรค์ผลงานสรุปได้ดังนี้

1.การบริหาร แก้ปัญหาความแตกแยกภายในโรงพยาบาล สร้างความรักความสามัคคีของทีมงานขึ้นมาใหม่ เพิ่มบุคลากรจาก 18 คน เป็น 102 คน จัดโครงสร้างการบริหารใหม่ จัดระบบการประชุมใหม่ จัดระบบข้อมูลข่าวสารใหม่ นำระบบบัตรดัชนีมาใช้ในห้องบัตร การจัดตั้งมูลนิธิ รพ.สูงเนิน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและการพัฒนาชนบท จัดการแข่งขันกีฬา มีร้านค้าสวัสดิการสำหรับเจ้าหน้าที่ มีการปลูกผักสวนครัว มีการเลี้ยงหมูในโรงพยาบาล ตั้งโรงผลิตน้ำเกลือขึ้นใช้เอง และสนับสนุนโรงพยาบาลชุมชนอื่นๆ (นับเป็น รพช.แห่งแรกที่ผลิตน้ำเกลือขึ้นใช้เองได้) เจ้าหน้าที่ของ รพ.สูงเนิน จะเรียก นายแพทย์สำเร็จฯว่า พ่อแหง ป้าแหง พี่แหง

2.งานบริการ นายแพทย์สำเร็จฯ ได้พัฒนางานบริการคนไข้ของโรงพยาบาลโดยขยายห้องผ่าตัดเปิดบริการรักษาคนไข้ โดยลงมาตรวจคนไข้เอง ทั้งวันเสาร์-วันอาทิตย์ และนอกเวลา

ราชการ ทำให้คนไข้ในละแวกอำเภอใกล้เคียงเดินทางมารักษาที่ รพ.สูงเนิน คนไข้นอกจากเดิมปี ละ 13,000 ราย เพิ่มขึ้นปีละ 55,000 ราย ในเวลาอันรวดเร็ว คนไข้ในปีละ 2,000 ราย เพิ่มขึ้นปีละ 5,900 ราย เงินบำรุงของโรงพยาบาลเดิมมี 200,000 บาท เพิ่มขึ้น 4,000,000 บาท นายแพทย์สำเร็จฯ ออกทำหมันชาย หมันหญิง โดยรถเคลื่อนที่ไปในพื้นที่ของ 5 อำเภอ รอบข้างของ รพ.สูงเนิน ทำหมันมากกว่า 2,000 ราย และได้ชื่อว่าทำหมันชายได้เร็วมาก ไม่เกิน 5 นาที /ราย ทำให้ รพ.สูงเนิน มีชื่อเสียง มีผู้ไปฝึกงานและศึกษาดูงานไม่ต่ำกว่าปีละ 1,000 คน ทำให้ รพ.สูงเนิน ได้รับการขยาย จาก รพ. ขนาด 10 เตียง เป็น รพ.ขนาด 30 เตียง และขนาด 60 เตียง ภายในระยะเวลาไม่ถึง 6 ปี และการขยายโรงพยาบาลได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท แผลมทองสหการ จำกัด ทั้งสิ้น โดยมีได้ใช้ งบประมาณของรัฐเลย

ระยะที่ 2 ปฏิบัติงานที่จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเวลา 6 ปี (พ.ศ. 2531 – 2536)

ระยะที่ 3 ปฏิบัติงานที่กรมควบคุมโรคติดต่อกระทรวงสาธารณสุข เป็นเวลา 6 ปี (พ.ศ. 2536 – 2541)

(เนื่องจาก ระยะที่ 2,3 เป็นการปฏิบัติงานนอกพื้นที่ จ.นครราชสีมา ผู้วิจัยจึงไม่ขอกล่าวถึง)

ระยะที่ 4 ปฏิบัติงานที่จังหวัดนครราชสีมา รอบที่ 2 10 ปี (พ.ศ. 2541 – 2550)

นับเป็นการย้ายมาทำหน้าที่นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งถือเป็นการเข้ามาปฏิบัติงานในจังหวัดนครราชสีมา รอบที่ 2 นพ.สำเร็จฯ ได้สร้างผลงานหลายประการและเป็นแบบอย่างที่ดี สรุปได้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์และอุดมการณ์การทำงาน

ตั้งแต่วันแรกที่ นายแพทย์สำเร็จฯ เดินทางมารับตำแหน่ง นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา (12 มิถุนายน 2541) นายแพทย์สำเร็จฯ ได้วางทิศทางการทำงานของ สาธารณสุขอย่างชัดเจน โดยได้มีการประชุมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อมอบนโยบาย และประกาศวิสัยทัศน์และอุดมการณ์การทำงานที่ชัดเจน คือ “บริหารก้าวหน้า วิชาการก้าวไกล ใส่ใจคุณภาพบริการ ผสานงานหมู่บ้าน อุดมการณ์ สดถ.ย. (สุขภาพดีถ้วนหน้าอย่างยั่งยืน)”

นั่นคืองานที่จะร่วมมือกันทำ จะต้องมีการพัฒนาการบริหารงานต่างๆ มีความ โปร่งใส ชัดเจน บรรลุเป้าหมาย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จจะต้องมีการเรียนรู้ ทางวิชาการสาธารณสุขด้วย การบริหารและวิชาการที่ดีจะนำไปสู่การบริการประชาชนที่ดี ซึ่ง จะต้องพัฒนาสู่คุณภาพทุกแขนง ในการทำงานเพื่อประชาชนนั้นจะนั่งอยู่บนสำนักงานอย่างเดียว ไม่พอ ต้องรุกเข้าไปหาประชาชนในหมู่บ้านสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคี ทั้งนี้เพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้าอย่างยั่งยืน เท่าเทียมเสมอภาคกัน จึงเป็นวิสัยทัศน์ และอุดมการณ์ที่ ทุกคนต้องสร้างและฝึกปฏิบัติงานร่วมกัน

2. การพัฒนาคนด้านการบริการที่ก้าวหน้า

เพราะงานสาธารณสุขจะสำเร็จได้นั้นจะต้องมีทั้งวิชาการและการบริหารงาน นายแพทย์สำเร็จฯ จึงใช้ประสบการณ์ของตนเองเรียบเรียงศาสตร์การบริหาร นายแพทย์ สสจ. 25 ข้อ และเผยแพร่ / ประชุม / อบรม ให้บุคลากรสาธารณสุขได้ศึกษาเป็นแนวทางปฏิบัติทำให้การบริหารงานต่างๆของ สสจ. นครราชสีมา มีพลัง มีความเป็นเอกภาพ ทำให้งานสาธารณสุขประสบความสำเร็จด้วยดี

ข้อสังเกตผู้วิจัยในการทำงานด้านการประกอบวิชาชีพแพทย์ของ นพ.สำเร็จฯ แห่งกระโทก ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เกิดและมีภูมิสำเนาตลอดจนรับราชการที่ จ. นครราชสีมา มาโดยตลอดมีข้อสังเกตการณ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพแพทย์ของ นพ. สำเร็จฯ ซึ่งส่งผลต่อความผูกพันกับคนในพื้นที่เป็นอย่างมาก ดังนี้

1) โดยอาชีพที่เป็นแพทย์ทำให้ นพ. สำเร็จฯ ส่วนหนึ่งต้องทำการรักษาพยาบาลคนไข้อยู่เป็นประจำเพื่อให้คนไข้หายป่วยโดยเร็วทั้งทางร่างกายและจิต จากการรักษาพยาบาลด้วยความเอาใจใส่จึงเกิดเป็นความผูกพันระหว่างหมอกับคนไข้ตลอดเวลา ทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน

2) โดยตำแหน่งในอดีตของ นพ. สำเร็จฯ เช่น ตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ซึ่งโดยตำแหน่งและหน้าที่แล้ว ต้องออกไปพบปะและตรวจเยี่ยมพี่น้องประชาชนตามหมู่บ้านและชุมชนต่างๆ ในทุกพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา จึงทำให้ นพ. สำเร็จฯ สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แถมยังได้รับเบียดเบียนและมียานพาหนะสนับสนุนในการตรวจราชการ นับเป็นการสร้างความผูกพันกับประชาชนในพื้นที่โดยไม่รู้ตัว

3) นพ. สำเร็จฯ มีการสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างหมอกับคนไข้หรือประชาชนทั่วไป โดยจัดรายการวิทยุ เช่น รายการ “หมอแห่งแจ้งข่าว” เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขและข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้จัดรายการกับผู้ฟังที่บ้าน โดย นพ. สำเร็จฯ เป็นผู้ดำเนินรายการเอง จึงทำให้ผู้ฟังเกิดความผูกพันและนิยมชมชอบในตัวผู้ดำเนินรายการว่าเป็นคนดี ช่วยเหลือสังคมมาโดยตลอด จึงทำให้ นพ. สำเร็จฯ ได้เปรียบและเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าผู้สมัครคนอื่น

ก.) ด้านผลงานทางวิชาการ

นายแพทย์สำเร็จฯ เป็นผู้สนใจงานด้านวิชาการควบคู่กับงานบริหารและงานบริการ ตั้งแต่สมัยเป็นแพทย์ฝึกหัดที่รพ. มหาราชนครราชสีมา โดยทำวิจัยร่วมกับอาจารย์คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี เรื่อง การให้น้ำเกลือทางปากเพื่อรักษาโรคท้องร่วง และได้รับรางวัลงานวิจัยดีเด่นจากมหาวิทยาลัยมหิดล นายแพทย์สำเร็จฯ เป็นอาจารย์พิเศษวิทยาลัยพยาบาลและมหาวิทยาลัยหลายแห่ง นอกจากงานวิชาการด้านการแพทย์แล้ว งานวิชาการที่สำคัญในเรื่องการ

พัฒนาชนบท คือ เป็นกลุ่มบุกเบิกการดำเนินงานโครงการโคราชพัฒนา โดยการนำความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาใช้ในโครงการ จากผลงานทางวิชาการดังที่กล่าวมาและผลงานวิชาการด้านอื่นๆอย่างมากมาย ทางมหาวิทยาลัยมหิดลจึงได้แต่งตั้งให้ นายแพทย์สำเร็จฯ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัย

ด้วยผลงานเด่นดังกล่าว นายแพทย์สำเร็จฯ จึงได้รับรางวัลแพทย์ชนบทดีเด่นคนที่ 12 ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปี 2527 ในขณะที่มีอายุ 33 ปี

ปี 2526 – 2528 นายแพทย์สำเร็จฯ รักษาการในตำแหน่ง ผอ.รพ.ขามทะเลสอ (สาขาของ รพ.สูงเนิน) อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมาเป็นระยะเวลา3ปีและขณะเดียวกันนายแพทย์อมร นนทสุด ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติงานช่วยราชการสัปดาห์ละ 3 วัน ที่กองแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่เลขานุการ คณะกรรมการปรัณรงศ์คุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ กระทรวงสาธารณสุข นับเป็นโอกาสดีที่นายแพทย์สำเร็จฯ ได้ใช้ความรู้ในเรื่องการพัฒนาชนบท โดยการนำความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โครงการโคราชพัฒนามาใช้เป็นตัวชี้วัดของการรณรงศ์และประสานงานต่างๆ ได้ดีเยี่ยม นายแพทย์อมร นนทสุด ได้มอบหมายให้ไปบรรยายในสถานที่ต่างๆทั่วประเทศ และประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้ง 4 กระทรวงหลัก คือ กระทรวงเกษตร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข

ตุลาคม 2529 ย้ายมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ (นักวิชาการสาธารณสุข 7) สำนักงานส่งเสริมวิชาการและบริการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา (ผอ.สวบส.) ในขณะที่ดำรงตำแหน่งนี้ (พ.ศ. 2529 – 2530) ได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการผู้อำนวยการ รพ.ครบุรี อ.ครบุรี จ.นครราชสีมา ประมาณ 5 เดือน รักษาการผู้อำนวยการ รพ.โชคชัย อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา ประมาณ 3 เดือน รักษาการผู้อำนวยการ รพ.หนองบุญมาก (สาขาของ รพ.โชคชัย) ประมาณ 2 เดือน โดยส่วนใหญ่เป็นการเข้าไปจัดวางโครงสร้างการบริหารงานและพัฒนางานบริการและยังเป็นอาจารย์พิเศษ นักศึกษาแพทยศาสตร์รามธิบดี ปี 5 – 6 และเป็นอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฯลฯ

จนกระทั่งปัจจุบันได้เน้นงานการพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ ได้ผลิตเอกสารหนังสือคู่มือต่างๆ เผยแพร่และเป็นแนวทางการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่จังหวัดนครราชสีมา และผู้สนใจจากหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดอื่น ปัจจุบันได้ผลิตหนังสือคู่มือวิชาการต่างๆ ไม่น้อยกว่า 100 เล่ม และได้จัดตั้งสำนักงานวิจัยและพัฒนาวิชาการสาธารณสุข (วพน.) ขึ้นมา โดยมีทีมงานส่งเสริมงานวิชาการและงานวิจัยต่างๆ มีห้องสมุดของสาธารณสุขโดยเฉพาะ และมีการสร้างศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสาธารณสุขนครราชสีมา (สอน.) โดยใช้งบประมาณ 14 ล้านบาท โดยรวบรวม

งบประมาณจาก รพช. / สอ. และการบริจาคอื่นๆ โดยเป็น สสจ. แห่งเดียวในประเทศไทยที่มีศูนย์วิชาการ เพื่อพัฒนากำลังคนของสาธารณสุข ประสานงานกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อสร้างความร่วมมือ (Coaffiation) ในการผลิตบุคลากรสาธารณสุขใหม่ และพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่เดิมให้มีความรู้ ความเข้าใจในงานบริหารและงานวิชาการ

ง.) ด้านการบริหารพัฒนาบุคลากร / หน่วยงาน

การจัดโครงสร้างองค์กรการบริหารงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา โดยปกติกระทรวงสาธารณสุขจะมีโครงสร้างองค์กรที่สั่งการมาจากกระทรวงสาธารณสุข เป็นแบบเดียวกันทั้งประเทศ ดังนั้น อาจมีบางเรื่องบางพื้นที่ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปัญหาที่แท้จริง นายแพทย์สำเร็จฯ จึงให้ความสนใจกับการจัดโครงสร้างองค์กรบริหารเป็นลำดับแรก ก่อนที่จะพัฒนาเรื่องอื่นๆตามมา และกล้าคิดนอกกรอบที่จะจัดโครงสร้างองค์กรตามสภาพปัญหาของพื้นที่ตนเอง จึงมีเรื่องโครงสร้างองค์กรบริหารที่เป็นสิ่งเกิดใหม่ใน จ.นครราชสีมา และสิ่งใหม่นอกกรอบเหล่านี้ ช่วยให้การบริหารงานสาธารณสุขของ จ.นครราชสีมา ได้มีความก้าวหน้าพัฒนามากยิ่งขึ้น ดังนี้

ก.เนื่องจากพื้นที่ จ.นครราชสีมา มีความกว้างขวางและประชากรมีเป็นจำนวนมาก เปรียบเทียบได้ว่าเป็นขนาด 8 เท่าของจังหวัดขนาดเล็ก หรือ 4 เท่า ของจังหวัดขนาดปานกลาง นายแพทย์สำเร็จฯ จึงแบ่งพื้นที่ จ.นครราชสีมา ออกเป็น 8 โซน แต่ละโซนจะแต่งตั้งผู้ช่วย สสจ. ขึ้นมาเพื่อเป็น สสจ. โซน คู่อธิบดีชอบแต่ละพื้นที่แทน สสจ. เพื่อทำงานพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ จ.นครราชสีมา มีผู้ช่วย สสจ. ทั้งสิ้น 14 คน ขณะที่จังหวัดอื่นมีเพียง 2 คนเท่านั้น และผู้ช่วย สสจ.ที่มาเป็น สสจ. โซน ก็มาจากหัวหน้ากลุ่มงาน หรือ สสอ.อาวุโส ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร โดยการมาทำหน้าที่ผู้ช่วย สสจ. ยังคงได้ระดับ (ซี) เท่าเดิม และจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อำนวยการหัวหน้ากลุ่มหรือรักษาการ สสอ. แทน ไม่มีซี แต่มีหน้าที่อำนาจเป็นความสุขใจของทั้ง 2 ฝ่าย และประชาชนก็ได้ประโยชน์ เป็นระบบการบริหารแบบ **Win Win Win** (เจ้าตัว ลูกน้อง ประชาชน ชนะหรือพอใจทุกคน)

ข.การให้มือองค์กร 3 องค์กรใน จ.นครราชสีมา เพราะมีพระราชบัญญัติหรือระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน โดยทั้ง 3 องค์กรมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นประธาน เพื่อจะทำหน้าที่เชื่อม 3 องค์กรให้ดำเนินการ ไปในทิศทางเดียวกัน หนุนเสริมซึ่งกันและกันไม่ขัดแย้งกัน

1)คณะกรรมการบริหารและพัฒนาสาธารณสุขระดับจังหวัด (คบสจ.) แต่งตั้งตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

2)คณะกรรมการบริหารหลักประกันสุขภาพระดับจังหวัด (คบปจ.) แต่งตั้งตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

3)คณะกรรมการบริหารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (บ.สจ.) แต่งตั้งตามระเบียบ
สาธารณสุข

ทั้ง 3 องค์การนี้ นายแพทย์สำเร็จฯจะเป็นประธานคณะกรรมการ เพื่อเป็นผู้นำการ
บริหาร โดยสามารถเชื่อมโยงให้เป็นเอกภาพและหนุนเสริมซึ่งกันและกันได้

การพัฒนาคุณภาพของสถานบริการสาธารณสุข เนื่องจาก จ.นครราชสีมาเป็น
จังหวัดขนาดใหญ่ มีรพ.และสอ.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้อง
มีผู้นำในการวางวิสัยทัศน์ทั้งปัจจุบันและอนาคตที่จะจัดระบบบริการสาธารณสุขให้ครอบคลุมและ
ตอบสนองต่องานสุขภาพของประชาชนคนโคราชได้ นายแพทย์สำเร็จฯ เป็นผู้นำที่วางระบบ
บริการสาธารณสุขไว้อย่างครอบคลุม ครบถ้วน ตอบสนองประชาชนได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
และมีการเน้นพัฒนาคุณภาพของสถานบริการทุกระดับ

พัฒนา PCU ความฝันให้เป็นจริง

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาและปฏิรูประบบบริการสาธารณสุข เพื่อให้เกิดระบบ
บริการที่พึงประสงค์ ซึ่งประกอบด้วยความเสมอภาค (Equity :E) คุณภาพ (Quality : Q)
ประสิทธิภาพ (Efficiency : E) และประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบได้ (Social Accountability :
SA) โดยจัดระบบบริหารเป็น 3 ระดับคือ 1°MC , 2°MC , 3°MC และมีการพัฒนาระบบ
สาธารณสุขมูลฐาน (Primary Health Care) ให้บุคคลากรสาธารณสุขรุกเข้าไปทำงานกับประชาชน
ในชุมชนหมู่บ้านโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถคิดเองทำเองได้
ประเทศไทยมีสถานอนามัย (สอ.) ครอบคลุมตำบล โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) ครอบคลุมอำเภอ และ
โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) ครอบคลุมจังหวัด แต่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ปัญหา
สุขภาพของชุมชนได้ รวมทั้งการไปใช้บริการผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลทุกระดับมีจำนวนมาก
เกินไป ทั้งนี้เพราะความอ่อนศักยภาพทางด้านทรัพยากรและความสามารถของสถานอนามัย เมื่อมี
พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2544 กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับสำนักงาน
หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้มีการปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิ (Primary Health Care)
โดยการเพิ่มทรัพยากรและพัฒนาศักยภาพในการปฏิรูปใหม่ให้เกิดหน่วยปฐมภูมิ (Primary Health
Care : PCU) ที่เป็นอุดมคติ ใกล้เคียง ใกล้เคียง สามารถแก้ปัญหาการข้ามขั้นตอนมา โรงพยาบาล และ
สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างเจ้าหน้าที่กับชุมชน เพื่อเป็นการแก้ปัญหาสุขภาพและสร้างระบบ
EQESA ให้เป็นจริงให้ได้

จ.) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน / ชุมชน

การทำงานด้านชุมชน นอกจากนายแพทย์สำเร็จฯ ทำงานรักษาพยาบาลคนไข้
ภายในโรงพยาบาลแล้ว งานชุมชนถือว่าเป็นหัวใจที่สำคัญอีกงานหนึ่ง ซึ่งได้มีการบุกเบิกงาน

สาธารณสุขมูลฐานยุคแรกๆ ได้เริ่มออกสัมผัสกับหมู่บ้าน บางครั้งนอนในหมู่บ้าน ศาลาวัด สร้างผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสส.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้มีคุณภาพ จัดตั้งกองทุนยาและเวชภัณฑ์หมู่บ้าน เพื่อต่อสู้กับยาชุด ยาซอง ยาอันตรายในหมู่บ้าน สามารถจัดตั้งได้ถึง 87 แห่ง ครบ 100% ทุกหมู่บ้าน และเมื่อประธานบริษัท แผลมทองสหการ จำกัด ได้ไปเยี่ยมชมงานกองทุนยา จึงได้บริจาคเงินให้กับกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 20 ล้านบาท เพื่อขยายการจัดตั้งกองทุนยาทั่วประเทศ นายแพทย์สำเร็จฯ ได้ริเริ่มจัดตั้งศูนย์สาธิต และสนับสนุนการสุขาภิบาลในหมู่บ้าน ตั้งอยู่ในโรงพยาบาล เพื่อฝึกหัดชาวบ้านทำโอ่ง ทำส้วมด้วยตนเอง และซื้อรถอีแต่น 1 คัน เพื่อบรรทุกโอ่ง ส้วม ไปส่งชาวบ้านถึงหมู่บ้าน จนกระทั่งทุกหมู่บ้านของอำเภอสูงเนินมีส้วมและน้ำดื่มครบ 100% สร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในโรงพยาบาล พัฒนาระบบบัตรสุขภาพ โดยพัฒนาให้เป็นรูปแบบของการประกันสุขภาพ

งานพัฒนาชนบทที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งยังไม่เคยมีที่ใดทำมาก่อน คือ การประสานงานกับองค์กรเอกชน (NGO = Non Government Organization) โดยให้อาสาสมัครเอกชนเข้าร่วมปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานกับโรงพยาบาล โดยอาสาสมัครเหล่านี้จะออกไปฝังตัวอยู่ในหมู่บ้าน นอกจากนี้ นายแพทย์สำเร็จฯ ยังเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งชมรมพัฒนาเสวนา ให้มีการอภิปรายพูดคุยเรื่องการพัฒนาชนบท ระหว่างข้าราชการกระทรวงต่างๆ กับองค์กรเอกชน ทำให้ความคิดพัฒนาชนบทกว้างไกลมากขึ้น

นายแพทย์สำเร็จฯ ได้ริเริ่มหารูปแบบการประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอ เพื่อพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐานไปด้วยกัน จึงเป็นกลุ่มที่ค้นคิดรูปแบบของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) ในช่วงปี 2523

ในขณะนั้นมีอำเภอและกิ่งอำเภอจำนวนมาก ที่ยังไม่มีโรงพยาบาลชุมชนตั้งอยู่ เช่น ที่ อ.ขามทะเลสอ ซึ่งอยู่ใกล้ อ.สูงเนิน ยังไม่มีโรงพยาบาลชุมชน นายแพทย์สำเร็จฯ ได้คิดค้นรูปแบบโรงพยาบาลสาขา (Extended OPD.) เป็นแห่งแรก โดยส่งแพทย์ พยาบาล ไปเปิดบริการรักษาที่สถานีอนามัยอำเภอ ทำให้กระทรวงสาธารณสุขได้ขยายรูปแบบนี้ไปใช้อีกหลายแห่ง เมื่อกระทรวงสาธารณสุขมีงบประมาณเพียงพอแล้ว จึงได้สร้างเป็น รพช. ขนาด 10 เตียงทั้งหมด ในเวลาต่อมา รูปแบบ Extended OPD ปัจจุบันก็คือ Primary Care Unit : PCU (ศูนย์สุขภาพชุมชน : ศสช.) ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำลังขยายและพัฒนาคำเนินงานอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

จากข้อมูลด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของ นพ.สำเร็จ แหยงกระโทก ทั้ง 5 ด้านดังกล่าวข้างต้น นับว่าเป็นปัจจัยเด่นสำคัญที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ ฯ ปี พ.ศ. 2551 ดังนี้

ก) จากประวัติการทำงานของนพ.สำเริง แหงกระโทก ซึ่งเป็นบุคคลที่มีถิ่นกำเนิดเป็นชาวอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา และทำงานในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเป็นส่วนใหญ่ มาโดยตลอด นับตั้งแต่บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2521 ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จนกระทั่งลาออกจากราชการ เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.นม. เมื่อปี พ.ศ.2551 ในตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา รวมระยะเวลากว่า 30 ปี ที่ นพ.สำเริง แหงกระโทก รับราชการและปฏิบัติงานด้านการแพทย์ ด้านสาธารณสุขในตำแหน่งต่างๆ โดยเป็นระยะเวลาานานกว่า 20 ปี ที่ นพ.สำเริง แหงกระโทก ปฏิบัติงานและรับราชการในพื้นที่อำเภอต่างๆของจังหวัดนครราชสีมา ทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีโอกาสทำงานใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนในพื้นที่ชนบทเกือบทุกอำเภอทุกพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา และยังได้รับทราบถึงปัญหาและความต้องการขั้นพื้นฐานของพี่น้องประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี โดยก่อนที่ นพ.สำเริง แหงกระโทก จะหันเหชีวิตลาออกจากอาชีพการรับราชการมาสู่อาชีพนักการเมือง โดยการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 นั้น นพ.สำเริง แหงกระโทก โดยปกติเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานเพื่อคนไข้และผู้มารับบริการในฐานะแพทย์คนหนึ่งมาโดยตลอด ด้วยความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบสูง และมีความตั้งใจจริงในการช่วยเหลือแนะนำคนไข้และประชาชนทั่วไปในทุกเรื่องที่สามารถแนะนำได้ไม่เฉพาะกับ งานด้านการแพทย์การรักษาพยาบาลหรืองานด้านสาธารณสุข เท่านั้น งานด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรืองานด้านสวัสดิการสังคมของพี่น้องประชาชนทั้งในเขตชนบทและในชุมชนเขตเมือง นพ.สำเริง แหงกระโทก ก็ดำเนินงานผสมผสานมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อต้องการที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น หากคนไข้ หรือประชาชนมีสุขภาพทางด้านร่างกายดีก็จะมีกำลังกายกำลังใจที่จะประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว อันจะส่งผลให้ปัญหาของประชาชนและชุมชนลดน้อยลง ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการทำงานที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ทุ่มเท เสียสละ และมีความใกล้ชิดเป็นกันเองกับประชาชนโดยไม่ถือตัวกับพี่น้องประชาชน จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นที่รู้จักและนับถือของบุคคลทั่วไป ทั้งข้าราชการ พ่อค้า องค์กรภาคเอกชนและประชาชนโดยทั่วไป นอกจากนี้ นพ.สำเริง แหงกระโทก ยังได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ให้ได้รับรางวัลจากการทำงานที่อุทิศตน เพื่อช่วยเหลือสังคมมาโดยตลอดมากมายหลายรางวัลทั้งระดับจังหวัด ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ เช่น ได้รับการคัดเลือกจากคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล ให้รับมอบรางวัลโล่เกียรติยศแพทย์ดีเด่นในชนบท ปี พ.ศ. 2527, ได้รับรางวัลโล่เกียรติยศปฏิบัติงานโครงการโคราชพัฒนาดีเด่น ปี พ.ศ.2530 ,ได้รับการคัดเลือกให้เป็นลูกกตัญญูกตเวที ประจำปี พ.ศ. 2548

ของชมรมผู้สูงอายุของสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, ได้รับการคัดเลือกจากคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ให้รับมอบรางวัลโล่ประกาศเกียรติคุณ และรางวัลศิษย์เก่าแพทย์รามาธิบดีดีเด่น ปี 2550 เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

....“นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก มีผลงานด้านบริหารจัดการที่โดดเด่นได้รับการกล่าวขานว่าเป็น “ แพทย์นักพัฒนา ” เมื่อไปปฏิบัติหน้าที่ ณ หน่วยงานใด จะพัฒนาโครงสร้างของหน่วยงานให้สอดคล้องกับพันธกิจ พัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานโดยสร้างขวัญและกำลังใจ ให้การศึกษาเรียนรู้ สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขโดยมีเป้าหมายอยู่ที่ชาวบ้านหรือประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังได้พัฒนาระบบการทำงานการให้บริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิที่ได้ผลในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมทั้งระดับครอบครัวและชุมชน”.....

(ศ.นพ.รัชตะ รัชตะนาวิน 2550 : บทสัมภาษณ์)

....“จังหวัดนครราชสีมาเป็นเมืองใหญ่เป็นประตูสู่ภาคอีสาน จึงมีประชาชนมาอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น จึงก่อให้เกิดปัญหาในการพัฒนาจังหวัดอยู่หลายประการ ถ้าได้นายก อบจ.นม.ที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นคนในท้องถิ่นเพื่อเข้าไปแก้ไขปัญหาและบริหารเมืองโคราช ก็จะทำให้เมืองโคราชมีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นเหมือนอย่างเมืองใหญ่ๆ เช่น กทม. ดังนั้น พวกเราจึงต้องช่วยกันสนับสนุนเลือกนายก อบจ.นม.ที่มีวิสัยทัศน์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติในด้านอื่นๆที่ดีพร้อมให้เข้ามาบริหารงาน อบจ.นม. เพื่อสกัดกั้นนักการเมืองที่มีความทุจริต นอ้ฉล ไม่ให้เข้ามามีอำนาจบริหารงานได้อีก และการเลือก นายก อบจ.นม. ไม่จำเป็นต้องเลือกผู้สมัครที่มีนามสกุลหรือมีชื่อเสียงโด่งดัง เพราะการทำงานทางการเมืองนั้นวัดกันที่ผลงานไม่ได้วัดที่ชื่อเสียงหรือนามสกุล ดังนั้น จึงควรเลือกคนที่ทำงานด้วยความตั้งใจ ความเสียสละ ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนเป็นที่ตั้งโดยสุจริต”.....

(นายเกษม กรวดขุนทด 2552 : บทสัมภาษณ์)

....“ผมเห็นคุณหมอเป็นคนบ้านเดียวกัน เมื่อชาวบ้านมีอะไรเดือดร้อนคุณหมอจะช่วยเหลือแนะนำประชาชนเกือบทุกเรื่อง แม้ในบางเรื่องจะไม่เกี่ยวกับงานด้านการแพทย์หรืองานด้านสาธารณสุข คุณหมอก็ให้คำแนะนำช่วยเหลือพี่น้องประชาชนโดยไม่รังเกียจถือตัว และที่สำคัญผมเห็นว่าคุณหมอเป็นคนมีธรรมาจริย เป็นกันเองไม่ถือตัวเจอในงานไหน ๆ ก็ทักทายทุกครั้งที่ได้พบอ่อนน้อมเป็นกันเองให้ความช่วยเหลือแนะนำดี นอกจากนี้คุณหมอยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งพิจารณาจากประวัติการศึกษาประสบการณ์การทำงานของท่านเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ หากมาทำงานการเมืองแม้เป็นในระดับท้องถิ่นซึ่งคุณหมอก็มีความคุ้นเคยกับพี่น้อง

ประชาชน และรู้ปัญหาของชาวบ้านเป็นอย่างดี ผมคิดว่าน่าจะแก้ไขปัญหาของชาวบ้านได้ตรงจุดมากกว่านักการเมืองคนอื่นๆที่ผ่านมา”.....

(นายสมัคร สนิทบุรุษ 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“ฉันรู้จักหมอแหงมานานแล้ว ตั้งแต่เป็นสมาชิก อสม.ใหม่ๆ หมอแหงเป็นคนในพื้นที่ที่เป็นลูกหลานคนบ้านนอกโดยกำเนิด ฉันมีความพึงพอใจในตัวหมอแหงเป็นการส่วนตัว และชอบที่หมอแหงเป็นคนดี ชอบช่วยเหลือคนในสังคมโดยเฉพาะคนบ้านนอก อะไรที่พอช่วยได้หมอแหงจะรีบช่วยเหลือทันที โดยไม่หวังผลตอบแทน และที่สำคัญหมอแหง ไม่ถือตัว”.....

(นางอัมพร ใต้สันเทียะ 2552 : บทสัมภาษณ์)

ข) ปัจจัยเด่นอีกลักษณะหนึ่งด้านคุณสมบัติของ นพ.สำเริง แหงกระโทก

นพ.สำเริง แหงกระโทก นอกจากเป็นแพทย์นักพัฒนานักบริหารแล้ว ท่านยังมีผลงานด้านวิชาการเป็นที่ยอมรับของประชาชน สถาบัน องค์กร หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยได้รับเกียรติแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์พิเศษในสถาบันต่างๆหลายแห่ง ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา, คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นอกจากนี้ นพ.สำเริง แหงกระโทก ยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ผศ.พิเศษ ด้านเวชศาสตร์ชุมชนของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และเป็นรองคณบดีฝ่ายบริหาร สำนักวิชาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นต้น ดังคำให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

.....“หมอแหงมีความตั้งใจจริงในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน มีคุณวุฒิการศึกษาสูงและมีประสบการณ์การบริหารงานมาก ฐานะพอสมควร สร้างความดีสม่ำเสมอจนเป็นที่ประจักษ์ของหน่วยงานและประชาชนมาโดยตลอด หมอเป็นคนมีความสามารถในด้านการพูดทางวิชาการ การอภิปรายในที่ชุมชนต่างๆโดยใช้ภาษาที่ชาวบ้านฟังแล้วเข้าใจง่าย และที่สำคัญหมอแหงไม่สังกัดพรรคการเมือง จึงมีความเป็นอิสระค่อนข้างสูงในการกำหนดแนวนโยบายหรือทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ตามแนวทางที่คุณหมอนัด เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้จริงเป็นรูปธรรม ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น และสามารถสัมผัสได้จริงเป็นทางเลือกใหม่ของการเมืองในระดับท้องถิ่น”.....

(นายชอบ เชิดสูงเนิน 2552 : สัมภาษณ์)

สรุป ได้ว่า ประเด็นสำคัญหลัก ที่เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.2551 ของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัว โดยเฉพาะผลงานของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง นับว่าเป็นตัวแปรสำคัญอย่างหนึ่งทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และจะ

ได้เปรียบกว่าผู้สมัครรายอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สมัครรายอื่นๆด้วยกัน นอกจากนี้การที่ นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานราชการที่สำคัญหลายหน่วย ทำให้เกิดความชำนาญทางการบริหารมีผลงานเป็นที่รู้จักของประชาชน ถือเป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างสมบารมีทางการเมืองโดยไม่รู้ตัว การที่ นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก สร้างความรักความศรัทธาและความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยมีกลุ่มเพื่อนข้าราชการจากกระทรวงทบวงกรมต่างๆคอยให้การสนับสนุนเช่นแพทย์, พยาบาล, อสม. จากกระทรวงสาธารณสุข, ผู้ใหญ่บ้าน-กำนันจากกระทรวงมหาดไทย, ครู กศน. จากกระทรวงศึกษาธิการ เกษตรตำบลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนกลุ่มเครือข่ายต่างๆ และกลุ่มผู้ให้การสนับสนุนมากมายหลายกลุ่มร่วมเป็นหัวคะแนน ออกมาช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้วยความรักความศรัทธา ความเชื่อถือในตัวของ นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก อีกทั้ง นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก ซึ่งเป็นผู้สมัครที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านสังคมกับพี่น้องประชาชนด้วยดีเสมอมา ประกอบกับอุปนิสัยส่วนตัวเป็นคนไม่ถือตัวเข้าพบได้ง่าย เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะการเป็นผู้นำสูง มีศิลปะในด้านการพูดโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมักได้รับเชิญจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน กลุ่มภาคีต่างๆและประชาชนทั่วไป ไปกล่าวบรรยายให้ความรู้ทางวิชาการแพทย์และการสาธารณสุขอยู่เป็นประจำ ตลอดจนการไปร่วมเปิดงานประเพณี วัฒนธรรม หรืองานสำคัญต่างๆของท้องถิ่นและชุมชนอยู่เป็นประจำ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยเสริมอย่างหนึ่ง ที่ทำให้ประชาชนเกิดความรัก ความศรัทธา เป็นที่รู้จัก ให้ความไว้วางใจ อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับท้องถิ่น มีนายก อบจ. ที่ประชาชนสามารถสัมผัสได้โดยตรง ไม่ยึดติดกับแนวทางของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งโดยเฉพาะ จึงทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตั้งให้การสนับสนุน นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551 ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยประชาชนออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กันอย่างมากมาย และส่งผลให้ นพ. สำเร็จ แหียงกระโทก ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551 ในครั้งนี้

1.2 ปัจจัยภายใน ด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงไว้ ดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างพบว่า ในการเลือกตั้งนายก อบจ. นม. ในครั้งนี้ ประชาชนได้ให้ความสนใจ และตื่นตัวมากเป็นพิเศษกว่าการเลือกตั้งนายก อบจ. นม. ในทุกครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้สมัครที่ประชาชนให้ความสนใจลงสมัครแข่งขันและประชาชนอยาก

เห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ประกอบกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. จึงได้จัดให้มีสถานที่กลางให้กับผู้สมัครทุกราย สำหรับใช้ในการรณรงค์ปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง เพื่อแสดงวิสัยทัศน์และแถลงนโยบายให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเลือกบุคคลที่จะมาเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย เฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา ได้จัดเวทีปราศรัยหาเสียง ที่ ห้องเอ็มซีซีฮอลล์ ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ นครราชสีมา เป็นต้น โดยในวันดังกล่าวมีประชาชนที่สนใจและกลุ่มพลังประชาชนที่สนับสนุนผู้สมัครแต่ละเบอร์เข้าร่วมรับฟังการปราศรัยในครั้งนี้ อย่างเนืองแน่น และคณะกรรมการการเลือกตั้งคอยสังเกตการณ์อย่างใกล้ชิด ดังคำให้สัมภาษณ์ของประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังต่อไปนี้

.....“นโยบายการหาเสียงของหมอแหง จะกล่าวถึงการทำงานที่เป็นระบบมีวิสัยทัศน์ชัดเจน เน้นการบริหารงานที่มีความโปร่งใส นำความเจริญมาสู่ชุมชนและท้องถิ่น โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นในทุกๆด้าน เมื่อฟังแนวนโยบายแล้ว ฉันคิดว่าน่าจะทำได้จริงเพราะบางโครงการหมอแหงได้เริ่มทำมาบ้างแล้ว ตั้งแต่สมัยเป็นนายแพทย์สาธารณสุข และหลายโครงการที่นำเสนอมีความแปลกใหม่น่าสนใจ ฉันอยากให้เมืองโคราชมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น จึงขอสนับสนุนนโยบายของหมอแหงมากกว่าผู้สมัครคนอื่นฯ”.....

(นางอุดม แก้วสูงเนิน 2552 : สัมภาษณ์)

.....“ในการติดตามการปราศรัยหาเสียง ผู้สมัครบางรายได้กล่าวถึงผลงานของตนที่ได้ทำไว้เมื่อครั้งเป็นนายก อบจ.นม. และเชิญชวนให้ประชาชนทุกคนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และให้เลือกตนเองกลับเข้าไปทำงานในตำแหน่งนายก อบจ.นม. อีกครั้ง เพื่อสานต่องานเก่าให้สำเร็จลุล่วงเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ซึ่งเท่าที่ผมฟังการปราศรัยและพิจารณาแล้ว ผมคิดว่าผู้สมัครบางคนเป็นนายก อบจ.นม.มาถึง 3 สมัย ชาวบ้านบางคนไม่รู้จักพบตัวก็ยาก ผลงานในระยะหลังไม่คืบหน้า พอใกล้เลือกตั้งที่ใครก็จะมีแต่หวัะแนนมาคอยช่วยหาเสียงให้ ด้านนโยบายก็ไม่มีอะไรใหม่ที่ประชาชนสามารถสัมผัสได้ หากชาวบ้านยังเลือกคนเดิมต่อไป ผมคิดว่าผลงานก็คงเหมือนเดิม ดังนั้น จึงถึงเวลาที่ชาวบ้านต้องช่วยกันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง”.....

(นายแก้ว ภาขุนทด 2552: สัมภาษณ์)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านนโยบายในการหาเสียง ดังคำกล่าวให้สัมภาษณ์ดังนี้

.....“การที่กระผมลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.นม. ในครั้งนี้เกิดจากแรงบันดาลใจที่ต้องการทำประโยชน์ให้กับบ้านเกิดของตัวเองมากกว่าการเป็นนายแพทย์ ซึ่งเน้นด้านการรักษาพยาบาลเพียงด้านเดียว ผมมองว่าถ้าผมเป็นนักการเมืองโดยเฉพาะในตำแหน่งนายก อบจ.นม. ผม

สามารถทำประโยชน์ในเชิงการบริหารได้หลายด้านพร้อมๆกัน เช่น ด้านการสาธารณสุข ด้านการศึกษา,ด้านการเกษตร,ด้านการปกครอง เป็นต้น เพราะนายก อบจ.นม.มีงบประมาณในการบริหารพัฒนา ผมจึงคิดที่จะนำเสนอนโยบายอย่างเป็นระบบ และมีแผนงาน โดยเริ่มจากมีวิสัยทัศน์ของการทำงานว่า “ สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจก้าวไกล บริหารโปร่งใส ร่วมใจรักย์โคราช ” ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความพร้อมในการทำงานอย่างเป็นระบบและมีแผนงาน ผมจึงนำเสนอแนว นโยบาย 12 ข้อ ที่ประชาชนสามารถสัมผัสได้จริง ดังนี้ 1. การบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพคุณภาพ เช่น จัดโครงสร้างองค์กรให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามนโยบาย และบริหารงานอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ 2.พัฒนาด้านสาธารณสุข เช่น การจัดระบบสุขภาพภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทั้งผู้นำชุมชน(กำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน), กลุ่มสตรี, กลุ่มเยาวชน, กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น 3.พัฒนาด้านสวัสดิการสังคม เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม 4.พัฒนาด้านการศึกษา เช่น ส่งเสริมให้มีโรงเรียนต้นแบบความเป็นเลิศในแต่ละสาขา และเป็นโรงเรียนมาตรฐานคุณภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น จัดตั้ง รร.เตรียมอุดม, รร.พุทธธรรม,รร.เกษตร เป็นต้น 5.พัฒนาด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาภาวะการว่างงาน ที่เกิดจากผลกระทบปัญหาเศรษฐกิจของโลกและประเทศ 6.ด้านเกษตรกรรม เช่น ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพด้านการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและการตลาด โดยให้ความรู้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง 7. พัฒนาด้านการท่องเที่ยวและบริการ เช่น ประสานความร่วมมือกับ ททท.เพื่อยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด และจัด ระบบการตลาดส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เช่น งานวัฒนธรรมต่างๆ จัดสามล้อนำเที่ยวในเมือง 8.การกีฬาและนันทนาการ เช่น ส่งเสริมการกีฬาทุกประเภทเพื่อความเป็นเลิศ และเป็นอาชีพ สนับสนุนกีฬาพื้นบ้าน 9. การพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เช่น บูรณาการการบริหารจัดการดิน น้ำ ป่า ขยะ มลภาวะ โดยการมีส่วนร่วมของ 3 ภาคี ทุกเรื่อง ได้แก่ ภาคีหน่วยราชการ นักวิชาการ และประชาชน 10. ยุทธศาสตร์โครงสร้างพื้นฐาน เช่น บูรณาการแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสามพี่น้องท้องถิ่น(ประกอบด้วย อบจ., เทศบาล, อบต.)เพื่อลดความทับซ้อนของพื้นที่และเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน 11. ส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม เช่น ส่งเสริมให้วัดพระสงฆ์เป็นศูนย์ส่งเสริมคุณธรรมวัฒนธรรมประเพณีวิถีพุทธท้องถิ่น 12.ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน/ลดอุบัติเหตุจากรถทางบก/น้ำ ที่กล่าวมาทั้ง 12 ข้อ คือ แนวนโยบายของผมที่นำเสนอต่อพี่น้องประชาชน ในการรณรงค์ปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ครั้งนี้ ”.....

(นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก 2552: สัมภาษณ์)

จากการปราศรัยหาเสียงและการแถลงนโยบายในสถานที่ต่างๆของ นพ.สำเริง แหงกระโทก เพื่อเสนอตัวเข้ามารับใช้พี่น้องประชาชนในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานการเมืองในระบบประชาธิปไตยของการเมืองระดับท้องถิ่น โดยเน้นย้ำให้ประชาชนคิดให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเลือกคนดีเข้ามาทำหน้าที่แทนตน และนพ.สำเริง แหงกระโทก ได้กล่าวกับประชาชนในวันปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งโดยสรุปได้ว่า “ เมืองโคราชจะพัฒนาก้าวไกล ถ้าพี่น้องประชาชนให้โอกาสผมหมอแหงได้ทำงานการเมืองในตำแหน่ง นายก อบจ.นม. ในครั้งนี้ และสิ่งสำคัญขอให้พ่อแม่พี่น้องประชาชนทุกท่านที่มีสิทธิ์เลือกตั้งไปใช้สิทธิกันให้มากๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งยิ่งใหญ่ของเมืองโคราช ”

สรุป ได้ว่า ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ของ นพ.สำเริง แหงกระโทก เมื่อวันที่ 10 ก.พ.51 คือ ปัจจัยด้านนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครที่มีแนวนโยบายที่ชัดเจนและเป็นທີ່คาดหวังของพี่น้องประชาชนว่าสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงเป็นรูปธรรม ประชาชนสามารถสัมผัสได้ ประกอบกับผลงานเดิมในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เคยกระทำมา จะถูกนำมาเป็นข้อมูลเปรียบเทียบผลงาน ตลอดจนความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของชาวบ้านที่เริ่มมีมากขึ้นในสภาวะการณปัจจุบันผ่านทางแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ย่อมจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนของประชาชน โดยนอกจากจะพิจารณาจากคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครแล้ว แนวนโยบายของผู้สมัครที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการของพี่น้องประชาชน ก็จะได้รับการยอมรับได้รับการพิจารณามากยิ่งขึ้นเป็นลำดับต้นๆ ดังเช่น นโยบายหาเสียงด้านสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับงานผู้สูงอายุของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ซึ่งได้เคยริเริ่มดำเนินการตั้งแต่เมื่อครั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเคยดำรงตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น ซึ่งเป็นแนวนโยบายที่ตรงกับพี่น้องประชาชนและมีความต้องการอยากให้นำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม ที่พี่น้องประชาชนสามารถสัมผัสได้จริง จึงนับได้ว่า ปัจจัยภายในด้านนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้การสนับสนุน นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.นม. พ.ศ.2551 ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้ง ในครั้งนี้

1.3 ปัจจัยภายใน ด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียงไว้ ดังนี้

ในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนทางการเมืองในทุกระดับทั้งระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น สิ่งที่น่าจะจำเป็นและมีความสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนก็คือ การมีทุนสนับสนุนในการหาเสียง ซึ่งทุนสนับสนุนในการหาเสียงประกอบด้วยทุนสำคัญๆ เช่น ทุนทางเศรษฐกิจ, ทุนทางการเมือง, ทุนทางสังคม เป็นต้น

ก. ทุนทางเศรษฐกิจ หมายถึง ผู้สมัครที่มีฐานะทางการเงิน และทรัพย์สินอย่างพอเพียง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ตลอดจนค่าจ้างแรงงานที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เช่น ค่าสมัครรับเลือกตั้ง ค่าป้ายประชาสัมพันธ์ตัวผู้สมัคร ค่าพิมพ์ใบปลิว ค่าพิมพ์บัตรเบอร์ ค่ารถแห่โฆษณา ค่าเวทีและอุปกรณ์ในการปราศรัยหาเสียง ค่าแรงงาน ค่าอาหารทีมงาน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น หากผู้สมัครท่านใดมีทุนทางเศรษฐกิจอย่างเพียงพอก็ย่อมจะได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ ซึ่งมีทุนทางเศรษฐกิจน้อยกว่า

ข. ทุนทางการเมือง หมายถึง ผู้สมัครที่มีชื่อเสียง มีอำนาจ มีบารมี มีอิทธิพลทางการเมืองหรือเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเคยเป็นผู้นำองค์กร/ส่วนราชการ เช่น อดีตข้าราชการประจำ , อดีตนายก อบจ., อดีต สจ./สท., อดีต กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น หากผู้สมัครท่านใดมีทุนทางการเมืองอย่างพร้อมสมบูรณ์ก็ย่อมจะเป็นที่รู้จักของประชาชน และได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ ในการที่จะใช้กลไกทางราชการหรือสมาชิกในหน่วยงานนั้นซึ่งตนเคยมีกิจกรรมสัมพันธ์กันมาก่อนช่วยเหลือทางอ้อมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ค. ทุนทางสังคม หมายถึง ผู้สมัครที่มีภาวะการเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่รักเคารพและศรัทธาของประชาชน ได้รับการยกย่องนับถือจากประชาชน และเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อาทิ พบบางอาชีพ เช่น แพทย์ พยาบาล ครู นักปกครองหรือทนายความ เป็นต้น หากผู้สมัครท่านใดมีทุนทางสังคมอย่างมากพอและมีผลงานที่มีความต่อเนื่องก็ย่อมจะเป็นที่รู้จักของประชาชน และได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ. นม. ปี พ.ศ. 2551 สิ่งที่น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ นพ. สำริง แหงกระโทก ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้ง คือ การมีทุนสนับสนุนในการหาเสียงที่พร้อมและเด่นชัดหลายประการ โดยเฉพาะต้นทุนทางสังคมของ นพ. สำริง แหงกระโทก นับว่ามีอยู่สูงและมีความโดดเด่นเป็นพิเศษมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ ดังคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

.....“คุณป้าเป็น อสม. เคยร่วมทำงานกับหมอแหงมานานกว่า 10 ปี เห็นคุณหมอเป็นคนทำงานเชิงรุก โดยเฉพาะการนำร่องงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในโครงการต่างๆ ให้ชาวบ้านอยู่ดีกินดี เช่น ผู้สูงอายุให้ได้รับการรักษาพยาบาลฟรีและมีเบี้ยยังชีพ โครงการ

อนามัยใกล้ตัวใกล้ใจเพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน เป็นต้น การทำงานของชาว อสม.ทุกคน กับหมอแหงทำด้วยใจรักและเคารพศรัทธาในตัวคุณหมอ ต้องการช่วยท่านเพื่อให้ท่านได้ทำงาน เพื่อส่วนรวมโดย อสม.ทุกคนช่วยท่านโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”.....

(นางบุญนาค บุญทิ 2552 : สัมภาษณ์)

.....“หมอแหงเป็นคนเข้าถึงประชาชน ผู้สมัครคนอื่นไม่เข้าถึงประชาชน ผู้สมัครบางราย เคยเป็นถึง 3 สมัย แต่ไม่เคยเข้าถึงหมู่บ้าน คุณหมอเป็นคนบ้านนอก ใจเข้าใจคนบ้านนอกด้วยกัน เป็นอย่างดี”.....

(นายมานพ อินทร์ประโดก 2552 : สัมภาษณ์)

.....“หมอแหงเป็นเด็กบ้านนอกลูกชาวไร่ชาวนา เป็นคนเรียนเก่ง ไม่ถือตัว เป็นคนที่เคยเห็นความยากลำบากของพี่น้องในท้องถิ่น หมอแหงตั้งใจเรียนมูมานะจนประสบผลสำเร็จในการศึกษาได้เป็นแพทย์ มาใช้ชีวิตรับใช้บ้านเกิดโดยทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดารที่ความเจริญเข้าไม่ถึง เมื่อก่อนที่อำเภอขามทะเลสอยังไม่มีโรงพยาบาลประจำอำเภอ หมอแหงเห็นความยากลำบากที่ประชาชนต้องเดินทางไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลประจำอำเภอสูงเนินซึ่งอยู่ห่างไกล จึงได้ทำการขยายสาขาเขตโรงพยาบาลอำเภอสูงเนินมาตั้งที่อำเภอขามทะเลสอ และต่อมาได้จัดตั้งเป็นโรงพยาบาลอำเภอขามทะเลสอมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงเกิดความรักความศรัทธาในตัวหมอแหงอย่างมาก”.....

(นายอานนท์ เวียนนนท์ 2552: สัมภาษณ์)

.....“ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจนกระทั่งได้รับเลือกตั้งนั้น ผมคิดว่าก็มีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ส่วนปัจจัยภายในว่าด้วยทุนเดิม ผมนับว่าสำคัญมาก ถ้าไม่นำปัจจัยภายนอกเรื่องเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง ผมคิดว่าทุนเดิมสำคัญเพราะถ้าพึ่งตัวเองอาจจะมีทุนเดิมว่าหนึ่งเข้าใจคนบ้านนอก รู้หัวอกหัวใจคนบ้านนอก การทำงานของเราเพื่อคนบ้านนอก งานของเราที่ทำเป็นงานเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ ในชีวิตซึ่งก็คงด้วยว่าเราทำงานเป็นแพทย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านมนุษยธรรม คุณธรรม โดยตลอดการทำงานที่โรงพยาบาลประจำอำเภอประมาณกว่า 10 ปี และเป็นนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอีกกว่า 10 ปี แล้วจึงตัดสินใจประมาณสักหนึ่งเดือน ก่อนลาออกจากราชการมาเล่นการเมือง เพราะฉะนั้น ถ้าไม่มีทุนเดิมเหล่านี้อยู่คงไม่ได้รับเลือกตั้ง ผมคิดว่าทุนเดิมที่เรามีอยู่เป็นจุดแข็งที่ทำให้เราได้รับเลือกตั้ง ซึ่งนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผมประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้”.....

(นพ.สำเร็จ แหงกระโทก 2552: สัมภาษณ์)

ตารางที่ 4.1 แสดงรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 (ในการเลือกตั้งเมื่อ 10 ก.พ.51)

ลำดับ	รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง	หมายเลข	ค่าใช้จ่ายในการ เลือกตั้ง	หมายเหตุ
1	นพ.สำเร็จ แหงกระโทก	1	7,161,007.00	ตามข้อกำหนดของ กกต. ปี 2546 กำหนดค่าใช้จ่าย
2	นายวิฑูรย์ ชาดิปฎิมาพงษ์	2	8,611,039.00	ในการเลือกตั้งของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น
3	นายทองแดง ถาพิลา	3	85,866.32	นายก อบจ. ไม่เกิน คนละ 12 ล้านบาท

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา (2551 : 1)

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากที่สุด คือ ลำดับที่ 2. นายวิฑูรย์ ชาดิปฎิมาพงษ์ ผู้สมัครหมายเลข 2 มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง เป็นเงินจำนวน 8,611,039.00 บาท รองลงมา คือ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก ผู้สมัครหมายเลข 1 มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง เป็นเงินจำนวน 7,161,007.00 บาท และลำดับสุดท้าย คือ นายทองแดง ถาพิลา ผู้สมัครหมายเลข 3 มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง เป็นเงินจำนวน 85,866.32 บาท

จากตารางแสดงรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 (ในการเลือกตั้งเมื่อ 10 ก.พ.51) จะเห็นว่า
ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ยังคงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มี
ความสำคัญมากในทางการเมือง เพราะผู้สมัครที่มีค่าใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสูงกว่า
ผู้สมัครคนอื่น ย่อมจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งตามมา ดังตารางที่แสดงข้างต้น

สรุป ได้ว่า ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ประสบ
ผลสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม. พ.ศ.2551 ของ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ ปัจจัยด้านทุน
สนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง
เลือกตั้งที่มากและครบทุกองค์ประกอบของทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง จะเป็นฝ่าย
ได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ โดยทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้ของ
ผู้สมัครแต่ละคนจะมีองค์ประกอบของทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งที่แตกต่างกัน โดย

ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนใช้ทุนทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหลัก ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนใช้ทั้งทุนทางเศรษฐกิจและทุนทางการเมืองควบคู่กันไป ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งบางรายที่มีทุนทางด้านเศรษฐกิจน้อยก็จะใช้จุดแข็ง ด้านอื่นของทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งที่มีอยู่ นำขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้สมัครมากที่สุด เช่น นพ.สำเริง แหยมกระโทก เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีจุดเด่นด้านทุนทางสังคมอย่างมากมาย เพราะเป็นผู้สมัครที่มีภาวะการเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถ มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่รักเคารพและศรัทธาของประชาชน และยังได้รับการยกย่องนับถือจากองค์การภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมาเป็นเวลานาน จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นที่รู้จักของประชาชน และได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นในการเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม. พ.ศ. 2551 จึงส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นเลือกผู้แทนของประชาชน โดยนอกจากจะพิจารณาจากปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบายหาเสียงของผู้สมัครที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการของพี่น้องประชาชนแล้ว ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้การสนับสนุน นพ.สำเริง แหยมกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.น.ม. พ.ศ.2551 ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้ง ในครั้งนี้

1.4 ปัจจัยภายใน ด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึก นพ.สำเริง แหยมกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการจัดสนทนากลุ่มย่อย (โฟกัสกรุป) กับกลุ่มประชากรตัวอย่างของทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง พบว่า ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ.2551 นั้นเกิดจากการมีทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงที่มีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคนซึ่งเป็นแกนนำสำคัญในชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนช่วยในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เช่น กลุ่มญาติพี่น้อง กลุ่มเพื่อน กลุ่มข้าราชการ และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มครูอาสา (กสน.) เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

.....“ในการประชุมทุกเดือนที่สาธารณสุขอำเภอจะมีการประชุมชี้แจง และแจ้งข่าว สารที่สำคัญให้กับกลุ่มหมอ, พยาบาล, จนท.อนามัย และ จนท.อสม. ได้รับทราบ โดยได้มีการนำนโยบายของหมอแห่งเกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุขแทรกกลงไปในการประชุมทุกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากร ทางด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะ จนท.สถานีอนามัย และ จนท.อสม. ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนในพื้นที่เป็นผู้นำความรู้และแนวนโยบายดังกล่าวไปเผยแพร่ ทำให้ประชาชนทั่วไปทราบแนวนโยบายของหมอแห่งมาตั้งแต่ต้น ประกอบกับการมีความเชื่อมั่น

และเคารพศรัทธาในตัวหมอแหงเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงเชื่อมั่นว่าหมอแหงสามารถทำได้จริง เพราะได้เห็นผลงานของหมอแหงมาบ้างแล้ว”.....

(นางสุวนิตย์ คุรุทหมื่นไวย 2552: สัมภาษณ์)

.....“ครู กศน.ประจำตำบลโดยปกติมีการทำงานที่สัมพันธ์และประสานงานกับหมออนามัย หรือ จนท. อสม. ในหมู่บ้านและตำบลอยู่แล้ว โดยครู กศน.จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาทักษะชีวิต ให้กับ นศ.เป็นประจำ ซึ่ง นศ.ของ กศน.มีความหลากหลาย ตามนโยบายตรงนี้หมอแหงก็จะได้คะแนนเสียงส่วนหนึ่ง เพราะภาพของหมอแหงเป็นนักวิชาการ นักพัฒนา และนักปฏิบัติซึ่งทุกคนยอมรับว่าหมอแหงเป็นคนคุณภาพที่ต้องการการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชน อย่างยั่งยืน จึงได้รับการสนับสนุนจากประชาชน”.....

(นายมานพ อินทร์ประโดก 2552: สัมภาษณ์)

.....“นอกจากทุนเดิมเกี่ยวกับอาชีพและงานที่ทำแล้ว ผมคิดว่าทีมงานก็มีความสำคัญ คือ ทีมงานของเราเป็นทีมงานที่มุ่งมั่น รักเคารพศรัทธานับถือกันมากกว่าที่จะเป็นค่าตอบแทน เช่น เรามีห้องแพทย์ เพื่อนพยาบาล หรือกลุ่มเอ็นจีโอ(NGO.) เป็นต้น เมื่อเราลงสมัครกลุ่มคนเหล่านี้จะเข้ามาช่วยในหลายๆด้าน เราไม่มีสำนักงานใหญ่ ไม่มีการจัดตั้งเป็นระบบ ไม่มีผู้อำนวยการการเลือกตั้ง พวกเรามาารวมกัน โดยอาศัยสำนักงานวางแผนครอบครัวมีชัย สาขานครราชสีมา ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่สนับสนุนเราให้ใช้สถานที่ฟรี เพื่อทำเป็นสำนักงานติดต่อประสานงาน ในการมาประชุมเตรียมการเลือกตั้ง นอกจากมาประชุมแล้วกลุ่มคนเหล่านั้นยังเตรียมอาหารมารับประทานกันเอง โดยไม่ขอค่าตอบแทนแต่อยากช่วยให้ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งในจำนวนนี้มีข้าราชการจำนวนมาก ไม่เพียงเฉพาะแต่กลุ่มหมอพยาบาลเท่านั้น กลุ่มข้าราชการอื่นๆหลายหน่วยงานหลายสังกัดที่เคยทำงานร่วมกันใน โครงการ “โคราชพัฒนา” เช่น เพื่อนนักการเกษตร,ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ,กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ,ผู้สูงอายุ,ผู้นำชุมชน,กลุ่ม อสม.,ครูอาสา กศน. ปศุสัตว์อาสา เป็นต้น ในเมื่อทุนเดิมเรามีคนเหล่านี้มาช่วยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทั้งนี้ เนื่องจากเขาเหล่านั้นมองเห็นว่าเราเคยเป็นคนดี ทำงานเพื่อสังคม และทำงานร่วมกัน สิ่งที่เป็นเหตุผลสำคัญที่ผมตัดสินใจมาเป็นนักการเมืองเล่นการเมืองทั้งที่เหลืออายุราชการมากกว่า 5 ปี เพราะเราถือว่าทำงานสาธารณสุขเต็มที่แล้ว และเราอยากทำงานมากกว่านั้น เช่น ช่วยเหลือพี่น้องชาวเกษตร ช่วยเหลือคนยากคนจน ช่วยเหลือคนบ้านนอกเพราะเราพื้นเพเป็นคนบ้านนอก การอยู่อาศัยแพทย์อย่างเดียวทำได้แค่รักษาโรค ซึ่งคนอื่นเขาทำได้เยอะ แต่การที่มาช่วยเรื่องส่งเสริมอาชีพ ช่วยคนแก่ ช่วยคนพิการ ต้องมาเป็นนายก อบจ.นม. เพื่อบริหารงบประมาณตามกฎหมาย คนเหล่านี้รับรู้ด้วยความรู้สึกลึกและด้วยการสัมผัส ไม่ใช่รับรู้ต่อนหาเสียง”.....

(นพ.สำเริง แหงกระโทก 2552: สัมภาษณ์)

สรุป ได้ว่า ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ นพ.สำเร็จ แห่งกระโทก ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.2551 คือ ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงที่มากและครบทุกองค์ประกอบ จะเป็นฝ่ายได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ โดยทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้ของผู้สมัคร แต่ละคนจะมีองค์ประกอบของทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งที่แตกต่างกัน เช่น นพ.สำเร็จ แห่งกระโทก เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีจุดเด่นด้านการทำงาน โดยที่ผ่านมาในอดีต นพ.สำเร็จ แห่งกระโทก เคยรับราชการในตำแหน่งสำคัญหลายตำแหน่งนับตั้งแต่เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล, นายแพทย์สาธารณสุข สุขจังหวัด และผู้ตรวจราชการของกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น จึงทำให้ นพ.สำเร็จ แห่งกระโทก มีทีมงานที่เคยทำงานร่วมกันมาในอดีตหลายระดับ หลายกลุ่มอาชีพที่เห็นผลงานและมีความรัก ความเคารพ ความศรัทธาเชื่อมั่นในตัวผู้สมัครเป็นทุนเดิมอยู่แล้วออกมาให้การช่วยเหลือสนับสนุนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้ เช่น กลุ่ม อสม.,กลุ่มเพื่อนข้าราชการ ,กลุ่มองค์กรภาคีภาคประชาชน,พระ,กลุ่มกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น จึงทำให้ นพ.สำเร็จ แห่งกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นที่รู้จักของประชาชน และได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จึงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนของประชาชน โดยนอกจากจะพิจารณาจากปัจจัยด้านคุณ สมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบายหาเสียงของผู้สมัครที่ ถูกใจและตรงกับความต้องการของพี่น้องประชาชน ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งแล้ว ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ นพ.สำเร็จ แห่งกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.นม. พ.ศ.2551 ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งในครั้งนี้

1.5 ปัจจัยภายใน ด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไว้ ดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทุกกลุ่มตัวอย่าง พบว่าวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ในครั้งนี้ มีวิธีการสำคัญที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่มีทั้งส่วนที่เหมือนกันและส่วนที่แตกต่างกันดังนี้

1.การให้เงินกับห้วคะแนนไปจัดเลี้ยงประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามหมู่บ้าน การใช้รถยนต์โฆษณาหาเสียงตามพื้นที่ทุกหน่วยเลือกตั้งตามหมู่บ้าน การใช้บุคคลสำคัญซึ่งมีลักษณะเด่นๆ ช่วยในการหาเสียง หรือการนำบุคคลที่ชาวบ้านเคารพนับถือ เกรงใจ ของชุมชนนั้นๆ ไปช่วย

หาเสียง หรือผู้อาวุโสของหมู่บ้าน โดยหัวหน้าคนนั้นมีทุกระดับอาชีพ บ้างก็ประกอบอาชีพรับจ้าง บ้างก็เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งผู้สมัครได้วางแผนติดต่อกับหัวหน้าคนไว้ล่วงหน้า

2. ผลงานของผู้สมัครในอดีต เช่น เป็นอดีตนายก อบจ. น.ม. มาก่อนมักจะได้เปรียบกว่าผู้สมัครรายอื่น เพราะมีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชน จึงง่ายต่อการประชาสัมพันธ์ตนเองให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การมีบุญคุณการให้ความช่วยเหลือกันไว้ติดต่อกันมาหลาย ๆ ครั้งก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง เช่น การบริจาคทรัพย์สินสิ่งของต่างๆ ให้กับประชาชนผู้เดือดร้อน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัคร

3. วิธีการจัดเลี้ยงเป็นวิธีการที่หัวหน้าคนนิยมใช้กันมาก ในการช่วยผู้สมัครหาเสียง เพราะสามารถรวมคนได้ครั้งละจำนวนมากๆ โดยไม่ต้องออกไปเดินหาเสียงตามบ้าน เมื่อหัวหน้าคนจัดงานเลี้ยงแล้วถือโอกาสเชิญผู้สมัครไปปรากฏตัวเพื่อปราศรัยหาเสียงในงานเลี้ยงนั้น

4. การช่วยเหลืองานทางสังคมของผู้สมัคร เช่น งานบวช, งานแต่งงาน, งานศพ, งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น นับเป็นการปรากฏตัวและประชาสัมพันธ์หาเสียงของผู้สมัครทางอ้อมที่ผู้สมัครมักนิยมปฏิบัติ

ดังปรากฏคำให้สัมภาษณ์ของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังต่อไปนี้

.....“ชาวบ้านมักเกรงใจผู้นำท้องถิ่น ที่เคยช่วยเหลือตัวเองไว้ เคยมีบุญคุณต่อกัน ถ้าเอ่ยปากขออะไรมักจะให้ในสิ่งที่ตนให้ได้ ถ้าไม่เงินกำลังหรือความสามารถของชาวบ้าน” ...

(นายธงชัย สว่างไสง 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“วิธีการหาเสียงของผู้สมัคร บางคนใช้วิธีการเดินพบประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ในสถานที่ราชการมักพบผู้สมัครเดินหาเสียงตามลำพังเพียงผู้เดียว โดยการแจกบัตรเบอร์ของตนเองพร้อมแนะนำตัวผู้สมัคร”.....

(นายอนันท์ เวียนนันท 2552 : บทสัมภาษณ์)

..... “วิธีหาเสียงของผู้สมัครจะเหมือน ๆ กัน ในส่วนของการใช้รถโฆษณาหาเสียง เป็นขบวนคาราวาน เพราะสามารถเคลื่อนไปได้ทุกที่ สะดวก ค่อนข้างจะได้ผล เมื่อชาวบ้านได้ยินจะหยุดฟัง ตั้งใจมาฟังว่ามีอะไรโฆษณาอะไร ให้ความสนใจ ซึ่งเป็นวิธีการโน้มน้าว ชักชวนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้อีกวิธีหนึ่ง”.....

(นายบุญธรรม แสนอุบล 2552 : บทสัมภาษณ์)

..... “ไม่ว่างานไหน ผู้สมัครไปทุกครั้ง จะพบผู้สมัครปรากฏตัวเกือบทุกงาน งานรื่นเริง งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานประเพณีต่างๆ หรืองานฌาปนกิจศพ เป็นการหาเสียงไปในตัว”....

(นายสมาน คำไทยกลาง 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“กกด. ได้จัดสถานที่ เวทีการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร แต่ละรายให้ใช้ที่สนามกีฬาฟุตบอลของโรงเรียนประจำตำบล หรือที่ว่าการอำเภอต่างๆ โดยเชิญผู้สมัครทุกคน ไปปรากฏตัว และปราศรัยหาเสียงแถลงนโยบายของตัวผู้สมัคร ผู้สมัครที่พูดคนแรกจะได้รับความสนใจ ตั้งใจ ฟังจากชาวบ้านที่มาฟังการปราศรัยหาเสียงมากกว่าผู้สมัครที่พูดคนสุดท้าย ”.....

(นายปรารมย์ รินอินทร์ 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“ผู้สมัครบางรายมีการแจกเงินให้กับชาวบ้านเพื่อไปฟังผู้สมัครปราศรัยหาเสียงเกี่ยวกับเรื่องนโยบายของผู้สมัครเพื่อให้ชาวบ้านรับทราบ โดยการเกณฑ์ชาวบ้านในหมู่บ้านและมีการจัดยานพาหนะรับส่งถึงบ้าน เพื่อให้ไปฟังการปราศรัยหาเสียงครั้งนี้ โดยส่วนตัวแล้วฉันชอบนโยบายของผู้สมัครบางท่านอยู่หลายข้อ ฟังแล้วคิดว่าน่าจะทำได้จริงมีประโยชน์มาก ”.....

(นางจิรฐา ภูประดิษฐ์ 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“ในการหาเสียงของผู้สมัคร โดยวิธีการแจกเงิน ชื่อเสียงให้กับประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ปัจจุบันข้าพเจ้าเห็นว่ามีน้อยลงมาก ในระหว่าง 1-2 วันก่อน ที่จะมีการเลือกตั้ง รูปแบบของผู้สมัครในการหาเสียงจากการแจกเงินเปลี่ยนเป็นจัดเลี้ยงหรือสัญญาว่าจะให้มากกว่า เพราะจะมีผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครและหวัหะแนนคอยเป็นหูเป็นตาให้กับผู้สมัครแต่ละราย โดยการเข้าไปสังเกตการณ์ตามหมู่บ้านและชุมชนต่างๆ ถ้าผิดสังเกตจะทำการบันทึกภาพไว้เป็นหลักฐานการทุจริตการเลือกตั้ง เพื่อส่งหลักฐานนั้นให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งต่อไป ส่วนการจัดเลี้ยงผู้สมัครทำได้โดยที่ กกด. ไม่สามารถทราบได้เลย กลวิธีการให้เงินไปจัดเลี้ยงนั้นให้ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น ให้งานทำบุญบ้าน หรือขึ้นบ้านใหม่ งานประเพณีต่างๆ งานสังสรรค์ โดยที่ กกด. ไม่สามารถรู้ได้เลยว่าแหล่งเงินที่จัดงานนั้นมาจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนส่วนมากมักจะมีการวางแผนจัดงานรื่นเริงหรืองานประเพณีในช่วงเวลาก่อนหรือใกล้ๆ วันเลือกตั้ง เพื่อหวังการรับเงินช่วยเหลือจากผู้สมัครรับเลือกตั้งบางราย ”

(นางชฎากัด ภูประดิษฐ์ 2552 : บทสัมภาษณ์)

จากการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัคร โดยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า วิธีการสำคัญที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัครมีวิธีการและรูปแบบหาเสียงที่คล้ายๆกัน เช่น การติดตั้งป้ายคัดเอาท์ขนาดใหญ่ การใช้รถโฆษณาหาเสียง การปราศรัยหาเสียง การใช้บุคคลที่เคารพนับถือของประชาชน เป็นหวัหะแนนการแจกบัตรเบอร์ เพื่อสะดวกในการพกพา และเตือนความจำ การเดินพบปะประชาชนตามบ้านหรือเรียกว่า การเคาะประตูบ้าน เชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งวิธีนี้สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนมากที่สุด ในการออกไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะได้สัมผัสและพูดคุยกับผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรง

ดังปรากฏทำให้สัมภาษณ์ของผู้สมัครรับเลือกตั้งดังต่อไปนี้

.....“การเคลื่อนไหว ในช่วงนี้จะเน้นออกลุย พบปะประชาชนตามงาน โดยในช่วงเช้าจะรับแขกอยู่ที่บ้านจนถึงเวลา 5 โมงเช้า จะออกลงหาเสียงในพื้นที่และหาเครือข่ายแนวร่วมที่ให้การสนับสนุน ตกบ่ายจะเดินทางไปตามงานศพ หลังบ่าย 4 โมงเย็นครึ่ง จะออกพบชาวบ้านอีกครั้ง จนกระทั่งถึง 6 โมงเป็นเวลานัดกลุ่มชาวบ้านตามหมู่บ้าน เพื่อเข้าไปชี้แจงนำเสนอแนวนโยบายให้ชาวบ้านรับทราบ ถึงเวลานี้ได้ลงหาเสียงเกือบครบทุกพื้นที่ทั้งจังหวัด หลังจากได้หมายเลข จะเน้นนำเสนอผลงานในอดีตที่ได้ทำไว้ และต้องการสานงานเก่าต่อให้สำเร็จเป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชนมากยิ่งขึ้น”.....

(นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์) 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“ก่อนตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งยังวิตกกังวลอยู่ว่า เจ้าของพื้นที่เดิมเป็นผู้มีฐานเสียงกว้างขวางมาก แต่พอตัดสินใจลงสมัครและได้สัมผัสกับพี่น้องประชาชน จึงได้รู้ว่าประชาชนต้องการความเปลี่ยนแปลงและส่วนใหญ่มีความเคารพศรัทธาต่อตัวเรา ประกอบกับเรามีเครือข่ายเดิมที่เคยทำงานร่วมกันในพื้นที่จำนวนมาก และบุคคลที่เข้ามาช่วยเราไม่ใช่ห้วคะแนมืออาชีพ แต่เข้ามาช่วยเราด้วยใจรักและศรัทธาในตัวเรามากกว่า จึงทำให้ตนมีกำลังใจ ”.....

(นพ.สำเร็จ แหงกระโทก 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“การประชาสัมพันธ์ระดับกว้างในเวลาอันจำกัด สมัครรับเลือกตั้งวันที่ 2 ม.ค.51 เลือกตั้ง 10 ก.พ.51 ภายในเวลาหนึ่งเดือนเศษก่อนการเลือกตั้ง โดยเฉลี่ยมีเวลาไปอำเภอละหนึ่งวัน วิธีการสำคัญในการหาเสียง คือ หนึ่งการประชาสัมพันธ์ระดับกว้างโดยมีป้ายโฆษณาติดตามสถานที่ต่างๆทั่วทุกเขตเลือกตั้ง แต่เมื่อเทียบกับคู่แข่งแล้วป้ายหาเสียงของเราน้อยกว่าคู่แข่งประมาณเกือบ 10 เท่า สองรถโฆษณาหาเสียงอำเภอละหนึ่งคัน รถน้อยคันต้องวิ่งเร็วไปให้ทั่วถึงทุกตำบลทำให้ประชาชนบอกว่าฟังนโยบายที่หาเสียงไม่ทันไม่ชัด และสามการปราศรัยหาเสียงไปอำเภอละหนึ่งวัน โดยในหนึ่งวันต้องปราศรัยให้ได้อย่างน้อย 4 จุดหรือ 4 ตำบล โดยมีเครือข่ายเดิมที่เคยทำงานร่วมกันเช่น พระก้านัน-ผู้ใหญ่บ้าน,จนท.สาธารณสุข,เกษตร,ครูอาสา กศน. เป็นต้น เป็นผู้รวบรวมประชาชนหรือชาวบ้านให้มาฟังการปราศรัยแถลงนโยบายตามจุดที่กำหนดไว้ เมื่อคนไหนมาฟังแล้วขอให้ช่วยกันบอกต่อ พร้อมกับแจกบัตรเบอร์ที่เน้นข้อความว่า “ หมอแหงทำ ได้จริงกล้าเปลี่ยนแปลง”.....

(นพ.สำเร็จ แหงกระโทก 2552 : บทสัมภาษณ์)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ก้านันผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชน พบว่า วิธีการหาเสียงของผู้สมัครส่วนใหญ่เป็นการคิดตั้งคัดเอาทั้งขนาด

ใหญ่ การใช้รถโฆษณาหาเสียง การปิดป้ายประกาศ การจัดเลี้ยง การใช้บุคคลที่เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนเป็นหัวคะแนนให้ การเดินพบปะกับชาวบ้านด้วยตนเอง ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

.....“การปราศรัย ดี แต่น้อยที่ ซึ่งการปราศรัยจะทำให้ประชาชนได้รับรู้ถึงนโยบายของผู้สมัคร และให้เห็นความสามารถในการพูดของผู้สมัครแต่ละคน ผู้สมัครส่วนใหญ่จะใช้การคิดแผ่นป้าย คิดตั้งคัดเอาท์ แผ่นโปสเตอร์ รูปภาพของผู้สมัครแต่ละรายไว้ตามหมู่บ้านหรือชุมชนซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้คนรู้จักหน้าตาของผู้สมัคร แต่หลังจากการเลือกตั้งแล้ว ปล่อยให้หลุดหล่นเอง ด้านการแจกบัตรเบอร์และใบปลิว ผู้สมัครทุกคนได้นำมาแจกให้กับชาวบ้าน เพราะถือเป็นการย่ำให้ชาวบ้านจำได้ยิ่งขึ้น วิธีที่ผู้สมัครใช้มากในการหาเสียงคือ การเดินออกไปพบปะประชาชน และเกาะประตูบ้านเชิญชวนให้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”.....

(นายชนวัฒน์ นีรันดิสุข 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“การหาเสียงของผู้สมัครมีการแจกใบปลิว คิดแผ่นป้ายคัดเอาท์ แผ่นโปสเตอร์แจกบัตรเบอร์ และการปราศรัย โดยใช้ช่วงเวลาหัวค่ำ ร่วมกับตัวแทนของกลุ่มการเมืองที่ให้การสนับสนุนผู้สมัคร เนื่องจากช่วงระยะเวลาดังกล่าวประชาชนกลับมาจากการทำงาน หัวคะแนนของผู้สมัครแต่ละรายไม่ค่อยปรากฏแน่ชัด แต่เป็นการแอบหาเสียงอย่างเงียบ ๆ โดยเข้าถึงตัวบุคคลเป็นการส่วนตัว”.....

(นายทศพร โคตรพันธ์ 2552 : บทสัมภาษณ์)

. ....“ในการติดตามการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครบางรายได้กล่าวถึงผลงานของตนที่ได้ทำไว้ เมื่อครั้งเป็นนายก อบจ.นม.(สามสมัยที่ผ่านมา) และเชิญชวนให้ประชาชนทุกคนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และให้เลือกตั้งกลับเข้าไปทำงานอีกครั้ง เพื่อจะได้สานงานเก่าต่อให้สำเร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว นอกจากนี้ผู้สมัครจะมีการปราศรัยหาเสียงแล้ว ผู้สมัครในแต่ละราย จะคิดตั้งคัดเอาท์ขนาดใหญ่ ไว้ตามบริเวณทางแยกหรือตามจุดชุมชนสำคัญในเขตเมือง เช่น หน้าอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ,หน้าสถานีรถขนส่งโดยสาร(บขส.),หน้าห้างสรรพสินค้าชั้นนำ เป็นต้น โดยมีรูปภาพผู้สมัครพร้อมเบอร์นโยบายคิดไว้เห็นได้ชัดเจน และใกล้วันเลือกตั้ง จะมีการเดินแจกบัตรเบอร์ ซึ่งเป็นบัตรแนะนำตัวของผู้สมัคร เป็นบัตรเล็กๆกะทัดรัดพกพาใส่กระเป๋าสะดวกได้ สามารถนำขึ้นมาดูได้ เมื่อต้องการ ถ้าจำเลขผู้สมัครที่ตนเองชอบมิได้ บัตรนี้มีรูปถ่ายของผู้สมัคร ชื่อ เบอร์ และวันที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสิ่งเหล่านี้เป็นวิธีการที่ผู้สมัครเกือบทุกรายใช้ในการณรงค์หาเสียงเท่าที่ได้พบมา”.....

(นายเมธาวุฒิ อักเส 2552: สัมภาษณ์)

สรุป ได้ว่า ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ประสบผล สำเร็จ ในการเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม. พ.ศ. 2551 ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จากการศึกษาข้อมูลพบว่าโดยทั่วไปผู้สมัครมีวิธีการและรูปแบบในการรณรงค์หาเสียงที่คล้ายๆ กัน คือ การติดตั้งคัทเอาท์ขนาดใหญ่ การใช้รถโฆษณาหาเสียง การปราศรัยหาเสียง การใช้บุคคลที่เป็นที่เคารพนับถือของพี่น้องประชาชนเป็นหัวคะแนน การแจกบัตรเบอร์ เพื่อสะดวกในการพกพาและเตือนความจำ การเดินพบปะประชาชนตามบ้านหรือเรียกว่า การเคาะประตูบ้าน เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งวิธีนี้สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนมากที่สุด ในการเลือกตั้งครั้งนี้

สำหรับวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม. ที่นับว่าเป็นจุดเด่นของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก พอสรุปได้ 2 ประการ

ประการที่หนึ่ง คือ การใช้เครือข่ายกลุ่มเพื่อนข้าราชการ และกลุ่ม อสม. ที่มีมากมายภายในจังหวัด ตามหมู่บ้านและตามชุมชนต่างๆเป็นฐานเสียงหรือหัวคะแนนคนสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยการนัดรวมกลุ่มประชาชนในตำบลต่างๆเพื่อมาฟังการปราศรัยหาเสียงและแถลงนโยบายของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก โดยมีแกนนำคนสำคัญๆ เช่น ผู้นำชุมชน (กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน) กลุ่มเพื่อนข้าราชการ(หมอพยาบาล,จหนท.อนามัย) จหนท.อสม.(50,000 คน) และเครือข่ายองค์กรภาคเอกชนร่วมกันรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนของประชาชน โดยนอกจากจะพิจารณาจากปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบายหาเสียงของผู้สมัคร ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง และปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งแล้ว ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายก อบจ.น.ม. พ.ศ.2551 ประสบผลสำเร็จในการหาเสียงเลือกตั้ง ในครั้งนั้น

ประการที่สอง คือ การใช้แนวนโยบายที่ผู้สมัครเคยกระทำมาก่อนในอดีต เมื่อครั้งสมัยรับราชการแล้วได้ผลเป็นที่ต้องการของพี่น้องประชาชน มาขยายผลต่อยอดให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนสามารถสัมผัสได้ เช่น นโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ,นโยบายจ่ายค่าตอบแทน อสม. เป็นต้น

2.ปัจจัยภายนอก ได้แก่ คู่แข่งในการเลือกตั้ง บรรยากาศการเลือกตั้ง การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด สื่อสารมวลชน และกระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. เป็นต้น

2.1 ปัจจัยภายนอก ด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และจากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านคู่แข่งในการเลือกตั้งที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.พ.ศ. 2551 ดังนี้

โดยทั่วไปจากการศึกษาภูมิหลังและคุณสมบัติของคู่แข่งที่สมัครรับเลือกตั้ง จะมุ่งพิจารณา อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทางการเมืองและกิจกรรมทางสังคม การเมืองของผู้สมัครเป็นสำคัญ ว่ามีส่วนช่วยเหลือสังคมหรือส่งเสริมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนมากน้อยเพียงใด สำหรับการพิจารณาคณะสมบัติของคู่แข่ง(ผู้สมัครรับเลือกตั้ง)ในการเลือกตั้ง นายก อบจ.นม.พ.ศ.2551 ในครั้งนี้ มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อความเป็นมาหรือภูมิหลังของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสำคัญ

จากการศึกษาพบว่า ในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.พ.ศ. 2551 มีผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้อันจำนวน 3 คน คือ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก (ผู้สมัครรับเลือกตั้ง)และประกอบด้วยคู่แข่งขันจำนวน 2 คน โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้ง 3 คน เป็นผู้สมัครอิสระไม่สังกัดพรรคการเมือง และผู้สมัครทั้งหมดเป็นเพศชาย ระดับการศึกษาของผู้สมัครและคู่แข่งขันในการเลือกตั้ง จบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาตรี เมื่อพิจารณาถึงอายุของผู้สมัครและคู่แข่งขันในการเลือกตั้งส่วนใหญ่จะมีอายุใกล้เคียงกัน คือ อายุอยู่ระหว่าง 48-63 ปี อาชีพเดิมของผู้สมัครและคู่แข่งขันในการเลือกตั้งมีทั้งอดีตข้าราชการ อดีตนักการเมืองและประกอบอาชีพส่วนตัวทั่วไป ดังนี้

ลำดับที่ 1. นายแพทย์สำเร็จ แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 1 สังกัดกลุ่มรักษากราช อายุ 56 ปี อยู่บ้านเลขที่ 445/26 หมู่ 9 ต.ยางใหญ่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา จบการศึกษาระดับปริญญาโท ประวัติการทำงานอดีตนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

ลำดับที่ 2. นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ คู่แข่งขันเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 2 สังกัด กลุ่มอิสระ อายุ 63 ปี อยู่บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 8 ต.บ้านใหม่ อ.ครบุรี จ.นครราชสีมา จบการศึกษาระดับปริญญาโท ประวัติการทำงานอดีตนายก อบจ.นม.

ลำดับที่ 3. นายทองแดง ถาพิลา คู่แข่งขันเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข 3 สังกัด กลุ่ม อิสระ อายุ 48 ปี อยู่บ้านเลขที่ 153 หมู่ 10 ต.ด่านช้าง อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประวัติการทำงานประกอบธุรกิจส่วนตัว

จากการศึกษาประวัติของคู่แข่งขันในการเลือกตั้ง ทั้ง 2 ราย พบว่าผู้สมัครหมายเลข 2 คือ นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ เป็นอดีตนายก อบจ.นม. มาถึง 3 สมัย และได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักการเมือง ส.ส.ของพรรคชาติพัฒนาหรือพรรครวมใจไทยชาติพัฒนาในปัจจุบัน ซึ่งมีนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เป็นแกนนำและผู้ให้การสนับสนุน อีกทั้งเป็นผู้ที่มีผลงานทางด้านการเมืองใน

ระดับท้องถิ่นมาอย่างต่อเนื่องนานกว่า 30 ปี นับเป็นคู่แข่งคนสำคัญในการเลือกตั้งในครั้งนี้ ส่วน นายทองแดง ถาพิดา ผู้สมัครหมายเลข 3 เป็นผู้สมัครที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองทั้งในระดับ ชาติหรือระดับท้องถิ่นมาก่อน จึงมีบทบาทในทางการเมืองและการช่วยเหลือสังคมหรือ ประชาชนไม่มากพอที่จะเป็นคู่แข่งคนสำคัญทางการเมืองในการเลือกตั้งครั้งนี้

ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 ในวันที่ 10 ก.พ. 51 ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้คะแนนตามลำดับตามตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 (10 ก.พ.51)

ลำดับ	รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง	หมายเลข	คะแนนที่ได้รับ	ร้อยละของผู้ลงคะแนน
1	นพ.สำเร็จ แหงกระโทก	1	607,508	65.91
2	นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์	2	305,667	33.16
3	นายทองแดง ถาพิดา	3	8,545	0.92

ที่มา : คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลวันที่ 12 ก.พ. 51 (2551: 1)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุด คือ ลำดับที่ 1. นพ.สำเร็จ แหงกระโทก ผู้สมัครหมายเลข 1 ได้คะแนน 607,508 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.91 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รองลงมา คือ นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ ผู้สมัครหมายเลข 2 ได้คะแนน 305,667 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 33.16 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และลำดับสุดท้าย คือ นายทองแดง ถาพิดา ผู้สมัครหมายเลข 3 ได้คะแนน 8,545 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 0.92 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามลำดับ

จากผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 จะเห็นว่า ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก มากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีนายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ มีคะแนนเป็นลำดับที่สอง ผลคะแนนต่างกันอยู่ประมาณ 300,000 คะแนน ส่วนลำดับสุดท้ายคือ นายทองแดง ถาพิดา ได้คะแนนต่ำสุด

ถ้าพิจารณาคณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสามคนพบว่า นพ.สำเร็จ แหงกระโทก ผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นผู้สมัครอิสระ(กลุ่มรักษ์โคราช) ไม่เคยมีบทบาทในฐานะเป็นนักการเมืองในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติมาก่อน แต่เป็นบุคคลสาธารณะที่ทำกิจกรรมทางสังคมมาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน โดยนับตั้งแต่ในระหว่างที่รับราชการมานานกว่า 30 ปี นพ. สำเร็จ แหงกระ

โทก จะเป็นที่พักและคอยช่วยเหลือชาวบ้านและประชาชนในท้องถิ่นอยู่เสมอๆ โดยอาศัยบทบาทหน้าที่ที่มีอาชีพเป็นแพทย์ ซึ่งโดยทั่วไปมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชน เป็นที่เคารพรักศรัทธา และที่สำคัญมีกลุ่มเครือข่ายที่เคยทำงานร่วมกันมาก่อน เช่น แพทย์, พยาบาล, อสม., ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น ที่ถือเป็นฐานเสียงกลุ่มหัวคะแนนสำคัญ โดยมีความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ที่เกิดขึ้นจากการเคยมีบุญคุณต่อกันมาในอดีตกาล การเคยช่วยเหลือเกื้อกูลหรือเป็นหมอกับคนไข้ หรือเป็นลูกน้องเก่าหรือเป็นเพื่อนร่วมงานกัน สิ่งต่างๆเหล่านี้ทำให้กลุ่มเครือข่ายร่วมมือกันเป็นทีมงานสนับสนุนหรือหัวคะแนนช่วยเหลือ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก ในการหาเสียงเลือกตั้งและเป็นสื่อกลางติดต่อกับประชาชนในท้องถิ่น ในการช่วยเป็นหูเป็นตาให้ตลอดจนคอยติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคู่แข่ง

เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะประวัติส่วนตัวแล้ว ผู้สมัครหมายเลข 1 คือ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก มีประวัติความเป็นมาที่ค่อนข้างได้เปรียบคู่แข่งหลายด้าน จากที่เป็นคนโคราชโดยกำเนิด จบการศึกษาด้านแพทยศาสตรบัณฑิตรับราชการครั้งแรกที่โรงพยาบาลประจำอำเภอสูงเนิน จ.นครราชสีมา ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลและได้สร้างผลงานทั้งในเชิงการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชน จนเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี ที่รับราชการ

สรุป จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และจากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ นพ. สำเร็จ แหงกระโทก ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.พ.ศ. 2551 มีเหตุผลหลายประการ คือ

1.ประวัติการทำงานของผู้สมัคร คุณงามความดีของผู้สมัครที่เป็นคน ชื่อสัตย์ สุจริต การเป็นคนพื้นที่ การเป็นคนไม่ถือตัว การเป็นผู้นำ การเข้าช่วยเหลือในงานสังคมต่างๆ ตลอดจนการให้เกียรติไปร่วมงานประเพณีต่างๆของท้องถิ่น ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวมีอยู่ในตัวของผู้สมัครหมายเลข 1 คือ นพ. สำเร็จ แหงกระโทก อย่างพร้อมสมบูรณ์

2.คู่แข่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ คือ ผู้สมัครหมายเลข 2 นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ และผู้สมัครหมายเลข 3 นาย ทองแดง ฉาพิลา โดยเฉพาะผู้สมัครหมายเลข 3 ชาวบ้านทุกคนไม่รู้จักและไม่เคยเห็นผลงานมาก่อน รู้เพียงว่าเป็นกลุ่มการเมืองของนายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ ที่ลงสมัครเพื่อตัดคะแนนเสียงของ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก เท่านั้น จึงไม่ได้รับความสนใจจากประชาชน ส่วนผู้สมัครหมายเลข 2 นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ ซึ่งเป็นอดีตนายก อบจ.น.ม.มาแล้วถึง 3 สมัย แต่ในระยะหลังไม่ลงพื้นที่สัมผัสชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ผลงานบางอย่างเน้นเฉพาะกลุ่มฐานการเมืองใกล้ชิด และชิงลาออกจากการเป็นนายก อบจ.น.ม.ก่อนครบวาระ เพื่อลงเลือกตั้งใหม่ ทำ

ให้ชาวบ้านเกิดข้อสงสัยถึงความไม่เหมาะสม จึงอยากเปลี่ยนแปลงลงเลือกคนใหม่ ประกอบกับ กระแสและแรงหนุนของผู้สมัครหมายเลข 1 มาแรงเป็นพิเศษ

3.นโยบายของผู้สมัครหมายเลข 1 คือ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก เมื่อนำมา เปรียบเทียบกับผู้สมัครคนอื่น นับว่าเป็นนโยบายที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีความเป็นไปได้ มากกว่านโยบายของผู้สมัครคนอื่น ทำให้ชาวบ้านเชื่อว่าสามารถทำได้จริง และตรงใจตรงความต้องการของพี่น้องประชาชนประชาชนมากกว่าผู้สมัครคนอื่น

2.2 ปัจจัยภายนอก ด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง

ข้อมูลเกี่ยวกับบรรยากาศการเลือกตั้ง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมาพ.ศ. 2551 นั้นผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร หนังสือพิมพ์ และการสัมภาษณ์ประชาชนผู้ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนการเข้าไปสังเกตการณ์ด้วยตนเอง พบว่า

การเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 ในครั้งนี้ บรรยากาศการเลือกตั้งมีความคึกคัก เป็นพิเศษ ประชาชนตื่นตัวกันมากกว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมาของการเลือกตั้งในระดับ ท้องถิ่น ท่ามกลางกระแสวิพากษ์วิจารณ์ถึงการลาออกจากตำแหน่งของ นายก อบจ.นม. ก่อนครบ กำหนดวาระของนายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ รวมถึงกระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ในระดับท้องถิ่น ประชาชนต้องการได้ผู้บริหารคนใหม่ ที่มีวิสัยทัศน์ เข้าไปทำหน้าที่เพื่อ บริหารท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับพี่น้องประชาชน ดังคำกล่าวต่อไปนี้

.....“ครั้งนี้ผมยอมรับว่า ชาวบ้านมีความตื่นตัวทางการเมืองมากกว่าครั้งก่อนจริงๆ ทุกระดับ ไม่ว่าจะชาวบ้าน พ่อค้าแม่ขาย และข้าราชการทุกส่วน ให้ความสนใจการเลือกตั้งทุกอาชีพ นอกจากนี้ ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์และแสดงออกถึงความคิดเห็นต่างๆ การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับ เลือกตั้งด้วยความเข้าใจวิถีทางการเมืองมากยิ่งขึ้น”.....

(นายอภิวัฒน์ พลสขม 2552: สัมภาษณ์)

.....“ส่วนใหญ่นโยบายการหาเสียงของผู้สมัคร จะกล่าวถึงการนำความเจริญมาสู่ชุมชนเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ให้กินดีมีสุข นโยบายที่นำมาใช้หาเสียงเท่าที่ทำได้ เช่น การสร้างทางคมนาคม เชื่อมระหว่างตำบลและเทศบาล การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มี เบี้ยยังชีพ การให้ค่าตอบแทน อสม. การใช้เกษตรกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการนำผลผลิตมาจำหน่าย สร้างรายได้เพิ่ม”.....

(นายสุรศักดิ์ เกดขุนทด 2552 : สัมภาษณ์)

.....“ชาวบ้านเขาต้องการเปลี่ยนแปลง และอยากลองคนใหม่ซึ่งมีผลงาน มีความรู้ ความสามารถ ใกล้เคียงประชาชนเป็นกันเองไม่ถือตัว เข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญที่ ชาวบ้านต้องการมีการปรับปรุงตัวเอง สิ่งไหนที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ต้องนำไปปรับปรุง”.....

(นายวสันต์ มีสอน 2552 : สัมภาษณ์)

.....“รถที่แห่โฆษณาหาเสียงของผู้สมัครบางคน โดยเฉพาะรถของหมอแหง มีการเปิดเพลง ให้กำลังใจผู้สมัคร และขอความเห็นใจจากชาวบ้านช่วยกันสนับสนุนเลือกผู้แทนลูกชาวบ้าน “ นามสกุลไม่ดัง สดังไม่มี มีแต่ความตั้งใจดี ที่จะเปลี่ยนแปลง (CHANGE) โคราชบ้านเกิดเมือง นอนสู่ความรุ่งเรือง ” เข้าไปทำหน้าที่ นายก อบจ.นม. ซึ่งเมื่อได้ฟังแล้วเกิดความสงสารเห็นใจ อยากช่วยเหลือคุณหมอ”.....

(นายสมบัติ ตระกูลสุนทรชัย 2552: สัมภาษณ์)

.....“เท่าที่ทราบ และติดตาม การเลือกตั้งในครั้งนี้ ภายในหมู่บ้านและตำบลของเราไม่มีการ ชื่อสิทธิ์ขายเสียง หรือแจกเงินแต่อย่างใด ก็มีบ้างที่ผู้สมัครบางคนได้ให้สัญญากับชาวบ้านไว้ว่า ถ้า หากได้รับเลือกตั้งจะนำงบประมาณเข้ามาพัฒนาในหมู่บ้านและตำบล ”.....

(นางสุมาลี แจทขุนทด 2552 : สัมภาษณ์)

.....“ช่วงก่อนวันเลือกตั้ง ประมาณ 1 สัปดาห์ ที่หมู่บ้านของเราแบ่งแยกออกเป็น 2 กลุ่ม อย่างชัดเจน คือ กลุ่มที่สนับสนุนหมอแหง กับกลุ่มที่สนับสนุนคุณวิฑูรย์และมีการปะทะคารมกัน เล็กน้อย ระหว่างแกนนำกลุ่มผู้สนับสนุนทั้ง 2 ฝ่าย ฝ่าย อสม.บอกว่าพวกแกไม่ต้องมาหาหมอที่ อนามัย ส่วนฝ่ายปกครอง (ผู้นำ)บอกว่า อสม.ไม่ต้องมาเดินถนน”.....

(นางทิพย์ ฉันทยานนท์ 2552 : สัมภาษณ์)

.....“การหาเสียงของหมอแหง จะมีการนัดพบประชาชนเป็นจุดๆ และนำนโยบายมาเล่าให้ ฟังว่า ถ้าได้เป็น นายก อบจ.นม. จะทำอะไรพัฒนาอะไรบ้าง ลงมาพูดคุยด้วยตัวเอง เป็นกันเอง ส่วน นายวิฑูรย์ฯ จะมีแต่รถแห่วิ่งหาเสียง และป้ายแนะนำตัวติดตามจุดสำคัญเต็มไปหมด แต่ไม่เคยมา พบประชาชน ส่วนนายทองแดง ไม่มีทั้งรถแห่ หรือป้ายหาเสียงใดๆ ”.....

(นายพิเชษฐ์ อภิเมธีธำรง 2552 : สัมภาษณ์)

.....“บรรยากาศเปิดหีบเลือกตั้งในวันนี้ เวลา 08.00 น. ตามหน่วยเลือกตั้ง มีประชาชนได้ ททยอกันมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งกันอย่างคึกคักในช่วงเวลาเช้า บางหน่วยประชาชนมารอตั้งแต่ยังไม่เปิด หีบเลือกตั้งซึ่งโดยภาพรวมแล้วตลอดทั้งวันไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติแต่อย่างใด หลังจากเวลา15.00น. ซึ่งเป็นเวลาปิดหีบเลือกตั้ง แต่ละหน่วยเลือกตั้งจะทำการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อนับคะแนน โดยมี จนท.ประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นผู้เริ่มทำการนับคะแนน แต่ละแห่งมีประชาชนให้ความสนใจมากอย ล้นผลการนับคะแนนกันเป็นจำนวนมากผลการนับคะแนนปรากฏว่าการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.

พ.ศ. 2551ซึ่งมีผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวน 3 คน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง คือ นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครหมายเลข 1 ได้คะแนน 607,508 คะแนน อันดับ 2 นายวิฑูรย์ ชาติ ปฎิมาพงษ์ ผู้สมัคร หมายเลข 2 ได้คะแนน 305,677 คะแนน อันดับ 3 นายทองแดง ฉาพิลา ผู้สมัครหมายเลข 3 ได้คะแนน 8,545 คะแนน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,844,666 คน มาใช้สิทธิ 965,532 คน คิดเป็น 52.34% บัตรเสีย 20,701 ใบ คิดเป็น 2.14% บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 23,111 ใบ คิดเป็น 2.39% ”.....

(นายอภิวัฒน์ พลสยม 2551 : บทสัมภาษณ์)

สรุป ปัจจัยภายนอกด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลทำให้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยนับตั้งแต่เริ่มมีการปราศรัยหาเสียงก่อนวันเลือกตั้ง บรรยากาศเป็นไปด้วยความคึกคัก ประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร(นพ.สำเริงฯ)อย่างเนืองแน่น มีความตื่นตัวทางการเมืองสูง เพราะประชาชนตระหนักและเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของ นายก อบจ.นม. เป็นอย่างดี นอกจากนี้กระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงของประชาชนมีค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมืองและอำเภอที่มีชุมชนหนาแน่น กลุ่มพ่อค้า กลุ่มปัญญาชน และกลุ่มข้าราชการที่เคยทำงานร่วมกับ นพ.สำเริง แหงกระโทก มาก่อน ต่างมีการตื่นตัวและให้การสนับสนุน นพ.สำเริงฯ จึงส่งผลให้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม

2.3 ปัจจัยภายนอก ด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม สส.ในจังหวัด

การดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมทางการเมือง สิ่งซึ่งนับว่าสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับผู้ที่ประสงค์จะเข้ามามีบทบาททางการเมืองในฐานะตัวแทนของประชาชน ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น สิ่งที่เขาไม่ได้เลยก็คือ การมีฐานเสียงหรือกลุ่มผู้สนับสนุน กลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มนักการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่คอยเกื้อหนุนให้ผู้สมัครประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง นายก อบจ.นม.พ.ศ. 2551 ก็เช่นกัน ปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม สส.ในจังหวัดหรือนักการเมืองท้องถิ่น ก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม สส. ในจังหวัด ดังคำกล่าวให้สัมภาษณ์ ดังนี้

.....“หมอแหง ลงสมัครนายก อบจ.นม. ในนามของกลุ่มรักษ์โคราช ที่มีกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ คือว่าที่ สส.พลังประชาชนและพรรคเพื่อแผ่นดิน รวมทั้งเจ้าเกี่ยวหรือนาง สุกจินดา เชิดชัย เจ้าของอุ้งรตุวัรีเชิดชัยให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่”.....

(นสพ.อีสาน 2551 : บทความ)

.....“การเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. ฐานเสียงที่สำคัญของหมอแหง คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. ทุกหมู่บ้านใน 32 อำเภอ ของ จ. นครราชสีมา ที่มีมากกว่า 5 หมื่นคน” .....

(นสพ.โคราชรายวัน 2551 : บทความ)

.....“นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ เป็นอดีต นายก อบจ.นม. มาถึง 3 สมัยติดต่อกันก้าวขึ้นมา ตั้งแต่เป็นสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) ตามกฎหมายเก่า ขยับเป็นถึงประธานสภา อบจ.นม. และ สุดท้ายก้าวขึ้นเป็น นายก อบจ.นม. รวมระยะเวลากว่า 30 ปี ที่อยู่ใน อบจ.นม. โดยได้รับการอุ้มชู และสนับสนุนจากนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ อดีตรองนายกรัฐมนตรี และแกนนำกลุ่มรวมใจไทยชาติ พัฒนาและบรรดา ส.อบจ. ที่ นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ เคยดูแลอยู่อีกประมาณ 30 คน ในกลุ่มเป็นผู้ให้การสนับสนุน ” .....

(นสพ.โคราชรายวัน 2551:บทความ)

.....“เนื่องจากเราไม่เคยเล่นการเมือง ตระกูลผม ญาติ พี่น้องไมใช่ทางการเมือง อย่างมากก็เป็นแค่กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน ตามบ้านนอกเท่านั้น ผมคิดที่จะเล่นการเมืองด้วยความคิดอย่างเดียวที่จะทำงานให้กว้างขึ้น จะให้เราไปเป็น สส. , สว. คงไม่ไป เพราะเราไม่ชอบการพูดแบบดาวสภา หรือ ไปเป็น รมต. เราอยากบริหารจัดการมากกว่า เพราะฉะนั้นเป็น นายก อบจ.นม. น่าจะเหมาะกับตัวเรา กฎหมายให้อำนาจมากในการทำงาน ดังนั้น เพื่อประกันว่าเรามีประสบการณ์ หรือมีผู้สนับสนุน มีผู้ช่วยเหลือ ผมจึงไปปรึกษานักการเมืองทุกคนทุกพรรคในโคราช โดยไปพบแบบมิตรไมตรี พรรคพลังประชาชนหรือพรรคเพื่อไทย มีคุณพ่อสมพล เกตุราพันธ์ และคุณหญิงสุดา รัตน์ เกตุราพันธ์ ซึ่งเป็นนายเก่า (อดีต รมต.สช.) พรรคชาติพัฒนาไปพบคุณสุวัจน์ ลิปตพัลลภ พรรคประชาธิปัตย์ คุณพิเชษฐ พัฒนโชติ ,คุณสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ ส่วนพรรคเพื่อแผ่นดินไปหากำนันประนอม พรรคภูมิใจไทยไปหาคุณบุญจง วงศ์ไตรรัตน์ ซึ่งสนิทกันตั้งแต่เป็น สจ.เก่า ทุกท่านเหล่านี้ที่กล่าวมาไปหาโดยขอคำแนะนำ ปรากฏว่าทุกคนเชียร์หมด สนับสนุนให้ลงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. และบอกว่าจะช่วย ซึ่งมีหลายรูปแบบ แบบช่วยจริงๆเลย เช่นไปบอกชาวบ้านที่เป็นฐานคะแนนเสียงของเขาให้เลือกเรา แต่ประเภทให้เป็นเงินไปแจกเพื่อซื้อเสียงไม่มีเพราะเราไม่ได้สังกัด พรรคของเขาแบบเต็มตัว แต่ก็มียางท่านที่บอกว่าจะช่วยแต่เราต้องเข้าไปสังกัดหรืออยู่ใน อาณัติของเขาเสียก่อน หรือไม่ก็ต้องยอมให้เขาเข้ามาครอบงำมีอิทธิพลและมีผลประโยชน์ตอบแทน ชี้นำการเมืองในเรื่องต่างๆได้ซึ่งการช่วยในลักษณะนี้เราก็ไม่เห็นด้วย แต่ถ้ามาช่วยแบบเป็นมิตร กันช่วยกันพัฒนาจังหวัดหรือท้องถิ่นให้เจริญเรายินดีร่วมด้วย ” .....

(นพ.สำเร็จ แหงกระโทก 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“ผมขอยืนยันว่าการลาออกของผมซึ่งเหลือเวลาทำงานในตำแหน่ง นายก อบจ.นม.อีก 70 วัน ไม่ได้มีเบื้องหน้าเบื้องหลังอะไรตามที่มียกผู้ชกโยอยู่เบื้องหลังกล่าวหาโจมตีผมขอประกาศว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายก อบจ.นม. อีก 1 สมัย เพื่อสานงานต่อนโยบายและโครงการที่วางเอาไว้ เช่น งานถ่ายโอนการศึกษา,งานกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น, โครงการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าโอท็อป จ.นม. ตลอดจนการพัฒนารายได้ และการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของชาวโคราช รวมทั้งก่อสร้างสำนักงาน อบจ.นม.แห่งใหม่ ที่ ต.ไชยมงคล อ.เมือง จ.นม.ซึ่งกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคมได้มอบที่ดินให้แล้วจำนวน 65 ไร่ เป็นต้น ซึ่งการลงสมัครของกระผมจะเป็นการพิสูจน์ว่าที่ผ่านมา ผมได้ทำผลงานสร้างคุณประโยชน์ให้กับพี่น้องชาวโคราชและคนโคราชอยากให้ผมสานงานต่อหรือไม่ และทุกโครงการภายใต้การบริหารงานของผมสามารถตรวจสอบได้”.....

(นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ 2552 : บทสัมภาษณ์)

.....“นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ อดีตนายก อบจ.นม.มีกลุ่มของนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ แกนนำพรรครวมใจไทยชาติพัฒนา และ สส.ในสังกัดกลุ่มลำตะคองของนายสุวัจน์ฯ รวมทั้ง ส.อบจ.ที่นายวิฑูรย์ฯ เคยดูแลอยู่อีกประมาณ 30 คน เป็นผู้สนับสนุน”.....

(นสพ.โคราชรายวัน 2552 : บทสัมภาษณ์)

สรุป จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม.พ.ศ. 2551 เพราะบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์หรือนักการเมืองส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชน ดังนี้

1.ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้สมัครหมายเลข 1 นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก มีกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มนักการเมืองที่ให้การสนับสนุนชัดเจน คือ กลุ่มเครือญาติ กลุ่มเพื่อนข้าราชการ กลุ่มนักวิชาการปัญญาชน กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น(นางสุจินดา เชิดชัยหรือเจ้เกี้ยวเจ้าแม่รถทัวร์)และกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ(นายสมพล เกยุราพันธ์ บิดาคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธ์ รวมทั้งนายจำลอง คุรุชขุนทด และ สส.พรรคพลังประชาชนใน จ.นม. นอกจากนี้ยังมีว่าที่ ร.ต.ไพโรจน์ สุวรรณฉวี แกนนำพรรคเพื่อแผ่นดินเป็นผู้ให้การสนับสนุน)

2.ผู้สมัครหมายเลข 2 นายวิฑูรย์ ชาติปฏิมาพงษ์ มีกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มนักการเมืองที่ให้การสนับสนุนชัดเจน คือ กลุ่มพ่อค้ายักธุรกิจในจังหวัด กลุ่มสมาชิกสภา อบจ. และกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ ซึ่งมีนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ แกนนำพรรครวมใจไทยชาติพัฒนาและ สส.ในสังกัดกลุ่มลำตะคอง เป็นผู้ให้การสนับสนุน

จากที่กล่าวมาพบว่า กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม ศส. ในจังหวัด จะมีการสร้างเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างตัวนักการเมืองกับประชาชนในพื้นที่ที่เป็นฐานคะแนนเสียง โดยทำหน้าที่ช่วยระดมจัดการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นระบบ เช่น เป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความต้องการซึ่งกันและกัน โดยจัดทำออกมาในรูปของนโยบายกลุ่มหรือนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักการเมืองกับประชาชนที่เป็นฐานคะแนนเสียง ซึ่งในทางการเมืองผู้สมัครคนใดที่มีกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มนักการเมืองหรือกลุ่ม ศส. ให้การสนับสนุนน้อยกว่า ฝ่ายได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครที่มีผู้ให้การสนับสนุนน้อยกว่า ดังนั้น ปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม ศส. ในจังหวัด จึงมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551

2.4 ปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจากการสัมภาษณ์นักสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน ที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551 ไว้ ดังนี้

เนื่องจากสื่อสารมวลชน เป็นช่องทางหรือสื่อกลางที่นำข่าวและความรู้ไปสู่มหาชน โดยผ่านเครื่องมือหรือสื่อกลางต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น จึงนับว่าบทบาทของสื่อมวลชนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆสู่ประชาชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างครบถ้วน ดังนั้น นับว่าสื่อสารมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของคนในสังคมเป็นอย่างมากและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเลือกตั้งนายก อบจ. นม. พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมามีต้องยอมรับว่า การนำเสนอข่าวสารของสื่อต่างๆ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถมีผลต่อการตัดสินใจการแพ้ชนะในผลการเลือกตั้งครั้งนี้ ดังนั้น สื่อสารมวลชนทุกแขนงจึงต้องเสนอข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างเท่าเทียม และเป็นกลางกับทุกฝ่ายให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิทยุชุมชนและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสื่อสารมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่น ได้ทุกกลุ่มทุกพื้นที่ในเวลาอันรวดเร็ว ดังคำกล่าวให้สัมภาษณ์ดังนี้

.....“สื่อของเรามุ่งนำเสนอให้ประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการทางการเมือง และเป็นผู้นำเกมมากกว่าเป็นผู้ตามเกมของนักการเมือง เนื่องจากการเลือกตั้งครั้งนี้มีความสำคัญเพราะโคราชเป็นเมืองใหญ่มีงบประมาณในการบริหาร อบจ. เมืองโคราช ประมาณ 1,500 ล้านบาท/ปี

ดังนั้น สื่อจึงควรนำเสนอเนื้อหาที่ช่วยสร้างความเข้าใจในปัญหาของท้องถิ่นและชุมชน ให้ข้อมูล ภูมิหลังของนักการเมือง โดยเฉพาะตัวเก็งที่จะมาเป็นผู้นำหรือนายก อบจ. เพื่อให้ประชาชนได้ ข้อมูลที่ถูกต้องประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกผู้แทนของเขา”

(สมจิตร ทิมรอด 2552 : สัมภาษณ์)

.....“ต้องยอมรับว่า หมอแหงแก่ฉลาดมากมีการเตรียมการวางแผนมาตั้งแต่ก่อนการ เลือกตั้ง อย่างรายการวิทยุชุมชน เช่น “ รายการหมอแหงแจ่งข่าว ” ซึ่งเป็นรายการให้ความรู้ ภาค ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคในเมืองต้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่ง รายการดังกล่าว หมอแหงได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยเป็นนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด โดยมี ทีมงานสาธารณสุข และ จนท.อสม. เป็นผู้ดำเนินรายการ ทำให้คนฟังคิด เพลินและได้รับสาระ ความรู้ นับเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการแนะนำตัวหมอแหงล่วงหน้าโดยไม่รู้ตัวมาก่อน ตั้งแต่มีการเลือกตั้ง”.....

(นางสมใจ สุกแสงปัญญา 2552 : สัมภาษณ์)

.....“ผมเห็นว่าในการเลือกตั้งครั้งนี้ บทบาทของสื่อมวลชนมีส่วนช่วยเราในด้านของ การนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้รับทราบ โดยธรรมชาติของมนุษย์อยากเปลี่ยนแปลง สิ่งใดที่อยู่บนจะเห็นได้ว่าผู้บริหารอยู่ 4 ปี เขาเริ่มเบื่อคนเป็นนายกเก่าอยู่ส่วนหนึ่งคุณสมบัติ ส่วนตัวที่แตกต่างกันถึงแม้จะมีทุนมากหรือคนรู้จักทางการเมืองเยอะ เข้าได้เปรียบเราก็คือมีเงินกับมี ฐานการเมือง สจ. 48 คน ลงหนังสือพิมพ์ สนับสนุนนายก อบจ.คนเดิม ส่วนเราไม่เคยมีทางด้านนี้ เลย มีแต่สายอื่นรอบนอก แล้วอยู่ๆเขาไม่คิดว่าจะมาเล่นการเมือง ด้วยปัจจัยเดิมของเรากับการ สัมผัสการทำงานน้อยกว่าเรา ผมคิดว่าสื่อมวลชนช่วยปลุกกระแส ปัญญาชน กระแสสังคมเขากำลัง ต้องการสื่อสารได้เร็ว เพื่อให้คนเพื่อไปรับรู้การเมืองก็ดีขึ้นเรื่อยๆ การจะใช้วิธีหลอกหลวงหรือวิธี เงินอย่างเดียวคงไม่ได้เพราะฉะนั้น คนเหล่านี้ได้ช่วยอย่างในเขตเมืองไม่ต้องทำอะไรผมได้คะแนน มากกว่า 90,000 คะแนน เพราะมี พ่อค้า , ปัญญาชน , ประชาชน , คนมีความรู้ , คนเป็นข้าราชการ ที่รับรู้ข้อมูลข้อเท็จจริง จากข่าวสารของสื่อมวลชนช่วยได้ส่วนหนึ่ง”....

(นพ.สำเริง แหงกระโทก 2552 : สัมภาษณ์)

.....“นพ. สำเริง หรือ หมอแหง นับเป็นลูกชานาจนๆ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีโอกาสโตขึ้นสู่อุดมสูงของพีระมิดทางการศึกษาได้น้อยมาก เมื่อสำเร็จการศึกษาในวิชาชีพที่สามารถสร้างฐานะ ส่วนตัวให้ร่ำรวยได้ง่ายแต่กลับอุทิศชีวิตให้กับชนบท เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนส่วนใหญ่ ของประเทศ นพ.สำเริงฯ มีหลักในการทำงาน และหลักในการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่ ทุกระดับให้เป็นอันเดียวกันคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เรารับเงินเดือนจากภาษีของประชาชน เรามีภาระหน้าที่คือรับราชการ ในการแก้ปัญหาสาธารณสุขให้กับเขา”.....

(นสพ.ข่าวสด 2551 : บทความ)

สรุป จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่า ปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.พ.ศ.2551 เพราะบทบาทของสื่อสารมวลชนมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง ดังนี้

1. สื่อสารมวลชนมีบทบาทในการช่วยส่งเสริมผลักดัน หรือกระตุ้นการทำงานของเครือข่ายหรือหัวหน้าของผู้สมัครให้ทำงานแข่งขันกับเวลาอันจำกัดก่อนการเลือกตั้ง โดยการช่วยประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครผ่านช่องทางการสื่อสารประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2. สื่อสารมวลชนมีบทบาทในการช่วยเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริง ที่ถูกต้อง เพื่อเป็นภาคความรู้ให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

3. สื่อสารมวลชนมีบทบาทช่วยให้ประชาชน ได้ตระหนักถึงอำนาจที่แท้จริงของประชาชนซึ่งจะใช้อำนาจผ่านตัวแทนหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้วยวิธีการเลือกตั้งซึ่งมีความสำคัญต่อประชาชน หากเลือกผู้แทนที่ไม่ดี ไม่ทำหน้าที่เพื่อพี่น้องประชาชนหรือยึดเสียงของประชาชนเป็นหลักแล้ว ก็จะส่งผลกระทบต่อสิทธิและอำนาจของประชาชนหลายประการ

ในทางการเมือง ผู้สมัครคนใดที่มีปัจจัยด้านสื่อสารมวลชนให้การสนับสนุนย่อมเป็นฝ่ายได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ ดังนั้น ปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน นับเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.พ.ศ. 2551

2.5 ปัจจัยภายนอก ด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต.

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และรายงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1. ด้านการเตรียมความพร้อม

การดำเนินการในช่วงก่อนมีการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเลือกตั้งของ อบจ.น.ม. เพื่อเป็นการเตรียม การเลือกตั้งให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยดังนี้

1.1 กำหนดสถานที่รับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง นายก อบจ.น.ม. ณ หอประชุมพลเอกเปรมดิณสุลานนท์ ข้างศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ชั้น 2

1.2 แต่งตั้งที่ปรึกษาและผู้รับผิดชอบการสมัครรับเลือกตั้ง นายก อบจ.น.ม. ซึ่งประกอบด้วย

1.2.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ หัวหน้าส่วนราชการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

1.2.2 คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย กต.อบจ. และ ผอ.กต.อบจ. มีประธาน กต.อบจ. เป็นประธาน มีหน้าที่อำนวยการการรับสมัครให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.2.3 ฝ่ายลงเวลาต้อนรับให้คำแนะนำประกอบด้วย กต.อบจ. มีหน้าที่ให้การต้อนรับผู้สมัคร ให้คำแนะนำในการเขียนใบสมัครจัดให้มีการลงเวลาของผู้สมัคร ตลอดจนให้คำแนะนำชี้แจงระเบียบการสมัคร

1.2.4 ฝ่ายจับสลากประกอบด้วย กต.อบจ. และผู้ที่ กต.อบจ. มอบหมาย มีหน้าที่จัดหาอุปกรณ์การจับสลาก และการดำเนินการจับสลากในกรณีที่ต้องมีการจับสลากระหว่างผู้สมัคร

1.2.5 ฝ่ายรับหลักฐานและบันทึกถ้อยคำผู้สมัคร ประกอบด้วย กต.อบจ. และผู้ที่ กต.อบจ. มอบหมาย มีหน้าที่รับหลักฐานการสมัครว่ามีครบถ้วนตามกำหนดหรือไม่บันทึกถ้อยคำผู้สมัครไว้เป็นหลักฐาน

1.2.6 ฝ่ายรับเงินค่าธรรมเนียมการสมัคร ประกอบด้วย กต.อบจ. และผู้ที่ กต.อบจ. มอบหมาย มีหน้าที่รับเงินค่าธรรมเนียมการสมัคร ออกหลักฐานการรับเงิน

1.2.7 ฝ่ายออกใบรับใบสมัคร ประกอบด้วย กต.อบจ. มีหน้าที่ออกใบสมัครให้แก่ผู้สมัคร

1.2.8 ฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย ผู้บัญชาการตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา เป็นหัวหน้ามีหน้าที่จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตรวจจับและรักษาความสงบบริเวณสถานที่รับสมัครให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย

1.2.9 ฝ่ายจัดสถานที่และบริการ ประกอบด้วยพนักงานของสำนักงาน กต.อบจ. มี ผอ.กต.อบจ. เป็นหัวหน้า มีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่รับสมัคร จัดทำป้ายประกาศป้ายแนะนำต่างๆ ตลอดจนหาน้ำดื่มและอาหารแก่ผู้ปฏิบัติงาน

1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง

1.4 ประชุมซักซ้อมผู้ได้รับผิดชอบการสมัครรับเลือกตั้งตามคำสั่ง กต.อบจ. ก่อนวันรับสมัครอย่างน้อย 2 วัน

1.5 จัดเตรียมงบประมาณในการจัดทำป้ายต่างๆ ในสถานที่รับสมัคร จัดหาน้ำดื่มและอาหารแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. มีการดำเนินการระหว่างรับสมัคร ดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อยของสถานที่ เอกสารตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารการสมัครตามแบบฟอร์มการตรวจสอบ รายงานการรับสมัคร

ในเครือข่ายการสื่อสารของกรมการปกครอง รายงานสรุปผลการรับสมัครให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ

3.การกำหนดพื้นที่ในการควบคุมกำกับและติดตามการเลือกตั้งของ คณะกรรมการการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ทั้ง 32 เขต (อำเภอ)

3.1การเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานตามจุดต่างๆ

3.2การเตรียมความพร้อมด้านบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ โดยประสานสำนักงานอำเภอ/ท้องถิ่น จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และประสานนายอำเภอ/ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปิดประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิเลือกตั้ง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

3.3การเตรียมความพร้อมด้านการติดตั้งเครื่องมือสื่อสาร ณ สถานที่ต่างๆ โดยประสานองค์กรโทรศัพท์ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานรับสมัครเลือกตั้ง สถานที่นับคะแนนและประสานเครือข่ายวิทยุสื่อสาร มหาไพบูลย์/กรมการปกครอง

3.4การเตรียมความพร้อมด้านรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยการประสานหน่วยงานหลักประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์จังหวัด สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา ประสานหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจัดตั้งอนุกรรมการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง

3.5การเตรียมความพร้อมด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งประสานขอกำลังเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจาก สภ.อ./สภ.ต. เพื่อรักษาความปลอดภัย ณ ที่เลือกตั้ง ที่นับคะแนน และขอความร่วมมือ สภ.อ. เก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้ง และบัตรเลือกตั้ง และประสานขอเจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาความปลอดภัยในการรับสมัคร และแจ้งตำรวจภูธรจังหวัด กวดขันการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับเลือกตั้ง

3.6การเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ ประสาน กกต.อบจ. จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งนายก อบจ. นม. ให้คำแนะนำ ตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินภายในกำหนด

3.7การเตรียมความพร้อมด้านจัดการลงคะแนน ร่วมมือ กกต.เขต ประชาสัมพันธ์ การลงคะแนนเลือกตั้ง ประสาน กกต.เขต จัดเตรียมสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ

3.8การเตรียมความพร้อมด้านการนับคะแนน โดยประสาน กกต.เขต จัดเตรียมสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนับคะแนน

3.9 การเตรียมความพร้อมด้านการสืบสวนสอบสวน โดยประสานชุดสืบสวนหาข่าวประจำเขตเลือกตั้ง ชุดป้องกันและปราบปรามชุดสืบสวนสอบสวน ชุดสืบสวนสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ชุดประสานงานระดับจังหวัด และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง

3.10 การเตรียมความพร้อมด้านการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง โดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.

3.11 การเตรียมความพร้อมด้านการตรวจติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จัดทำแผนตรวจติดตามการเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง ออกตรวจติดตามการเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้ง ที่นับคะแนน รายงานผลการเลือกตั้ง และในวันที่ 11 มีนาคม 2551 จัดสัมมนาบุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเพื่อรวบรวมปัญหาอุปสรรคในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ตลอดจนสรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551 ส่งสำนักงานกต. เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

และที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งทำหน้าที่จัดดำเนินการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.พ.ศ. 2551 ในครั้งนี้ ดำเนินการได้ด้วยดีและเรียบร้อยเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ไม่มีเหตุการณ์ใด ที่ส่อไปในทางทุจริต หรือไม่โปร่งใส ถึงแม้จะมีเรื่องร้องเรียนกันบ้างก็เป็นเพียงข้อกล่าวหาของแต่ละฝ่ายเท่านั้น ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

.....“คณะกรรมการการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ทำหน้าที่ได้ดี เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และให้ความเป็นธรรมกับทุก ๆ คน ประกาศให้ทราบถึงความผิด การทุจริตการเลือกตั้ง การให้ใบเหลืองและใบแดงจนทำให้ผู้สมัครไม่กล้ากระทำทุจริตในการเลือกตั้ง การซื้อสิทธิขายเสียงจึงน้อยลงแทบที่จะไม่มีด้วยซ้ำไป คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการตรวจสอบการดำเนินการเลือกตั้ง เป็นไปอย่างโปร่งใส และดำเนินการตามระเบียบกฎหมายการเลือกตั้ง ทำให้เกิดการพอใจของประชาชนในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การรับรองผลการเลือกตั้งเร็ว เป็นไปด้วยดี”.....

(นายฐิติวัฒน์ ศรีสังข์บุญ 2552: สัมภาษณ์)

.....“บรรยากาศเปิดหีบเลือกตั้งในเวลา 08.00 น. ตามหน่วยเลือกตั้ง ประชาชนต่างทยอยกันมาใช้สิทธิหย่อนบัตรเลือกตั้งกันอย่างคึกคักในช่วงเวลาเช้า ขณะที่คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งห้ามถ่ายภาพในบริเวณคูหาเลือกตั้ง อนุญาตให้ผู้สื่อข่าวมีสิทธิถ่ายภาพได้แต่ต้องอยู่ภายนอกเขตเลือกตั้ง และห้ามถ่ายด้านหลังคูหาบัตรเลือกตั้ง”...

(นายกมล ศิริบรรณ 2552: สัมภาษณ์)

.....“สิ่งที่ทำให้ชาวบ้านไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้นี้มากกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา น่าจะมาจากปัจจัย ด้านตัวผู้สมัครเองเป็นคนท้องถิ่น คือคนบ้านเดียวกัน ชาวบ้านมีความรักใคร่ ประกอบกับผู้สมัครเป็นคนดี จึงเป็นสิ่งที่จูงใจให้ชาวบ้านออกไปเลือกตั้งผู้สมัครที่ตนเองรัก”.....

(นายธงชัย ลืออคุลย์ 2552:บทสัมภาษณ์)

.....“กกด. แต่งตั้งจากนักศึกษา และข้าราชการครู เป็นเจ้าหน้าที่นับคะแนน และขานคะแนนเป็นนักศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป นักศึกษาของโรงเรียนในเขตเลือกตั้งประจำอำเภอ ส่วนข้าราชการครู เป็นข้าราชการครูที่สอนอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาและสอนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ใช้ข้าราชการครูเป็นจำนวนมาก การนับคะแนนผ่านไปด้วยดี ซึ่งอยู่ในการควบคุมของคณะกรรมการฯ กรรมการเจ้าหน้าที่คะแนน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนมีความซื่อตรงในหน้าที่ทุกคน”....

(นายอภิวัฒน์ พลสยม 2552:สัมภาษณ์)

สรุป ปัจจัยภายนอก ด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า โดยภาพรวมเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ทั้งด้านประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านผู้สมัครและคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในครั้งนี้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรง แม้จะมีผู้ร้องเรียนการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง เช่น การสัญญาว่าจะให้ของผู้สมัครบางราย การซื้อสิทธิขายเสียงของหัวคะแนนบางคน ก็เป็นเพียงการกล่าวหาตนเองของผู้สมัครแต่ละฝ่ายซึ่งต้องนำข้อมูลหลักฐานต่างๆเข้าสู่กระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อไป ดังนั้น กระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มีความโปร่งใส เทียบธรรม สุจริต ยุติธรรม จึงมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม.พ.ศ. 2551 อย่างยิ่ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลของตัวแปรตาม

ข้อมูลของตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ในการเลือกตั้งวันที่ 10 ก.พ. 51

จากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกดังกล่าวข้างต้น นับเป็นสาเหตุที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 โดยเริ่มจาก

1. ภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ที่มีประวัติเป็นคน โคราชโดยกำเนิด และจากประวัติการทำงานมีผลงานมากมายทั้งด้านการบริหารงานใน โรงพยาบาลการบริหารงานด้านสาธารณสุข การรักษาพยาบาลผู้ป่วย การพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนมีผลงานการพัฒนาด้านวิชาการหลายด้าน อีกทั้ง บุคลิกภาพส่วนตัวของ นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นคนอหฺยาศัยดี ไม่ถือตัว มีความเป็นกันเอง และชอบช่วยเหลือประชาชนทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นที่รัก เคารพและศรัทธาของพี่น้องประชาชนโดยทั่วไป

2. แนวนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง โดยเฉพาะของ นพ.สำเริง แหงกระโทก มีแนวนโยบายที่มีความแปลกใหม่ในหลายๆด้านและแนวนโยบายบางข้อผู้สมัครเคยได้ ปฏิบัติเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมาแล้ว เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด นครราชสีมา เช่น นโยบายให้การรักษาพยาบาลฟรีสำหรับผู้สูงอายุและการมีเบี้ยยังชีพประจำเดือน ให้กับผู้สูงอายุหรือนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) เป็นต้น ซึ่งแนวนโยบายต่างๆเหล่านี้เป็นที่ต้องการและตรงกับใจของพี่น้องประชาชน

3. ทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่งซึ่งขึ้นอยู่กับผู้สมัครแต่ละคนว่าจะใช้ทรัพยากรด้านทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางการเมืองหรือทุนทางสังคม ด้านหนึ่งด้านใดมากน้อยเพียงใด โดย นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ การ ใช้ทุนทางด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นเงินทุนส่วนตัว และส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ ปรึกษาองค์กรเอกชน กลุ่มนักธุรกิจในท้องถิ่น เช่น ช่วยจัดพิมพ์ป้ายหาเสียง ช่วยจัดรถแห่โฆษณา หาเสียง เป็นต้น ส่วนทุนทางด้านสังคมที่หมอแหงได้เคยช่วยเหลือประชาชนและสังคมมาอย่าง ต่อเนื่องทั้งในฐานะวิชาชีพแพทย์และนักพัฒนาด้านต่างๆมาโดยตลอด นับเป็นปัจจัยด้านทุนทาง สังคมที่สำคัญ ที่เป็นทุนสนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้

4. ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง จากการที่ นพ.สำเริง แหงกระโทก โดย อาชีพแล้วมีสถานความเป็นนายแพทย์ ในการทำงานด้านการแพทย์หรือด้านสาธารณสุขจึงมี ทีมงานสนับสนุนในการทำงานมากมายหลายระดับหลายสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะงานด้าน สาธารณสุขมูลฐานในหมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆ ซึ่ง นพ.สำเริง แหงกระโทก เคยดำรงตำแหน่ง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เป็นเวลากว่า 10 ปี ได้วางรากฐานและเครือข่ายทีมงาน ด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ซึ่งเคยทำงานใกล้ชิด และสัมผัสกับหมอแหงมาโดยตลอด จึงเป็นทีมงานที่มีความสำคัญที่สุดในการช่วยรณรงค์หา เสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้

5. วิธีการสำคัญของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครแต่ละราย จะมีวิธีการที่เหมือนกันและที่แตกต่างกัน เช่น การติดป้ายคัดเอาท์ขนาดใหญ่ตามจุดชุมชนสำคัญต่างๆ การใช้รถแห่โฆษณาหาเสียง การปราศรัยหาเสียงตามจุดตำบลหรือสถานที่สำคัญต่างๆ ตลอดจนการเข้าถึงประชาชนโดยตรง เช่น การเคาะประตูบ้าน ซึ่งถือเป็นวิธีการที่ดีที่สุด และเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป วิธีการสำคัญต่างๆดังกล่าวข้างต้นผู้สมัครท่านใดนำมาใช้อย่างเหมาะสมในเวลาอันจำกัดย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

6. คู่แข่งทางการเมือง นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีผลงานเป็นรูปธรรมชัดเจนทั้งในอดีตและปัจจุบัน จะเป็นผู้สมัครที่ได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ เพราะประชาชนสามารถสัมผัสผลงานได้โดยตรง

7. บรรยากาศการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งครั้งนี้ บรรยากาศการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความคึกคัก ประชาชนโดยทั่วไปมีความตื่นตัวที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจากกลุ่มการเมืองเดิมที่ครองอำนาจทางการเมืองมายาวนานแต่ไม่พัฒนาโคราชให้เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกตั้ง

8. การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด นับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทและอิทธิพลที่สำคัญในการช่วยส่งเสริมผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบผลสำเร็จในการหาเสียงเลือกตั้ง เพราะกลุ่มนักการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้ มีเครือข่ายหัวคะแนนคอยให้การสนับสนุนเป็นฐานเสียงที่สำคัญ หากสนับสนุนผู้สมัครคนใดคนนั้นย่อมได้เปรียบทางการเมือง

9. สื่อสารมวลชน นับเป็นองค์หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอหรือให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องกับประชาชน เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะด้านการเมืองที่ครบถ้วนรอบด้านทันต่อสถานการณ์ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกผู้แทนของประชาชนได้อย่างถูกต้อง

10. กระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) การที่ประชาชนให้ความไว้วางใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในเรื่องเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยความโปร่งใส เที่ยงธรรม เป็นกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้ประชาชนเชื่อมั่นในระบบการเลือกตั้งและออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างมากมาย

สรุป ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพจากการศึกษาจากเอกสารและโดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้สมัคร การจัดสนทนากลุ่มย่อยทีมงานสนับสนุนฯ พบว่า ปัจจัยที่มีผล

ต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง เมื่อ 10 ก.พ. 51 ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญสองส่วนคือ

ส่วนแรก เป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ ภูมิหลังและคุณสมบัติของนพ.สำเริง แหงกระโทก นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง , ทุนสนับสนุนในการหาเสียง, ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง และวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ

ส่วนที่สอง เป็นปัจจัยภายนอก ได้แก่ คู่แข่งในการเลือกตั้ง บรรยากาศการเลือกตั้ง การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด สื่อสารมวลชน และกระบวนการจัด การเลือกตั้งของ กกต. ซึ่งเป็นปัจจัยรองลงมา

ซึ่งทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง เมื่อ 10 ก.พ. 51

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2551

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2551 ตามปัจจัยภายใน (ตามปัจจัยส่วนบุคคล)

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2551 ตามปัจจัยภายนอก (ตามปัจจัยส่วนบุคคล)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.5 อายุระหว่าง 25 - 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.8 อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 23.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 32.5 รายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 31.30 โดยส่วนมากได้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2551 (10 ก.พ. 51) คิดเป็นร้อยละ 90.8 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.นครราชสีมา พ.ศ.2551 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	250	62.5
- หญิง	150	37.5
รวม	400	100

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
- 18-19 ปี	9	2.3
- 20-24 ปี	28	7.0
- 25-29 ปี	87	21.8
- 30-34 ปี	63	15.8
- 35-39 ปี	81	20.3
- 40-44 ปี	50	12.5
- 45-49 ปี	24	6.0
- 50-54 ปี	37	9.3
- 55-59 ปี	17	4.3
- 60 ปีขึ้นไป	4	1.0
รวม	400	100
3. อาชีพ		
- เกษตรกร	75	18.8
- รับจ้าง	71	17.8
- ลูกจ้างเอกชน	45	11.3
- เจ้าของกิจการ	38	9.5
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	95	23.8
- นักเรียน/นักศึกษา	31	7.8
- แม่บ้าน	45	11.3
รวม	400	400

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	81	20.3
- มัธยมศึกษาตอนต้น	41	10.3
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	62	15.5
- ปวช.,ปวส.,อนุปริญญา	79	19.8
- ปริญญาตรี/เทียบเท่า	130	32.5
- สูงกว่าปริญญาตรี	7	1.8
รวม	400	100
5. รายได้/เดือน		
- ต่ำกว่า 5,000 บาท	114	28.5
- 5,001-10,000 บาท	125	31.3
- 10,001-15,000 บาท	80	20.0
- 15,001-20,000 บาท	27	6.8
- 20,001 บาทขึ้นไป	54	13.5
รวม	400	100
6. การได้ไปใช้สิทธิ		
- ไปใช้สิทธิ	363	90.8
- ไม่ไปใช้สิทธิ	37	9.3
รวม	400	100

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับ
ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา กรณีศึกษาของ นพ.สำเร็จ แหยมกระโทก การเลือกตั้ง
เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2551

2.1 ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วน

จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) ในภาพรวมและราย
ปัจจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวม พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, S.D=0.50) และเมื่อพิจารณารายปัจจัยภายในทั้ง 5 ปัจจัย พบว่าปัจจัยภายใน
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50- 4.49) ทุกข้อ(ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จ
ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง
พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) ในภาพรวมและรายปัจจัย

ปัจจัยภายใน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร	4.08	0.62	มาก
2.ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง	3.90	0.48	มาก
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง	4.01	0.77	มาก
	4.41	0.64	มาก
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง	4.21	0.63	มาก
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง			
รวม	4.12	0.50	มาก

2.1.1ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อในแต่ละ
ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08, S.D.=0.62$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านภูมิหลังและคุณสมบัติผู้สมัครที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การที่ท่านมีความรักใคร่นับถือเป็นการส่วนตัวกับผู้สมัครหรือเป็นญาติสนิทกัน มีผลต่อการเลือกตั้ง	4.06	1.18	มาก
2. การที่ท่านมีความเลื่อมใสในตัวผู้สมัคร ในฐานะที่เป็นคนที่มีชื่อเสียง ชื่อดัง มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานที่ผ่านมาเป็นที่น่าพอใจ มีผลต่อการเลือกตั้ง	4.12	0.71	มาก
3. การที่ท่านเคยได้รับการช่วยเหลือจากผู้สมัคร และต้องการตอบแทนพระคุณ มีผลต่อการเลือกตั้ง	3.66	1.24	มาก
4. การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครเป็นคนภูมิปัญญาดีด้วยกันสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า มีผลต่อการเลือกตั้ง	4.28	0.84	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5.การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี และเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จึงมีผลต่อการเลือกตั้ง	3.99	0.68	มาก
6.การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครได้ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมมาโดยตลอด และมีผลงานที่เห็นเป็นรูปธรรม จึงมีผลต่อการเลือกตั้ง	4.49	0.67	มาก
7.ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัครด้านอื่นๆ เช่นผู้สมัครเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัด จึงมีผลต่อการเลือกตั้ง	3.98	0.87	มาก
รวม	4.08	0.62	มาก

2) ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$, S.D.=0.48) และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์
การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551
(10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.การที่ท่านเชื่อมั่นในแนวนโยบายของผู้สมัครว่าสามารถปฏิบัติได้จริง มีผลต่อการเลือกตั้ง	3.99	0.74	มาก
2.การที่ท่านเห็นว่านโยบายที่ผู้สมัครนำเสนอในการหาเสียงจะเป็นประโยชน์กับตนเองหรือส่วนรวมจึงมีผลต่อการเลือกตั้ง	3.99	0.60	มาก
3.การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมืองที่ตนเองชอบจึงมีผลต่อการเลือกตั้ง	3.77	0.66	มาก
4.ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียงด้านอื่นๆ เช่น - การเสนอให้ค่าตอบแทน อสม./เดือน จึงมีผลต่อการเลือกตั้ง	3.85	0.82	มาก
รวม	3.90	0.48	มาก

3) ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01, S.D.=0.77$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียงที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้สมัครที่มีฐานะทางการเงินดีเยี่ยม ได้เปรียบผู้สมัครท่านอื่นในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	3.79	0.83	มาก
2. ผู้สมัครที่มีทุนทางด้านแรงงาน สนับสนุนย่อมได้เปรียบผู้สมัครท่าน อื่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.23	0.95	มาก
รวม	4.01	0.77	มาก

4) ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41, S.D.=0.64$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะมีกลุ่มเครือข่าย และพรรคพวกให้การสนับสนุน	4.35	0.80	มาก
2. ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะมีการจัดตั้งกลุ่มหัวคะแนนให้การสนับสนุนอย่างเป็นระบบ	4.38	0.75	มาก
3. ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงด้านอื่นๆ เช่น - ทีมกลุ่ม อสม. และทีมกลุ่มเพื่อนข้าราชการ ส่งผลให้ผู้สมัครประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้	4.49	0.73	มาก
รวม	4.41	0.64	มาก

5) ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21, S.D.=0.63$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับ ปัจจัยภายในด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการหาเสียง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะมีการจัดทีมปราศรัยตามจุดที่สำคัญของชุมชนต่างๆ	4.33	0.86	มาก
2. ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะมีการจัดตั้งกลุ่มหัวคะแนนออกให้คำแนะนำประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.79	มาก
3. ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะผู้สมัครสัญญาว่าจะสร้างสิ่งสาธารณะประโยชน์ให้เมื่อได้รับการเลือกตั้ง	4.25	0.89	มาก
4. ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านอื่นๆ เช่น - ติดตั้งป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ตามจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ส่งผลให้ผู้สมัครประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงครั้งนี้	3.84	0.76	มาก
รวม	4.21	0.63	มาก

2.2 ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมากรณีศึกษาการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 ก.พ. 51) ในภาพรวมและรายปัจจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$, S.D=0.58) และเมื่อพิจารณารายปัจจัยภายนอกทั้ง 5 ปัจจัย พบว่าทุกปัจจัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$ ระหว่าง3.50-4.49) ทุกข้อ(ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์2551) ในภาพรวมและรายปัจจัย

ปัจจัยภายนอก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.36	0.66	มาก
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.92	0.60	มาก
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.15	0.63	มาก
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	4.08	0.90	มาก
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้ง ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	4.35	0.74	มาก
รวม	4.17	0.58	มาก

2.2.1ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์2551) จำแนกรายข้อในแต่ละปัจจัย

1)ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้งจากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.36$,S.D.=0.66) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$ ระหว่าง3.50-4.49) ทุกข้อ(ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านคู่แข่งในการเลือกตั้งที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ประวัติและคุณสมบัติส่วนตัวของคู่แข่งในการเลือกตั้ง เช่น ผลงานในอดีต ฐานะการเงิน อธิปไตยส่วนตัว ความรู้ ความสามารถ มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.48	0.69	มาก
2.ผู้สมัครหรือคู่แข่งในการเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้สมัครที่ได้ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมมาโดยตลอด และมีผลงานที่เห็นเป็นรูปธรรมย่อมมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.37	0.80	มาก
3.ปัจจัยด้านคู่แข่งชั้นในการเลือกตั้งด้านอื่นๆ เช่น - เป็นอดีตนักการเมืองหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์เลือกตั้ง	4.22	0.83	มาก
รวม	4.36	0.66	มาก

2)ปัจจัยภายนอกด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านบรรยากาศการเลือกตั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92, S.D.=0.60$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้มี

สิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก($\bar{x}$ ระหว่าง3.50-4.49)ทุกข้อ(ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านบรรยากาศการเลือกตั้งที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ.2551 (10 กุมภาพันธ์2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการงูใจ เช่น การแจกสิ่งของ การบริจาคเงิน ให้กับองค์กรสาธารณะ(วัด, โรงเรียน) มี ผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง	3.82	0.79	มาก
2.การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร โดย การนำเสนอข้อมูล หรือจุดอ่อนของ คู่แข่งขึ้นมาโจมตีในการหาเสียงมีผลต่อ ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง	3.76	0.86	มาก
3.ผู้สมัครที่มีการให้เงิน หรือสิ่งของ ตอบแทนในการหาเสียงย่อมมีผลต่อ ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง	3.81	0.96	มาก
4.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้งด้าน อื่นๆ เช่น - การตื่นตัวของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการ ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อต้องการให้ เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ที่ ส่งผลให้ผู้สมัครประสบผลสำเร็จใน การรณรงค์หาเสียง	4.29	0.87	มาก
รวม	3.92	0.60	มาก

3) ปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15, S.D.=0.63$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด ที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การช่วยเหลือของกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ ในด้านเงินทุน หรือแรงงาน มีผลต่อ ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง	3.91	0.69	มาก
2. การช่วยเหลือของนักการเมืองหรือ ผู้นำท้องถิ่น เช่น สส., สท., สอบต., ผู้ใหญ่บ้าน, กำนัน ย่อมมีผลต่อ ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง	4.38	0.83	มาก
รวม	4.15	0.63	มาก

4) ปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08, S.D.=0.90$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน
ที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการ ปราศรัยของผู้สมัครผ่านทางสื่อ โทรทัศน์ มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียง	4.12	0.92	มาก
2.การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการ โฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้สมัครผ่าน ทางสื่อหนังสือพิมพ์ มีผลต่อ ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง	4.08	1.00	มาก
3.การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการ ปราศรัยแถลงนโยบายของผู้สมัครผ่าน ทางสื่อวิทยุ มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียง	4.04	1.05	มาก
รวม	4.08	0.90	มาก

5) ปัจจัยภายนอกด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
จากการศึกษาพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.35, S.D.=0.74$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50-4.49) ทุกข้อ(ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 (10 กุมภาพันธ์ 2551) จำแนกรายข้อ

ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.การอำนวยความสะดวกในกระบวนการเลือกตั้งของ กกต. เช่น จัดตั้งหน่วยเลือกตั้งใกล้ชุมชน การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิที่สมบูรณ์ เป็นต้น มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.40	0.82	มาก
2.การได้รับข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ของ กกต. ในรูปของสื่อต่างๆ จากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ การแสดง ละครพื้นบ้าน เชิญชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.34	0.76	มาก
3.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการเลือกตั้งด้านอื่นๆ เช่น - การดำเนินงานทางกฎหมายอย่างจริงจังของ กกต. มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.31	0.91	มาก
รวม	4.35	0.74	มาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก ตามปัจจัยภายใน กรณีศึกษา การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551 ตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ.2551 (วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551) ตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1.1 สถานะเพศของประชากร เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน จำแนกตามสถานะเพศ พบว่า ประชากรในสถานะเพศที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายในต่อภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้น ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน จำแนกตามสถานะเพศ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ	สถานะเพศ	
รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการ	ชาย	หญิง

บริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตาม ปัจจัยภายใน	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	t-test	p-value
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติ ของผู้สมัคร	4.18	0.50	3.92	0.75	3.84	0.00*
2. ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ ในการรณรงค์หาเสียง	3.95	0.36	3.81	0.61	2.48	0.14
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหา เสียง	4.18	0.62	3.73	0.92	5.21	0.00*
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการ หาเสียง	4.52	0.59	4.22	0.68	4.52	0.00*
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.32	0.56	4.02	0.68	4.77	0.00*
ภาพรวม	4.23	0.40	3.94	0.58	5.29	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.2 อายุ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน จำแนกตามสถานะอายุ พบว่า ประชาชนในอายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายในต่อภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายใน
จำแนกตามกลุ่มอายุของประชาชน

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	กลุ่มอายุ					
	18-19 ปี		20-24 ปี		25-29 ปี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.01	0.23	3.45	0.64	4.17	0.70
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.61	0.61	3.48	0.73	3.97	0.39
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	4.33	0.61	3.42	1.11	4.12	0.60
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	3.74	0.40	3.54	0.62	4.48	0.61
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	3.77	0.56	3.65	0.65	4.30	0.56
ภาพรวม	3.89	0.29	3.51	0.61	4.21	0.46

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	กลุ่มอายุ					
	30-34 ปี		35-39 ปี		40-44 ปี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.26	0.52	4.17	0.55	4.28	0.56
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.95	0.34	4.00	0.33	3.92	0.39
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	4.21	0.48	4.21	0.51	4.21	0.67
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.67	0.50	4.58	0.54	4.66	0.55
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.40	0.55	4.35	0.62	4.45	0.47
ภาพรวม	4.30	0.39	4.26	0.40	4.30	0.43

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	กลุ่มอายุ					
	45-49 ปี		50-54 ปี		55-59 ปี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.02	0.52	3.74	0.44	4.01	0.66
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.88	0.51	3.89	0.70	3.83	0.45
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	3.83	1.07	3.39	1.02	3.64	0.89
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.19	0.58	4.17	0.55	4.33	0.48
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.02	0.66	3.93	0.58	3.80	0.61
ภาพรวม	3.99	0.46	3.82	0.47	3.92	0.41

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป		F-test	p-Value
	$\bar{x}$	S.D		
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.01	0.66	7.13	0.00*
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.25	0.35	4.73	0.00*
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	3.75	0.28	7.81	0.00*
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	3.41	0.31	15.06	0.00*
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	3.50	0.45	8.75	0.00*
ภาพรวม	3.51	0.12	12.61	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.3 **สถานะด้านอาชีพ** เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายในจำแนกตามสถานะด้านอาชีพ พบว่า อาชีพที่ต่างกันของประชาชน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายในต่อภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 (คังรายละเอียดในตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายในจำแนกตามอาชีพ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	อาชีพ					
	เกษตรกร		รับจ้าง		ลูกจ้างเอกชน	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	3.95	0.67	4.02	0.59	4.00	0.78
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.83	0.56	3.76	0.48	3.94	0.44
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	3.81	0.84	3.89	0.80	4.08	0.68
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.20	0.74	4.32	0.66	4.34	0.64
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.02	0.78	4.10	0.66	4.18	0.59
ภาพรวม	3.96	0.60	4.02	0.51	4.11	0.53

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	อาชีพ					
	เจ้าของกิจการ ส่วนตัว		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		ข้าราชการ บำนาญ	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.41	0.48	4.13	0.61	-	-
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	4.02	0.43	3.97	0.32	-	-
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	4.15	0.69	4.22	0.56	-	-
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.61	0.51	4.62	0.48	-	-
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.49	0.50	4.31	0.48	-	-
ภาพรวม	4.34	0.42	4.25	0.36	-	-

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	อาชีพ					
	นักเรียน/ นักศึกษา		แม่บ้าน		F-test	p-Value
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	3.97	0.46	4.22	0.46	3.36	0.00*
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.86	0.54	3.98	0.57	2.35	0.03*
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	4.03	0.85	3.87	0.97	2.88	0.00*
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.26	0.58	4.43	0.69	4.43	0.00*
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.13	0.59	4.32	0.63	3.56	0.00*
ภาพรวม	4.05	0.45	4.16	0.51	4.33	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันของประชาชน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายในต่อภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อ ปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้น ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง และปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายใน จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	ระดับการศึกษา					
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลาย	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.09	0.55	3.93	0.67	4.19	0.59
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.85	0.53	3.86	0.66	4.04	0.45
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	3.85	0.77	3.79	0.98	4.20	0.78
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.27	0.66	4.32	0.79	4.59	0.60
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.16	0.68	4.08	0.84	4.33	0.62
ภาพรวม	4.04	0.53	3.99	0.62	4.27	0.46

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	ระดับการศึกษา					
	ปวช./ปวส. อนุปริญญา		ปริญญาตรี/ เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.07	0.62	4.10	0.64	3.87	0.73
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.85	0.46	3.90	0.39	3.85	0.19
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	3.99	0.76	4.10	0.69	4.00	0.70
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.32	0.64	4.48	0.57	4.52	0.60
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.16	0.53	4.25	0.56	4.14	0.67
ภาพรวม	4.08	0.45	4.17	0.46	4.08	0.57

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	ระดับการศึกษา	
	F-test	p-Value
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	1.07	0.37
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	1.49	0.19
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	2.55	0.02*
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	2.57	0.02*
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	การ 1.12	0.34
ภาพรวม	2.37	0.03*

3.1.5 รายได้ต่อเดือน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า รายได้ต่อเดือนที่ต่างกันของประชาชน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายในต่อภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้น ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง และปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง(ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายใน
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	รายได้ต่อเดือน					
	ต่ำกว่า 5,001 บาท		5,001-10,000 บาท		10,001-15,000บาท	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.07	0.61	4.04	0.56	4.13	0.71
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.93	0.56	3.83	0.47	3.90	0.43
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	3.96	0.77	3.92	0.89	4.01	0.77
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.31	0.71	4.29	0.66	4.48	0.60
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.23	0.68	4.08	0.65	4.21	0.63
ภาพรวม	4.10	0.54	4.03	0.50	4.14	0.52

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายใน	15,001-20,000 บาท		20,001บาท ขึ้นไป		F-test	p-Value
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1.ปัจจัยด้านภูมิหลังและ คุณสมบัติของผู้สมัคร	4.24	0.59	4.08	0.61	0.73	0.56
2.ปัจจัยด้านนโยบายของ ผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์ หาเสียง	3.97	0.53	3.96	0.27	1.13	0.34
3.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนใน การหาเสียง	4.14	0.58	4.25	0.52	1.95	0.10
4.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุน ในการหาเสียง	4.66	0.41	4.61	0.48	4.42	0.00*
5.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญใน การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.46	0.44	4.32	0.48	2.81	0.02*
ภาพรวม	4.29	0.35	4.24	0.36	2.69	0.03*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน

จังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหิงกระโทก ตามปัจจัยภายนอก

กรณีศึกษา การเลือกตั้งเมื่อ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551 ตามปัจจัยส่วนบุคคล

4.1 การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายนอก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง พ.ศ.2551 (วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551) ตามปัจจัยส่วนบุคคล

4.1.1 สถานะเพศของประชากร เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก จำแนกตามสถานะเพศ พบว่า ประชากรในสถานะเพศที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอกต่อภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก
จำแนกตามสถานะเพศ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายนอก	สถานะเพศ		t-test	p-value		
	ชาย	หญิง				
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1. ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.45	0.65	4.20	0.64	3.59	0.00*
2. ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	4.04	0.48	3.71	0.71	5.08	0.00*

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หา เสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายนอก	สถานะเพศ				t-test	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.23	0.55	4.01	0.73	3.25	0.00*
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	4.28	0.84	3.75	0.91	5.85	0.00*
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต.	4.47	0.70	4.15	0.77	4.26	0.00*
ภาพรวม	4.29	0.52	3.96	0.62	5.65	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1.2 อายุ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอกจำแนกตามสถานะอายุ พบว่า ประชาชนในอายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอกต่อภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายนอก
จำแนกตามกลุ่มอายุของประชาชน

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	กลุ่มอายุ					
	18-19 ปี		20-24 ปี		25-29 ปี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.03	0.30	3.52	0.65	4.52	0.51
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.83	0.59	3.62	0.68	4.11	0.45
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	3.77	0.56	3.48	0.58	4.25	0.50
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	3.40	0.84	3.51	0.69	4.28	0.74
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.00	0.00	3.82	0.75	4.40	0.77
ภาพรวม	3.81	0.31	3.59	0.54	4.31	0.48

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	กลุ่มอายุ					
	30-34 ปี		35-39 ปี		40-44 ปี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.59	0.51	4.54	0.49	4.52	0.57
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	4.12	0.43	4.04	0.44	4.09	0.45
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.33	0.32	4.24	0.57	4.45	0.43
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	4.51	0.74	4.35	0.78	4.38	0.87
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.66	0.53	4.49	0.63	4.50	0.7
ภาพรวม	4.44	0.45	4.33	0.48	4.39	0.48

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	กลุ่มอายุ					
	45-49 ปี		50-54 ปี		55-59 ปี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	3.86	1.04	4.14	0.66	4.15	0.45
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.71	0.93	3.23	0.57	3.64	0.64
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	3.91	0.89	3.90	0.81	3.88	0.87
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	3.65	0.83	3.32	0.83	3.11	0.80
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.23	0.74	4.13	0.81	3.66	0.86
ภาพรวม	3.87	0.66	3.74	0.52	3.69	0.62

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	กลุ่มอายุ			
	60 ปีขึ้นไป		F-test	p-value
	$\bar{x}$	S.D		
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	3.83	0.83	12.85	0.00*
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	2.81	0.71	13.93	0.00*
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	3.62	1.10	9.07	0.00*
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	2.91	0.83	15.49	0.00*
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	3.66	0.76	6.75	0.00*
ภาพรวม	3.37	0.81	15.88	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1.3 สถานะด้านอาชีพ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก จำแนกตามสถานะด้านอาชีพ พบว่า อาชีพที่ต่างกันของประชาชน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอกต่อภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายนอก จำแนกตามอาชีพ

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	อาชีพ					
	เกษตรกร		รับจ้าง		ลูกจ้างเอกชน	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.08	0.84	4.39	0.64	4.37	0.50
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.74	0.67	3.90	0.62	3.91	0.60
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.02	0.74	4.09	0.71	4.01	0.65
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	3.80	1.04	4.08	0.83	4.16	0.78
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.27	0.79	4.16	0.83	4.31	0.70
ภาพรวม	3.98	0.69	4.12	0.62	4.15	0.51

ตารางที่ 4.23(ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	อาชีพ					
	เจ้าของกิจการ ส่วนตัว		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		ข้าราชการ บำนาญ	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.64	0.47	4.42	0.65	-	-
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	4.14	0.38	4.10	0.47	-	-
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.35	0.46	4.28	0.44	-	-
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	4.40	0.69	4.22	0.83	-	-
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.59	0.68	4.42	0.69	-	-
ภาพรวม	4.42	0.44	4.29	0.48	-	-

ตารางที่ 4.23(ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	อาชีพ					
	นักเรียน/ นักศึกษา		แม่บ้าน		F-test	p-value
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.18	0.52	4.49	0.54	4.58	0.00*
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.91	0.43	3.69	0.79	4.67	0.03*
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.11	0.51	4.17	0.76	2.42	0.02*
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	3.88	0.85	4.05	1.07	2.77	0.01*
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.20	0.71	4.56	0.65	2.54	0.02*
ภาพรวม	4.06	0.49	4.19	0.66	3.58	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันของประชาชน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอกต่อภาพรวม และรายปัจจัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้น ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายนอก จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	ระดับการศึกษา					
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.29	0.70	4.27	0.70	4.46	0.66
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.80	0.66	3.68	0.73	3.87	0.69
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.03	0.68	4.12	0.83	4.27	0.66
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	3.97	1.03	3.99	0.87	4.12	1.01
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.42	0.66	4.14	0.91	4.44	0.71
ภาพรวม	4.10	0.63	4.04	0.65	4.23	0.62

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	ระดับการศึกษา					
	ปวช./ปวส/ อนุปริญญา		ปริญญาตรี/ เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญา ตรี	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.29	0.67	4.41	0.60	4.33	0.66
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	4.10	0.43	3.97	0.54	4.10	0.28
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.22	0.55	4.13	0.56	4.14	0.37
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	4.10	0.75	4.12	0.87	4.42	0.62
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.28	0.80	4.36	0.71	4.42	0.62
ภาพรวม	4.20	0.52	4.20	0.55	4.28	0.48

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	ระดับการศึกษา	
	F-test	p-value
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	0.94	0.45
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.84	0.00*
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	1.32	0.25
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	0.59	0.70
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	1.09	0.36
ภาพรวม	0.90	0.47

4.1.5 รายได้ต่อเดือน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอกจำแนกตามรายได้ พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันของประชาชน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอกต่อภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายปัจจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้น ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน และปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัจจัยความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาตามปัจจัยภายนอกจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	รายได้ต่อเดือน					
	ต่ำกว่า 5,001 บาท		5,001-10,000 บาท		10,001-15,000บาท	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.32	0.71	4.22	0.70	4.46	0.54
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	3.85	0.56	3.81	0.69	3.98	0.59
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.16	0.64	4.03	0.69	4.15	0.69
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	3.98	0.96	4.02	0.92	4.22	0.83
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.35	0.74	4.30	0.76	4.32	0.82
ภาพรวม	4.13	0.61	4.08	0.63	4.22	0.57

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ตามปัจจัยภายนอก	รายได้ต่อเดือน		รายได้ต่อเดือน		F-test	p-value
	15,001-20,000 บาท		20,001 บาทขึ้นไป			
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
1.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง	4.46	0.71	4.53	0.48	2.98	0.01*
2.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง	4.33	0.44	4.02	0.45	5.17	0.00*
3.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่ม ผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด	4.33	0.43	4.29	0.38	2.32	0.05*
4.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน	4.33	0.59	4.09	0.95	1.44	0.22
5.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ กกต.	4.54	0.39	4.39	0.72	0.63	0.63
ภาพรวม	4.40	0.37	4.26	0.49	2.45	0.04*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ของนายแพทย์สำริง แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อทราบถึงปัจจัยตัวแปรต่างๆ ที่เป็นแรงกระตุ้น หรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นายแพทย์สำริง แหงกระโทก โดยศึกษากรณี การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและการวิจัยเชิงปริมาณเป็นส่วนสนับสนุน

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ประกอบด้วย

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3กลุ่ม จำนวน 43 คน ดังนี้

(1) กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 1 คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทำการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน ได้แก่ นพ.สำริง แหงกระโทก

(2) กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 2 คือ คู่แข่งในการเลือกตั้ง ทำการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน ได้แก่ 1) นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ และ 2) นายทองแดง ถาพิลา

(3) กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 3 คือ ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง ได้จากวิธีการจัดสนทนากลุ่มย่อย(โฟกัสกรุป)ให้กับกลุ่มทีมงาน อสม. จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน รวมจำนวน 20 คน และกลุ่มทีมงานเพื่อนข้าราชการ จำนวน 2 กลุ่มๆละ 10 คน รวมจำนวน 20 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ คือ กลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 4 ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551 จาก 32 เขตเลือกตั้ง (อำเภอ)จำนวนประชากรผู้มีสิทธิ 1,843,584 คน โดยได้จากการออกแบบสอบถามให้ตอบจึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน (โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจาก 5 เขตเลือกตั้ง(อำเภอ)ในจำนวนทั้งหมด 32 เขตเลือกตั้ง(อำเภอ))

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

1) เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

(1) แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบมีโครงสร้าง ประกอบไปด้วยคำถามที่กำหนดขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2551

(2) แบบสัมภาษณ์การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)ประกอบไปด้วยคำถามที่กำหนดขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2551

(3) แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสาร ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ บทสัมภาษณ์ ตลอดจนข่าวสารต่างๆ ที่ได้มาจากการจดบันทึกศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(4) แบบบันทึกการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ใช้สำหรับบันทึกพฤติกรรมของประชาชนผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่หน่วยเลือกตั้งร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง ในค่ายสุรนารี

2) เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

การออกแบบสอบถามให้ตอบ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่มีความเชื่อมั่น 95% โดยยินยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน $\pm 5\%$ สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ การวิเคราะห์เนื้อหา และโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

1.3 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1.3.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลของตัวแปรอิสระ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลของตัวแปรตาม

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลของตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ในการเลือกตั้ง 10 ก.พ. 51 ซึ่ง ประกอบด้วย ปัจจัยตัวแปร 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

จากผลการศึกษาข้อมูลพบว่า

(1) ปัจจัยภายใน ประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้

ก.ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของ นพ.สำเริง แหงกระโทก มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะเป็นผู้สมัครที่มีประวัติชีวิตและผลงานดีเด่นในหลายๆด้าน และเป็นคนที่ประชาชนมีความไว้วางใจเชื่อมั่นเคารพศรัทธาเป็นคนไม่ถือตัวสามารถสัมผัสได้ และเป็นผู้ที่ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผู้สมัครที่ประชาชนพึงพอใจ ทำให้เกิดความรัก ความศรัทธาต่อตัวผู้สมัคร นอกจากนี้ นพ.สำเริงฯยังมีปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัว ที่เป็นจุดเด่นมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ เช่น ด้านประวัติชีวิตและครอบครัว ด้านการประกอบวิชาชีพแพทย ด้านผลงานทางวิชาการ ด้านการบริหารพัฒนาบุคลากร/หน่วยงาน และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน/ชุมชน โดยมีผลงานประสบความสำเร็จมากมายหลายโครงการ นับตั้งแต่เริ่มรับราชการจนกระทั่งลาออกจากราชการมาสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของนพ.สำเริงฯ จึงนับเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.2551 มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ

ข.ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะผู้สมัครที่มีแนวนโยบายแปลกใหม่ครอบคลุมครบทุกด้าน และตรงใจตรงความต้องการของพี่น้องประชาชน และประชาชนอยากเห็นการนำแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยพี่น้องประชาชน สามารถสัมผัสได้จริง แนวนโยบายนั้นก็จะได้รับความสนใจการยอมรับและได้รับการพิจารณามากยิ่งขึ้นในลำดับต้นๆ ดังเช่น นโยบายหาเสียงของ นพ.สำเริงฯ ด้านสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับงานผู้สูงอายุของ นพ.สำเริงฯ ซึ่งได้เคยริเริ่มดำเนินการตั้งแต่เมื่อครั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เคยดำรงตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา นับเป็นแนวนโยบายข้อหนึ่งที่ตรงกับความต้องการของประชาชน เป็นต้น

ค.ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งที่มาก และครบทุกองค์ประกอบของทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง จะเป็นฝ่ายได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนใช้ทุนทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหลักในการรณรงค์หาเสียง ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนใช้ทั้งทุนทางเศรษฐกิจและทุนทางการเมืองควบคู่กันไป ส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งบางรายที่มีทุนทางด้านเศรษฐกิจน้อยก็จะใช้จุดแข็งด้านทุนทางสังคม ขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด เช่น นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีจุดเด่นด้านทุนทางสังคมอย่างมาก เพราะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เคยประกอบอาชีพเป็นแพทย์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยจึงมีบุญคุณต่อผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการและญาติเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ยังมีภาวะการเป็นผู้นำสูง มีความรู้ ความสามารถ มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่รักเคารพและศรัทธาของพี่น้องประชาชน และเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องนับถือจากองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอมาเป็นระยะเวลาานาน จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ใช้ต้นทุนทางสังคมเป็นจุดแข็งในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ในครั้งนี้

ง.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงที่มากและครบทุกองค์ประกอบ จะเป็นฝ่ายได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ เช่น นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีจุดเด่นด้านการทำงาน โดยที่ผ่านมามีในอดีต นพ.สำเริง แหงกระโทก เคยรับราชการในตำแหน่งสำคัญๆ หลายตำแหน่ง เช่น เป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาล, นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และผู้ตรวจราชการของกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก มีทีมงานที่เคยทำงานร่วมกันมาในอดีตหลายระดับ หลายกลุ่มอาชีพที่มีความรัก ความเคารพ ความศรัทธาเชื่อมั่นในตัว นพ.สำเริงฯ เป็นพื้นฐานเดิมอยู่แล้ว ทีมงานดังกล่าวนับเป็นฐานเสียงหรือห้วกะแนนคนสำคัญ จึงออกมาให้การช่วยเหลือสนับสนุนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้ เช่น กลุ่มจนท.อสม., กลุ่มเพื่อนข้าราชการ, กลุ่มองค์กรภาคประชาชน, กลุ่มพระ, กลุ่มผู้นำท้องถิ่น(กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน) เป็นต้น จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีทีมงานสนับสนุนมากมายหลายระดับ หลายกลุ่มทำให้ได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ครั้งนี้

จ.ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่เข้าถึงประชาชนได้ในเวลาอันรวดเร็ว และสร้างความ

สนับสนุนเป็นกันเองกับประชาชน ยอมจะได้รับความไว้วางใจจากประชาชน และประสบผลสำเร็จ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสูงกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ที่นับว่าเป็นจุดเด่นด้านวิธีการสำคัญ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก พอสรุปได้ 2 ประการ

ประการที่หนึ่ง คือ การใช้เครือข่ายกลุ่มเพื่อนข้าราชการและกลุ่ม จนท.อสม. ที่มีจำนวนมาก(๕๐,๐๐๐คน)ปฏิบัติงานตามหมู่บ้านและตามชุมชนต่างๆภายในจังหวัด เป็นฐานเสียง หรือหัวคะแนนคนสำคัญช่วยในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยการนัดรวมกลุ่มประชาชนในตำบล ต่างๆไว้เป็นจุดๆ เพื่อมาฟังการปราศรัยหาเสียงและการแถลงนโยบายของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก โดยมีแกนนำคนสำคัญ เช่น ผู้นำชุมชน(กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน) กลุ่มเพื่อนข้าราชการ(หมอพยาบาล,จน ท.อนามัย) กลุ่ม จนท.อสม. จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้เปรียบ มากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้

ประการที่สอง คือ การใช้แนวนโยบายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเคยกระทำมาก่อนในอดีต เมื่อครั้งสมัยรับราชการแล้วได้ผลเป็นที่ต้องการของพี่น้องประชาชน มาขยายผลต่อยอดให้เป็น รูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ประชาชนเชื่อว่าสามารถปฏิบัติได้จริง เห็นโอกาสที่สามารถ สัมผัสได้จริง เช่น นโยบายสวัสดิการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ นโยบายจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับ จนท. อสม. เป็นต้น

(2) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้

ก.ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะคู่แข่งในการเลือกตั้งครั้งนี้มี 2 ราย คือ ผู้สมัครหมายเลข 2 คือ นายวิฑูรย์ ชาดิปฏิมาพงษ์ และ ผู้สมัครหมายเลข 3 คือ นาย ทองแดง ฤทธิพิลา โดยเฉพาะผู้สมัครหมายเลข 3 ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่รู้จัก ไม่คุ้นเคยและไม่เคยเห็นผลงานมาก่อน รู้แต่เพียงว่าเป็นกลุ่มการเมืองที่ใกล้ชิดกับนายวิฑูรย์ ชาดิปฏิมาพงษ์ ส่งลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อหวังตัดคะแนนเสียงของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก เท่านั้น จึงไม่ได้รับความสนใจจากประชาชนเท่าที่ควร ดังนั้น จึงเหลือผู้สมัครซึ่งเป็นคู่แข่งในการเลือกตั้งครั้งนี้เพียงคนเดียว คือ ผู้สมัครหมายเลข 2 คือ นายวิฑูรย์ ชาดิปฏิมาพงษ์ ซึ่งเป็นอดีตนายก อบจ.นม. มาแล้วถึง 3 สมัย มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนมากมาย แต่ในระยะหลังไม่ลงพื้นที่สัมผัสชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ผลงานส่วนใหญ่เน้นการพัฒนา เฉพาะพื้นที่ที่เป็นฐานเสียงทางการเมืองและมีความใกล้ชิดกับผู้สมัครเท่านั้น นอกจากนี้การที่นายวิฑูรย์ ชาดิปฏิมาพงษ์ ชิงลาออกจากการเป็น นายก อบจ.นม.ก่อนครบวาระ เพื่อให้มีการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.คนใหม่ ทำให้ชาวบ้านเกิดข้อสงสัยถึงความไม่โปร่งใสเหมาะสม ในการลาออกจากตำแหน่งนายก อบจ.นม.ครั้งนี้ จึงทำให้ประชาชนอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองลองเลือกผู้สมัครคนใหม่เข้าไปพัฒนาเมืองโคราช ประกอบกับกระแสและแรงหนุนของ

ผู้สมัครหมายเลข 1 คือ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก มาแรงเป็นพิเศษ จึงส่งผลให้ นพ.สำเร็จฯ ประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ.2551

ข.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะนับตั้งแต่เริ่มมีการสมัครรับเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ปี พ.ศ.2551 บรรยากาศทางการเมืองเป็นไปด้วยความคึกคัก ประชาชนให้ความสนใจติดตามข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างมาก เช่น เมื่อมีการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครแต่ละท่าน ในสถานที่ต่างๆมีประชาชนเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครอย่างเนืองแน่น ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง เพราะประชาชนตระหนักและเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของนายก อบจ.นม.เป็นอย่างดี มีการขึ้นป้ายโฆษณาหาเสียงตามจุดชุมชนสำคัญๆอย่างมากมาย รถแห่โฆษณาแวนนโยบายของผู้สมัครอย่างคึกคัก นอกจากนี้กระแสความต้องการการเปลี่ยนแปลงของประชาชนมีค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเมืองและชุมชนที่มีประชาชนหนาแน่นโดยมีกลุ่มพ่อค้า กลุ่มปัญญาชน และกลุ่มข้าราชการที่เคยทำงานร่วมกับ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก มาก่อน ต่างมีการตื่นตัวและให้การสนับสนุน นพ.สำเร็จฯ จึงส่งผลให้การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เป็นไปอย่างคึกคักท่ามกลางการแข่งขันทางการเมืองอย่างสูง

ค.ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2551 เพราะบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มนักการเมืองในจังหวัด ซึ่งโดยทั่วไปกลุ่มเหล่านี้จะมีฐานเสียงเป็นของตัวเอง เมื่อให้การสนับสนุนผู้สมัครท่านใดย่อมส่งผลต่อการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครคนนั้น ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด ที่ให้การสนับสนุนผู้สมัคร ดังนี้

1.ผู้สมัครหมายเลข 1 นพ.สำเร็จ แหงกระโทก มีกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มนักการเมืองที่ให้การสนับสนุนชัดเจน คือ กลุ่มเครือข่ายญาติ กลุ่มเพื่อนข้าราชการ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มปัญญาชนและกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น เช่น นางสุจินดา เชิดชัยหรือเจ้เกี้ยว เจ้าแม่รถทัวร์และกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ เช่น นายสมพล เกยุราพันธ์ บิดาคณบดีหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธ์ รวมทั้งนายจำลอง คุรุทขุนทด และ สส.พรรคพลังประชาชนใน จ.นม. นอกจากนี้ยังมีว่าที่ ร.ต.ไพโรจน์ สุวรรณฉวี แกนนำพรรคเพื่อแผ่นดินเป็นผู้ให้การสนับสนุนอีกท่านหนึ่ง

2.ผู้สมัครหมายเลข 2 นายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ มีกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มนักการเมืองที่ให้การสนับสนุนชัดเจน คือ กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจจังหวัด กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น (สจ.)กลุ่มผู้นำท้องถิ่น(กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน)และกลุ่มนักการเมืองระดับชาติ ซึ่งมีนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ แกนนำพรรครวมใจไทยชาติพัฒนาและ สส.ในสังกัดกลุ่มลำตะคอง เป็นผู้ให้การสนับสนุน

จากที่กล่าวมาพบว่า กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด จะมีการสร้างเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างตัวนักการเมืองกับประชาชนในพื้นที่ที่เป็นฐานคะแนนเสียง โดยทำหน้าที่ช่วยระดมจัดการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นระบบ เช่น เป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความต้องการซึ่งกันและกัน โดยจัดทำออกมาในรูปของนโยบายกลุ่มหรือนโยบายของพรรคการเมืองที่มีผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักการเมืองกับประชาชนที่เป็นฐานคะแนนเสียง ซึ่งในทางการเมือง ผู้สมัครคนใดที่มีกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มนักการเมืองให้การสนับสนุนยอมเป็นฝ่ายได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครที่มีผู้ให้การสนับสนุนน้อยกว่า ดังนั้น ปัจจัยภายนอกด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่ม สส.ในจังหวัด จึงมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.พ.ศ. 2551

จ.ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.พ.ศ. 2551 เพราะบทบาทของสื่อสารมวลชนมีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง ดังนี้

1. สื่อสารมวลชนมีบทบาทในการช่วยเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เพื่อเป็นภาคความรู้ให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาก่อนตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง

2. สื่อสารมวลชนมีบทบาทในการช่วยส่งเสริมผลักดัน หรือกระตุ้นการทำงานของเครือข่ายหรือหัวคะแนนของผู้สมัคร ให้ทำงานแข่งขันกับเวลาอันจำกัดก่อนการเลือกตั้ง โดยการช่วยประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์หาเสียงให้กับผู้สมัครผ่านช่องทางสื่อสารประเภทต่างๆ เช่น หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

3. สื่อสารมวลชนมีบทบาทช่วยทำให้ประชาชน ได้ตระหนักถึงอำนาจที่แท้จริงของประชาชนซึ่งจะใช้อำนาจผ่านตัวแทนหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้วยวิธีการเลือกตั้งซึ่งมีความสำคัญต่อประชาชน หากเลือกนายก อบจ.น.ม.พ.ศ. 2551 ไม่ได้ ไม่ทำหน้าที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นหลักแล้วก็จะส่งผลเสียต่อท้องถิ่นหลายประการ

ในทางการเมือง ผู้สมัครคนใดที่มีปัจจัยด้านสื่อสารมวลชนให้การสนับสนุนยอมเป็นฝ่ายได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่น ดังนั้น ปัจจัยภายนอกด้านสื่อสารมวลชน นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.พ.ศ. 2551

จ.ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.พ.ศ. 2551 เพราะ กกต.ถือเป็นกรรมการคนสำคัญที่คอยตรวจสอบ กำกับดูแลการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแต่ละท่านให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดไว้ หาก กกต.ไม่ทำหน้าที่โดยเคร่งครัดและมีความเป็น

ธรรม ขอมจะส่งผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครท่านใดท่านหนึ่ง ซึ่งโดยภาพรวมในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ทั้งด้านประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านผู้สมัครรับเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในครั้งนี้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรง แม้จะมีผู้ร้องเรียนการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง เช่น การสัญญาว่าจะให้ของผู้สมัครบางราย การซื้อสิทธิขายเสียงของหัวหน้าคนบางคน ก็เป็นเพียงการกล่าวหาตนเองของผู้สมัครแต่ละฝ่ายซึ่งต้องนำข้อมูลหลักฐานต่างๆเข้าสู่กระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น กระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มีความโปร่งใส เทียบธรรม สุจริต ยุติธรรม จึงมีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เป็นอย่างยิ่ง

2) ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51

จากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกดังกล่าวข้างต้น นับเป็นสาเหตุที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ.51 โดยเริ่มจาก

1. ภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ที่มีประวัติเป็นคนโคราช โดยกำเนิด และจากประวัติการทำงานมีผลงานมากมายทั้งด้านการบริหารงานในโรงพยาบาลการบริหารงานด้านสาธารณสุข ด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนมีผลงานการพัฒนาด้านวิชาการสาธารณสุขหลายด้าน อีกทั้งบุคลิกภาพส่วนตัวของ นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นคนอหิชาศัยดี ไม่ถือตัว มีความเป็นกันเองและชอบช่วยเหลือประชาชนทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก เป็นที่รักเคารพและศรัทธาของพี่น้องประชาชนโดยทั่วไป จึงทำให้ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

2. แนวนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง โดยเฉพาะของ นพ.สำเริง แหงกระโทก มีแนวนโยบายที่มีความแปลกใหม่ในหลายๆด้านและแนวนโยบายบางข้อของผู้สมัครเคยได้ปฏิบัติเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมาแล้ว เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เช่น นโยบายให้การรักษาพยาบาลฟรีสำหรับผู้สูงอายุและการมีเบี้ยยังชีพประจำเดือนให้กับผู้สูงอายุหรือนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) เป็นต้น ซึ่งแนวนโยบายต่างๆเหล่านี้เป็นที่ต้องการและตรงกับใจของพี่น้องประชาชน จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

3. ทุนสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่งซึ่งขึ้นอยู่กับผู้สมัครแต่ละคนว่าจะใช้ทรัพยากรด้านทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางการเมืองหรือทุนทางสังคม ด้านหนึ่งด้านใดมากน้อยเพียงใด โดย นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ การใช้ทุนทางด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นเงินทุนส่วนตัว และส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือฟรีจากองค์กรภาคเอกชนและกลุ่มนักธุรกิจในท้องถิ่นให้การสนับสนุนช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียง เช่น ช่วยจัดพิมพ์ป้ายหาเสียง ช่วยจัดรถแห่โฆษณาหาเสียง เป็นต้น ส่วนทุนทางด้านสังคมที่หมอแหงได้เคยช่วยเหลือประชาชนและสังคมมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในฐานะวิชาชีพแพทย์และนักพัฒนาด้านต่างๆมาโดยตลอด นับเป็นปัจจัยด้านทุนทางสังคมที่สำคัญ จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

4. ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้ง จากการที่ นพ.สำเริง แหงกระโทก โดยอาชีพแล้วมีสถานความเป็นนายแพทย์ ในการทำงานด้านการแพทย์หรือด้านสาธารณสุขจึงมีทีมงานสนับสนุนในการทำงานมากมายหลายระดับหลายสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะงานด้านสาธารณสุขมูลฐานในหมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆ ซึ่ง นพ.สำเริง แหงกระโทก เคยดำรงตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เป็นเวลากว่า 10 ปี ได้วางรากฐานและเครือข่ายทีมงานด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหรือ อสม.(ประมาณ ๕๐,๐๐๐คน) ซึ่งเคยทำงานใกล้ชิดและสัมผัสกับหมอแหงมาโดยตลอด จึงเป็นทีมงานที่มีความสำคัญที่สุดในการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จึงทำให้ นพ.สำเริง แหงกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

5. วิธีการสำคัญของผู้สมัครที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครแต่ละรายจะมีวิธีการทั้งที่เหมือนกันและที่แตกต่างกัน เช่น การติดป้ายคัดเอาที่ขนาดใหญ่ตามจุดชุมชนสำคัญต่างๆ การใช้รถแห่โฆษณาหาเสียง การปราศรัยหาเสียงตามจุดตำบลหรือสถานที่สำคัญต่างๆ ตลอดจนการเข้าถึงประชาชนโดยตรง เช่น การเคาะประตูบ้าน ซึ่งถือเป็นวิธีการที่ดีที่สุด และเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป วิธีการสำคัญต่างๆดังกล่าวข้างต้น หากผู้สมัครท่านใดนำมาใช้อย่างเหมาะสมในเวลาอันจำกัดย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

6. คู่แข่งทางการเมือง นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีผลงานเป็นรูปธรรมชัดเจนทั้งในอดีตและปัจจุบัน จะเป็นผู้สมัครที่ได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครคนอื่นๆ เพราะประชาชนสามารถสัมผัสผลงานได้โดยตรง เมื่อนำผลงานของผู้สมัครแต่ละท่านมาเปรียบเทียบกันพบว่า นพ.สำเริง แหงกระโทก มีผลงานที่ผ่านมาและคุณสมบัติเฉพาะตัวที่มีความโดดเด่น ที่มีความเหมาะสม

มากกว่าผู้สมัครคนอื่น จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

7. บรรยากาศการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งครั้งนี้ บรรยากาศการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความคึกคัก ประชาชนโดยทั่วไปมีความตื่นตัวที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจากกลุ่มนักการเมืองเดิมที่ครองอำนาจทางการเมืองมายาวนาน แต่การพัฒนาเมืองโคราชไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

8. การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด นับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทและอิทธิพลที่สำคัญในการช่วยส่งเสริมผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบผลสำเร็จในการหาเสียงเลือกตั้ง เพราะกลุ่มนักการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้ มีเครือข่ายห้วคณะแนบคอยให้การสนับสนุนเป็นฐานเสียงที่สำคัญ หากกลุ่มนักการเมืองดังกล่าวให้การสนับสนุนผู้สมัครคนใดคนนั้นย่อมได้เปรียบทางการเมืองมากกว่าผู้สมัครคนอื่น นพ.สำเริง แหยมกระโทก มีกลุ่มพ่อค้า กลุ่มปัญญาชน กลุ่มนักการเมืองให้การสนับสนุน จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

9. สื่อสารมวลชน นับเป็นองค์หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอหรือให้ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงที่ถูกต้องกับประชาชน เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะด้านการเมืองที่ครบถ้วนรอบด้านทันต่อสถานการณ์ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกผู้แทนของประชาชนได้อย่างถูกต้อง จึงนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

10. กระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) การที่ประชาชนให้ความไว้วางใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในเรื่องการเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยความโปร่งใส เที่ยงธรรม เป็นกลาง ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้ประชาชนเชื่อมั่นในระบบการเลือกตั้งและออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้อย่างมากมาย จึงทำให้ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2551

สรุป ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกการจัดสนทนากลุ่มย่อย(โฟกัสกรุป) การสังเกตการณ์และจากการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ.51 ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญสองส่วน คือ

ส่วนแรก เป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ ภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของนพ.สำเริงฯ นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง , ทุนสนับสนุนในการหาเสียง, ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง และวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ

ส่วนที่สอง เป็นปัจจัยภายนอก ได้แก่ คู่แข่งในการเลือกตั้ง บรรยากาศการเลือกตั้ง การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด สื่อสารมวลชน และกระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. ซึ่งเป็นปัจจัยรองลงมา

ซึ่งทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51

1.3.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างของประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ.51 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.50 มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปี ร้อยละ 21.80 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี/เทียบเท่า ร้อยละ 32.50 ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 23.80 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001- 10,000 บาท ร้อยละ 31.30

สรุปได้ว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในด้านต่างๆในภาพรวมมีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51 ในระดับมีผลมาก ($\bar{x}$ ระหว่าง 3.50 - 4.49)

2. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51 มีประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ข้อค้นพบสำคัญจากการศึกษาครั้งนี้ คือ

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51 อยู่ที่ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง,ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่จะต้องมี

ปัจจัยช่วยเสริมและสนับสนุนให้ได้รับการเลือกตั้ง จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำราต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่า

1) *เพราะจากตัวกฎหมายรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดไว้ให้ประชาชนชาวไทยมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งย่อมเสียสิทธิบางประการตามที่กฎหมายกำหนดไว้* เป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลส่งผลให้ประชาชนชาวไทยไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

2) *พรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่หรือมีกลุ่มการเมืองให้การสนับสนุน ถ้าเป็นพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ได้รับความสนใจจากประชาชนอยู่ก่อนแล้ว ก็จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถณรงค์หาเสียงเลือกตั้งได้ง่ายและได้รับความนิยมนสูง จึงทำให้การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งกระทำได้ง่ายจนสามารถชนะการเลือกตั้ง นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลส่งผลให้ผู้สมัครประสบผลสำเร็จในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง* นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551

3) *บารมี* ถ้าผู้สมัครมีคุณงามความดีที่ได้สั่งสมไว้ การสร้างพระคุณแก่ผู้จงรักภักดี เป็นไปได้ก่อนข้างสูงที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ เพราะเกิดความจงรักภักดี ความเกรงอกเกรงใจ ความเคารพนับถือ

4) *การที่ผู้สมัครเคยดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในทางการเมืองหรือในวงราชการ เคยช่วยฝากงานให้กับลูกหลาน ชาวบ้าน หรือเคยให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ กับชาวบ้าน การที่จะไหว้วานขอความช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากชาวบ้าน ย่อมทำได้ง่ายและได้ผลดีโดยชาวบ้านเหล่านั้นจะออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จึงทำให้ผู้สมัครประสบผลสำเร็จในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง*

5) *ถิ่นกำเนิด* เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. เพราะผู้สมัครที่เป็นคนท้องถิ่น ย่อมได้เปรียบคู่แข่งคนที่ชาวบ้านไม่รู้จักประวัติ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยได้ค้นพบว่า ประชาชนในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. มักเป็นผู้มีลักษณะอนุรักษนิยมสูงมาก จึงมักจะเลือกผู้แทนที่เป็นคนท้องถิ่นเดียวกันเพราะมีความไว้วางใจกันมาก

6) *บุคลิกลักษณะ ท่าทาง หน้าตา น้ำเสียง กิริยา มารยาท และความเป็นกันเองของผู้สมัคร* เป็นปัจจัยหนึ่งที่ดึงดูดจิตใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เป็นอย่างดี

7) *ประชาชนมีความนิยมชมชอบ* วิธีการหาเสียงโดย “เคาะประตูบ้าน” ถือว่าให้ความสนิทสนมเป็นกันเองมากที่สุด จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551

8) *ทีมงานสนับสนุนหรือห้วคณะแนวที่อาศัยอยู่ตามหมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง* นายก อบจ.นม. เพราะทีมงานสนับสนุนหรือห้วคณะแนว ถือเป็นตัวแทนของผู้สมัครที่ใกล้ชิดกับประชาชนและรู้จักวัฒนธรรมประเพณี

ตลอดจนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของคนในชุมชนเป็นอย่างดี จึงรู้จักวิธีการรณรงค์หาเสียงที่เหมาะสมกับท้องถิ่นเพื่อทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้ง

9) *องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO.)* ได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยผู้สมัครบางรายหาเสียง เช่น นพ.สำเร็จฯ ในอดีตมีการทำงานที่ใกล้ชิดกับบุคคลหรือองค์กรหลายระดับหลายประเภทจึงใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่เคยทำงานร่วมกันมาในอดีต ด้วยความรักเคารพศรัทธาผู้สมัครเป็นการส่วนตัว บุคคลหรือองค์กรดังกล่าว จึงเข้ามาช่วยสนับสนุนในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ครั้งนี้ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนแต่อย่างใด

2.2 ข้อค้นพบเด่นเมื่อเทียบกับงานวิจัยอื่น ๆ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.น. พ.ศ. 2551 ของนพ.สำเร็จฯ แขวงกระโทก ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551 ได้ค้นพบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 ที่สำคัญ จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้ พบว่า

1) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เพราะภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของ นพ.สำเร็จฯ แขวงกระโทก ที่เป็นคนมีชื่อเสียง มีความซื่อสัตย์ มีความรู้ ความสามารถและมีผลงานที่ผ่านมาเป็นที่น่าพอใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 ในระดับมีผลมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของคนไทย ในการเลือกตั้งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งของคนไทยส่วนใหญ่นิยมเลือกตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง ส่วนใหญ่คำนึงถึงความผูกพันส่วนตัวและคุณสมบัติเฉพาะของผู้สมัคร (กรมการปกครอง 2529: 1-3) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย เอี่ยมสะอาด (2528: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงถึงตัวบุคคลมากกว่ากลุ่มการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก พิพิธรังสี (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน สรุปว่าส่วนใหญ่มีเหตุผลในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความรู้ ความสามารถ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย อยู่คง (2519: บทคัดย่อ) พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ได้ออกเสียงเลือกตั้งโดยนิยม คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสำคัญ

2) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เพราะผู้สมัครเป็นคนภูมิปัญญาดีสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอม เกษมพิทักษ์พงศ์ (อ้างในวัลลภฯ สร้อยทอง 2548: 67) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ.2539พบว่า

การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประชาชนพิจารณาจากปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติ การเป็นคน
ลำพูนโดยกำเนิด

3) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.
2551 เพราะพิจารณาจากนโยบายที่ผู้สมัครนำเสนอในการหาเสียงหรือนำผลงานที่จะเป็นประโยชน์
กับตนเองหรือส่วนรวม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนให้ความสำคัญของการเลือกตั้งถือเป็นหัวใจ
ของกระบวนการเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิด้วยความสำนึกรับผิดชอบอย่างครบถ้วน โดยพิจารณาผู้สมัคร
รับเลือกตั้ง นโยบายและผลงานของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่สังกัดอย่างครบถ้วนและมี
เหตุผล ปฏิเสธผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ไม่มีผลงานแม้จะมีอามิสสินจ้าง หรือข้อแลกเปลี่ยนคำมั่น
สัญญาที่น่าสนใจเพียงใดก็ตาม (ประหยัด หงษ์ทองคำ 2547: 244-245) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2527: 224-225) พบว่า เพศชายไปลงคะแนนเสียงโดย
ตัดสินใจได้เร็วกว่าเพศหญิงเล็กน้อย เลือกโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าตัวบุคคลและในการเลือกพรรค
ใดพรรคหนึ่ง มักคำนึงถึงนโยบายของพรรคมากกว่าผู้ลงคะแนนเพศหญิง และสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ ศิวะพร ปัญญา (2537: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนมากที่สุดคือ พรรคการเมืองมีบทบาทมากที่สุดในการเลือกตั้ง

4) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.
2551 เพราะห้วคะแนนโน้มน้าวชักชวน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้งในระดับมีผลมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ พิชัย เก้าสำราญ สมเจตน์ นาคเสวี และวรวิทย์
baru (2529: 97) ที่ว่า ผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในกระบวนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง นับแต่การสร้างเสียง
และเปลี่ยนเสียงให้เป็นคะแนนสนับสนุนผู้สมัครในวันเลือกตั้ง ก็คือ “ห้วคะแนน” ห้วคะแนนเป็นผู้ที่
ให้ข่าวสารการเมืองช่วยเหลือประชาชนและชักนำ ควบคุมให้ประชาชนมาลงคะแนนเสียงในวัน
เลือกตั้ง ห้วคะแนนจึงเป็นกลไกที่สำคัญสำหรับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในต่างจังหวัด

5) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.
2551 เพราะผู้สมัครสัญญาว่าจะสร้างสิ่งสาธารณะประโยชน์ให้เมื่อได้รับเลือกตั้ง เป็นปัจจัยส่งผลต่อ
ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับมาก สอดคล้องกับทฤษฎีการแลกเปลี่ยน
ผลประโยชน์ระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในรูปแบบการตอบ
แทนการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับประชาชน เช่น การ
สร้างถนน สะพาน สิ่งสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับท้องถิ่น จะได้รับการยอมรับและลงคะแนน
เสียงตอบแทนจากประชาชน (เสนีย์ คำสุข 2532: 46)

6) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม. พ.ศ.
2551 เพราะผู้สมัครให้เงินและสิ่งตอบแทน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือก
ตั้งในระดับมีผลมาก สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการแลกเปลี่ยนของ ซอล ดิสเบอร์รี่ (Robert H.

Salisbury) โดยเสนอว่า กลุ่มเกิดจากการประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มหรือผู้จัดตั้งกลุ่มกับสมาชิกในกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งต่างคนต่างได้รับจากกลุ่มอาจจะเป็นวัตถุประสงค์ของความร่วมมืออุดมการณ์หรือจุดมุ่งหมายบางอย่างจะทำให้มีความผูกพันแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

7) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายค อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เพราะพิจารณาจากรูปแบบและลักษณะวิธีการหาเสียงของผู้สมัครที่โดดเด่น เช่น การคิดป้ายคัดเอาท์ขนาดใหญ่ การแจกบัตรเบอร์ การปราศรัยหาเสียง การเดินเคาะประตูบ้านของผู้สมัคร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับมีผลมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ (อ้างถึงใน เสนีย์ คำสุข 2532: 73) ที่ได้อธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ในการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งการเลือกใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ต้องพร้อมด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการหาเสียง

8) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายค อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เพราะได้รับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในรูปของสื่อต่าง ๆ จาก โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยพบว่า แหล่งข่าวที่ทำให้ประชาชนทราบว่ามีมการเลือกตั้งมากที่สุดคือ โทรทัศน์ และแหล่งข่าวที่ทำให้ประชาชนทราบว่ามีใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ โปปลิว โปสเตอร์ และแผ่นโฆษณา

9) ปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายค อบจ.นม. พ.ศ. 2551 เพราะมีความไว้วางใจการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ยุติธรรม โปร่งใสและเป็นกลางในการจัดการเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สาระสำคัญกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 2550: 1- 48)

สรุป จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณในงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51 ” พบว่า ปัจจัยภายในเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมากกว่าปัจจัยภายนอก ที่ส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้ ตัวแปรปัจจัยภายในที่สำคัญ เช่น ภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของ นพ.สำเร็จฯ นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง ทุนสนับสนุนในการหาเสียง ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง และวิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

3.1.1 ด้านผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

1) สิ่งที่น่าสนใจในการเลือกตั้งนายก อบจ.น.ม.ครั้งนี้ ได้แก่ การแข่งขันกันระหว่างผู้สมัครสำคัญ 2 คน คือ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ผู้สมัครหมายเลข 1 และนายวิฑูรย์ ชาติปฎิมาพงษ์ ผู้สมัครหมายเลข 2 โดยเป็นที่แน่นอนว่าผู้สมัครทั้งสองคนจะต้องแข่งขันต่อสู้กันด้วยกลวิธีต่างๆ เพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ดังนั้น ประชาชนจึงต้องให้ความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มาก เพื่อศึกษาข้อมูลของผู้สมัครให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้จัดผู้สมัครที่ทุจริตโดยการซื้อเสียงเลือกตั้งให้พ้นจากวงการเมือง เพื่อท้องถิ่นจะได้เจริญพัฒนาก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆเช่น รับฟังการปราศรัยหาเสียงจากผู้สมัครให้จำนวนมากที่สุด เป็นต้น

2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังขาดจิตสำนึกในการเลือกตั้ง ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ สังคมยังนิยมระบบอุปถัมภ์ เบื่อหน่ายการเลือกตั้งหลายครั้ง ไม่เกรงกลัว ไม่เข้าใจ ไม่สนใจการเสียสิทธิ ต้องการรายได้จึงรับเงินจากผู้สมัครรับเลือกตั้งและหวัะแวน รัฐบาลควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาทิศทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนให้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเรียกหรือรับเงินจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองเพื่อจูงใจให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นหรือของพรรคการเมืองนั้นๆ

3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ยังให้ความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าเท่าที่ควร ควรจะมีประมาณ 80%-90% ดังนั้น รัฐบาลโดยเฉพาะ กกต.ควร รมรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งให้มากเพราะการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันจำนวนมากโดยสุจริต ย่อมทำให้คะแนนจัดตั้งหรือคะแนนซื้อเสียงไม่อาจแสดงผลออกมาได้ เพราะคะแนนสุจริตมีมากกว่า การไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุผลย่อมแสดงว่าไม่สนับสนุนระบอบประชาธิปไตย และอาจต้องเสียสิทธิหลายประการตามที่กฎหมายกำหนด และถือว่าการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งย่อมปิดโอกาสที่จะให้ผู้อื่นมาทุจริตใช้สิทธิเลือกตั้งแทน และแสดงออกถึงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของประชาชน ที่ประชาชนใช้อำนาจผ่านทางผู้แทนราษฎรตามระบอบประชาธิปไตย

4) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งควรพิจารณาตัดสินใจเลือกผู้สมัครอย่างรอบคอบ ผู้สมัครที่ทำงานอย่างสุจริต ผู้สมัครที่มีการดำรงชีพ มีอาชีพที่มั่นคงเป็นหลักฐาน หรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประวัติการศึกษาดี ไม่ใช่ว่าจะเป็นผู้มีความสุจริตเสมอไป การทุจริตในการเลือกตั้ง เช่น การซื้อเสียง การแจกข้าวของเงินทอง เพื่อให้ตนได้รับการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง

เมือง ฉะนั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งควรใช้องค์ประกอบหลาย ๆ อย่างของผู้สมัครช่วยในการตัดสินใจก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

3.1.2 ด้านผู้สมัครรับเลือกตั้ง

1) ผู้สมัครควรมีจริยธรรมทางการเมือง ประพฤติตนในทางที่ดีงาม ซื่อสัตย์สุจริต ทั้งก่อนได้รับเลือกตั้ง ขณะเลือกตั้ง และหลังจากการเลือกตั้ง จะส่งผลให้ประชาชนยอมรับนับถือมากยิ่งขึ้น

2) ผู้สมัครจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ

3) ผู้สมัครที่ประชาชนตัดสินใจเลือกนั้น ไม่เพียงแต่เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และช่วยเหลือสังคมเท่านั้น ยังต้องมีบารมีสร้างสมมาก่อน และสร้างผลงานให้เห็นเป็นรูปธรรมด้วย

4) ผู้สมัครต้องขยันลงพื้นที่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำสม่ำเสมอ ทั้งก่อนและหลังเลือกตั้ง ไม่ใช่จะใกล้เลือกตั้ง ค่อยลงพื้นที่หาเสียง

5) ผู้สมัครไม่ควรหาเสียงโดยการกล่าวโจมตี ผู้สมัครฝ่ายตรงกันข้าม เพราะจะเป็นการสร้างคะแนน เกิดความสงสารกับประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและลงคะแนนเสียงให้ฝ่ายตรงข้าม

6) ผู้สมัครที่ดีย่อมมีความสุจริตในการดำรงชีพ ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ และมีความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ จึงจะแก้ไขปัญหาของประเทศได้ และต้องมาจากการเลือกตั้งที่สุจริตปราศจากการซื้อสิทธิขายเสียงหรือปฏิบัติผิดกฎหมายใด ๆ

7) ผู้สมัครควรปราศรัยหาเสียงด้วยแนวนโยบายที่เป็นรูปธรรมว่าสามารถทำได้จริง เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมีความเหมาะสมคุ้มค่ากับงบประมาณที่จะเสียไป และเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบโครงการ หรือแผนงานพัฒนาต่างๆของฝ่ายการเมืองอย่างใกล้ชิดเพื่อความโปร่งใสเป็นธรรม

ข้อสังเกตผู้วิจัย นอกจากข้อเสนอแนะของผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในการเลือกตั้งของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ซึ่งประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในครั้งนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากกลยุทธ์ในการหาเสียงด้วยวิธีการต่างๆของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่นับว่ามีความโดดเด่นมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นคนโคราชโดยกำเนิด อีกทั้งภูมิลำเนาและการรับราชการอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาโดยตลอด ได้มีโอกาสสัมผัสและสังเกตการณ์การทำงานของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก อบจ.นม. มาโดยตลอด พบว่า นพ.สำเริงฯ มีกลยุทธ์การหาเสียงด้วยวิธีการต่างๆที่นับว่าสำคัญและเด่นชัดมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ ดังนี้

(1)“การคลุกคลีตีโมง ”

นพ.สำเริงฯ ได้ใช้กลยุทธ์นี้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับผู้อยู่หลับนอนกับชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับทราบถึงปัญหา ข้อเสนอแนะและความต้องการขั้นพื้นฐานของพี่น้องประชาชน ได้อย่างถูกต้องตรงความต้องการ ซึ่งจะทำให้การวางแผนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้รวดเร็วและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งกลยุทธ์การหาเสียงแบบ “การคลุกคลีตีโมง” นี้ นพ.สำเริงฯ ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เคยปฏิบัติมาแล้วตั้งแต่สมัยรับราชการเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลประจำอำเภอหลายแห่ง ในจังหวัดนครราชสีมา จนกระทั่งดำรงตำแหน่งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ก่อนลาออกลงสมัครรับเลือกตั้ง

(2)“ความเป็นลูกหม้อของคนโคราช ”

ในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ในครั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้ง 3 คน ล้วนมีถิ่นกำเนิดและการประกอบอาชีพส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมาเหมือนกัน แต่ นพ.สำเริงฯ ได้ใช้กลยุทธ์การหาเสียงแบบ “ความเป็นลูกหม้อ” ที่มีความแตกต่างและเด่นชัดมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ มาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น การพูดภาษาโคราชซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นได้อย่างคล่องแคล่วแตกฉาน การมีวัฒนธรรมการแต่งกายแบบสวมใส่เสื้อหม้อฮ่อม(แบบชาวนา) ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเอง ไม่ถือตัว ใกล้ชิดกับประชาชน เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เข้าถึงประชาชนพบตัวง่ายทุกที่ทุกเวลา ทำให้ประชาชนรู้สึกเกิดความรักความผูกพันจริงใจต่อกัน ซึ่งกลยุทธ์การหาเสียงแบบ “ความเป็นลูกหม้อ” นี้ นพ.สำเริงฯ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในอดีตที่รับราชการเป็นนายแพทย์สาธารณสุขจนถึงปัจจุบัน จนเกิดภาพชินตาของประชาชนและเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวส่วนบุคคลของ นพ.สำเริงฯ แหียงกระโทก (พูดโคราชแต่งกายชาวนา) โดยเฉพาะ จึงทำให้ นพ.สำเริงฯ เกิดความได้เปรียบในการหาเสียงเลือกตั้งมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ

(3)“วงศ์ตระกูลล้วนทำคุณประโยชน์ให้สังคม ”

ในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ในครั้งนี้ สิ่งที่น่าจะเป็นกลยุทธ์ในการหาเสียงหรือเป็นปัจจัยเสริมที่ช่วยในการรณรงค์หาเสียงของ นพ.สำเริงฯ คือ ภรรยาและลูกของ นพ.สำเริงฯ ที่เป็นลูกหม้อ และล้วนทำประโยชน์ให้กับสังคม เช่น ภรรยาเป็นอาจารย์สอนหนังสือและงานทางวิชาการให้กับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ในจังหวัดซึ่งถือว่าเป็นการทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมและบุตรซึ่งเป็นแพทย์ประจำโรงพยาบาลอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ได้ทำคุณประโยชน์ช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น ด้วยกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้นล้วนทำให้ นพ.สำเริงฯ เกิดความได้เปรียบในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนอื่นๆ

3.1.3 ด้านการดำเนินการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

1) ควรมีการตรวจสอบพฤติกรรมการของเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากทำผิดต้องมีบทลงโทษอย่างจริงจัง การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต ยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

2) ควบคุมค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อป้องกันการปกปิดบิดเบือนค่าใช้จ่ายให้ผู้อื่นจ่ายแทน ต้องแจ้งรายละเอียด

3) การกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อหน่วยเลือกตั้งมากเกินไปควรกำหนดผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จาก 800 คน/หน่วยเลือกตั้ง กำหนดให้มีจำนวน 500-600 คน/หน่วยเลือกตั้ง

4) หน่วยเลือกตั้งหลายหน่วยอยู่บริเวณเดียวกันทำให้สับสน ปัญหาการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาดมาก

5) สถานที่เลือกตั้งหรือหน่วยเลือกตั้งบางส่วนคับแคบ ไม่สะดวกต่อผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่มีจำนวนมาก ควรใช้สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่มีความถาวรเป็นศูนย์กลางชุมชนและการคมนาคมสะดวก

6) ควรมีงบประมาณด้านการจัดหาหน้ะรับส่งประชาชนในการไปลงคะแนน และสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้ง ให้มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง

7) ควรจัดให้มีการขึ้นทะเบียนรายชื่อบุคคลที่เป็นหัวคะแนนหรือผู้ช่วยรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง และมีการประกาศรายชื่อของบุคคลดังกล่าวให้สาธารณชนทราบ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดการกระทำที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งทุกระดับ

8) คณะกรรมการการเลือกตั้งควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำการใช้สิทธิเลือกตั้งและทำแผนผังของหน่วยเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์ให้เห็นชัดเจน เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่มีการกำหนดหน่วยเลือกตั้งหลายหน่วยให้อยู่ในบริเวณเดียวกัน

สรุป สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กับ การเลือกตั้งระบบใหม่อย่างต่อเนื่อง ลดความสับสนให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีการพิจารณาให้สินบนนำจับการทุจริต การจัดสรรงบประมาณให้ตามหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้พอเพียงและควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรู้ และเข้าใจเรื่องการเมืองให้สอดคล้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและมีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุด

3.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) แนวโน้มการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทุกระดับในอนาคต ในภาพรวมของจังหวัดนครราชสีมา ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการติดตามข่าวสารทางการเมือง ติดตามจากสื่อต่าง ๆ การฟังการปราศรัยหาเสียง และมีการออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ที่ผ่านมามาก่อนข้างมากพอสมควร เป็นเพราะรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2540 ได้ระบุว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น เป็นหน้าที่ของประชาชน ถ้าประชาชนไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะต้องเสียสิทธิทางกฎหมายหลาย ๆ อย่างด้วยกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประชาชนเกิดความกระตือรือร้นไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันเป็นจำนวนมาก และแนวทางการแก้ไขปัญหาคือปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางกระบวนการทางการเมืองและการเลือกตั้งรวมทั้งการตรวจสอบการเลือกตั้งอย่างใกล้ชิด

2) ขณะเดียวกันควรมีหน่วยงานที่จัดหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความรู้ทางการเมืองการปกครอง และการเลือกตั้งให้แก่ประชาชนเป็นการทั่วไปด้วย เพื่อที่จะส่งผลให้การเลือกตั้งในระดับเป็นการเลือกตั้งที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

3) เสนอให้วันลงคะแนนไม่จำเป็นต้องเป็นวันเดียวกันทั้งประเทศเพื่อจะได้กระจายบุคลากรด้านการตรวจสอบการได้อย่างทั่วถึง ควรกำหนดให้เหลือเวลาการลงคะแนนในแต่ละพื้นที่ตามความเหมาะสม และความสะดวก

4) ผู้ที่เคยเป็นนายก อบจ.นม.แล้วไม่ว่าจะกี่สมัยก็ตาม ถ้าเห็นว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของนายก อบจ.นม.ที่ดีก็ไม่ควรเลือกเข้าไปอีก

5) ถ้าในบรรดาผู้สมัครทั้งหมดล้วนแต่มีผู้ที่ทุจริต คดโกง นอกรีต ซื่อเสียด ทำผิดกฎหมาย ก็ขอให้ผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยการทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องไม่ประสงค์จะเลือกผู้ใด

6) นักการเมืองและข้าราชการที่ทุจริต คอร์รัปชัน รอดพ้นจากการถูกลงโทษ และนักการเมืองก๊วนเวียนกลับมาคดโกงแผ่นดินได้อีก ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบการเมืองเสียใหม่ โดยจัดการเลือกตั้งให้ได้นักการเมืองที่ดี มีคุณภาพ สร้างระบบการเมืองที่เข้มแข็ง สร้างระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เมื่อได้นักการเมืองดีมีระบบการเมืองที่ดีและมีระบบการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาของประเทศชาติก็จะแก้ไขลงได้

7) แนวทางการจัดการเลือกตั้งในอนาคต การเลือกตั้งซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญเป็นหลักการกำหนดไว้ว่าจะต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ดังนั้นสาระสำคัญของการเลือกตั้งจึงประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การจัดให้มีการลงคะแนนซึ่งควรดำเนินไป

ด้วยความเรียบร้อย และการตรวจสอบการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมในส่วนของ การจัดให้มีการลงคะแนนเลือก ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขาดความพร้อม ขาดประสบการณ์ ขาดการวางแผนและการจัดการที่ดี อาจแก้ไขได้โดยง่าย คือ ต้องอาศัยบุคลากรจำนวนมากมาย ซึ่งส่วนมากก็เป็นข้าราชการประจำการให้ข้าราชการประจำมารับภาระในส่วนนี้ น่าจะทำให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อยยิ่งขึ้นกว่าที่จะให้บุคคลทั่วไปหรืออาสาสมัคร (กต. เขต) มารับผิดชอบ ทั้งนี้โดยมอบหมายให้ส่วนราชการต่าง ๆ รับผิดชอบ เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นเรื่องไป เช่น กรมการปกครองรับผิดชอบการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเรื่องการลงคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งและการนับคะแนน กระทรวงคมนาคมรับผิดชอบเรื่องการขนส่งหีบบัตร กรมตำรวจรับผิดชอบเรื่องการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งควบคุมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เมื่อภารกิจในการจัดให้มีการลงคะแนนตกเป็นของข้าราชการประจำแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะมีกำลังมีเวลาที่จะทำการควบคุมตรวจสอบการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอย่างเพียงพอ ถ้าเป็นเช่นนี้ได้ก็น่าจะทำให้การเลือกตั้งในอนาคตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

3.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51 ครั้งนี้ นอกจากเหตุผลจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกดังได้กล่าวมาแล้ว ยังเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งทุกคนมีบทบาทที่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน ในการทำให้การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ประสบความสำเร็จ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งและทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง ต้องมีการเตรียมการวางแผนในการณรงค์หาเสียงด้วยกลวิธีต่างๆ เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นที่รู้จัก และนิยมชมชอบของประชาชนมากที่สุด ในระยะเวลาอันจำกัดก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนนโยบาย การปราศรัยหาเสียง การสื่อสารประชาสัมพันธ์ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อสร้างความพึงพอใจ ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมาลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งให้มากที่สุด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีประวัติด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวที่ผ่านมาเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีผลงานและแนวนโยบายที่น่าเสนอตรงกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถสัมผัสตัวได้โดยง่ายไม่ถือตัว ดังนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จึงควรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการณรงค์หาเสียง และรวบรวมคะแนนเสียงให้เกิดความสอดคล้องต้องกัน

กับความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือประชาชนดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ผลการวิจัยที่พบว่า ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งไม่มีพฤติกรรมการบังคับ ชูเชิญ หรือใช้อิทธิพล ด้วยเหตุผลเพราะประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความรู้และความเข้าใจแล้วว่า การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดตัวและส่งผลกระทบต่อชุมชนนั้นมีความสำคัญมาก นอกจากนี้ หลักการลงคะแนนลับ ทำให้ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งเองไม่สามารถทราบได้ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ผู้ใด จึงไม่เกิดความเกรงกลัว ส่งผลให้ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงเลือกตั้งต้องเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นการขอคะแนนเสียงด้วยความละมุนละม่อมแทน และชี้ให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นโดยตรง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งกระทรวงดังกล่าว มีเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น และมักได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในชุมชนสูง หากเจ้าหน้าที่เป็นแกนนำในการให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยหากพิจารณานำผลการวิจัย ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 10 ก.พ.51 ครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทย และการเลือกตั้งนายก อบจ. รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัด ตามที่กฎหมายกำหนดและหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับว่าดี เหมาะสมและสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทยอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้ต่อกระบวนการการเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาประชาธิปไตยของประเทศไทยได้ในอนาคต

3.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การเมืองในระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและให้ประชาชนได้ตระหนักในการเลือกนักการเมืองที่เป็นคนดีศรีสังคมเข้าสู่สภาการเมืองมากยิ่งขึ้นในอนาคต ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยในประเด็นดังต่อไปนี้เพิ่มเติม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมและได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนี้

3.4.1 บทบาทของพรรคการเมืองกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า พรรคการเมืองบางพรรคได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งบางรายประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. โดยหวังว่า เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองให้การสนับสนุนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง พรรค

การเมืองก็จะได้อาศัยผู้สมัครดังกล่าวเป็นฐานเสียงทางการเมืองให้กับพรรคการเมืองนั้นๆ โดยในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ครั้งนี้ พรรคการเมืองไม่ได้ใช้ชื่อพรรคการเมืองในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ แต่มาในรูปของการแอบแฝงโดยให้สมาชิกพรรคการเมืองที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นตัวแทนของพรรคการเมืองเป็นผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรง ดังนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรที่จะได้ศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของพรรคการเมืองกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะในระดับ อบจ. จะมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะมีความสำคัญอย่างมากต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในอนาคต ควรที่จะให้พรรคการเมืองเข้ามามีบทบาทสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ โดยเปิดเผยหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนทางการเมือง และทำให้การเมืองในระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมั่นคงมากยิ่งขึ้น เหมือนกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เช่น พรรคประชาธิปัตย์ให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่า กทม. ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาอย่างเปิดเผยและเป็นทางการ เป็นต้น

3.4.2 เงิน ทุนของ นพ.สำเริง ฯ ในการเลือกตั้งครั้งนี้มาจากแหล่งใด

สิ่งซึ่งนับว่ามีความสำคัญ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ของ นพ.สำเริง แหงกระโทก ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 51 คือ ปัจจัยด้านเงินทุนของ นพ.สำเริง ฯ ในการเลือกตั้งครั้งนี้มาจากแหล่งใดบ้าง เพราะจังหวัดนครราชสีมา เป็นพื้นที่ที่มีเขตการเลือกตั้งขนาดใหญ่มาก(จำนวน 32 อำเภอ) ถ้าพึ่งเพียงเงินเดือนของผู้สมัครเพียงอย่างเดียวไม่น่าจะเพียงพอในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้ ดังนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรที่จะได้ศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนของ นพ.สำเริง ฯ ในการเลือกตั้งครั้งนี้มาจากแหล่งใดบ้าง และมีพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆให้การสนับสนุนทางด้านเงินทุนอย่างไร และในการสนับสนุนของพรรคการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆต่อนพ.สำเริงฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสิ่งใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง(นพ.สำเริงฯ)ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้ที่ผ่านมา

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ น่าจะกล่าวได้ว่า นพ.สำเริง แหงกระโทก ผู้สมัครรับเลือกตั้งถือเป็นต้นแบบ(Idol)ของนักการเมืองรุ่นใหม่ ในการเลือกตั้งของนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติในอนาคต เพราะจากผลการเลือกตั้งนายก อบจ.นม. ในครั้งนี้ นพ.สำเริงฯ ได้รับคะแนนเสียงมากถึง ๖๐๗,๕๐๘ คะแนน (นับเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก อบจ.ที่มีคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดของประเทศไทย) นับเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่คนรุ่นใหม่ให้การสนับสนุนเพราะมีประวัติเป็นคนมีชื่อเสียงดี มีธรรมภิบาล และมีผลงานที่ดีเพื่อสังคม ดังจะเห็นได้จากคะแนนเสียงที่ นพ.สำเริง

ฯได้ถึง ๖๐๐,๐๐๐ คะแนน ในขณะที่คนเก่าซึ่งเป็นคู่แข่งได้คะแนนเสียงเพียง ๓๐๐,๐๐๐ คะแนน (ชนะครั้งต่อครั้ง) แสดงว่าคนรุ่นใหม่ตื่นตัวมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งมากขึ้น

ดังนั้น ปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งก็คือ การทำให้ประชาชนตระหนักในบทบาทหน้าที่ของพลเมืองดี โดยการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งและเลือกคนดีเป็นผู้แทน เพื่อให้ได้คนดีศรีสังคมเข้ามาบริหารบ้านเมือง ซึ่งจะส่งผลดีต่อประชาชน โดยตรงในลำดับแรกและส่งผลดีต่อชุมชนและประเทศชาติในลำดับต่อมา อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดปัญหาของการเลือกตั้งที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมให้ลดน้อยลง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นและการเมืองในระดับชาติ ให้มีความมั่นคงเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกันในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก วงษ์ตระหง่าน (2526) "ประชาธิปไตยกับพรรคการเมืองและการเลือกตั้ง" กรุงเทพมหานคร
เจ้าพระยาการพิมพ์
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2538) "รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร 2 กรกฎาคม 2538" กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการ
ปกครอง
- กระมล ทองธรรมชาติและคณะ (2531) "การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล"
กรุงเทพมหานคร มาสเตอร์เพรส
- จุมพล หนิมพานิช (2550) "การวิจัยเชิงคุณภาพในทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์"
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฉลอง พูลพุด (2548) "ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
พิษณุโลก" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เฉลิมพร แสงมณี (2549) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร : กรณีศึกษาการเลือกตั้งทั่วไป เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการ
ปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชูชีพ ยินดีฉัตร (2548) "บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาการเมือง
การปกครองระดับท้องถิ่น : กรณีศึกษา จังหวัดนครพนม" วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดรุณี กุลวงศ์ (2549) "การเป็นฐานคะแนนเสียงของสตรี : ศึกษากรณี ในชุมชนเขตเทศบาลนคร
อุดรธานี" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ถวิลวดี บุรีกุล (2545) "รายงานการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจ
เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543" กรุงเทพมหานคร ชรรคมลการพิมพ์
- ทวี สุรฤทธิกุล (2550) "ประเทศไทยกับการเมืองระหว่างประเทศจากรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน"
ใน รุ่งพงษ์ ชัยนาม ฐปนรรต พรหมอินทร์ รสลิน ศิริยะพันธุ์ และเสนีย์ คำสุข
บรรณาธิการ 25 ปี รัฐศาสตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้า 103-114
นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ธโรธร ฐ์ทองคำ (2541) "กระบวนการการเลือกตั้ง" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 8 หน้า 534-542 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ปรัชญา เวสารัชช์ (2543) "การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย" กรุงเทพมหานคร :สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- ประหัด หงษ์ทองคำ (2549) "การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย* หน่วยที่ 4 หน้า 238-267 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- พงษ์สนธิ คุณนะลา (2536) "สถานภาพและบทบาทของห้วคณะนในการซื้อ-ขายเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป 13 กันยายน 2535 : ศึกษากรณีเขตเลือกตั้งที่ 3 อำเภอค้อเต่า จังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2533) "เงินกับการเลือกตั้ง : ทัศนภาพต่อการซื้อเสียง" ใน *จะแก้ไขปัญหาการซื้อเสียงเลือกตั้งได้อย่างไร* วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2533 โรงแรมอิมพีเรียล กรุงเทพมหานคร สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ร่วมกับสถาบันนโยบายศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร หน้า 19-25
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2538) "การเลือกตั้งกับการพัฒนาการเมืองไทย" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการเมืองไทย* หน่วยที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2546) "การเลือกตั้ง" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 12 หน้า 726 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- เพิ่มพงษ์ เชาวลิต และศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี (2531) *หาคะแนนอย่างไรให้ได้เป็น ส.ส.* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์นิติธรรม
- เพียงกมล มานะรัตน์ (2547) "การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518) "ลักษณะสังคมไทยและหลักการพัฒนาชุมชน" กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ

- ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ (2538) ระบบการเลือกตั้งที่ลดการซื้อเสียงและให้โอกาสคนดีสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อทดแทนระบบการเลือกตั้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- พงษ์จันทร์ วุฒินันชัย (2548) "บทบาทของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่โดยตรงในอำเภอแม่อาว จังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2547) *คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549) *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 1* พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549) *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2549) *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 3* พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- "รวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศและคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น (รวบรวมถึงปี พ.ศ. 2550)" (2550, สิงหาคม) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- "รวมประวัติ ผลงาน ประสพการณ์การทำงาน นพ.สำเริง แหยมกระโทก" (2550, พฤษภาคม) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
- "ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการดำเนินการใดๆ ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. 2550 ฉบับที่ 2" (2550, 31 ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 75 ก หน้า 1-2
- "ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการหาเสียง ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามมิให้ปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการดำเนินการใดๆ ของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. 2550" (2550, 25 ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ก ตอนที่ 74 ก หน้า 1-4
- "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย" (2550, 24 สิงหาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก หน้า 1-127

- เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2549) *หลักรัฐศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์
- วรทิพย์ มีมาก และ ชีวินทร์ ฉายาชลิต (2547) "หน้าที่ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข" กรุงเทพมหานคร ไร่ไทยเพรส
- วัชรรา ไชยสาร (2541) ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์นิติธรรม
- วิทยา โยธารินทร์ (2534) "บทบาทของห้วคณะแนวในการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตอำเภอหนองกงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2533" วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา เน้นสังคมศาสตร์
- วิรัตน์ แป้นพงษ์, พันเอก (2549) "การวิเคราะห์ความชอบธรรมของกระบวนการเลือกตั้งและการเป็นผู้แทนราษฎร" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศุภชัย วงษ์บรรใจ (2548) "พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนจังหวัดลำปางในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2548" การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย "รายงานของศูนย์วิจัยกสิกรไทย" ใน <http://www.kasikomresearch.com> ค้นคืนเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2551
- สมบัติ จันทรวงศ์ (2538) *เลือกตั้งวิกฤต : ปัญหาและทางออก* กรุงเทพมหานคร โครงการจัดพิมพ์คบไฟ
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2547) "สรรพสาระการเลือกตั้ง" กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2548) "รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2547" กรุงเทพมหานคร วิชาเอก
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2548) "รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2548" กรุงเทพมหานคร วิชาเอก
- สุชาย จอกแก้ว (2551, 8 ธันวาคม) "สงสารประเทศไทย เมื่อไรจะยุติความขัดแย้งเสียที" *มติชนรายวัน* หน้า 6-7
- สุดาพร พัดแสง (2548) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2548 ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 2 จ. เพชรบุรี" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพจน์ บุญวิเศษ (2549) *หลักรัฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร เอ็ม.ที.เพรส

สุวิทย์ รุ่งวิสัย (2541) "รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เสนีย์ คำสุข (2550) "สามแพร่งการเมืองไทย" วารสารรัฐศาสตร์สัมพันธ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2, 1 (มิถุนายน) : 1-12

อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์ (2543) ระบบอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ รศ.ดร.พุดิพงษ์ สัตยวงศ์ทิพย์

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุุญฎิบัณฑิต สาขา ประชากรศาสตร์

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

มีความชำนาญด้านประชากรศาสตร์ การทำวิจัย การจัดทำรายงานโครงการ และผลงานทางวิชาการ

2. ชื่อ ดร.บุญสนอง สมวงศ์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุุญฎิบัณฑิต สาขา วัฒนธรรมศาสตร์

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

มีความชำนาญด้านพฤติกรรม วัฒนธรรมทางการเมืองการปกครอง วัฒนธรรม ของระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย โดยเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่ จังหวัดนครราชสีมา

3. ชื่อ พ.ต.ท. อุดม นิลมัย

ตำแหน่ง สารวัตรแผนกสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน

สถานที่ทำงาน ศูนย์สวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ตำรวจภูธรภาค 3 อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

มีความชำนาญในด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน และระเบียบ ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง กระบวนการเลือกตั้ง การจัดการเลือกตั้งทั้งการ เลือกตั้งท้องถิ่นและการเลือกตั้งทั่วไป

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก(ผู้สมัครรับเลือกตั้ง)**โครงการวิจัย**

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ

นพ.สำเร็จ แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง:การศึกษาเรื่องนี้ทำขึ้นเพื่อเป็นวิทยานิพนธ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลต่างๆจะเก็บเป็นความลับ และใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการเท่านั้นจึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่าภูมิหลังและคุณสมบัติของท่าน มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาหรือไม่อย่างไร
.....
.....
2. ท่านคิดว่านโยบายของท่าน มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาอย่างไร
.....
.....
3. ท่านคิดว่าทุนสนับสนุนในการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้มากน้อยเพียงใด
.....
.....
4. ท่านคิดว่าทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด
.....
.....
5. ท่านคิดว่าวิธีการสำคัญที่ทำให้ท่านประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คืออะไร
5.1ท่านใช้วิธีการหาเสียงอย่างไร

.....
 .....
 5.2 ท่านคิดว่าวิธีการหาเสียงแบบใดที่สำคัญที่สุดนำไปสู่ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง
 เลือกตั้ง

.....
 .....
 6. ท่านคิดว่าคู่แข่งในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีผลต่อ
 ความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของท่านมากน้อยเพียงใด

.....
 .....
 7. ท่านคิดว่า บรรยากาศการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในปี 2551 ที่
 ผ่านมา มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของท่านอย่างไร

.....
 .....
 8. ท่านคิดว่า การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด มีผลต่อความสำเร็จ
 ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ของท่านหรือไม่อย่างไร

.....
 .....
 9. ท่านคิดว่า สื่อสารมวลชน มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของท่านหรือไม่
 อย่างไร

.....
 .....
 10. ท่านคิดว่า บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี 2551 ที่ผ่านมามีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
 ของท่านหรือไม่อย่างไร

.....
 .....
 11. ท่านคิดว่าปัจจัยภายในประเด็นใด สำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านชนะการเลือกตั้งได้แก่ ภูมิหลัง/
 คุณสมบัติ, เงินทุน , ทีมสนับสนุน , นโยบาย, วิธีการหาเสียง เป็นต้น

.....
 .....

12. ท่านคิดว่าปัจจัยภายนอกประเด็นใด สำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านชนะการเลือกตั้งได้แก่ คู่แข่งในการเลือกตั้งบรรยากาศการเลือกตั้ง ,การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มสส.ในจังหวัด,สื่อสารมวลชน ,กระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. เป็นต้น

.....
 .....

13. ท่านคิดว่าระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่กล่าวในข้อ 11.และ ข้อ 12. ปัจจัยใดสำคัญที่สุด

.....
 .....

ผู้วิจัยใคร่ขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

(พ.ต.ฉกาจ พรหมดีสาร)

นศ.รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มสธ.ปี ๒๕๕๐

แบบคำถามในการสนทนากลุ่มย่อยโครงการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ของ

นพ.สำริง แหงกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม .....

.....
คำชี้แจง: การศึกษาเรื่องนี้ทำขึ้นเพื่อเป็นวิทยานิพนธ์ประกอบการศึกษาตามหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลต่างๆจะเก็บเป็นความลับ และใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการเท่านั้นจึงขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่าภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัครนายก อบจ.นม. มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาหรือไม่อย่างไร

.....
 .....

2. ท่านคิดว่านโยบายของผู้สมัครนายก อบจ.นม. มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาอย่างไร

.....
 .....

3. ท่านคิดว่าทุนสนับสนุนในการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ได้มากน้อยเพียงใด

.....
 .....

4. ท่านคิดว่าทีมงานสนับสนุนในการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด

.....
 .....

5. ท่านคิดว่าวิธีการสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครนายก อบจ.นม. ประสบผลสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ อะไร

- .....
- .....
6. ท่านคิดว่าคู่แข่งในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครมากน้อยเพียงใด
- .....
- .....
7. ท่านคิดว่า บรรยากาศการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในปี 2551 ที่ผ่านมา มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนายก อบจ.นม. อย่างไร
- .....
- .....
8. ท่านคิดว่า การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส. ในจังหวัด มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ของผู้สมัครนายก อบจ.นม. หรือไม่อย่างไร
- .....
- .....
9. ท่านคิดว่า สื่อสารมวลชน มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนายก อบจ.นม. หรือไม่อย่างไร
- .....
- .....
10. ท่านคิดว่า บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปี 2551 ที่ผ่านมามีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนายก อบจ.นม. หรือไม่อย่างไร
- .....
- .....
11. ท่านคิดว่าปัจจัยภายในประเด็นใด สำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้สมัครนายก อบจ.นม. ชนะการเลือกตั้ง ได้แก่ ภูมิหลัง/คุณสมบัติ , เงินทุน , ทีมสนับสนุน , นโยบาย, วิธีการหาเสียง เป็นต้น
- .....
- .....
12. ท่านคิดว่าปัจจัยภายนอกประเด็นใด สำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้สมัครนายก อบจ.นม. ชนะการเลือกตั้ง ได้แก่ คู่แข่งในการเลือกตั้ง, บรรยากาศการเลือกตั้ง, การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มสส. ในจังหวัด , สื่อสารมวลชน , กระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. เป็นต้น

.....
.....
13. ท่านคิดว่าระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่กล่าวในข้อ 11. และ ข้อ 12. ปัจจัยใดสำคัญที่สุด

.....
.....
.....

.....

ผู้วิจัยใคร่ขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

(พ.ต.ฉกาจ พรหมดีสาร)

นศ.รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มสธ.ปี ๒๕๕๐

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ของ
นพ.สำเริง แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551

.....
คำชี้แจง 1. โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเห็นของท่านที่ตรงกับความเป็นจริงข้อมูลที่ได้
จากการวิจัยในครั้งนี้ จะปิดเป็นความลับและนำไปวิเคราะห์เป็นภาพรวม เพื่อ
ประโยชน์ในการศึกษาทางวิชาการ ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เท่านั้น

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหยมกระโทก
กรณีศึกษาการเลือกตั้ง เมื่อวันอาทิตย์ที่ 10 กุมภาพันธ์ 2551
จำนวน 35 ข้อ

โดยคำถามประกอบด้วย “ปัจจัยภายใน” และ “ปัจจัยภายนอก” ดังนี้

2.1 ปัจจัยภายใน เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

- 1) ภูมิหลังและคุณสมบัติของ น.พ.สำเริง ฯ จำนวน 7 ข้อ
- 2) นโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียง จำนวน 4 ข้อ
- 3) ทุนสนับสนุนในการหาเสียง จำนวน 2 ข้อ
- 4) ทีมงานสนับสนุนในการหาเสียง จำนวน 3 ข้อ
- 5) วิธีการสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จำนวน 4 ข้อ

2.2 ปัจจัยภายนอก เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

- 1) คู่แข่งในการเลือกตั้ง จำนวน 3 ข้อ
- 2) บรรยากาศการเลือกตั้ง จำนวน 4 ข้อ
- 3) การเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม สส.ในจังหวัด จำนวน 2 ข้อ
- 4) สื่อสารมวลชน จำนวน 3 ข้อ
- 5) กระบวนการจัดการเลือกตั้งของ กกต. จำนวน 3 ข้อ

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

(พ.ต.ฉกาจ พรหมดีสาร)

นศ.รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มสธ.ปี ๒๕๕๐

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (X) ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่เป็นจริง หรือ เติมค่าลงในช่องว่าง
 ตอบตามความจริงที่เกี่ยวกับท่าน

เลขที่แบบสอบถามสำหรับผู้วิจัย

1. เพศ	☐ 1.ชาย	☐ 2.หญิง	☐ 1
2.อายุ			☐ 2
	☐ 1. 18-19 ปี	☐ 2. 20-24 ปี	
	☐ 3. 25-29 ปี	☐ 4. 30-34 ปี	
	☐ 5. 35-39 ปี	☐ 6. 40-44 ปี	
	☐ 7. 45-49 ปี	☐ 8. 50-54 ปี	
	☐ 9. 55-59 ปี	☐ 10. 60 ปี ขึ้นไป	
3. อาชีพ			☐ 3
	☐ 1. เกษตรกร	☐ 2. รับจ้าง	
	☐ 3. ลูกจ้างเอกชน	☐ 4. เจ้าของกิจการส่วนตัว	
	☐ 5. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ 6. ข้าราชการบำนาญ	
	☐ 7. นักเรียน/นักศึกษา	☐ 8. แม่บ้าน	
4. ระดับการศึกษาสูงสุด			☐ 4
	☐ 1. ประถมศึกษา	☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น	
	☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย	☐ 4. ปวช.ปวส.อนุปริญญา	
	☐ 5.ปริญญาตรี / เทียบเท่า	☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี	
5. รายได้ต่อเดือน			☐ 5
	☐ 1. ต่ำกว่า 5,001 บาท	☐ 2. 5,001 – 10,000 บาท	
	☐ 3. 10,001-15,000 บาท	☐ 4. 15,001-20,000 บาท	
	☐ 5. 20,001 บาทขึ้นไป		
6. ในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ปี 2551 ท่านได้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่			☐ 6
	☐ ไปใช้สิทธิ์	☐ ไม่ไปใช้สิทธิ์	

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมาของ นพ.สำเริง แหงกระโทก กรณีศึกษาการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 ก.พ.51

คำชี้แจง ให้ท่านกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุด โดยใช้เกณฑ์การตอบคำถาม ดังนี้

คะแนน (5) หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้น ๆ มีความสำคัญมากที่สุด

คะแนน (4) หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้น ๆ มีความสำคัญมาก

คะแนน (3) หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้น ๆ มีความสำคัญปานกลาง

คะแนน (2) หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้น ๆ มีความสำคัญน้อย

คะแนน (1) หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้น ๆ มีความสำคัญน้อยที่สุด

2.1 ปัจจัยภายใน

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1) ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติของผู้สมัคร					
1. การที่ท่านมีความรักใคร่นับถือเป็นการส่วนตัวกับผู้สมัครหรือเป็นญาติสนิทกันมีผลต่อการเลือกตั้ง					
2. การที่ท่านมีความเลื่อมใสในตัวผู้สมัครในฐานะที่เป็นคนที่มีชื่อเสียง ซื่อสัตย์ มีความรู้ความสามารถและมีผลงานที่ผ่านมาเป็นที่น่าพอใจมีผลต่อการเลือกตั้ง					
3. การที่ท่านเคยได้รับการช่วยเหลือจากผู้สมัคร และต้องการตอบแทนพระคุณมีผลต่อการเลือกตั้ง					

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
<p>4. การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครเป็นคน ภูมิปัญญาเดียวกันสามารถพัฒนา ท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า มีผลต่อ การเลือกตั้ง</p> <p>5. การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครมีฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคมดี และ เป็น ที่รู้จักของคนทั่วไป จึงมีผลต่อการ เลือกตั้ง</p>					
<p>6. การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครได้ ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมมาโดย ตลอด และมีผลงานที่เห็นเป็น รูปธรรม จึงมีผลต่อการเลือกตั้ง</p>					
<p>7. ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติ ของผู้สมัครด้านอื่น ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> -ผู้สมัครเป็นข้าราชการชั้น ผู้ใหญ่ในจังหวัด จึงมีผลต่อการ เลือกตั้ง <p>2) ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ใน การรณรงค์หาเสียง</p> <p>1. การที่ท่านเชื่อมั่นในแนวนโยบาย ของผู้สมัครว่าสามารถปฏิบัติได้ จริงมีผลต่อการเลือกตั้ง</p>					

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2. การที่ท่านเห็นว่านโยบายที่ผู้สมัครนำเสนอในการหาเสียงจะเป็นประโยชน์กับตนเองหรือส่วนรวมจึงมีผลต่อการเลือกตั้ง					
3. การที่ท่านเห็นว่าผู้สมัครสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมืองที่ตนเองชอบ จึงมีผลต่อการเลือกตั้ง					
4. ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัครที่ใช้ในการหาเสียงด้านอื่นๆเช่น -การเสนอให้ค่าตอบแทน อสม./เดือนจึงมีผลต่อการเลือกตั้ง					
3)ปัจจัยด้านทุนสนับสนุนในการหาเสียง 1. ผู้สมัครที่มีฐานะทางการเงินดี ย่อมได้เปรียบผู้สมัครท่านอื่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง					
2. ผู้สมัครที่มีทุนทางด้านแรงงานสนับสนุนย่อมได้เปรียบผู้สมัครท่านอื่นในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง					

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4)ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการ หาเสียง 1.ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพราะมีกลุ่ม เครือข่ายและพรรคพวกให้ การสนับสนุน					
2.ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะมี การจัดตั้งกลุ่มหัวคะแนนให้ การสนับสนุนอย่างเป็นระบบ					
3.ปัจจัยด้านทีมงานสนับสนุนในการ รณรงค์หาเสียงด้านอื่น ๆ เช่น -ทีมกลุ่ม อสม.และทีมกลุ่มเพื่อน ข้าราชการส่งผลให้ผู้สมัครประสบ ผลสำเร็จในการเลือกตั้ง ครึ่งนี้					
5)ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้ง 1.ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะมี การจัดทีมปราศรัยตามจุดที่สำคัญ ของชุมชนต่างๆ 2.ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะมี การจัดตั้งกลุ่มหัวคะแนนออกให้คำ แนะนำประชาสัมพันธ์อย่าง สม่ำเสมอ					

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. ผู้สมัครที่ประสบผลสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพราะ ผู้สมัครสัญญาว่าจะสร้างสิ่ง สาธารณะประโยชน์ให้เมื่อได้รับ การเลือกตั้ง					
4. ปัจจัยด้านวิธีการสำคัญในการรณรงค์ หาเสียงเลือกตั้งด้านอื่น ๆ เช่น -คิดตั้งป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ตามจุด ยุทธศาสตร์สำคัญ ส่งผลให้ผู้สมัคร ประสบผลสำเร็จใน การรณรงค์หาเสียงครั้งนี้					

ปัจจัยภายนอก

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1) ปัจจัยด้านคู่แข่งในการเลือกตั้ง 1. ประวัติ และคุณสมบัติส่วนตัว ของกลุ่มคู่แข่งในการเลือกตั้ง เช่น ผลงาน ในอดีต ฐานะทางการเงิน อหยาศัย ส่วนตัว ความรู้ ความสามารถ มีผลต่อ ความสำเร็จใน การรณรงค์หาเสียง เลือกตั้ง					

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2. ผู้สมัครหรือคู่แข่งในการเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้สมัครที่ได้ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมมาโดยตลอด และมีผลงานที่เห็นเป็นรูปธรรมย่อมมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง					
3. ปัจจัยด้านคู่แข่งชั้นในการเลือกตั้งด้านอื่น ๆ เช่น -เป็นอดีตนักการเมืองหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์เลือกตั้ง					
2)ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้ง 1. การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการจูงใจ เช่น การแจกสิ่งของ การบริจาคเงินให้กับองค์กรสาธารณะ(วัด, โรงเรียน) มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					
2.การปราศรัยหาเสียงของผู้สมัคร โดยการนำเสนอข้อมูล หรือจุดอ่อนของคู่แข่ง ขึ้นมาโจมตีในการหาเสียงมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					
3. ผู้สมัครที่มีการให้เงิน หรือสิ่งของตอบแทนในการหาเสียงย่อมมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4.ปัจจัยด้านบรรยากาศการเลือกตั้งด้านอื่น ๆ เช่น -การตื่นตัวของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีผลให้ผู้สมัครประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					
3)ปัจจัยด้านการเกื้อหนุนของกลุ่มผลประโยชน์และ กลุ่ม สส. ในจังหวัด 1. การช่วยเหลือของกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ ในด้านเงินทุน หรือแรงงาน มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					
2.การช่วยเหลือของนักการเมืองหรือผู้นำท้องถิ่น เช่น สส., สท., สอบต., ผู้ใหญ่บ้าน, กำนันย่อมมีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					
4)ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน 1.การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการปราศรัยของผู้สมัครผ่านทางสื่อโทรทัศน์มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					
2. การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของผู้สมัครผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์ มีผลต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง					

รายการ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.การรณรงค์หาเสียงด้วยวิธีการ ปราศรัยแถลงนโยบายของผู้สมัครผ่าน ทางสื่อวิทยุ มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียง					
5)ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง 1.การอำนวยความสะดวกในกระบวนการ การเลือกตั้งของ กกต. เช่น จัดหน่วย เลือกตั้งใกล้ชุมชน การจัดทำบัญชี รายชื่อผู้มีสิทธิที่สมบูรณ์ เป็นต้น มีผล ต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง เลือกตั้ง					
2.การได้รับข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ของ กกต. ในรูปของสื่อต่างๆจาก โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ การแสดง ละครพื้นบ้าน เชิญชวนไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง มีผลต่อความสำเร็จในการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง					
3. ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เลือกตั้งของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ด้านอื่น ๆ เช่น -การดำเนินงานทางกฎหมายอย่าง จริงจังของ กกต. มีผลต่อความสำเร็จใน การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครที่ส่งผล ต่อความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียง เลือกตั้ง					

-โปรดระบุข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ข้อมูลในแบบสอบถามสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบเก็บข้อมูลประวัติส่วนตัว

โครงการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาของ
นพ.สำเริง แหยมกระโทก กรณีศึกษา การเลือกตั้งวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

วันที่เก็บข้อมูล.....สถานที่เก็บข้อมูล.....

ผู้เก็บข้อมูล.....ผู้ให้ข้อมูล.....

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ชื่อเล่น/นามแฝง.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่บัตรประชาชน   ชาย หญิง

ตำแหน่ง/พิกัด/ลายสัก.....ส่วนสูง.....ซ.ม. น้ำหนัก.....กก.

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....ศาสนา.....

สถานะ โสด สมรส แยกกันอยู่ อยู่ร่วมกัน หม้าย จำนวนบุตร.....คน

ภูมิลำเนาที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน เลขที่.....หมู่.....หมู่บ้าน.....ซอย

.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....เบอร์โทรศัพท์.....

ที่อยู่ปัจจุบัน.....

อาชีพปัจจุบัน.....

ประวัติการศึกษาสูงสุด.....สถานศึกษา.....

บิดาชื่อ.....สกุล..... มีชีวิตอยู่ มี ไม่มี

มารดาชื่อ.....สกุล..... มีชีวิตอยู่ มี ไม่มี

สามี/ภรรยา.....สกุล..... มีชีวิตอยู่ มี ไม่มี

รายละเอียดบุตร

ลำดับ	คำนำหน้า	ชื่อ - สกุล	วัน เดือน ปี เกิด	การศึกษาของบุตร		บุตรบุญธรรม	
				กำลังศึกษา	ไม่ได้ศึกษา	เป็น	ไม่เป็น

รายละเอียดการบรรจุครั้งแรก

วันที่บรรจุ.....การเข้าสู่ตำแหน่ง.....
 ตำแหน่งเลขที่.....ตำแหน่ง.....
 เลขที่คำสั่ง.....วันที่ลงคำสั่ง.....ระดับ.....
 สังกัด.....เงินเดือน.....

ผู้สามารถติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉิน

คำนำหน้านาม.....ชื่อ.....สกุล.....
 เกี่ยวข้องเป็น.....อาชีพ.....
 ชื่อสถานที่ทำงาน.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
 ตรอก/ซอย / ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต / อำเภอ / กิ่งอำเภอ.....
 จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
 โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....

บันทึกเพิ่มเติม(อื่นๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยใคร่ขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

(พ.ต.นภจ พรมดีสาร)

นศ.รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มสธ.ปี ๒๕๕๐

ภาพกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ของ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก
กรณีศึกษา การเลือกตั้ง วันที่ 10 ก.พ.51

การสัมภาษณ์เจาะลึก นพ.สำเร็จ แหงกระโทก นายก อบจ.นม.ผู้สมัครรับเลือกตั้ง
นายก อบจ.นม.ปี 2551 โดย พ.ต.ฉกาจ พรหมดีสาร ผู้วิจัย (เมื่อวันที่ 28 ม.ค.53)

ภาพการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ.นม.พ.ศ.2551 ของ นพ.สำเร็จ แหงกระโทก
ในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ปี 2551 (เมื่อ ม.ค.51)

ภาพกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการเลือกตั้งนายก อบจ.นม.ของ นพ.สำเร็จ แหียงกระโทก
กรณีศึกษา การเลือกตั้ง วันที่ 10 ก.พ.51

การจัดสัมมนากลุ่มย่อย(ทีมเพื่อนข้าราชการ)โดย พ.ต.ฉกาจ พรหมดีสาร ผู้วิจัย
 ที่บ้านโปงแดง ต.โปงแดง อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา. (๑๓ ก.พ.๕๑)

การจัดสัมมนากลุ่มย่อย(ทีม อสม.) โดย พ.ต.ฉกาจ พรหมดีสาร ผู้วิจัย
 ที่ บ้าน ๔๑๔ หมู่ ๕ ต.หนองจะบก อ.เมือง จ.นครราชสีมา.(๒ มี.ค.๕๑)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พันตรีณกาจ พรหมคีสาร
วัน เดือน ปีเกิด	31 มกราคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2531
สถานที่ทำงาน	กองร้อยพลเสนารักษ์ โรงพยาบาลค่ายสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	ผู้บังคับกองร้อยพลเสนารักษ์ โรงพยาบาลค่ายสุรนารี

